

KURIER POZNAŃSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chęłmickowski
Za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr. 151

Wydanie P

Poznań, niedziela dnia 4 kwietnia 1937

Rok 32

Poznań, 3 kwietnia.

Dlaczego przedstawiciel nasz udał się do Hiszpanii

Według doniesienia z Białogrodu na posiedzeniu stałej rady Małej Ententy premier Stojadinowicz podkreślił w exposé politycznym ingerencję Sowietów w wojnę domową w Hiszpanii, które wszystkimi siłami popierają jedną ze stron walczących. Fakt ogromnego zaangażowania się Sowietów — wywołał Stojadinowicz — skłania w tej sprawie do jak największej ostrożności.

Stanowisko premiera jugosłowiańskiego odbiega, jeżeli chodzi o Małą Ententę, od polityki czeskosłowackiej, która pod wpływami masońskimi zapatrzona jest w Sowietów. W Bukareszcie myśli się obecnie w tej sprawie nie wiele inaczej, niż w Białogrodzie.

Pogląd premiera Stojadinowicza jest więcej, niż uzasadniony. Są co prawda w Polsce politycy, uważający się za „patentowanych“ katolików, którzy biorą nam za złe, że sympatyzujemy z narodowcami hiszpańskimi w ich walce z międzynarodową komunistyczną bolszewicką, ale zdrowy instynkt samozachowawczy społeczeństwa naszego mówi inaczej. Powiada on, że z Sowietami jako z państwem pragnie żyć w dobrych stosunkach sąsiedzkich, tym bardziej, że mamy oczy otwarte na wieczne — mimo pozorów odmiennych — niebezpieczeństwo niemieckie; ale w światowej ofensywie bolszewizmu widzimy bezpośredniego wroga Polski i dlatego w zmaganiu się nacjonalizmu w Hiszpanii z komunistycznym, a nawet komunistyczno-anarchistycznym internacjonalizmem myśl nasza polityczna znajduje się stanowczo po stronie nacjonalistów.

Jak na wszystkie zagadnienia polityczne, tak i na wojnę domową, a raczej formalnie tylko domową, w Hiszpanii my Polacy narodowcy musimy patrzeć ze stanowiska polskiego, ze stanowiska narodo-pol-skiego. Niestety, wszystkie codzienne źródła informacyjne są obce (Polska Agencja Telegraficzna jest tylko pośrednikiem); a jeżeli z Polski dotarli do Hiszpanii dziennikarze, na których policzenie za wiele byłoby zresztą palców jednej ręki, byli to obserwatorzy należący do zupełnie innych obozów politycznych.

To też z prawdziwą radością komunikujemy czytelnikom naszym, że przed kilku dniami wyjechał do Hiszpanii z ramienia wydawnictwa naszego znany publicysta, autor dzieła częściowo skonfiskowanego „Tragizm losów Polski“ p. Jędrzej Giertych. Czytelnicy pisma naszego znają p. Giertycha z łamów naszych jako autora szeregu doskonałych artykułów politycznych, a ponadto cyklu korespondencji „Kajakiem przez Niemcy“.

Listy p. Jędrzeja Giertycha, p i e r w-

Groźna fala strajków w Ameryce

Górnicy powracają do pracy, lecz wybuchły nowe poważne zatargi w przemyśle samochodowym — Walki z policją w stanie Minnesota

Nowy Jork (Tel. wł.) Położenie strajkowe w Stanach Zjednoczonych jest nadal bardzo groźne. W piątek coprawda udało się osiągnąć porozumienie w górnictwie węglowym i 462 000 górników podjął ma w poniedziałek ponownie pracę w kopalniach, lecz w przemyśle samochodowym wynikił nowy zatarg.

Robotnicy 9 fabryk samochodowych zakładów Chevrolet-Motor-Company w Flint w stanie Michigan porzucili pracę i okupują gmachy. Pociągnęło to za sobą zamknięcie wytwórni części samochodowych w Lacrosse w stanie Wisconsin. Strajkujący i pracodawcy wzajemnie zarzucają sobie niewykonanie postanowień ostatniej umowy zbiorowej, podpisanej po zakończeniu strajku generalnego w przemyśle samochodowym, a szczególnie w zakładach General-Motors, w dniu 12 marca br.

Równocześnie nadeszły wiadomości o wybuchu strajku w San Francisco i Oakland w Kalifornii, gdzie doszło do zatargu na tle zbyt niskich płac z robotnikami sezonowymi oraz innymi, zatrudnionymi przy pracach budowlanych i inwestycyjnych, prowadzonych przez władze stanowe. W samym Oakland strajkuje przeszło 10.000 robotników. O wyteżonej agitacji donoszą również z innych stron Stanów.

Sprawą strajków i nowego położenia w licznych dziedzinach przemysłu oraz życia gospodarczego zajmował się Senat amerykański przy czym doszło do ostrych starć. Prez. Roosevelt w międzyczasie odbył konferencję z przewodniczącym komisji dla porządku obrad Izby Reprezentantów. Postanowiono wyłonić podkomisję śledczą dla zapoznania się z faktycznym stanem rzeczy i zbadania przyczyn mnożących się strajków.

London (Tel. wł.) Według doniesień z Nowego Jorku strajkujący robotnicy pozwalają sobie na coraz większe wybruki.

W Albert Lea w stanie Minnesota (na północy w dorzeczu górnej Missisipi — red.) policja wzięła szturmem główną siedzibę radykalnych związków zawodowych. Policjantów obrzucano płonącymi kocami oraz wrzącą wodą. Aresztowano 54 przywódców.

W odpowiedzi na to, strajkujący

robotnicy fabryki maszyn gazowych zagrozili, że wezmą szturmem więzienie. W mieście doszło do gwałtownych manifestacji. Poprzewracano kilka wozów ciężarowych, samochód policyjny spalono, drugi wrzucono do rzeki.

Następnie pociągnęli demonstracji przed pewną fabrykę, w której, po u-

sunieciu strajkujących pracowało kilkudziesięciu robotników. W wielkim gmachu powybijano wszystkie szyby, wyrządzając szkody na przeszło 15.000 dolarów. Dopiero po przybyciu gubernatora, który zwolnił z więzienia aresztowanych 54 przywódców, w mieście się uspokoiło.

Prez. Roosevelt przeciw wzrostowi cen

Waszyngton (ATE). Prez. Roosevelt w oświadczeniu o położeniu gospodarczym Stanów Zjednoczonych zwrócił uwagę na niebezpieczeństwo wzrostu cen, które się daje odczuć od pewnego czasu i podkreślił konieczność podjęcia środków zaradczych. Ceny muszą być obniżone, w tym celu fundusze urzędu robót publicznych będą wycofane z przemysłu kluczowego i skierowane do przemysłu konsumpcyjnego.

Prezydent zaznaczył, że kopalnie miedzi mogą pracować z zyskiem przy cenie miedzi ustalonej na poziomie 5—6 centów, podczas gdy obecna wynosi 17 centów.

Oświadczenie prez. Roosevelta wywołało żywe poruszenie w kołach gospodarczych. Jest ono oznaką, że polityka gospodarcza rządu będzie skierowana przede wszystkim ku osiągnięciu zwolnienia tempa w ciężkim przemyśle.

Konferencja rozbrojeniowa w Kopenhadze?

Waszyngton (ATE). „United Press“ donosi:

Pomimo oficjalnych zaprzeczeń w kołach politycznych Waszyngtonu utrzymuje się uporczywie pogłoska, że prez. Roosevelt wygłosi we wtorek jako w rocznicę wypowiedzenia przez St. Zjedn. wojny Niemcom mowę, w której zaproponuje zwołanie w ciągu lata br. do Kopenhagi konferencji rozbrojeniowej.

Prez. Roosevelt miał już w tej sprawie nawiązać rozmowy nieoficjalne z angielskim min. handlu Runcimanem, z premierem kanadyjskim Mackenzie King, gubernatorem generalnym Kanady lordem Tweedsmuiirem podczas ich wizyt w Waszyngtonie oraz z nowym ambasadorem francuskim Bonnetem. Sprawa ta będzie poruszona w Izbie reprezentantów.

Sukcesy naszej wyprawy w Andy

Copiapo (PAT). Droga lotniczą nadszedł list od członków wysokogórskiej wyprawy w Andy treści następującej:

Po dokonaniu wejść na Tres Cruces i Ojo del Salado, uczestnicy wyprawy andyjskiej w ostatnich dniach pobytu w Tres Quebradas odbyli kilka dodatkowych wywiadów dla celów topograficznych i fotograficznych, po

czym 9 marca minęli bazę główną i przez przełęcz Tres Quebradas (4.780 m) całą karawaną przeszli na teren Chile. Tu W. Paryski i J. A. Szczepański zamknęli w dniach 10 i 11 marca działalność wysokogórską wyprawy wejściem na wulkan Copiapo (6080,5).

Następnie wyprawa zjechała przez Laguna anta Rosa, przełęcz Maricunga i dolinę Paipote do pierwszego na swej drodze osiedla La Puerta (160 km od Tres Quebradas), skąd samochodami przybyła do miasta Copiapo, z którego udają się w dalszą drogę przez Santiago de Chile do Buenos Aires.

Program wypełniono całkowicie. Wyprawa zwiędziła 4 wielkie, poprzednio niezbadane, masywy górskie (Ojo del Salado, Tres Cruces, Nevado Pissis i Nacimiento), wchodząc na 9 wierzchołków 6-tysięcznych. Poza tym dla celów topograficznych dokonano wejść na szereg punktów i szczytów, w tym dwa ponad 6 tys. m wysokości. W głębi gór przebywano blisko 3 miesiące, z czego 70 dni na wysokości ponad 4 tys. metrów, na mulach przejechano ponad półtora tysiąca km.

Wykonano szkic topograficzny całego zbadanego terenu, obejmującego obszar ponad 3 tys. km kwadr. Zrobiono ok. 2 tys. zdjęć fotograficznych, prowadzono obserwacje meteorologiczne i badania fizjologiczne, poza tym poczyniono szereg obserwacji, oraz zebrano materiały, które zostaną przekazane instytucjom naukowym polskim i argentyńskim.

Prześladowanie Polaków na Litwie

Ryga (ATE). Z Kowna donoszą: Władze litewskie przy pomocy policji zajęły meble wydawcy jedynego dziennika polskiego na Litwie „Dzień Polski“. Zajęcie nastąpiło z tej racji, iż p. Majewski do tej pory nie opłacił w całości podatku dochodowego za rok 1936.

O nieprawdopodobnych szykanach władz litewskich świadczy fakt, iż węgłującym pismu, jakim jest „Dzień Polski“, narażonemu nieustannie na poważne straty finansowe skutkiem

sze listy z Hiszpanii Polaka - narodowca, należącego do czołowych pisarzy ideowych obozu narodowego, przeznaczone są wyłącznie dla wydawnictwa naszego.

Spełniając ten obowiązek wobec ruchu narodowego dajemy wyraz przekonaniu, że wysłanie do Hiszpanii

niepoczytalnych konfiskat, wymierzono za 1936 r. podatek dochodowy od sumy 40.000 litów czystego zysku. Podatek ten w wysokości 1.759 litów został częściowo zapłacony, niemniej jednak władze litewskie „pośpieszyły się“ i zajęły meble.

Jak pisze „Dzień Polski“ wszystkie skargi i dowody rzeczowe, mające wykazać, że pismo polskie nie ma żadnych dochodów, były z reguły przez władze litewskie odrzucone.

na szereg tygodni przedstawiciela naszego w osobie jednego z najzdolniejszych polskich publicystów narodowych, obdarzonego nader żywą umysłowością i zdolnością obserwacyjną, odpowiada w pełni życzeniom czytelników pisma naszego.

Wyniki obrad Małej Ententy

Oficjalny komunikat — Nie ma mowy o tzw. planie Benesa — Stosunek do sąsiadów, do „wojen ideologicznych“ i do układu Włoch z Jugosławią — O równouprawnieniu Węgier i powrocie Habsburgów

Białogród. (ATE). Po zakończeniu obrad Stałej Rady Małej Ententy, które odbywały się pod przewodnictwem czechosłowackiego min. spraw zagranicznych, dra Krofity, ogłoszono komunikat o wynikach konferencji (pokrótce informowaliśmy już o tym w wydaniu porannym — red.).

Zawiera on 11 punktów, lecz nie wspomina nigdzie o tzw. planie Benesa powiązania państw Małej Ententy systemem paktu wzajemnej pomocy. Znajdujemy natomiast kilka ustępów, świadczących o tym, że ostatnie samodzielne posunięcia polityczne członków Małej Ententy były niewątpliwie przedmiotem zasadniczej dyskusji.

Trzy tezy oficjalnego komunikatu wysuwają się na pierwszy plan, a mianowicie: 1) stosunek do sąsiadów, 2) stanowisko w sprawie „wojen ideologicznych“, 3) ustosunkowanie się do układów włosko-jugosłowiańskich.

W pierwszej sprawie komunikat oświadcza, że „wspólnota interesów Małej Ententy“ zakreśla ramy, w których państwa te skłonne są rozszerzyć swe stosunki z innymi, a w pierwszym rzędzie ze swymi sąsiadami. Oświadczenie to jest niewątpliwie chęcią przygotowania opinii publicznej do ewentualnych dalszych układów poszczególnych krajów Małej Ententy z państwami sąsiadującymi, o których to układach w ostatnich czasach krążyły liczne pogłoski.

Co do „wojen ideologicznych“ komunikat stwierdza, że trzy państwa Małej Ententy sprzeciwiają się każdemu zatargowi międzynarodowemu na tle ideologicznym i „nie zamierzają przystąpić ani do jednego, ani do drugiego frontu, który mógłby się w przyszłości wytworzyć. Są przekonane o tym, że ustrój wewnętrzny państw niezawisłych musi być wzajemnie szanowany“.

Wreszcie co do układów włosko-jugosłowiańskich komunikat przyjmuje fakt ten z zadowoleniem do wiadomości, jednak wyraża przekonanie, że układy nie dotyczą zobowiązań wiążących państwa Małej Ententy.

Paryż. (ATE). Prasa francuska w depeszach z Białogrodu o przebiegu obrad podaje, że między innymi poruszona była sprawa równouprawnienia Węgier w dziedzinie zbrojeń. Minister-

wie mieli przyjść do przekonania, że w interesie współpracy państw basenu dunajskiego leży zasadnicze przyznanie Węgrom równouprawnienia w zamian za odpowiednie gwarancje bezpieczeństwa.

Co się tyczy sprawy powrotu Habsburgów, to Stała Rada Małej Ententy utrzymuje w całej rozciągłości nieprzejednaną postawę wobec prób restauracji dawnej dynastii, czy to w Wiedniu

czy to w Budapeszcie.

Paryż. (PAT). Uwaga kół politycznych zwrócona jest w kierunku rozmów między przedstawicielami Małej Ententy. Konferencje te budzą duże zainteresowanie, pomimo, że prasa francuska zgodna jest co do tego, że solidarność Małej Ententy należy dziś właściwie do przeszłości i że każde z tych państw stoi teraz wobec odmiennych zagadnień politycznych.

Opieczętowanie lokali akademickich

Warszawa. (Tel. wł.). Ponieważ od poniedziałku mają być wznowione wykłady na wyższych uczelniach, pospieszono się z likwidowaniem lokali stowarzyszeń akademickich.

W ciągu czwartku i piątku władze administracyjne po przeprowadzeniu rewizji w poszczególnych lokalach opieczętowały je. M. in. zamknięto lokal Młodzieży Wszepolskiej przy ul. Smolnej 36. Nie opieczętowano jedynie kuchni akademickich, utrzymywanych przez Bratnie Pomoce na terenie

wszystkich uczelni. Z chwilą wznowienia wykładów kuchnie te zostaną uruchomione pod kierunkiem komisarza, wyznaczonego przez władze wszechnic.

Kurator Bratniej Pomocy uniwersytetu prof. Tatarkiewicz rzekł się tego stanowiska, a na jego miejsce senat mianował komisarycznego, ks. prof. Grabowskiego.

W Wilnie również opieczętowano lokale Młodzieży Wszepolskiej oraz korporacji „Polesie“. (w)

Aresztowanie wicedyr. Funduszu Pracy

Toruń. (Tel. wł.). W dniu wczorajszym władze sądowe wydały organom bezpieczeństwa nakaz aresztowania wicedyrektora wojewódzkiego biura Funduszu Pracy, Czesława Głiszczyńskiego.

Wdrożenie dochodzeń nastąpiło na wniosek centrali Funduszu Pracy, z

której ramienia w bieżącym tygodniu przeprowadzono kilkodniową rewizję gospodarki biura wojewódzkiego w Toruniu.

Szczegółów afery podać nie możemy ze względu na toczące się śledztwo. (z)

Atak gen. Mola na Bilbao

Salamanca. (ATE) Korespondent specjalny „United Press“ podaje z miejscowości Vittoria następujące szczegóły operacji wojennych na tym froncie.

Drugi dzień ofensywy wojsk gen. Mola przeciw Bilbao był wypełniony niebezpiecznymi manewrami celem owiadnięcia łańcuchami wzgórz, które otaczają miasta, tworząc z niego prawdziwą twierdzę. Wskutek długotrwałych deszczów ziemia rozmokła i działania oddziałów powstańczych napotykały na wielkie trudności. Bardzo często ochotnicy baskijski byli zmuszeni do zdejmowania z grzbietów mułków, — które są jedynym środkiem transportowym w tych pochodach górskich — ładunków i wyciągania zwierząt z bajor i błota.

Pomimo tych wszystkich trudności zdołano posunąć się o 8 km. Walki

były niezwykle zacięte i toczyły się niemal o każdą pozycję. Piechotę powstańcza skutecznie wspierało lotnictwo, które zrzucało na pozycje nieprzyjacielskie bomby o wadze 100 kg.

Najkrwawsze walki toczyły się w czwartek w pobliżu szczytu Corbea. Artyleria wojsk gen. Mola odparła gwałtowną strzelaninę z karabinów maszynowych wojsk rządowych, które były ukryte za zwalami skał. Oddziały „czerwone“ broniły się rozpaczliwie.

Bitwa o wzgórze Murmendj została wygrana dzięki szarzy kawalerii powstańczej, która zdobyła pozycje nieprzyjacielskie i zawiadnęła znaczną ilością sprzętu wojennego. Poza tym oddziały narodowe posunęły naprzód swe linie pod Zanadrian i Curruceta. Na tym odcinku operacjami kierował osobiście gen. Mola.

Powrót min. Becka

Warszawa. (Tel. wł.) W najbliższych dniach po ukończeniu rekonwalescencji wskutek grypy, jakiej nabawił się podczas Rady Ligi Narodów, min. Beck wraca z Riwiery do Warszawy i obejmie urządzenie.

Podróż „Daru Pomorza“

Warszawa. (PAT). Statek szkolny „Dar Pomorza“ po tygodniowym postoju w Buenos Aires udał się w dalszą drogę. Jest to ostatni etap, który zakończy zakreszony programem szlak zimowej żeglugi ćwiczebnej.

Na statku wszystko w porządku. Uczniowie i załoga zdrowi.

Tragedia gruźlika

Katowice. (AJS). Po 6-tygodniowej kuracji w szpitalu powiatowym w Tarnowskich Górach powrócił do domu chory na gruźlicę 36-letni Wilhelm Hornik z Bytkowa, mieszkający wraz z żoną jako sublokator u swego teścia Franciszka Kuzi.

Z uwagi na chorobę żona jego nie chciała z nim współżyć i kiedy zakomunikowała to mężowi, wynikła na tym tle gwałtowna kłótnia, podczas której Hornik zasztyletował ją, masakrując gdzie popadło. Z 10 ranami w

plecach, na piersiach i brzuchu nieśczęśliwa kobieta wyzionęła na miejscu ducha.

Hornik napił się następnie lizolu i wyskoczył przez okno z mieszkania. Ponieważ jest ono nisko położone, nic mu się nie stało, wobec czego pobiegł do urzędu gminnego w Michałkowicach i zawiadomił o zabójstwie policję. Ponieważ w kilka minut później stracił przytomność, wezwano lekarza, który udzielił pierwszej pomocy i przepłukał żołądek. Ratunek okazał się jednak bezskuteczny i Hornik zmarł wijąc się w strasznych bólach.

Bandrowska Turska w Sofii

Sofia. (PAT) Ewa Bandrowska-Turska, bawi obecnie w Bułgarii.

Publiczność sofijska, podobnie jak bukaresztańska, przyjęła naszą znakomitą rodaczkę z nadzwyczajnym entuzjazmem. Występy Ewy Bandrowskiej-Turskiej na Bałkanach zamieniają się w wielki tryumf, świadczący o zrozumieniu publiczności dla talentu polskiej śpiewaczki.

Ochrona państwa w Austrii

Wiedeń. (PAT). „Neuigkeits Weltblatt“ nakreśla zarysy nowej ustawy o ochronie państwa. Ustawa ta przewiduje ujednostajnienie i uje-

cie istniejących obecnie różnych postanowień w jedną całość.

Pismo zaznacza, że na pojawiający się ruch polityczny o charakterze totalnym i nieprzyjaznym państwu. Austria odpowie ustawą totalną o ochronie państwa.

Pod zwalami lawiny

Wiedeń. (PAT). W Tyrolu, w pobliżu Kreutzspitzen lawina pogrzebała dwóch członków wyprawy ratunkowej, która udała się na poszukiwania zaginionych narciarzy.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 3. 4. 1937 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. — większe sztuki — 54,75, natomiast obracano mniejsze odcinki — po 53,—.

Z pożyczek komunalnych handlowano 4½% obligacjami m. Poznania z r. 1929 po 42,—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano mniejszą ilość 4½% złotych listów zast. po 47,35, natomiast płacono za 4% listy zast. konwert. 42,—.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych poszukiwano Bank Polski po 100,— bez oddawców, natomiast obracano H. Cegielski po 20,— w placeniu.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwers. większe odc. 54,75 P.
5% państw. poz. konwers. drobne odc. 53,— +
4½% oblig. m. Poznania z 1929 r. 42,— +
4½% złote listy zastaw. serii L. Pozn. Ziem. Kred. 47,35 +
4% listy zast. konwert. ostep. P. Z. K. 42,— P.

Akcyj. bankowe i przemysłowe

Cegielski H. 20,— P.
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 3. 4. 1937 r.

STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 742 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny transakcyjne:

Żyto 150 tonn par. Poznań 25,80

Żyto 165 tonn par. Poznań 26,00

Ceny orientacyjne:

Żyto (Uposobienie stałe) 25,00—25,25

Pszenica (Uposobienie stałe) 30,50—30,75

Jęczmień browarowy 25,50—26,50

Uposobienie spokojne.

Jęczmień 630—640 g/l. 21,50—21,75

Jęczmień 667—676 g/l. 22,50—22,75

Jęczmień 700—715 g/l. 23,75—24,50

Uposobienie spokojne. 21,75—22,00

Owies 21,75—22,00

Uposobienie spokojne.

Mak:

żytnia wyciąg 0-30% wł. w. 37,25—37,75

żytnia gat. I 0-50% wł. w. 36,75—37,25

żytnia gat. I 0-65% wł. w. 35,25—35,75

żytnia gat. II 50-65% wł. w. 28,00—28,50

żytnia pośl. pon. 65% wł. w. 25,75—26,25

Uposobienie stałe.

pszena gat. I wyc. 0-20% wł. w. 49,50—50,50

pszena gat. IA 0-45% wł. w. 48,50—49,00

pszena gat. IB 0-55% wł. w. 47,00—47,50

pszena gat. IC 0-60% wł. w. 46,50—47,00

pszena gat. ID 0-65% wł. w. 45,50—46,00

pszena gat. IIA 20-55% wł. w. 44,50—45,00

pszena gat. IIB 20-65% wł. w. 43,75—44,25

pszena gat. IID 45-65% wł. w. 40,75—41,75

pszena gat. IIIA 65-70% wł. w. 36,75—37,75

pszena gat. IIIB 70-75% wł. w. 30,00—31,00

pszena gat. IIIB 70-75% wł. w. 27,00—28,00

Uposobienie stałe.

Otreby żytnie stand. 16,00—16,75

Otreby pszenne grube stand. 17,00—17,50

Otreby pszenne średnie stand. 16,25—16,75

Otreby jęczmień 14,75—16,00

Żepak zimowy 62,00—63,00

Siemie lniane 57,00—60,00

Gorzyczka 30,00—32,00

Wyka latowa 22,00—24,00

Peluszka 23,00—25,00

Groch Wiktorja 21,50—25,00

Groch Folgera 22,00—24,00

Łubin niebieski 13,75—14,75

Łubin złoty 15,00—16,00

Seradela 26,00—28,00

Mak niebieski 72,00—76,00

Koniczyna czerwona sirowa 100,00—110,00

Koniczyna czarna 85—97% czyst. 120,00—130,00

Koniczyna biała 85,00—125,00

Koniczyna szwedzka 150,00—180,00

Koniczyna złota odluszczone 65,00—75,00

Przełot 65,00—75,00

Rajgras angielski 60,00—70,00

Makuch lniany w tafłach 25,75—26,00

Makuch rzepak w tafłach 19,00—19,25

Makuch słon. w tafłach 42—43% 25,50—26,50

Śrut Soja 25,50—26,50

Śloma pszena luzem 2,10—2,35

„ pszena prasowana 2,60—2,85

„ żytnia luzem 2,30—2,55

„ żytnia prasowana 3,05—3,30

„ owsiana luzem 2,50—2,75

„ owsiana prasowana 3,00—3,25

„ jęczmień luzem 2,20—2,45

„ jęczmień prasowana 2,70—2,95

Siano 4,95—5,45

„ zwykle prasowane 5,60—6,10

„ nadnoteckie luzem 6,05—6,55

„ nadnoteckie prasowane 7,05—7,55

Ogólne uposobienie stałe.

Ogólny obrót: 2362,9 tonn, w tem żyta 1282 tonn, pszenicy 324 tonn, jęczmienia 80 tonn, owsa 37 tonn.

U w a g a! Owies jednolity nadający się do siewu ponad notowanie.

Termin otwarcia wystawy

Paryż. (Tel. wł.) Dziennik „Ce Soir“ donosi, że oficjalne otwarcie światowej wystawy nastąpi w przewidzianym terminie, tj. 2 maja. Do tego czasu wykończy się większość pawilonów.

Dla publiczności wystawa dostępna będzie dopiero od soboty 15 maja, względnie nawet od niedzieli, gdy już wszystkie prace organizacyjno-budowlane ostatecznie ukończą się. Zwłaszcza chodzi tu o ulice i połączenia komunikacyjne na terenach wystawy.

Dużo czasu również zajmą jeszcze prace około pałacu Trocadero. Główna sala będzie mogła być dostępna dla publiczności — jak podaje „Ce Soir“ — nie prędzej niż około 15 lipca.

Władomości

Dzienniki odnoszą, że niebawem królowa Karola włoska złoży ma wizytę Papieżowi.

Min. Prasy i Propagandy we Włoszech wydało nakaz ukazywania się pism periodycznych. Zarządzenie to spowodowane jest zwykłą ceną cellulozę, której większa część sprowadzana jest z zagranicy.

Na plaży Great Yarmouth w Anglii znaleziono szczątki samolotu. Według pilota osobistego ks. Bedford są to części aparatu, na którym księżna wystartowała przed kilkoma dniami podczas burzy i zawiał śnieżnej.

Ks. Windsoru zamierza pozostać w swej nowej siedzibie Apparsbach nad jeziorem Wolfgang przez całą wiosnę i poświęcić się sportom wodnym oraz odbywać dalsze wycieczki w góry.

Dnia 24 kwietnia r. rozpocznie się w Helsinkach doroczna konferencja min. spraw zagr. państw skandynawskich, w której wezmą udział ministrowie: Sandler (Szwecja), Kocht (Norwegia), Stauning (Dania), Holsti (Finklandia).

Trzecia Rzesza wobec konkordatu

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego“)

Berlin, 2 kwietnia.

W walce z Kościołem Katolickim stara się rząd Trzeciej Rzeszy wyzyskać wszelkie szanse, jakie ma z reguli strona atakująca.

Atak nastąpił zniemacka, w momencie, gdy przeciwnik tego się nie spodziewał. Gdy w r. 1933, na krótko po dojściu reżimu hitlerowskiego do władzy, rząd nowej Rzeszy pertraktował z Stolicą Apostolską o konkordat, mogło to być w Rzymie budzić nadzieje, że zapowiada się okres szczerego współżycia. Tymczasem jednak już wtedy snuli twórcy reżimu plan uderzenia na Kościół i to od podstaw. Już wtedy planowano odebranie Kościołowi wpływu na młodzież przez tworzenie kadr „Hitler-Jugend“, a równocześnie przy akompaniamencie głośniejszych procesów dewizowych zaczęto podkopywać prestiż duchowieństwa. Rychło zawiodły nadzieje Watykanu! Trzy lata konkordatu z Trzecią Rzeszą, to łańcuch nieustannych i bolesnych dla Kościoła przeżyć.

To też z uczuciem ulgi przyjęły szerokie koła katolików niemieckich odczytanie przed świętami Wielkanocnymi encykliki papieskiej, która oznacza pierwszy solenny protest Stolicy Apostolskiej przeciw polityce Rzeszy. Protest zarzuca Berlinowi nieposzanowanie konkordatu tak z ducha jak z treści, zarzuca dalej nielojalność i złą wolę, występuje przeciw zarządzaniu państwa w dziedzinie szkolnictwa i swobody sumienia. Nie tylko z treści, ale i z tonu wystąpienia Papieża odczuć mogli katolicy w Niemczech przełamanie okresu dotychczasowej cierpliwości, co zwykle działa na szerokie, uciskane masy pokrzepiająco. Wszak prosty człowiek, reagujący na zjawiska polityczne spontanicznie, a nie pod wpływem dyplomatycznej refleksji, gotów widzieć w cierpliwości dowód defensywy.

W praktyce konkordat Rzeszy z Watykanem jest już od dłuższego czasu martwą literą. Inaczej też być nie może, gdy świadomymy sobie krańcowo różne światopoglądy, będące treścią życia państwowego Trzeciej Rzeszy z jednej strony, a założeń polityki Kościoła z drugiej.

Reżim narodowo-socjalistyczny reprezentuje ideologię krańcowego totalizmu, który dąży się porównać jedynie z totalizmem sowieckim. Nie ma w nim zupełnie miejsca dla działań, nie objętych doczesnymi celami organizacji państwowej. Zatem nie ma też miejsca dla organizacji Kościoła, rządzącej się ideą wszechludzkiego posłannictwa. Kościół żąda autonomii, co jest niezgodne z podstawowymi elementami każdego systemu totalnego. Kościół spodziewa się od wiernych posłuszeństwa, — postulat, noszący zarodek wszelakich konfliktów. Konflikty takie przeżywa co dzień 22 miliony niemieckich kato-

lików. Fakt, że konkordat istnieje, a równocześnie jest martwą literą, wzmagają jeszcze bardziej napięcie targu.

To też słychać często pytanie, dlaczego konkordat ten w ogóle był zawierany? Skoro hitlerizm i katolicyzm są tak sprzecznymi światami, czy potrzeba było doprowadzać do tego mezaliansu stwarzając iluzję, która wśród szerokich mas wiernych rychło musiała przynieść rozczarowanie?

Kwestię tę porusza również ostatnia encyklika papieska i wypowiada na ten temat szereg cierpkich słów.

„Nie bez zgrozzenia trzeba stwierdzić — mówi — jak druga strona robi z tego regułę, by przeobrazić własnowolnie traktaty, by je pozbawić treści, by je na końcu mniej lub więcej otwarcie łamać.“

A traktat, który był dziełem pewnego korzystnego momentu w stosunkach politycznych Watykanu z Rzeszą, wypływał w Rzymie z tradycji długoletnich poprawnych stosunków z rządem niemieckim, a w Berlinie z nadziei związania katolików niemieckich z ruchem narodowo-socjalistycznym. Opierał się on na wzajemnym niedocenianiu się kontrahentów. Rzym miał przeciw sobie młodą, niezbyt skonsolidowaną jeszcze Trzecią Rzeszę, zaś Berlin liczył zbyt pochopnie na akces katolików. Pośpiech jest ojcem wielu błędów. Konkordat miał już w okresie powstawania zarodki dzieła nietrwałego.

Pesymistyczna w tej mierze encyklika Ojca św. nie mogła naturalnie przejść bez echa po drugiej stronie. Co prawda prasa niemiecka — ulegająca dyrektywom Ministerstwa Propagandy — pokryła pismo Watykanu początkowo milczeniem, tak, jak w ogóle sprawy kościelne mało znajdują miejsca w publicznych enuncjacjach. Wygląda to jakby umyślnie bagatelizowano rolę Kościoła w nowoczesnym państwie. Dopiero oficjalny organ Wilhelmstrasse „Korespondencja Polityczna i Dyplomatyczna“ zabrała w ostrym tonie głos przeciw Watykanowi. Zważywszy jednak, że pismo to nie rozchodzi się publicznie — nie ma głos ten większego wpływu na opinię tonącą w ciszy kancelaryj dyplomatycznych.

Tym większą za to uwagę zwrócić należy na artykuł w organie bojowego hitlerizmu, „Völkischer Beobachter“, będący wyrazem kół, tworzących ideologię ruchu, a więc pośrednio podległym najwyższemu czynnikom państwa i partii.

„Nawet układ z Stolicą świętą — czytamy — nie jest w sobie rzeczą nietykalną

FAKTY i OCENY

Prasa o rozwiązaniu organizacji akademickich

Rozwiązanie przez min. Świętosławskiego akademickich organizacji ideowo-wychowawczych w Warszawie i w Wilnie i zawieszenie działalności stowarzyszeń samopomocowych na uczelniach warszawskich „z powodu niedopuszczalnej działalności o podłożu politycznym“ odbiło się głośnie echem w prasie i społeczeństwie.

„Warsz. Dziennik Narodowy“ pisze, że zarządzenie to

„inauguruje — zdaje się — nowy albo może przywraca stary, jędrzejewiczowski, kurs wobec młodzieży akademickiej. Ale właśnie eksperyment p. Jędrzejewicza dostarczył tyle interesującego materiału, że powinien przysłużyć się jako powołanie do odpowiedzialności o podłożu politycznym“ odbiło się głośnie echem w prasie i społeczeństwie.

„Młodzież akademicka, pozbawiona swych organizacji, stwierdza „Goniec Warszawski“,

„zamknie się w konspiracji, a konspiracje są zawsze radykalniejsze w działaniu, niż legalne stowarzyszenia. Tą drogą spokojnie na uczelniach wyższych się nie osiągnie. Pouczają o tym dzieje pokolenia, studującego w uniwersytetach rosyjskich, do którego należał i min. Świętosławski.“

Zarządzenie min. Świętosławskiego — jak już wczoraj stwierdziliśmy — ugodziło właściwie tylko w młodzież narodową Legion Młodych i Związek

4-CYL. FORD 1937

KABRIOLIMUZYNA

SENSACYJNA NOWOŚĆ!

Nowoskonstruowana karoseria o harmonijnych liniach opływowych. Duży schowek na bagaż. Miękkie, wygodne siedzenia wyściełane. Mocne ogumienie o zwiększonej poduszce powietrznej. Silnik 34 KM. Zadzziwiająco mały rozchód paliwa. Największa szybkość około 105 km. Odpylacz powietrza

Karetka dwudrzwiowa DE LUXE

Żądacie pokazu u najbliższego upoważnionego sprzedawcy wyrobów Ford!

FORD MOTOR COMPANY

i wieczną. Musi on się przystosować do warunków życiowych, jeśli nie ma pozostać martwy. Słowo „tak“, powiedziane wpieryw w układzie, może pod wpływem nowych okoliczności zmienić się następnie na „nie“.

Jest to ważne wyznanie głównego organu narodowo-socjalistycznego. Jakby jeden z refrenów nie nowej pieśni niemieckiej o „traktatach“, które utraciły sens istnienia“!

Okazuje się, że litania takich to właśnie traktatów „nieaktualnych“ dla Niemiec — od „dyktatu“ wersalskiego począwszy, poprzez Lokarno, a obecnie również i konkordat — stale rośnie. **B. L.**

Nad Dunajem

Wobec licznych przeobrażeń politycznych w Europie południowo-wschodniej i naddunajskiej, gdzie obok Włoch zdobywa sobie Jugosławia poważne miejsce ruchliwą i trzeźwą polityką zyskuje na znaczeniu, manifestowane zbliżenie austriacko-węgierskie.

Mocnym wyrazem tych nastrojów są akcenty zawarte w wywiadzie kancлера Schuschnigga dla agencji „Universal Korespondenz“. Wybitne pisma budapeszteńskie wydrukowały ten wywiad, w którym Schuschnigg podkreśla dziejową łączność Austrii z Węgrami.

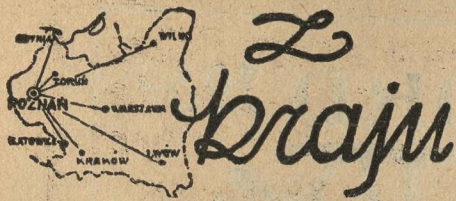
Charakterystyczne jest, że w dziedzinie polityki wewnętrznej rząd Daranyi'ego poczynił wstępować w ślady rządu Schuschnigga. Zmusza go do tego coraz intensywniejsza propaganda węgierskich narodowych socjalistów. Stosunki wewnętrzne na Węgrzech upodabniają się pod tym względem coraz bardziej do tych, jakie od lat już panują w Austrii, i żywi się w Wiedniu nadzieje, że podobnie jak Austrii udało się utrzymać linię czysto austriackiej polityki, tak i Węgry wyjdą obronną ręką z trudności, jakie się tam piętrzą z powodu silnego wzrostu narodowo-socjalistycznej agitacji.

Judaszowe srebrniki na akcję pierwszomajową

Ag. Pras. Antykom. informuje, że Komintern przekazał komitetowi centralnemu Komunistycznej Patrii Polskiej (K. P. P.) 50.000 dolarów na akcję pierwszomajową w Polsce. Suma ta ma być podzielona na okręgi organizacyjne, przy czym większą część dotacji przeznaczono na okręgi przemysłowe i Warszawę. Władze centralne K. P. P. opracowały już instrukcję 1-majową oraz przystąpiły do zredagowania wydawnictw i odezw 1-majowych.

517 kilometrów na godzinę

Włoch Ant. Furio Nicelot pobił na wojskowym samolocie myśliwskim światowy rekord szybkości lotu, osiągając 517 km na godzinę. Poprzedni rekord (476 km na godz.) należał do Francuza Maurice Arnoux. Inż. Nicelot jest oficerem rezerwy lotnictwa i ma już rekord wysokości dla samolotów turystycznych.

WALKA Z ŻEBRACTWEM I WŁÓCZEGOSTWEM W STOLICY

Walka z żebractwem i włóczegostwem, prowadzona od dłuższego czasu przez władze na terenie Warszawy, przynosi pozytywne rezultaty; na ulicach stolicy spotyka się coraz mniej żebraków i włóczęgów. W ciągu marca rb. zatrzymano za żebractwo i włóczegostwo 85 osób, z których 29 pochodziło z poza Warszawy; wszystkich zatrzymanych skierowano do domu etapowego przy ul. Przebieg 3.

Również w ciągu marca rozpatrzone zostały 92 sprawy osób zatrzymanych za żebractwo i włóczegostwo; 20 osób skierowano do domu pracy przymusowej w Oryszewie, 36 zaś do przytułków dla starców.

ZAPRZECZENIE

Wobec sprzecznych informacji ukazujących się w prasie na temat tego, że popularne statki polskie wycieczkowe wozic będą turystów na Wszechświatową Wystawę do Paryża, ze źródeł miarodajnych informują, że nie są przewidziane żadne specjalne podróże w tym kierunku. Linia „Gdynia — Ameryka S. A.”, jak wiadomo, ogłosiła w tym roku uroczajony program turystyki morskiej, ale wśród tras statków nie ma portów francuskich. Jedynie statki linii Południowo - Amerykańskiej w drodze powrotnej zawijające do Boulogne sur Mer będą mogły zabrać z Francji do Polski również i turystów.

PO ZGONIE „KRÓLA CYGANÓW”

Jak donoszą, wśród cyganów na terenie Rzeczypospolitej przeprowadza się obecnie dokładną rejestrację pozostającą w związku z mającym się odbyć na Pomorzu zjazdem cygańskim celem ustalenia następstwa po zmarłym tragicznie Matejaszu Kwiek. Liczba cyganów w Polsce sięga kilku tysięcy. Pretendentów na stanowisko „wodza” cyganów w Polsce jest kilku, kto jednak zostanie następcą, trudno na razie przesądzić.

KARA ZA BRUTALNY CZYN

Sąd okręgowy w Łodzi skazał na rok więzienia niejakiego Antoniego Borowia, który w nierzeczywistym stanie przybył na probostwo parafii św. Józefa i tam zaczął się awanturować. Księdza proboszcza Bienasa, gdy tenże do niego wyszedł, brutalnie człowiek uderzył pięścią w głowę. Pobyt w więzieniu z pewnością nieco ostudzi jego zapalczywość.

ECHA KATASTROFY LUX-TORPEDY

Nieuniknionym następstwem katastrofy kolejowej lux-torpedy pod Częstochową, która pociągnęła za sobą kilka ofiar w ludziach, będzie szereg spraw o odszkodowanie, które będzie musiała ponieść kolej państwowa. W pierwszym rzędzie będzie chodziło o należyte zapozatrzenie wód i sierot po zabitych kolejarzach. Poza tym jednak liczyć się trzeba z poważnymi pretensjami jako odszkodowanie na rzecz osób poranionych podczas katastrofy. Czy to będzie załatwione w drodze ugodowej, czy też dojdzie na tym tle do procesów cywilnych, to przyszłość okaże.

UDAREMNIONA UCIECZKA WIĘZNIÓW

Jak się okazuje, kilku więźniów odbywających dłuższe kary w Chorzowie, planowało ucieczkę, która w ostatniej chwili jednak została udaremniona. Plan ucieczki wyszedł od niejakiego Lewandowskiego z Warszawy, skazanego na więzienie bezterminowe, któremu zarazem udało się zdobyć nóż kuchenny jako narzędzie do wybijania otworu w suficie. Tym sposobem więźniowie dostaliby się do kancelarii więziennej, gdzie zamierzali rozbroić straż i dorwać się do kluczy od bramy. Na groźbę niebezpieczeństwa zwrócili uwagę kawałki tynku spadającego ze sufitu.

Przestępców przewieziono ntaychmiast do innych cel więziennych, a Lewandowskiego odstawiono do zakładu karnego na Świętym Krzyżu.

W PIŃSKU KONIE TONA NA ULICY

Jak donoszą, w Pińsku zaszły ostatnio dwa wypadki przywołania straży pożarnej do pomocy koniom, tonącym w błocie na ul. Moniuszki. Blisko połowa ulic w stolicy Polesia nie jest brukowana.

PROGRAM UROCZYSTOŚCI OTWARCIA BAZYLIKI WILEŃSKIEJ

Dobiegają końca prace przygotowawcze do otwarcia bazyliki wileńskiej, które nastąpi dnia 5 kwietnia. Uroczystości odbędą się według następującego programu: O godz. 10 rano J. E. ks. arcybiskup metropolita Jałbrzykowski odprawi w amsyście licznego duchowieństwa uroczystą mszę św. W czasie nabożeństwa J. E. ks. biskup Michalkiewicz wygłosi okolicznościowe kazanie. Po mszy św. arcybiskup udzieli wiernym błogosławieństwa Przenajświętszym Sakramentem. (KAP.)

Kupuj tylko u rodaka — buduj Polskę dla Polaka!

Morszyn-Zdrój

Jedyny w Polsce Zdrój wód gorzkich. Tani sezon maj-czerwiec.

Nr 22 674

Informacje: Zarząd Zdrojowy Morszyn-Zdrój i wszystkie placówki Orbisu.

Załamaniem się gospodarki sowieckiej

W ostatnich dniach prasa sowiecka ogłosiła obszerny plan gospodarczy na r. 1937, uchwalony przez radę komisarzy ludowych i CIK ZSRR. Główna wartość produkcji sowieckiej w r. 1937 ma wynieść 103 miliardy rubli, to znaczy o 20 proc. więcej, aniżeli w r. 1936. Suma ta wygląda imponująco, lecz już powierzchowna nawet analiza wykazuje sztuczność efektów liczbowych statystyki sowieckiej. Wartość bowiem produkcji w Sowietach obliczona jest na podstawie teoretycznych cen z roku 1926, nie posiadających żadnego znaczenia realnego i nie będących prawdziwym miernikiem wartości produkowanych w Sowietach towarów.

Interesującym szczegółem sowieckiego planu gospodarczego jest niebawm wzrost produkcji przemysłu wojennego. Wartość tej produkcji ukryta jest w pozycji przypadającej na ciężki przemysł w wysokości 40,095 milionów rubli. Conajmniej połowa tej pozycji przypada na produkcję sowieckiego przemysłu wojennego. Świadczy to o niebawm rozmiarach zbrojeń sowieckich.

W ogólnym układzie sowieckiego planu gospodarczego na rok bieżący w dalszym ciągu przeważa forsowny rozwój przemysłu ciężkiego, którego produkcja ma wynieść 97,5 miliarda rubli. Przemysł natomiast lekki, produkujący towary szerokiego użytku, pozostaje na dawnym poziomie, a wartość jego produkcji nie przekracza 5,5 miliarda rubli. Liczby te oznaczają, że rząd sowiecki w dalszym ciągu ignoruje potrzeby milionowych rzesz ludności sowieckiej, kładąc szczególny nacisk na rozwój przemysłu ciężkiego, co ma być podstawą uprawianej od 10 lat polityki sztucznego uprzemysłowienia Sowietów. W ten sposób głód towarowy, panujący w Sowietach niemal we wszystkich gałęziach konsumpcji, nie zniknie w r. 1937, lecz według

pewnych oznak przybierze jeszcze ostrzejsze formy.

Plan gospodarczy na r. 1937 posiada tym większe znaczenie, że w roku tym kończy się realizacja drugiej piatiletki stalinowskiej. Dlatego też uchwała rządu sowieckiego, powzięta z tego powodu, zawiera szereg znamienitych faktów, rzucających jaskrawe światło na poważne niedociągnięcia i niepowodzenia gospodarki sowieckiej.

Jak się okazuje, przemysł węglowy, metalurgiczny, produkcja nafty, przemysł leśny nie wykonały planu gospodarczego w r. 1936. W tych zaś gałęziach przemysłu sowieckiego, które wykonały plan gospodarczy, zanotowano niebawm dotychczas dezorganizację i wzrost kosztów produkcji.

Uchwała rządu sowieckiego stwierdza, że realizacja 5-letniego planu gospodarczego odbywa się na rachunek wzrostu kosztów produkcji, nieoszczędnego wykorzystywania surowców i postępującego daleko pogorszenia się jakości wyrobów. W ten sposób liczbowe wykonanie planu pięcioletniego mija się z celem. Procent brakowanych towarów w niektórych gałęziach przemysłu sowieckiego osiągnął w r. 1936 liczbę 36, oznacza to, że każda trzecia jednostka towarowa wyprodukowana w Sowietach nie nadaje się do użytku.

Podniesienie jakości wyrobów sowieckich w dalszym ciągu stanowi główną troskę rządu sowieckiego. Fakt ten jest może najbardziej wymownym świadectwem załamania się gospodarki sowieckiej. Wprawdzie Stalin przerzuca odpowiedzialność za niepowodzenia gospodarcze w poprzednich latach na trockistów i innych tzw. „wrogów proletariatu”. Mahewr ten ma na celu odwrócenie uwagi ludności sowieckiej od istotnych i prawdziwych przyczyn panującej w Sowietach nędzy i zubożenia.

Zła przemiana materii przyspiesza starość

Zanieczyszczona krew może powodować szereg rozmaitych dolegliwości. bóle artretyczne, wzdęcia, odbijania, bóle w wątrobie, niesmak w ustach, brak apetytu, skłonność do tycia, plamy i wyrzuty na skórze. Choroby zlej przemiany materii niszczą organizm i przyspieszają starość. Racjonalna zgodna z naturą kuracja jest nornowanie czynności wątroby i nerek. Dwa-

dziesięcioletnie doświadczenie wykazało, że w chorobach na tle zlej przemiany materii, chronicznego zaparcia, kamieniach żółciowych, żółtacze otyłości, artretyzmie, mają zastosowanie zioła „Cholekinaza” H. Niemojewskiego. Broszury bezpłatnie wysła Labor. fizj. chem. Cholekinaza H Niemojewskiego, Warszawa, Nowy-Swiat 5. oraz apteki i składy apteczne.

ng 40 950

Niebawm skandal

Zydzi w drugie święto Wielkanocy dokonali masowego uboju bydła w rzeźni miejskiej w Grudziądzu

Grudziądz — Gdy katolicy obchodzili uroczystości drugie święto Wielkanocy, dopuścili się Zydzi grudziądzcy niebawm skandalu. W dniu tym bowiem dokonali oni w tut. Rzeźni Miejskiej uboju 33 sztuk bydła na rachunek warszawskiego Żyda Grünberga.

Około całej sprawy w Grudziądzu chodzili Zydzi warszawscy Reims i Cy-

rzejników chrześcijan. — Na tle tym dochodzi na terenie Rzeźni Miejskiej od kilku dni do utarczek między rzeźnikami Polakami a rzeźnikami Zydami. Gdy mistrz rzeźnicki Arentowicz Alfons z ulicy Toruńskiej nr. 10 oburzał się na dokonanie uboju w drugie święto Wielkanocne Żyd Szełima Sztuhlmann, syn prezesa miejscowej gminy żydowskiej odezwał się do nie-

WODA GORZKA MORSZYŃSKA i sól krystaliczna lub proszkowa. — znakomite środki w nowym zaparciu stolca. Żądać w aptekach i składach aptecznych.

ng 41 011

bula, a ubojem w rzeźni kierował miejscowy rzeźnik hurtownik Żyd Izak Friedmann z ulicy Chełmińskiej 48, który cieszy się specjalnymi względami tut. rabina a ubój przez niego dokonywany uchodzić ma za koszer.

Pomocnikami jego przy wykonywaniu uboju byli członkowie Jungdeutsche Partei, trzej bracia Tesmer i Nikolaus, co zasługuje na szczególne podkreślenie (Jungdeutsche Partei walczy z Zydami.)

Fakt ten wywołał wielkie oburzenie wśród ludności katolickiej naszego miasta, jak również i wśród

go w ten sposób: „Za twój duży pysk możesz się dostać na cmentarz”.

Na podkreślenie i napiętnowanie zasługuje fakt, że część rzeźników chrześcijan w Grudziądzu nabywa mięso od jedynego hurtownika żydowskiego wspomnianego Friedmanna — chociaż mamy cały szereg hurtowników chrześcijan w naszym mieście.

W końcu zauważamy, że ubite w drugie święto Wielkanocne bydło zostało dostarczone do Warszawy przezważnie Zydowi jako koszerne, chociaż ubój nie był dokonany w sposób rytualny, przez co Zydzi oszukali... Żydów.

Technika ataku bezbożników

Związki wolnomyślicielskie, kroczące w awangardzie komunizmu, prowadzą wzmoczoną działalność na terenie całej Europy. Praca odbywa się według nowych metod, które demaskuje wydawany w Genewie biuletyn „Entente Internationale Anticomuniste”. Ogłoszono tam następujące instrukcje p. Jansena, sekretarza „Unii Światowej Wolnomyślicieli”, do których wszyscy stowarzyszeni w związkach wolnomyślicielskich winni się stosować w swym działaniu:

1. Punkt ciężkości walki z religią należy przenieść na teren społeczny walcząc z wszelkiego rodzaju „fasyzmem” i wykazując, że religia służy za narzędzie w rękach kapitali-

ŻEGIESTÓW ZDRÓJ najskuteczniejszy

w chorobach serca przemiany materii, nerwowych i kobiecych. dg 22 752

stów do ujarzmiania mas pracujących (!). Nie uderzać wprost w dogmaty, nie obrażać uczuć religijnych, ale szerzyć pozytywnie takie tezy filozofii materialistycznej, które same przez się wykluczają możliwość wszelkich wierzeń religijnych.

2. Przeprowadzać ankietę wśród przedstawicieli wiedzy, takich, którzy akcentują swą niewiarę i posiłkować się w argumentacji ich autorytetem.

3. Działać, jeżeli chodzi o masy, przede wszystkim na wyobraźnię głównie za pomocą tzw. muzeów antyreligijnych, w których należy skupiać do wszystko, co było ujemne w historii kultów religijnych.

4. Dążyć wszelkimi siłami do usunięcia wpływów religii z dziedziny wychowania, a głównie do usunięcia wykładów religii z programów szkolnych, a przynajmniej na razie do zmniejszenia ilości godzin, poświęconych nauce religii.

5. Organizować systematyczną propagandę pod hasłami „kultury” w celu pomniejszenia wpływu religii.

6. Dyskredytować wszelkimi sposobami kler wmawiając w społeczeństwo, że antyklerykalizm to nie to samo, co pomniejszanie znaczenia religii.

Według sprawozdania René Striveau, jednego z najczynniejszych przedstawicieli „Unii Wolnomyślicieli”, specjalny „kongres antyklerykalny”, który odbył się w marcu roku ubiegłego w Brukseli, wykazał, że najlepszą metodą w walce z religią jest osłabianie wpływów kleru na życie moralne społeczeństwa.

Modernizacja floty brytyjskiej

„La France Militaire” donosi o prze-róbce 2 krążowników starszej daty (1917 r.) „Coventry” i „Curley” (4.300 t.) na pływające „baterie przeciwlotnicze”, które mogłyby podążać za flotą, głównie na Morzu Śródziemnym. Na okręcie umieszczono 30 specjalnych dział p.o wielkiej szybkości wylotowej. Nie jest wykluczone, że spośród pozostałych 8 okrętów tej serii („C”) część zostanie poddana podobnej przeróbce. Według „Krasnoj Zwiezdy” w ślady Anglii mają pójść Niemcy, przerabiając na „baterie przeciwlotnicze” krążowniki: „Brummer” (2.410 t.) i „Brem-sa” (1.250 t.).

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO RATAJE

Zebrań plenarne w niedzielę 4 kwietnia o godz. 15 na sali p. Przybeckiego na Ratajach.

KOŁO ŻEGRZE-CHARTOWO

Zebrań plenarne w niedzielę 4 bm. o godz. 15 w lokalu p. Kanieckiego w Żegrzu.

KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE

Kurs kandydatów w poniedziałek 5 bm. o godz. 20 na sali Stronnictwa Narodowego przy ul. św. Marcina 65.

KOŁO ŚW. ŁAZARZ

Zebrań plenarne we wtorek 6 bm. o godz. 20 na sali „Tunel Łazarski” przy ul. Marsz. Focha 62 (na róznożnik ul. Spokojnej).

KOŁO ŚW. MICHAŁ

Uwaga: Najbliższa lekcja kursu kandydatów przesunięta na poniedziałek, dnia 12 bm.

Ciągle źle w Gdańsku

Nic dobrego nie zapowiadało się w Gdańsku po ostatnim załatwieniu zatargu, ku któremu parł rozmyślnie i wyzywająco nacjonal-socjalistyczny zarząd Wolnego Miasta gwałcąc konstytucję i lekceważąc uprawnienia wysokiego komisarza Ligi, jedno i drugie nie bez szkody dla praw Polski. Nieprawdopodobne porozumienie ministra spraw zagranicznych Becka, jako pośrednika, z Senatem gdańskim z dnia

Gdańsk, jak wiadomo, w pierwszych postanowieniach konferencji pokojowej z marca 1919 miał być całkowicie włączony do Polski. Gdy zaś następnie zmieniono to w duchu utrzymania Wolnego Miasta z wyraźnym celem zapewnienia jednak Polsce wolnego dostępu do morza, oraz z przyznaniem Polsce w art. 104 traktatu bardzo ważkich i rozległych praw w Gdańsku, wysoki komisarz powołany jest oczywiście do czuwania nad rzeczywistym wcieleniem w życie tych uprawnień Polski. I zawsze tak było, a dzisiejsze bardzo wykrętne rozumowania nacjonal-socjalizmu w Gdańsku świadczą tylko o złych zamiarach, które zresztą ujawniają się od trzech lat w działaniach.

Dalekie od prawdy jest też twierdzenie o rzekomym uspokojeniu wewnętrznym w Gdańsku i przechyleniu się prawie całej ludności ku nacjonal-socjalizmowi. W wyborach z kwietnia 1935 opozycja mimo nacisku rządzących zdobyła około 40 proc. głosów i miejsc, a od tego czasu także tylko nacisk tam działa, a nie przechylenie się ludności ku rządzącym. W połowie marca rb. oznajmiono o przejściu trzech posłów z opozycji do grupy nacjonal-socjalistycznej w Volkstagu, ale jest to tylko wynikiem nieprawego rozporządzenia Senatu z 8 lutego rb. o unieważnianiu mandatów poselskich przez większość, co znowu gwałci konstytucję. A w czasie świąt ostatnich zawieszono ponownie katolicką „Danziger Volkszeitung“ na pół roku. Wysoki komisarz będzie miał aż za dużo roboty w rzekomo uspokojonym wewnątrz Gdańsku, broniąc go przeciw bezprawnemu tam narzucaniu wyłączności jednego obozu, jak w Rzeszy.

W Wielki Czwartek 25 marca rb. rozpoczęły się rokowania polsko-gdańskie, mające na celu urzeczywistnienie

tz. porozumienia ogólnikowego polsko-gdańskiego ze stycznia 1937, jako odnowienia umów z r. 1933 w sprawie korzystania z portu i praw ludności polskiej w Gdańsku. Przygrywki do tych narad w „Danziger Vorposten“ p. Forstera z Rzeszy są pomrukami, w których nie ma cienia uznania, że Polska jest w Gdańsku u siebie. Więc i tu w razie potrzeby wysoki komisarz Ligi odnajdzie swój zakres działania.

Pogląd gdański, streszczający się w tym, że wszystko jest w porządku w Gdańsku, gdy nacjonal-socjalizm zmie-

rza do zagarnięcia wyłączności na swą rzecz w Wolnym Mieście, by potem przyłączyć je do Trzeciej Rzeszy, oraz, że nie należy przeszkadzać temu pięknemu stanowi rzeczy, musi się spotkać z najbardziej stanowczym odporem.

STANISŁAW STRONSKI

Przy uderzeniach krwi do głowy stosowanie naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa** pobudza długotrwałe zarówno czynności jelit jak i krwiotętność w podbrzuszu, działając uspokajająco na uderzenia krwi.

Tg 20 488

Hemoroidy
są przyczyną złego samopoczucia i t.p. Należy bezwzględnie usunąć te dokuczliwe cierpienia. Przy hemoroidach stosuje się

Anusol
— GOEDECKE —
Do nabycia w aptekach.
12 czopków zł. 5,-
6 czopków zł. 3,-

Tg 20 32

10 stycznia 1937 utrwaliło nacjonal-socjalizm w przekonaniu, że może robić, co mu się podoba, a zalecało wysokiemu komisarzowi powściągliwość we wkraczaniu w tzw. sprawy wewnętrzne Wolnego Miasta.

Wprawdzie Komitet Trzech w Genewie z p. Edenem jako sprawozdawcą nie pogodził się z takim załatwieniem, a sprawozdanie jego, które stało się uchwałą Rady Ligi z 27 stycznia 1937, naprostowało sprawę w duchu wytknięcia naruszeń konstytucji i uznania praw wysokiego komisarza, ale taki przebieg sprawy, ujawniający jakby obojętność Polski, powołanej w pierwszym rządzie do czuwania nad nietykalnością stanu prawnego u ujścia Wisły, nie powściągnął zapędów gdańskich.

Nowy wysoki komisarz Ligi, prof. Karol Burckhardt, przybył do Gdańska w początku marca rb., a wówczas na łamach głównego pisma nacjonal-socjalistycznego w Rzeszy „Voelkscher Beobachter“ (nr 65) piórem p. Wilhelma Zarskiego, głównego znowu dziennikarza nacjonal-socjalistycznego w Gdańsku z „Der Danziger Vorposten“, wyłożono mu na powitanie taki pogląd:

„Mocarstwa zwycięskie widziały możliwość zatargów, w które Gdańsk siłą rzeczy, wskutek okoliczności, mógł popaść z o wiele silniejszym sąsiadem, Polską, więc stworzyły urząd wysokiego komisarza, jako rozjemcy w sporach między Gdańskiem a Polską... Mocarstwa te musiały się też obawiać, iż wobec rozbitcia stronnictw w Gdańsku mogłoby nie znaleźć się większości dla uchwalenia konstytucji bez nacisku zewnętrznego czynnika, więc podporządkowały sporządzenie konstytucji współdziałaniu pierwszego wysokiego komisarza oraz ze względu na zabezpieczenie ustroju państwowego przeniosły też na dalszych wysokich komisarzy czuwanie nad życiem konstytucyjnym...

„Art. 102 i 103 traktatu wersalskiego należy pojmować jako postanowienia zabezpieczające przeciw możliwym naporom Polski na Gdańsk, oraz jako podstawę działań zabezpieczających, które Rada Ligi musiałaby podjąć, gdyby zatargi wewnętrzne naraziły na szwank istnienie Wolnego Miasta Gdańska nazewnątr. Otóż niebezpieczeństwo, iżby stosunki między Gdańskiem a Warszawą mogły zaostrzyć się w zatarg, nie istnieje od trzech lat, a Liga została zwolniona i usunięta ze swego stanowiska pośrednika. Z drugiej strony dzięki stanowisku rządu nacjonal-socjalistycznego, przeciw któremu właśnie występował poprzedni wysoki komisarz, nastąpiło zupełne uspokojenie wewnętrznego stanu sprawy; opierający się na większości rząd nacjonal-socjalistyczny zdobył sobie zaufanie niemal całej ludności; tylko stojące na boku jednostki bez godnego uwagi zastępu zwolenników odmawiają współpracy; nowy wysoki komisarz, na podstawie warunków, jakie nałożyło jego działalność ostatnie posiedzenie Rady w Genewie, nie może odezwać obowiązku, by być ich adwokatem...”

Rozumowanie to jest nie tylko z gruntu błędne, ale wręcz przewrotne, jak niestety wszelkie dzisiejsze pojęcia prawnopolityczne nacjonal-socjalizmu gdańskiego. Okazuje się, że wysoki komisarz miał mieć, według tego poglądu, zadania jednostronne i skierowane przeciw Polsce. A tymczasem

1912 25 1937
Szczęście nie ominie tego,
Kto kupuje u **KALAMAJSKIEGO**.
Więc ochoczo bez przymusu,
Korzystajcie z jubileuszu.

P. 25 838-13.88

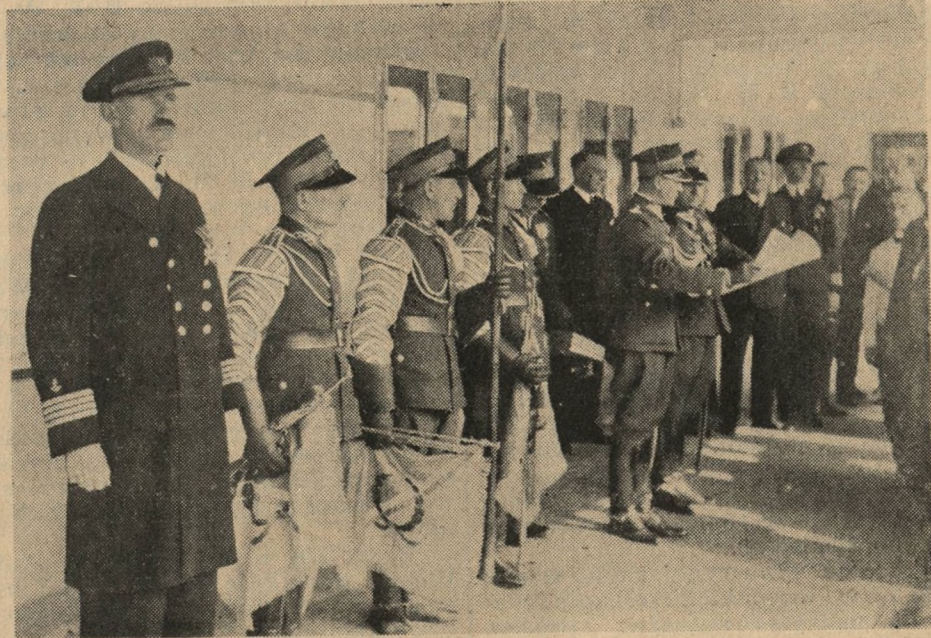
Braterstwo armii z morzem

Pułk im. Stefana Batorego okrętowi „Batory“

Gdynia. (Tel. wł.). W piątek na pokładzie „Batorego“ odbyła się podniosła uroczystość, symbolizująca łączność naszej armii z morzem. Transatlantyk „Batory“ został udekorowany odznaką pułku ulanów im. Stefana Batorego.

Uroczystość została poprzedzona mszą św., którą odprawił w kaplicy okrętowej ks. kanonik Turzyński w asyście ks. Piórkowskiego, kapelana statku. Ks. Turzyński wygłosił też okolicznościowe kazanie. Następnie na

pokładzie spacerowym zebrali się delegaci pułku, zarząd linii okrętowej, część załogi oraz zaproszeni goście. Dowódca pułku płk. dypl. Mally wygłosił krótkie przemówienie. Dyrektor naczelny G. A. L. Ż. p. Leszczyński wręczył ryngraf z odznaką i dyplomem kapitanowi statku p. Borkowskiemu. Po przemówieniach dyr. Leszczyńskiego i kapitana Borkowskiego zebrani udali się na poświęcenie nowych biur portowych G. A. L. Ż. (p)

Na pokładzie statku „Batory“ dowódca pułku ulanów im. Stefana Batorego odczytuje akt nadania okrętowi odznaki pułkowej. Z lewej strony kapitan M/S „Batory“ p. Borkowski.

Piękna cera to marzenie każdej Pani. Posłuchajcie, co mówi o tym

MIRIAM HOPKINS

(M.G.H.)

„Przecież tak łatwo można osiągnąć czystą i piękną cerę, jeżeli stale się używa mydła toaletowego Lux. Ja robię to zawsze.”

LUX MYDŁO TOALETOWE

UŻYWANE PRZEZ 9 NA 10 GWIAZD FILMOWYCH.

WYRÓB FIRMY SCHICHT-LEVER S.A. WARSZAWA

P. 25 701-02.170

Dr Rauschning o „totalizowaniu“ Gdańska

Redakcja miesięcznika „Morze“ zamieściła na łamach swego wydawnictwa obszerny list b. prezydenta sena-

tu gdańskiego dra Rauschninga, dotyczący obecnych stosunków politycznych na terenie Wolnego Miasta.

Dr Rauschning uważa, że panująca dziś w Gdańsku sytuacja nie sprzyja prowadzeniu takiej linii politycznej, która by w równej mierze uwzględniła interesy Polski jak i Gdańska.

„Gdańsk — pisze dr Rauschning — jest ośrodkiem handlowym. Służy on celom gospodarczym, celom wymiany towarowej i to nie tylko na swoim własnym obszarze. Funkcja Gdańska — to funkcja pośrednika, zadaniem jego jest propagowanie i nawiązywanie stosunków. Może się on stać miejscem udoskonalonej gospodarki, produkcji o charakterze specjalnym.”

Niestety — stoi temu na przeszkodzie atmosfera polityczna Gdańska, którą dr Rauschning krytykuje bardzo surowo, sądzi bowiem, że „dla roli oraz interesów Wolnego Miasta, stan absolutnej dyktatury i polityki totalnej jest nie tylko zbędny, ale wręcz zabójczy”. Szczególnie dziś, kiedy życie gospodarcze walczy z tyłoma trudnościami, ścisła reglamentacja polityczna w duchu hitlerowskim wszystkich jego przejawów staje coraz bardziej w jawnej sprzeczności z zadaniami, jakie zarówno statut, jak i położenie geograficzne wytknęły Wolnemu Miastu.

Głos dra Rauschninga zgodny jest z tym, co pisaliśmy wielokrotnie, stwierdzając, że „totalizowanie“ Gdańska sprzeczne jest nie tylko z interesami Polski, ale i samego Wolnego Miasta.

Żegiestów Zdrój

dg 22 661 **krzepi siły i przywraca zdrowie**

Setki studentów Uniwersytetu Poznańskiego mają stracić rok studiów z powodu niemożności opłacenia czesnego. **Dopomóżcie im, wpłacając na konto P. K. O. „Bratniej Pomocy“ SSSUP nr. 200 499.**

DZIAŁ GOSPODARCZY

Znamienne wyniki bilansowe w asekuracji prywatnej

Zbiór składek prywatnej asekuracji w 1935 r. wynosił około 68 mil. zł, dorównywał więc mniej więcej sumie składek w poprzednim roku.

Znacznie gorzej natomiast przedstawiają się wyniki bilansowe. Nie ukazał się dotychczas Rocznik Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń, obejmujący obroty towarzystw za 1935 r. Dlatego czerpiemy tutaj wszelkie liczby bezpośrednio z drukowanych sprawozdań, wydawanych przez towarzystwa.

Łączna suma zysków wzgl. nadwyżek bilansowych tych towarzystw, które zamknęły rok 1935 korzystnie, wyraża się cyfrą zaledwie 1,78 mil. zł. Zaś pozostałe towarzystwa poniosły w 1935 r. stratę w łącznej sumie 5 mil. zł. Lecz cyfra ta nie obejmuje towarzystwa ubezpieczeniowego „Feniks”, które, jak wiadomo, załamało się w marcu 1936 r., a którego bilans, sporządzony przez ustanowionego kuratora, wykazał na koniec 1935 r. 5,1 mil. zł straty. Cyfra powyższa nie obejmuje też jeszcze pewnego innego towarzystwa, które stratę 2,1 mil. zł wyrównało tylko przez spisanie 1,5 mil. zł kapitału akcyjnego i przez zużycie „dotacji na koszty organizacji” w sumie zł 674.000.

Jakie jest gospodarcze znaczenie tych znamiennych wyników dla ubezpieczonych i w ogóle dla społeczeństwa?

Jeszcze wcale niedawno istniały silne rozbieżności co do interpretacji wyników bilansowych towarzystw ubezpieczeń. Nie brakło nawet głosów, które towarzystwom, zamykającym swoje obrachunki roczne zyskiem, poczytywały to poniekąd za egoizm rozumując, że widocznie towarzystwa te niepotrzebnie ściągają od ubezpieczonych wysokie składki, że mogłyby zadowolić się niższymi składkami. Byli nawet tacy, którzy deficytowy wynik bilansowy poczytywali towarzystwu nawet za zaletę, za wyraz najdalej posuniętej lojalności wobec ubezpieczonych. Z uznaniem podnoszono, że takie towarzystwo nie dba widocznie o korzyści dla siebie, lecz bardzo dba o korzyści dla ubezpieczonych. Dopiero załamanie się „Feniksa”, a potem „Europy” otworzyło ubezpieczonym oczy. Dzisiaj każdy się przekonał, że towarzystwo ubezpieczeń nie może dużo wydawać, a mieć małe dochody ze składek, że żadne „genialne” spekulacje nie pomogą tam, gdzie brak solidnej gospodarki. Dzisiaj wiemy wszyscy, że zysk bilansowy dowodzi, iż towarzystwo gospodarzy solidnie i ostrożnie, jest silne i daje ubezpieczonym dobre gwarancje. Dzisiaj wiemy też, że bilans stale, więc corocznie, deficytowy jest pochyłą, po której towarzystwo niechybnie zbliża się do smutnego końca, że zagraża to zarówno egzystencji towarzystwa jak i żywotnym interesom ubezpieczonych.

Toteż z pełną satysfakcją możemy podkreślić, że wszystkie rdzennie polskie towarzystwa ubezpieczeń należą właśnie do tej grupy towarzystw, które stale zamykają bilanse z zyskami wzgl. nadwyżkami. Jest też bardzo

znamienny fakt, że wszystkie zagraniczne towarzystwa ubezpieczeń (za wyjątkiem tylko jednego, o bardzo szczupłym zakresie działalności wyłącznie na terenie Górnego Śląska) należą właśnie do drugiej grupy, to znaczy mają bilanse deficytowe. Jeżeli do tej grupy należy również tow. „Europa”, to potwierdza się powszechne przekonanie o niesolidnej żydowskiej gospodarce.

Liczy powyższe wykazują:

KRONIKA GOSPODARCZA

GIEŁDA PIENIĘŻNA W MARCU

Tendencja giełd światowych była w miesiącu sprawozdawczym przeważnie niejednolita, przy czym zauważono również większe wahania kursów. Faworyzowane były w dalszym ciągu akcje przemysłu wojennego. Poza Francją, gdzie zamieszki uliczne wywołały pewien niepokój, inne wydarzenia polityczne nie wywarły wpływu na stan rynków finansowych.

Pożyczki polskie w Nowym Jorku wykazały znaczne wahania, jednakże większość pożyczek polepszyła swój kurs po ostatniej wielkiej zniżce; notowania były następujące: (pierwszy kurs — najwyższy, drugi — najniższy oraz trzeci — ostatnio notowany kurs): 8 proc. pożycz. Dillona — 53,625 — 45,875 — 49,25, 7 proc. pożycz. stabil. — 65 — 61 — 64,50, 6 proc. pożycz. dol. — 53 — 47 — 51, 7 proc. pożycz. Warsz. — 45,375 — 39,75 — 43,50, 7 proc. pożycz. śląska — 43,50 — 41,25 — 42,75.

Giełdy krajowe miały naogół tendencję ożywioną, jak również większe obroty, przy czym kursy przeważnie zwykływały. Nasz rynek miejscowy wykazał również zwiększone obroty, mianowicie: zł 594.300 (wobec 490.000 w lutym). Kursy lekko

Reorganizacja dziedziny ubezpieczeń jest konieczna, ale nie w duchu dyr. Fabierkiewicza. Reorganizacja winna bardzo energicznie zabrać się właśnie do tych deficytowych towarzystw, stanowiących niebezpieczeństwo dla ubezpieczonych i dezorganizujących nasz rynek ubezpieczeniowy. Przeciwnie, towarzystwa zdrowe, pracujące solidnie i osiągające dodatnie rezultaty, winny być otaczane umiętną opieką naszych władz i naszego ustawodawstwa, a stawianie im trudności na drodze ich normalnego rozwoju sprzeciwia się żywotnym interesom gospodarczym całego społeczeństwa naszego

PROF. IG. EICHSTAEDT.

Wycieczki szkolne na Targi Poznańskie

Frekwencja przyjezdnych na tegoroczne Targi będzie ogromna. Nie tylko dlatego, że zniżki uzyskane na kolejach są bardzo znaczne, ale też i dlatego, że w tygodniu targowym znalazły się cztery dni wolne od pracy, a więc dwie niedziele, Trzeci Maj, który wypada w poniedziałek i święto Wniebowstąpienia 6 maja, które wypada w czwartek tygodnia targowego.

Przy tej okazji należy pamiętać, że wstęp dla wycieczek szkolnych na Targi Poznańskie dozwolony jest wyłącznie w piątek, dnia 7 maja. Kupiectwo i wystawcy, przedstawiający klientelę Targów Poznańskich, tj. użytkownicy Targów, wywierają stały nacisk na administrację, by starała się ze wszelkich miar utrzymać giełdowy charakter Targów, nie zezwalając na czynienie z Targów dydaktycznej wystawy. Dlatego też zasadniczo wstęp na Targi dla dzieci jest wzbroniony. Ponieważ jednak wartości dydaktyczne Targów, skupiających kilka milionów przedmiotów, rok temu jeszcze nie wytwarzających i obrazujących coroczny postęp produkcji swojej i obcej, są niezmiernie cenne, przeto dla szkół zawodowych i średnich przeznaczono jeden dzień w tygodniu, mianowicie piątek, 7 maja, w którym na dniu wycieczki szkolne są wpuszczane na Targi.

dotodniej reakcji. W notowaniach terminowych na giełdzie londyńskiej frank nie wykazał prawie żadnych zmian.

(k) **Warszaty tkackie przenoszą się z Łodzi na wieś.** W woj. łódzkim zanotowano około 200 wypadków przenoszenia się mechanicznych warsztatów tkackich na wieś, zarówno z samej Łodzi, jak i innych miast, gdzie przemysł tkacki jest dość silnie rozwinięty. Przyczyniło się do tego w dużym stopniu założenie elektryczności po wsiach.

(k) **Agencja „Paged” otworzyła oddział w Poznaniu.** W dniu 1 kwietnia otwarto w Poznaniu oddział Polskiej Agencji Drzewnej „Paged”. Na czele oddziału stanął długoletni przedstawiciel tej firmy p. Szymczak.

Z ZAGRANICZY

(z) **Przerwa w zwykłej tendencji cen surowców.** Na giełdach towarowych w Londynie w dn. 2 bm. ujawniła się dla większości surowców tendencja wycieczką lub poprostu słabsza. Tłumaczone to jest m. in. pogłoskami o zatargach społecznych w Stanach Zjednoczonych, które to zatargi dezorientują sferę giełdową. Ceny kauczuku, który ostatnio mocno zwykował, spadły o 1/2 penna, przy czym powodem tego osłabienia ma być zarówno realizacja zysków przez spekulację, jak i wiadomość o większych niż spodziewane początkowo wysyłkach tego surowca z państw malajskich. Realizacja zysków odbiła się również na kursach bawelny. Szereg metali wykazał również tendencję zniżkową, a to z powodu braku zapotrzebowania ze strony konsumpcji oraz apatii spekulacji. Według ogólnego mniemania, ujawnia się obecnie tendencja wstrzymania na pewien okres czasu zwykłej cen towarów.

Z WYDAWNICTWA

(w) **Prof. dr T. Konopiński i dr J. Bormann. Żywnienie zwierząt domowych.** Poznań 1937. 40 stron dużego formatu.

Dawne twierdzenie, że nauka jest między narodowa, zostało w ostatnich czasach mocno podważone. Każdy naród szuka swej chwały i syci swą dumę własnymi dorobkami naukowymi. Tłumaczenia idą w innych krajach coraz bardziej w ką; niestety tylko w Polsce ujeżdżamy przeważnie na tłumaczeniach w szeregu dziedzinach naukowych. To też z tym większym zadowoleniem możemy powitać polską oryginalną pracę, pióra autorów-Polaków. Jest nią doskonały podręcznik „Żywnienie zwierząt domowych”. Podręcznik ten zastąpi, mam nadzieję, nie tylko chwilowo, bo z powodu wyczerpania wydawnictwa Hanssona i Kellnera, ale na długie lata wszelkie obce podręczniki z tej dziedziny.

Przechodząc do krótkiego, siłą rzeczy, omówienia wspomnianego podręcznika, zauważę, co następuje:

1) część pierwsza, jako traktująca naukowo ogólnie zasady żywienia, ma bezpośrednią wartość tylko dla studiującej rolnictwo młodzieży akademickiej;

2) część druga jest niezwykle cennym dla praktyka, a także i dla studenta wyczerpującym opisem wszystkich pasz. Zauważę, że wprowadzono tu mało na ogół znany, a także okazały dorobek Polski z dziedziny analiz pasz.

3) najcenniejszą dla praktyka, bo gotową do natychmiastowego wykorzystania w gospodarstwie, jest część traktująca o dawkowaniu pasz. Bez łamigłówek niemieckich, duńskich lub szwedzkich każdy rolnik ma tu gotową niemal „receptę”.

Osobiście podniosłem tu jednak jeszcze jeden moment, który dla nas Wielkopolan nie może być obojętny. Chcę mianowicie podkreślić, że praca ta wyszła z naszego środowiska, że jest dorobkiem naszego człowieka i w oparciu o ogromny materiał z naszej wielkopolskiej hodowli uprawy.

T. Tom.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Konieczność zmiany sposobu wymiaru podatku przemysłowego w odniesieniu do przedsiębiorstw pośrednictwa handlowego.** NTA w wyroku z 7. 10 1936 r. L. rej. 1674/34 orzekł, iż prowadzenie handlu jednocześnie na rachunek własny i cudzy nie stanowi przeszkody do ustalenia podatku od obrotu w myśl art. 5 p. 5 ustawy o podatku przemysłowym także wówczas, gdy przedmiotem pośrednictwa handlowego są towary tej samej firmy, której towary są równocześnie przedmiotem handlu towarowego. Ponadto, jak wynika z wyroku NTA z 3. II. 1937 L. rej. 6503/34, samo posiadanie przez pośrednika handlowego składu konsygnacyjnego towarów za-

stępowanej przez niego firmy nie uzasadnia jeszcze po jego stronie obowiązku płacenia podatku przemysłowego od pełnego obrotu, o ile dana firma opłaca od transakcyjnymi towarami przepisany ustawą podatek przemysłowy.

Z KRAJU

(k) **Powrót dolara i franka szwajc. do kursu poprzedniego.** Na wczorajszych giełdach walutowych — po przejściowej zniżce dolara i franka szwajcarskiego — nastąpił powrót obu tych walut do kursów początkowych. Wystąpiła natomiast słabsza tendencja dla franka francuskiego, która była szczególnie wyraźna w godzinach rannych, ustępując później miejsca

Za 4,—zł do Warszawy

Szybkość, wygoda i popularna cena oto zasadniczy problem, wobec którego stanął przemysł samochodowy. Z przyjemnością stwierdzić należy, iż został on przez szereg fabryk rozwiązany bardzo szczęśliwie. Na pierwszy plan wysuwa się w tym wypadku produkcja koncernu „Auto-Union”. Uwzględniając specjalne wymagania polskiego rynku samochodowego, daje „Auto-Union” wozy popularne, nadzwyczaj łatwe w obsłudze a zarazem ekonomiczne, dzięki oszczędnościowemu zużyciu materiałów pędnych i niskiej kalkulacji cen łącznie z opłatami celnymi. W tej grupie wymienić należy 18-konny D. K. W. „Normal” — długość 3,90 m, rozstaw kół 2,61 m, zużycie materiałów pędnych 6 l. na 100 km, szybkość 80 km/godz. Typy dalsze to 20-konne: D. K. W. „Special”, „Meister” i „Luxus” — długość 3,98 m, rozstaw kół 2,61 m, zużycie materiałów pędnych 6,5—7 l. na 100 km, szybkość 90 km/godz.

Dla zobrazowania przystępnych warunków podróżowania, jakie stwarzają samochody D. K. W. „Normal”, „Special”, „Meister” i „Luxus” wystarczy nadmienić, że koszt przejazdu 4 osób z Poznania do Warszawy wynosi zł. 16,20 czyli zaledwie 4,— zł. na osobę. Cena 2—3 osobowego kabrioletu D. K. W. „Normal” wynosi w Polsce zł. 4.500,—, wygodnej zaś 4-osobowej limuzyny 4.850,— zł.

W klasie wozów cięższych poleca „Auto-Union” 32-konne samochody typu „Sonderklasse”.

Coraz to nowe rynki zbytu wozów D. K. W. we wszystkich częściach świata, są najworniejszym dowodem wysokiej wartości tej marki. D. K. W. wychodzi zwycięsko ze wszystkich prób, niezależnie od warunków drogowych, czy też atmosferycznych. Wyż-

szość swą zawdzięczają wozy D. K. W. najnowszym zdobyczom i zmianom konstrukcyjnym przy równoczesnej prostocie i dalekoidącym ulepszeniu podwozia i karoserji. Przedni zapęd uzależnia ruch woza od nastawienia kierunkowego przednich kół, zapewniając maksimum bezpieczeństwa i wygody w jeździe na bliskiej jezdni, drogach rozmokłych, na ostrych krzywiznach i przy forsowaniu wzniesień terenowych.

Jazda samochodem D. K. W. to prawdziwa przyjemność nawet dla laików, nie orientujących się w specjalnych zaletach konstrukcyjnych. Dzięki wahlwym osiom D. K. W. doskonale leży na zosie, a niezależnie resorowanie redukuje najmniejsze nawet wstrząsy. Jeśli dodamy jeszcze szybkość i łagodny zryw nadzwyczajną łatwość obsługi, komfortowe wyposażenie i estetyczną linię karoserji — zgodzimy się na to, że D. K. W. zasługuje w zupełności na miano idealnego samochodu naszych czasów.

Poza wozami typu D. K. W. cieszą się wielkim zbytem samochody „Wanderer” również produkcji koncernu „Auto-Union”. W roku obecnym zobaczymy nowy model „Wanderer 24” z czterocylindrowym silnikiem 38 KM. Przy niewielkim zużyciu paliwa (10 do 11 ltr.) „Wanderer” rozwija z łatwością szybkość 100 km. na godzinę. Karoseria 4-drzwiowa, 6-okienna stwarza sylwetkę woza o łagodnych i miłych liniach.

Wszystkie wozy koncernu „Auto-Union” produkuje się jako 4—7 osobowe limuzyny lub eleganckie 2—5 osobowe kabriolety.

Salon demonstracyjny koncernu „Auto-Union” znajduje się w Poznaniu w gmachu Esplanady, Pl. Wolności 11.

Pg 25 883-13,74

Krótkie informacje gospodarcze

— W Rumunii zwolniono od restrykcji kontyngentowych import szeregu artykułów, będących w ścisłym kontakcie ze sprawnym funkcjonowaniem zakładów uzbrojeniowych.

— W Anglii zniesiono cła na surowce żelaza i obniżono cło importowe na wyroby z żelaza i stali z 20 na 10%.

— Wedle krających pogłosek odbywają się obecnie rozmowy przedstawicieli angielskiego górnictwa węglowego z reprezentantami przemysłu węglowego innych krajów europejskich, a to w celu zawarcia porozumienia co do podziału rynków.

— We Włoszech w okolicy Campiglia Maritima odkryto pokłady cyny i chromu.

— Między Włochami i Rumunią, zawarte zostały trzy układy, a mianowicie: handlowy, płatniczy oraz ustalający warunki likwidacji wierzytelności rumuńskich we Włoszech z przed 15 czerwca 1936 r., wynoszących około 35 mil. lirów.

— W jesieni br. odbędzie się w Sofii pierwsze targi bałkańskie. W targach tych wezmą udział wystawcy bułgarscy, jugosłowiańscy, rumuńscy, greccy i tureccy.

— Abisyjskie Tow. Górnicze dostarczyło oddziałowi Banku Włoch w Addis Abebie 40 kg złota i 8 kg platyny, wydobytych w okolicy Uallega w ciągu trzech pierwszych miesięcy jego działalności.

— Według informacji brazylijskiego Narodowego Instytutu Kawy w Rio de Janeiro, zniesiono po dzień 28 lutego br. 42 424 000 worków kawy wobec 40 501 000 worków na dzień 31 stycznia br. Ilość znieszonej kawy w lutym br. wynosi więc 1 923 000 worków.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Niedziela | Poniedziałek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
 Izydora b. | Wincentego b. Ireny
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
 Wratisława | Bożywója

Słońca: wschód 5.22, zachód 18.30
 Długość dnia 13 godzin 8 minut
 Księżyc: wschód 1.57, zachód 10.22
 Faza: Ostatnia kwadra o 5 godz.

Kwiecień
4
Niedziela

Ważne numery telefonów:
 Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
 Straż ogniowa: 19-57, 30-50
 Policja: 42-21
 Posłańcy: 15-40 i 28-36
 Posażki taksówek: Grunwaldzka 77-72; Rynek Jeź. 77-08; Klinika przy Polnej 74-02; Marsz. Focha (nar. Niegolewskich) 77-82; Plac św. Józefa, 49-80; Zielona (nar. Strzeleckiej) 50-35; Rynek Wildecki 66-35; W. Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.

Poczt. biuro zleceń: 49-28. Zegarynka 07. Centr. międzym. 00. Inform. tel.: 09. Biuro napr. 08.

Wodociąg WARCIE poziom: + 2,53 m. temper.: + 4,3

jestem zdrowa, bardzo duża i bardzo lubię jecorol!!!

Nawet dla grzecznych dzieci

MAG A. BUKOWSKIEGO
JECOROL
 zamiast PRANU

Pg 25 765-62,185

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. pod Eskulapem, pl. Wolności 13; — Apt. pod Złotym Lwem, St. Rynek 75; — Apt. przy pl. Sapieżyńskim 1; — Apt. przy Chwałiszewie 76; — Jeżyce: Apt. Mickiewicza, ulica Dąbrowskiego 10; — Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76 (mieszkanie Staszica 1); — Łazarz: Apt. przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 47; — Górczyn: Apt. Karpińskiego, ul. Marsz. Focha 158; — Wilda: Apt. przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3; — Apt. Fortuna, Górna Wilda 96; — Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12; — Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19; — Staroleka: Apt. miejscowa.

Lekarska Poradnia Przedślubna Polskiego Tow. Eugenicznego w gmachu Coll. Minus, ul. Fredry nr. 10, parter — udziela bezpłatnie porad dla pań w poniedziałki między godz. 18—19, dla panów we wtorki między 18—19. (x)

KRONIKA MIASTA POZNAŃA

W Poznaniu przed 10 laty
 Dnia 3 kwietnia 1927 r.

W auli uniwersyteckiej odbył się poranek artystyczny na szkolnictwo polskie w Westfalii przy współudziale przeszło 20 wybitnych artystów poznańskich. — Wobec pory wiosennej rozpoczęły się stałe popularne koncerty niedzielne orkiestr wojskowych na Placu Wolności. — Odbył się drużynowy bieg na przełaj A. Z. S. na trasie 3 000 m. Wymiarli byli następujący: W konkurencji indywidualnej: Szwaniec — Rochowicz — Nogaj (Warta), wszyscy w czasie 9.14.8; w konkurencji drużynowej: Warta.

KRONIKA KOŚCIELNA

Jutro Niedziela Przewodnia. Po łacinie Dominica in Albis, pierwsza ta niedziela po Wielkiejnocy nazywa się także w języku polskim Niedziela Biała. Nazwa pochodzi stąd, że w dawnych czasach nowochrzczeni w Wielką Sobotę, po upływie oktawy, zdejmowali białe szaty, które nosili przez osiem dni, jako znak, iż przystąpili do Kościoła Chrystusa. Nazwa „Niedziela Przewodnia” nie jest zupełnie wyjaśniona. Jedni twierdzą, że nazwa pochodzi od przenoszenia i przewodzenia ochrzczonych z kaplicy lub kruchty chrześcijańskiej do kościoła. Drugi znow nazwę tę nie łączy z liturgią kościelną, lecz wywodzą z języka ludowego, bo zaraz po Wielkiejnocy niektórzy przynosili (przewodzili) się ze swym dobytkiem z jednego miejsca na drugie, gdzie nową uzyskiwali pracę. (pt).

OSOBISTE

Ślub. W dniu 30 ub. mies. pobłogosławiony został w kościele Najśw. Serca Jezusowego i św. Floriana w Poznaniu związek małżeński p. Feliksa Dąbrowskiego, kupca z Gdyni, powstańca wielkopolskiego i organizatora w powiecie żnińskim polspolitego ruszenia w r. 1920 przeciw najazdowi bolszewickiemu z p. Aleksandrą Chybińską, córką emer. naczelnika w Opiece Społecznej w Poznaniu, p. Aleksandra Chybińskiego, znanego z owocnej pracy narodowej i społecznej, przede wszystkim w zwalczaniu nałogowego zebraństwa, nierządu i pijaństwa na terenie naszego miasta.

NEKROLOGI

Za spokój duszy śp. matki de la Sauzaie. Na prośbę kolonii francuskiej w Poznaniu odprawiona zostanie za spokój duszy śp. matki de la Sauzaie, długoletniej przełożonej klasztoru Sacré Coeur

Zwłoki śp. Karola Szymanowskiego będą w Poznaniu w niedzielę

Ostatecznie ustalono, iż zwłoki śp. Karola Szymanowskiego przybędą do Poznania jutro, w niedzielę, 4 bm. na peron II dworca głównego o godz. 14.11. Wagon-kaplica przybędzie pociągiem osobowym z Zbąszczyń, dokąd zwłoki śp. Karola Szymanowskiego nadejdą jutro rano o godz. 9.09. Komitet Obywatelski uprasza organizacje i osoby, pragnące w Poznaniu złożyć hołd wielkiemu twórcy, o zebranie się ze sztandarami i wieńcami, w niedzielę dnia 4 bm., o godz. 13.45 na placu przed dworcem głównym. Wstęp dla uczestników manifestacji na peron będzie bezpłatny. Próba chórów „Arion”, „Echo” i „Hasło” odbędzie się w niedzielę o godz. 13 w sali K. P. W. na dworcu zachodnim.

SEANSE 5—7—9 **APOLLO - METROPOLIS** SEANSE 4.45 6.45 8.45

JUTRO W NIEDZIELĘ 4 bm. WIELKA PREMIERA

NATCHNIONY FILM...
 KLASYCZNE DZIEŁO

DAMA KAMELIOWA

w g. słynnej powieści AL. DUMAS'a

Greta Garbo

ROBERT TAYLOR
 LIONEL BARRYMORE

DZIS w sobotę — imponujący film „PŁOMIENNE SERCA”

w Polskiej Wsi msza św. we wtorek, dn. 6 bm. o godz. 9 w kaplicy Skórzewskich, plac Nowomiejski.

PODZIĘKOWANIA

Ofiary z okazji świąt wielkanocnych dla nabożnych miast Poznania. Poznański Okręg „Caritas”, św. Marcina 8, kwituje niniejszym odbiór następujących ofiar: Fa K. Przybyła 4 ctr. boczu wdzonego; Zach.-Polski Przemysł Cukrowniczy 300 kg. cukru; Bank Cukrownictwa 100 kg. cukru; fa Zak 1 karton mydła toaletowego; fa Frangrat pieczywo; fa „Knorr” 20 kartonów zup soczewicy; dr Henke 30 zł; Mieczysławstwo Chłapowscy 20 zł; „Bazar Poznański” 7 zł; St. Kalamajscy 20 zł; Komunalny Bank Kredytowy 200 zł; dr Rogalewski 200 zł; fa Höntsch 10 zł; Wielkopolska Centrala Żelaza 30 zł; fa Woźniak 25 zł; Drukarnia Polska 50 zł; Orłowski i Cieśliski 15 zł; Tow. „Alfa-Laval” 25 zł; dyr. Żiółkowski 10 zł; „Silesia” 30 zł; „Concordia” 20 zł; Bank Polski 75 zł.

W imieniu ubogich, korzystających z dobrodziejstwa PP. Ofiarodawców, „Caritas” składa serdeczne „Bóg zapłać”.

WYSTAWY

Z Tow. Przyj. Sztuk Pięknych (pl. Wolności 18). W salonie Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych mieści się obecnie wystawa pośmiertna dzieł Józefa Męciny Krzesza, która cieszy się wielkim powodzeniem i liczną frekwencją. — Salon otwarty jest w dni powszednie od godz. 11—17, w niedziele i święta od godz. 12—15. — Wstępne 50 gr, dla młodzieży kształcącej się 25 gr, wycieczki ponad 10 osób placą po 10 gr. (o.)

ZEBRANIA, ZJAZDY

Zw. Dzierżawców Rolnych Ziemi Zachodnich. Ważne zebranie odbędzie się w poniedziałek, 5 bm. o godz. 11.30 w sali św. Marcina, przy ul. św. Marcina 8.

Odwołanie zjazdu. Zw. Bractw Wstrzemięźliwości odwołuje zapowiadany na najbliższą niedzielę zjazd delegatów. Zjazd odbędzie się 6 maja.

Zjazd delegatów Kat. Zw. Abstynentów Okręgu z siedzibą w Poznaniu, odbędzie się jutro, w niedzielę w sali Księgarni św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22, o godz. 11.15.

Zebranie organizacyjne Komitetu Obchodu 3 Maja. W poniedziałek, dnia 5 bm. o godz. 18 odbędzie się w Ratuszu, w sali posiedzeń Rady Miejskiej, zebranie organizacyjne Komitetu Obchodu 3 Maja. Na zebranie to wystosowało Towarzystwo Czytelni Ludowych imienne zaproszenie do przedstawicieli władz miejscowych oraz prezesów organizacji. Jeżeli któryś z organizatorów zaproszenia takiego nie otrzymał — tą drogą uprasza się ją o wydelegowanie swego przedstawiciela na wspomniane zebranie.

KRONIKA MIEJSCOWA

Otwarcie sezonu przez Automobilklub Wielkopolski. Przyjety zwyczajem Automobilklub Wielkopolski otwiera sezon sportowo-turystyczny w jutrzejszą niedzielę wyjazdem na nabożeństwo do kościoła w Puszczykowie. Zbiórka uczestników przed lokalami A. W. przy ul. Fr.

Nie lękaj się starości
 możesz ją odsunąć na długie lata przez stałe używanie mydła

KREMOL

Mydło Kremol przygotowane na specjalnych odpowiednio spreparowanych wyciągach z mleka. Pg 25 768-52 118

Koło Naukowe Grafików

zaprasza na **ZABAWĘ TANECZNĄ** pt. „Powitanie wiosny” która odbędzie się w sobotę, dnia 3-go kwietnia br. o godzinie 21.30 w sali Hotelu Polonia przy ulicy Grunwaldzkiej nr. 18. Bufet specjalnie niższy. zg 12 317/18

Zabawa Harcerstwa w „Belwederze”. W ostatniej chwili przypominamy o sobotniej zabawie tanecznej w Belwederze, którą urządza Komitet Jubileuszowego Złotu Poznańskich Harcerzy na zasilenie funduszu złotowego. Zaproszenia i bilety otrzymać można w Ka-De-Ha. zg 26 652/3

Poznańskie Towarzystwo Muzyczne (Seksja Chóralna) urządza w sobotę, dnia 3 kwietnia 1937 r. w pięknych salach Pałacu Działyńskich przy Starym Rynku **Zabawę Wiosenną**, na którą zaprasza wszystkich członków oraz sympatyków. Początek zabawy o godz. 20.30. O godz. 24 premiowanie tańców. Zarząd. zg 26 682/3

Wieczorek taneczny „piątki”. W niedzielę, 4. bm. od godz. 16 urządza popularna „piątki” harcerzy „Plasy Wielkonoce” w auli szkoły przy ul. Działyńskich 2 orkiestry. Niespodzianki. Bufet. Na powyższe zapraszamy młodzież harcerską i sympatyków. zg 26 669/70

Stowarzyszenie Po'sko-Jugosłowiańskie przypomina wszystkim członkom i sympatykom, że w niedzielę, dnia 4. bm. od godz. 18—21 odbędzie się **Wieczorek taneczny** w lokalu przy ul. 3-go Maja 3. zg 26 680

Restauracja w Hotelu Polonia Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie sale do zabaw i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing. ng 37 465

Iskra wzniciła wielki pożar

Szubin. (Tel. wł.) W Wojsławcu, w pow. szubińskim, wybuchł pożar w zabudowaniach rolnika Augustyna Wegego. Pastwą płomieni padła stodoła i szopa z narzędziami, młocarnia parowa, 100 wozów młoczonego żyta, kilkadziesiąt fur słomy, kilkadziesiąt fur siana, siewnik i inne narzędzia. Ogień wybuchł podczas młócenia zboża młocarnią parową. Od isker, ulatniających się z lokomobili, zajęła się stodoła. Straty pogorzelnowe, które pokrywa ubezpieczenie dochodzą sumy 50 tysięcy złotych. (R-r)

naszego pisma, jak i w petycjach do magistratu itd. (jr.)

Ławki mają być ustawione około 15 bm. Jak się dowiadujemy, ławki w parkach i alejach będą ustawione około połowy bieżącego miesiąca. Narazie ławki te doprowadza się do porządku, a więc naprawia i maluje. Warto dodać, że Poznaniowi przybędzie w tym roku większa ilość ławek. Staną one w nowym parku Kasprzowicza, który powstaje na terenie b. „Wesołego Miasteczka”, w parku spacerowym na Błoniach Wildeckich i na promenadzie nad Wartą wprost portu rzecznoego przy ul. Wenecjańskiej. (sk.)

KRONIKA POLICYJNA

Jazda „na gape”. W Poznaniu przytrzymał 19-letniego Zygmunta Kowalczyka z Lublina i 18-letniego Władysława Kubeckiego, obu z Lublina i odstawiono ich do Sadu Grodzkiego. Jechali oni pociągiem bez biletu z Warszawy do Poznania. (kl.)

IWONICZ-ZDRÓJ
 Sezon ulgowy od 1 maja do 20 czerwca
Zł 153,- ryczałt za pobyt 3-tygodniowy. Zadzajcie prospektów.
 ng 41 041

Kobiety wielkopolskie chcą ufundować samolot. Panie, zorganizowane w wielkopolskich kołach kobiecych L. O. P. P., postanowiły ufundować samolot szkolny i w tym celu urządzają szereg imprez. Jedną z imprez, mających na celu zebranie funduszy, potrzebnych na kupno samolotu dla naszej armii, będzie podwieczorek z pogadanką redaktorki działu kobiecego „Ilustracji Polskiej” p. Ewy na temat „To co najmłodniejsze”. Podwieczorek ten, który urządza koło kobiece L. O. P. P. Nr. 3, odbędzie się w lokalu Związku Pań Domu przy ul. 27 Grudnia 19 we wtorek, dnia 6 bm. o godz. 17. Wstęp łącznie z podwieczorkiem 1.50 zł.

Pomóżcie garstce pionierek do zrealizowania celu pożytecznego dla obrony państwa.

Wznowienie prac nad uporządkowaniem Rynku w Główniej. Po długotrwałej przerwie wznowiono w dniu dzisiejszym prace około uporządkowania Rynku w Główniej. Przez środek Rynku przeprowadza się jezdnię, która skróci znacznie drogę dla pojazdów z ul. Główniej na ul. Smolną. Cały Rynek natomiast — ulubione miejsce zabaw dzieci — wylężony zostanie cegłą klinkierową. Wiadomość o rozpoczęciu prac nad uporządkowaniem Rynku mieszkańcy Główniej przyjęli z zadowoleniem, gdyż w lecie, z Rynku tego unosiły się tumany kurzu, co niejednokrotnie podnoszono na łamach

Głośna „rozmowa“ na Koźlej. Wczoraj w południe powstało na ulicy Koźlej bez widocznej przyczyny wielkie zbiegowisko. Pojawiała się wnet policja, celem przywrócenia porządku. Okazało się w końcu, że powodem gromadzenia się tłumów była „rozmowa“ właścicielki mieszkania z sublokatorką, przy czym jedna z uczestniczek tej „rozmowy“ wołała przez okno, że ją zabijają. Dalszych następstw zajścia nie było. (kl)

W TROSCE O WYGLĄD POZNANIA

Co z projektem odsłonięcia baszt? Jak już pisaliśmy swego czasu, w ub. roku projektowane było odsłonięcie starych baszt miejskich, znajdujących się na terenie straży pożarnej przy ul. Masztalarskiej. W tym celu przy ul. Wolnica miało ulec zburzeniu kilka starych szop, należących do taboru miejskiego, na ich zaś miejsce projektowane było urządzenie skweru. W ten sposób dawne baszty miejskie byłyby udostępnione dla zwiedzających. Rok minął, a piękny projekt nie doczekał się realizacji. Jakże było tego przyczyną nie wiemy. Czy w tym roku baszty będą odsłonięte — nie wiadomo. Jedno wydaje się wszakże pewne, że turyści, przybywający do Poznania z okazji „Roku Wielkopolski“, nie ujrzą w całej okazałości odsłoniętych baszt, gdyż „Tydzień Poznania“ ustalony został na czas od 30 maja do czerwca, do tego zaś terminu, jeśli by nawet zaraz rozpoczęto prace (na co się wszakże nie zanoszą), nie da się wszystkiego wykonać. A szkoda. (sk)

ROZNE

Koperta ze znaczkiem i papier listowy — 25 groszy. Z dniem 1 bm. urzędy pocztowe na terenie całego kraju — również w obrębie Dyrekcji Poczty i Telegrafów w Poznaniu rozpoczęły sprzedaż nowego druku pocztowego w postaci kopert listowych z wydrukowanym na nich znaczkiem wartości 25 groszy oraz zawierającym wewnątrz arkusz beדרzewnego papieru listowego. Wewnątrz koperty na niebieskawym tle umieszczony jest emblemat „Polskiej Poczty, Telegrafu i Telefonu“. Pierwszy nakład kopert z wydrukowanym znaczkiem wynosi milion sztuk. Koperty i papier listowy wykonała na zamówienie Ministerstwa Poczty fabryka Kreglewskiego w Poznaniu, a znaczki na kopertach drukuje Państwowa Wytwórnia Papierów Wartościowych w Warszawie. Zaznaczyć należy, że przeciw wprowadzeniu tych kopert z nadrukowanym znaczkiem pocztowym występowała w Warszawie, w Ministerstwie Przemysłu, delegacja kupców papierniczych. Ministerstwo poinformowało zainteresowanych, iż koperty te będą przeważnie sprzedawane w obrębie dyrekcji pocztowych na wschodzie, gdzie w ogóle nie ma kupców papierniczych i ludność miała dotychczas kłopot z nabywaniem papieru listowego.

KRONIKA WYPADKÓW

Nożowe wyczyny. W piątek późnym wieczorem przy zbiegu ulic św. Trójcy i Dębieckiej porażono nożem 28-letniego Gizikiewicza, mieszkającego przy ul. Wspólnej 13. Znany jest on z awanturczego usposobienia i miał zajęcie na niewyjaśnionym tle z niestwierdzonymi narazie osobnikami. Kilka ran ciężkich na głowie i plecach opatrzyło Gizikiewiczowi pogotowie ratunkowe i pozostało go w leczeniu domowym. — W nocy po godz. 2 podczas jakiegoś zajścia został pchnięty nożem w lewe ramię powyżej łokcia 20-letni Tadeusz Słomiński, mieszkaniec warowni 3 na Osiedlu Warszawskim. Słomińskiego odstawilo pogotowie ratunkowe (66-66) do szpitala miejskiego, gdyż został on przekuty nożem na wylot. Przeciwnikiem Słomińskiego, Władysławem Nunweilerem, mieszkającym również na warowni 3, zajęła się policja. (kl)

Pod zarzutem nieuprawnionego pobrania kaucji. W Poznaniu ujęto Henryka Liberskiego, mieszkającego przy ul. Pocztowej 23. Aresztowanie nastąpiło pod zarzutem wyłudzenia 650 złotych jako rzekomej kaucji przy angażowaniu p. Klemensa Osowskiego z Barłożna w pow. starogardzkim w charakterze inkasenta do warsztatu mechanicznego. Okazało się, że takiego warsztatu Liberski w ogóle nie posiada. (kl)

Konfiskata 75 drzewek owocowych. Komisariat III zatrzymał na dworcu autobusowym 75 drzewek, pochodzących z

Surowy wyrok na komunistów

Zyd Pacanowski dostał 10 lat więzienia

Dziś o godzinie 12,45 Sąd Okręgowy w Poznaniu ogłosił wyrok w wielkim procesie komunistycznym, który się toczył w dniu wczorajszym. Zyd Jozek Pacanowski z Warszawy

skazany został na 10 lat więzienia, Stanisław Rejmiński z Poznania i re-emigrant Andrzej Węclawek po 6 lat. Oskarżeni Marian Borucki i Jan Wachowski zostali uniewinnieni. (k)

kradzieży, dokonanej w okolicy Rakoniewicze ze szkoda nieznanego dotychczas właściciela. Drzewka, by uchronić je przed zniszczeniem, przechowała policja w szkółce u ogrodnika. (kl)

„Braterskie“ nieporozumienia. W związku z notatką pod wspomnianym tytułem p. Stanisław Gorzan (ul. Mylna 14) prosi o stwierdzenie, że nie został pobity przez brata. Przeciwnikiem jego był nie brat, lecz szwagier, piekarz Leon Nowakowski. (kl)

Z WIELKOPOLSKI

DOLSK. W drugie święto Wielkanocy urządziło Kolo Spiewaczy „Lutnia“ 2 przedstawienia teatralne. Odegrano z dużym powodzeniem operetkę pt. „Tajemnicze gabinetowe“ oraz komedio-opere „Miłostki ułaskie“.

W dniu 20. bm. w kościele par. został pobłogosławiony przez ks. wik. Marcinowskiego związek małżeński pomiędzy członkami kola spiew. „Lutnia“ p. Tadeuszem Bielerzewskim i p. Stanisławą Burzyńską. Miejscowe kolo spiewaczy odśpiewało „Veni Creator“, a partię solową wykonała p. Maria Paulówna.

GEBICE. W Dąbrowie pod Orchowem wybuchł groźny pożar, który strawił dom mieszkalny oraz zabudowania gospodarskie na szkole p. Józefa Wróblewskiego i p. Krysza. Przyczyną pożaru ustalić nie zdołano.

Zebrań Stronnictwa Narodowego w Orchowiu odbędzie się w niedzielę 4 bm. o godz. 15 w lokalu p. Przybylskiej.

Staraniem ks. prob. Wierbińskiego Dom Katolicki w Gębicach został znacznie rozbudowany. (lg)

INOWROCŁAW. W rodzinie rolnika Tomaszewskiego z Wodźki wywiązała się na tle sporów rodzinnych bójka, która zamieniła się w krwawą rozprawę. W czasie ostrej sprzeczki 36-letni Antoni Tomaszewski chwycił łopate i uderzył nią w głowę brata swego 23-letniego Jana tak silnie, że ten zwał się na ziemię zalaną krwią. Jana Tomaszewskiego odwieziono do szpitala powiatowego w Inowrocławiu.

Z dniem 1 bm. rozpoczął się w miejscowym Zdrojowisku sezon kąpielowy.

Ostatnio odbyło się kwartalne zebranie Cechu piekarskiego w sali hotelu „Pod Lwem“. Zebranie zagaił komisarz przywódcy przewodniczący zarządu, naczelny sekretarz Zarządu Miejskiego p. Kramarczyk. Ze sprawozdania p. Kramarczyka wynika, że gospodarka b. zarządu cechu z p. Litwicziną na czele była zła i dla interesów cechu bardzo szkodliwa. Po szeregu omówieniu tej kwestii oraz załatwieniu spraw zawodowych zebranie zakończono po pięciogodzinnych obradach. (fw)

JAROCIN. Ostatnio odbyło się walne zebranie Stow Apostołów Modlitwy. Zebraniu przewodniczył ks. dyr. Domek. Po odczytaniu protokołu oraz sprawozdania członków zarządu udzielono ustępującemu zarządowi absolutorium. Nowy zarząd pozostał z małymi zmianami w starym składzie. Z kolei uchwalono zakupienie nowego standardu w miejsce starego, zbyt już zniszczonego. W wolnych głosach zabral głos ks. dyr. Domek składając podziękowanie zarządowi i członkom za gorliwą współpracę. Pod koniec swych wywodów przedstawił ks. dyrektor zebraniem stan zadłużenia nowego kościoła w związku z założeniem instalacji elektrycznej, które wynosi 1315,67 zł i wyraził życzenie, by Apostołów Modlitwy przyczyniło się finansowo do spłacenia długów. Uchwalono wypłacić na ręce ks. dyrektora sumę 800 zł na powyższy cel. Dziękując zebranym za tak wielką ofiarę ks. Domek solwował zebranie.

Pomimo energicznego boju ożbyta przez miejscowe społeczeństwo mamy do zanotowania czyn niedobry Polaków. W jednym z butejszych lokali zarządcy można codziennie kilku obywateli-Polaków, utrzymujących zajęte stołunki towarzyskie z Żydami, z którymi grają ci panowie całe wieczory w kamty. Przypuszczając należy, że powyższa notatka przyczyni się do tego, iż w przyszłości już takie wypadki nie będą miały miejsca, a ci panowie naprawią swoje grzechy społeczne. (jp)

KLECKO. Z okazji świąt wielkanocnych Panie ze Stow. św. Wincentego a Paulo obdarzyły 70 biednych. Poświęcenia darów dokonał miejscowy proboszcz ks. kan. Koncewicz. W czasie Wielkiego Postu biedni otrzymywali dodatkowo na zmianę mleko i śledzie.

W drugie święto druhny KSM k. urządziły wesoly wieczór. Bawiły one publiczność udartymi skeczami, monologami i występami scenicznymi.

Na ostatnim zebraniu Rady Miejskiej uchwalono zaopatrzenie emerytalne dla b. burmistrza miasta p. Stefana Kamińskiego. Pod uwagę wzięto czasokres 12-letniej kadencji. Dla p. K. przekazano 110 zł miesięcznie. Powyższa uchwała przešla jednogłośnie.

Roczne walne zebranie członków miejscowego Banku Ludowego odbędzie się w niedzielę,

4 bm. o godz. 12 w południe w sali Domu Parafialnego. (ka)

KOZMIN. Sąd Okręgowy z Ostrowa na sesji wyjazdowej w Kozminie rozpatrywał sprawę karną o krwawą bójkę nożową, w czasie której Idkowiak z Obrzy Nowej otrzymał 6 ciosów nożem w głowę. Po naradzie sąd wydał wyrok, skazując Stefana Skibę ze Strzyżewka i Jana Szymczaka z Obrzy Nowej na 9 miesięcy więzienia bez zawieszania, zaś Władysława Szymczaka na 9 miesięcy więzienia z zawieszaniem. — Za krzywoprzysięstwo zasądono Jana Gorzelanego i Kazimierza Gorzelanego na 7 miesięcy więzienia z zawieszaniem wykonania kary. — Za przekroczenia dewizowe zasądono Arnolda Reimanna z Pogorzeli na miesiąc więzienia z zawieszaniem. (ka)

KROBIA. P. Stanisławowi Polaskowskiemu z Grabianowa spłoszył się koń i zbit okno wystawowe p. Macieja Urbańskiego.

Przed udaniem się do kościoła celem przyjęcia Komunii św. wielkanocnej zmarł nagle na udar serca tut. obywatel, sp. Stanisław Bątkiewicz.

T. C. L. Kolo Podluzki — liczące 120 członków, rozwija się i pracuje bardzo wydajnie — pod umiętnym i energicznym kierunkiem założycielki Kola p. radeżni Teresy Fenrychowej — W drugie święto Wielkanocy tut. Kolo odegrało przedstawienie pt. „Kopciuszek“ — reżyserią p. radeżni T. Fenrychowej. Sztuka została odegrana bez zarzutu. (kr)

LUBON. TCL urządził w niedzielę 4 bm. w kamienicy Lubońskiej Fabryki Drożdży o godz. 16 uroczystość dzielenia święconki. W programie: herbatka, niespodzianki i rozrywki umysłowe, koncert tancezy, radiowy i wiele innych urozmaiceń. Wstęp bezpłatny za okazaniem legitymacji. (pl)

MOGILNO. W ostatnich dniach jakaś reka złodziejska skradła figurę Matki Boskiej z Dzieciątkiem Jezus. stojącą przy drodze w Kunowiu pow. Mogilno. Dochodzenie policyjne nabrało na sprawie który usiłował skradzioną figurę sprzedać. Sprawcą jest Hanczewski Marcin z Szydłowa pow. mogileńskiego, liczący lat 52. Świętokradce przytrzymała policja.

Do bójki nożowej doszło w czasie zabawy w ub. wtorek w Szydłowie pow. Mogilno. Ofiarą padł 17-letni Stupczyński z Wylatowa. Został on pobity przez braci Floriana i Stefana Floriańskich z Józefowa Pobitego opatrzył dr. Lewandowski z Mogilna, który stwierdził poważne uszkodzenie płuca.

O rozwiedzeniu młodzieży podajemy niezwykły fakt, który miał miejsce we wsi Słaboszewko pod Mogilnem. Czterech wyrostków: 12-letni Leon Twarużek, 23-letni Ant. Osmański z Radłowa, 25-letni Staszewski z Słaboszewka i 22-letni Sylwester Sikielka z Barcina, po odprawionym nabożeństwie w Słaboszewku, obrzucili kamieniami powracającego z kościoła do plebanii ks. Niziołkiewicza. Nikczemnicy odpowiedzieli przed Sadem Grodzkim w Mogilnie, który skazał Osmańskiego na 6 tyg. a resztę zdeprawowanych na 3 tygodnie aresztu bez zawieszania. Czyn ten wywołał wśród tamt. parafian wielkie oburzenie.

Podczas obchodzenia rejonu leśnego w Ludwiciu pod Pakością postrzelony został znieczeka leśniczy Börger. Leśniczy trafiony został w lewy bok. Rana nie zagraża życia. (mm)

OBORNKI. Przy licznych udziałach prezesów poszczególnych Kółek Rolniczych powiatu obornickiego i sąsiednich odbyło się w sali hotelu p. Narożńskiego zebranie organizacyjne Związku Producentów Twarzy Chlewniej. Obszerne sprawozdanie z dotychczasowych prac komitetu organizacyjnego złożył p. dr. Borowski z Górki wskazując jednocześnie na cele, znaczenie i doniosłość związku. Nt. bieżących zagadnień zhytu trzody chlewniej szeroko rozwiódł się inż. p. Hozara. W toku b. obsz. dyskusji zebrani w związku z kończącym się z dn. 1. 6. konfityngentem i dostawą bekónów uznali za konieczne i postanowili jednogłośnie utworzyć taki związek z terenem działalnośc powiatu obornickiego, szamotulskiego, czarnkowskiego i częściowo poznańskiego oraz wagnowickiego. Celem związku jest podniesienie stanu hodowli i udzielenie pomocy członkom w zbyciu trzody chlewniej.

Inspektorat szkolny w Obornikach śladem lat ubiegłych organizuje w tym roku w czasie od 20 czerwca do 20 lipca cztery wycieczki krajoznawcze dla młodzieży, uczestników kursów wieczornych świetlic oraz słuchaczy Uniw. Powoznego, których wiek nie przekroczył 30 lat. 1) Do Warszawy, Lwowa, Drohobycza i Krakowa na 10 dni — koszt 35 zł. 2) Do Gdyni i na Hel na 5 dni — koszt 18 zł. 3) Do Warszawy, Białogostku, Grodna i Wilna na 10 dni — koszt 30 zł. 4) Do Krakowa, Wieliczki, Zakopanego i Czestochowy na 10 dni — koszt 25 zł. Wycieczkowie otrzymują przejazd koleją w III kl. tam i z powrotem, noclegi, wstępy do muzeów i innych obiektów. Zgłoszenia przyjmuje Inspektorat Szkolny do 15 bież. (St. O.)

ODOLANÓW. Kradzieży większej ilości ryb i sieci na szkłodę p. J. Kempelskiego dokonali nieznanymi sprawcy.

Ks. dziekan Bartłomiej Piszczogłowa otrzymał przejściowo w zarząd kościół parafialny w Wysoku Wielkim. (od)

OSTRÓW. Kierowniczką kantoru składu żelaza p. F. Stobieckiego p. Eleonora Sorbakowska obchodziła 1 kwietnia piękny jubileusz 25-lecia zatrudnienia w tejże firmie. Staraniem szefa, p. Stobieckiego, odprawione zostało na intencję jubilatki nabożeństwo w kościele parafialnym, a wieczorem w Hotelu Polonia odbyło się skromne przyjęcie. Jako pierwszy przemówił właściciel p. F. Stobiecki. W imieniu Izby Przemysłowo-Handlowej przemówił p. radca D. Splitt i wręczył jubilatce dyplom Izby. Z namienia miejscowego Tow. Kupców składał życzenia prezes p. Henryk Serwa. Ks. dziekan Plotka podkreślił obok pracy zawodowej, prace obywatelską i społeczną jubilatki. Pod koniec pięknej uroczystości odczytano nadesłane depesze i gratulacje. Równocześnie z jubileuszem 25-lecia swej współpracowniczkii zbiegli się jubileusz 35-lecia istnienia firmy F. Stobiecki w Ostrowie.

Uroczystość organizacyjna Kat. Kola Parł odbyła się onegdaj i miała przebieg uroczajony i podniosły. Słowa wstępne wygłosił prezeska p. Dzieciakowska. Następnie przemawiał ks. asystent Musiała a referat o „Kościółce“ wygłosiła wiceprezeska p. Sobisiowa. Deklamacja, recytacja, śpiew chórowy i solowy uzupełniły całość.

PAKOŚĆ. Leśnik prywatny Fritz Burger z Ludwiciu pod Pakością napotkał podczas obchodzenia rewiru leśnego wychodzącego z lasu osobnika, uzbrojonego w fuzję. Gdy p. Burger zamierzał niepowołanego myśliwego wybiegłymować, strzelił on do leśnika i zranił go strumem w obie nogi. Osobnik, którym był prawdopodobnie kłusownik, zbiegł. (r-r)

PUSZCZYKOWO. Na terenie Puszczykowa, Puszczykowska, a zwłaszcza Nowej Nówki daje się zauważyć żywą działalność tutejszego Kola Stronnictwa Narodowego. Praca ta polega na propagowaniu letniak chrześcijańskich. W tym celu ukazują się tu ulotki, wydawane nakładem Stronnictwa Narodowego, omawiające panujące tu stosunki i wzywająca do odwołania naszych letniak. Akcja ta została przyjęta z głębokim zrozumieniem tym bardziej, że trafiła na podatny grunt nastawionych nastroków narodowo-mieszkańców. (pj)

RAWICZ. Tutejsze kolo spiewackie im. B. Dembińskiego wystawilo z powodzeniem w sali Strzelniczej operetkę L. Fala „Kochamy Augustynkę“. Sala była zapelniona po brzegi, a publiczność bawiła się świetnie. Zachęcani niezwykłym powodzeniem wykonawcy powtórzyli tę sama operetkę w niedzielę, 4 bm.

Walne zgromadzenie TCL, połączone zrazem z publicznym wiecem oświatowym, odbędzie się w niedzielę 11 bm. o godz. 16 w sali Strzelniczej. Na zebraniu to przybędzie dyr. Zarządu Głównego TCL z Poznania, ks. dr. Millik. (re)

SZAMOTULY. Odbyło się tu przy licznych udziałach plantatorów zebranie, na którym wygłoszony został przez delegata Zw. Plantatorów buraków cukrowych ciekawy odczyt z przeżyciami pt. „Walka z pluskwą burakową“.

Walne zgromadzenie Banku Spółdzielczego odbyło się w sali hotelu „Bldorado“. Suma bilansowa wynosi 385 230,53 zł. Po szczegółowych sprawozdaniach rady nadzorczej i zarządu walne zebranie jednogłośnie przyjęło bilans dzielący radzie i zarządowi polkwitowania. Do rady nadzorczej wybrano ponownie pp. Edw. Müllera, Władysława Mazurkiewicza i Józefa Gawła z Brodziszewa. W miejsce zmarłego sp. Garsteckiego wszedł do rady p. Antoni Feld z Nowej-wsi. Zebranie miało przebieg poważny i dyskusja była bardzo rzeczowa. Spółdzielca liczy 320 członków.

Od 8 do 11 bm. odbędzie się w sali gimnastycznej szkoły powszechnej im. Staszica wielka wystawa obrazów Salonu Artystów Malarzy Polskich z Krakowa. Wystawa obejmuje dzieła najwybitniejszych mistrzów, jak prof. Axentowicz, Fałata, Kossaków, Malczewskiego, Wyczółkowski, Pantcha, Weissa i wielu innych. Czysty dochód z wystawy przeznacza się na bezrobotnych. — Kulturalne społeczeństwo miasta poprze niewątpliwie wspomnianą imprezę. (sc)

TRZEMESZNO. Jedną z najstarszych w Polsce firm reklamowych wydzierżawiła na parach wyłączności miejskie słupy ogłoszeniowe. Zorganizowane i fachowe administrowanie obiektami reklamowymi przyniesie miastu niewątpliwie korzyści. Ustanie bezprawne wlepianie plakatów na pankamach i murach, na czym zyska wygląd estetyczny miasta, właściciele nieruchomości zaś nie będą oddać narządów na jakiegokolwiek szkody. Zgłoszenia we wszelkich sprawach związanych z plakatowa-

KSIĘGI STANU GWYLNIEGO

Zapowiedzi

Dnia 2 bm. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszczą w Poznaniu):

Dziennikarz Leszek Nożyński i lekarka Janina Wiesner; inż. agronom, Tadeusz Świerczewski w Sokolnicach pow. wieluński, i Stefania Giersberg; kupiec Stefan Plich i Elżbieta Pechnerówna; okręg. prezesioborca komunistarski Stanisław Zieliński w Nekli, pow. średzki, i Zofia Gendek; handl. Stanisław Kubiak i Ozesława Staszewska; tok. mechan. Mikolaj Skibiński i eksped. Helena Kurjewska; handlowiec Kazimierz Borowski i eksped. Waleria Filipiakówna; owdow. robotn. Ludwik Sydow i owdow. Marianna Nowicka z d. Figula; stol. Adam Seichert i eksped. Franciszka Antkowiakówna; szof. Ignacy Nowicki w Srodzie i Marianna Pawłowska w Grabach, pow. gnieźni; owdow. rob. Stefan Płótniak i krawec. Joanna Sobkowiakówna w Piaszkowie, pow. szamotul.; szlifierz Michał Kubiak i kucharka Pelagia Mania; pomocn. handlowy Fryderyk Brechlin i Felicja Guzińska; rob. Leonard Klimecki i Stanisława Kaczmarkówna; owdowiały rzeźnik Jan Perz w Krzyżowickach, pow. poznań., i Ozesława Herzog; tok. Leon Nowak i Helena Tomiakówna w Zabikowie, pow. poznań.; rzeźnik Edmund Czajkowski i eksped. Jolanta Radziejewska; murarz Paweł Kasprowski i Jędrzej Komiecna w Gradowicach, powiat kościański; kupiec Marian Nowak i Leokadia Sobczakówna w Swarzędzu, pow. poznań.; owdow. kotlarz kolej. Antoni Rachuta i Marianna Ozubakówna w Dzieńicach, gun. Rozdrażew; asyst. kolej. Józef Jaskulski i marszałka Helena Krzysztofianówna w Pobiedziskach.

Zgony.

Dnia 2 kwietnia 1937 r. zapisano następujące zgony: Roman Gosiniecki, kierownik tartaku, 31 lat; Andrzej Borzech, siodlarz, 46 lat; Maria Wawrowska z domu Tuliszczyńska, wdowa, 75 lat; Stanisław Poziomka, plutonowy zawodowy, 34 lat; Irena Woźniakowa z domu Puzicka, 32 lat; Stanisław Osiecki, mistrz piekarski, 50 lat; Jan Chudziński, robotnik kolejowy, 43 lat; Stanisław Jędraszewski, student, 26 lat.

STAN POGODY W POZNANIU
3 kwietnia 1937

Temperatura 7 godz. + 4,7
Ciśnienie 7 godz. 752,3 mm. um'arkow.
Zachmurzenie 7 godz. pochmurno
Wiatr 7 godz. kierunek połud.-wsch., szybki, 7 m/sk.
Opad w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 0,3 mm., rodzaj opadu: deszcz.
Temperatura w dniu 2 kwietnia br. była: najwyższa + 11,2 o godz. 16
najniższa + 2,1 o godz. 6
Prognoza pogody na dzień jutrzejszy: Zachmurzenie zmienne, przeważnie duże, ze skłonnością do przelotnych miejscowych opadów.

Tragiczny wypadek w rodzinie robotnika

6-letnia dziewczynka przyni otła w czasie snu 2-miesięczne dziecko

Szamotuly (sc). W rodzinie robotnika rolnego Mądraszka, zamieszkałego w Chlewiskach, pow. Szamotulski, zdarzył się nieszczęśliwy wypadek, który pociągnął za sobą śmierć 2-miesięcznej córki robotnika, Marii.

Do Mądraszków przybyli w gościnę krewni Kustonia z Szamotul, którzy przywieźli z sobą również 6-letnią córeczkę Irenę. Dziewczyna położyła się

wieczorem do łóżka, przeznaczonego do snu dla malutkiej Marii. Wielka rozpacz ogarnęła Mądraszków, kiedy nazajutrz przekali się, że ich 2-miesięczna córeczka nie żyje.

Jak się okazało, w czasie snu Irena Kuston przyni otła swoim ciężarem śpiące z nią dziecko, które się uduśliło. Rozpacz Mądraszków jest tym większa, że tak tragicznie zmarła Maria była ich jedynaczką.

W końcu kwietnia — Tydzień Gniezna

D. K. P. zamierza uruchomić szereg pociągów popularnych do grodu Lecha

Wczoraj, w dyrekcji kolejowej w Poznaniu odbyło się posiedzenie komitetu wykonawczego „Roku Wielkopolski”. Po przyjęciu protokołu z poprzedniego posiedzenia przystąpiono do omówienia sprawy kart uczestnictwa w „Roku Wielkopolskim”. Komitet gnieźnieński wypowiedział się za jak najniższą opłatą dla tego rodzaju kart, proponując, aby one kosztowały 20 groszy. Nad tą kwestią wywiązała się ożywiona dyskusja, przy czym zebrani uchwalili wystosować pismo do centrali Ligi Popierania Turystyki z propozycją wydatnego obniżenia kart uczestnictwa, których koszt, uzależniony od odległości od miejsca przejazdu do Gniezna, Poznania, czy Bydgoszczy, nie powinien przekraczać 1 zł.

W związku z tym, że „Tydzień Gniezna” ustalony na czas od 24 kwietnia do 4 maja, otwiera „Rok Wielkopolski”, przedstawiciel Gniezna poinformował zebranych o zniżkach dla uczestników tego tygodnia. Zniżki te obejmować będą m. in. hotele, restauracje, teatr świetlny i zawody konne. „Tydzień Gniezna” rozpocznie się uroczystym wmurowaniem tablicy pamiątkowej w kościele św. Jerzego z okazji 25-lecia chorągwi poznańskiej Związku Harcerzy Polskich. Następnego dnia odbędzie się wspaniały odpust św. Wojciecha, a w następnych dniach tygodnia zawody konne Gnieźnieńskiego Towarzystwa Jeździeckiego. Zawody te zgromadzą najlepszych jeźdźców z całego kraju. Niezależnie od tego turyści będą mogli zwiedzić pamiątki przastarego grodu i jego okolic jak np. Trzemeszna i Ostrowa Lednickiego. Dla celów propagandy „Tygodnia Gniezna” ukazał się specjalny kasownik pocztowy, który tutaj reprodukuje.

Poczta propaguje Tydzień Gniezna.

Ożywiona dyskusja toczyła się również nad „Tygodniem Bydgoszczy”, jaki komitet wykonawczy „Roku Wielkopolskiego” ustalił na czas od 16—23 maja. Przedstawiciel Bydgoszczy wyraził życzenie, aby Tydzień ten został przeniesiony, przy zachowaniu przyznanych już na ten okres uczestnikom zjazdu zniżek kolejowych, na czas od 31 lipca do 8 sierpnia. Termin ten zaproponowało Bydgoskie Tow. Krajoznawcze z uwagi na to, że wówczas odbędą się w Bydgoszczy regaty. Zebrani przychyliłi się do tego wniosku i postanowili wysłać w tej sprawie do Min. Komunikacji odpowiednie pismo. Dalej omawiano jeszcze uroczystą procesję Bożego Ciała w Poznaniu, w której wezmą udział poszczególne grupy regionalne z Wielkopolski, z okolic mało dotychczas znanych innym dzielnicom Polski. W końcu zebrania prof. Kilarski zakomunikował zebrany, że kurs kierowników został zakończony, a przewodnik po Wielkopolsce, zawierający poza tekstem 60 pięknych zdjęć, ukaże się w niedługim czasie. Delegat z Gniezna położył nacisk, aby zarówno przewodnik wraz z programem imprez „Roku Wielkopolski” jak i afisze ukazały się co rychlej, przynajmniej na 2 tygodnie przed rozpoczęciem „Tygodnia Gniezna”.

Należy dodać, że uczestnikom poszczególnych tygodni przysługują 50-proc. zniżki kolejowe, ponad to będą oni mogli korzystać z dodatkowych biletów zniżkowych, które umożliwią przyjeźdnym zwiedzanie różnych zabytków Wielkopolski.

W związku z uroczystościami podczas „Tygodnia Gniezna” i spodziewanym napływem licznych rzesz pątników pielgrzymujących do grobu św. Wojciecha w Gnieźnie, dyrekcja kolei przewiduje uruchomienie pociągów popularnych do Gniezna z następujących miejscowości: Poznań, Bydgoszcz, Inowrocław, Strzelno, Mogiła, Nakło, Chodzież, Czarnków, Rogoźno, Wągrowiec, Damasławek, Znin, Września, Jarocin, Ostrów, Krotoszyn, Leszno, Kościan i Zbąszyń.

Pociągi powyższe umożliwią tani przejazd pielgrzymkom w dniu odpustu św. Wojciecha, tzn. 25 kwietnia br.

Prace dyrekcji ogrodów w bieżącym roku

W różnych punktach miasta dyrekcja ogrodów miejskich rozpoczęła poza zwykłymi dorycznymi pracami szereg poważniejszych robót. I tak wre praca na terenie dawnego „Wesołego Miasteczka”, gdzie powstaje park Kasprowicza, mający objąć 18 hektarów. W parku tym, trzykrotnie większym od parku Wilsona, znajdzie się m. in. dawna arena PWK, boiska sportowe, korty tenisowe, kawiarnia z tarasem, trejaże, kilka pomników względnie płaskorzeźb, różanki, ogród belinowy, dziedzińce i ogrody szkolne. Środkiem parku przeprowadzona będzie aleja, która połączy ul. Wyspiańskiego z ul. Chociszewskiego. Jeszcze w tym roku teren ten zostanie obsadzony drzewami.

Również żywe jest tempo robót na Błoniach Wildeckich, gdzie, jak to już donosiliśmy, będzie urządzony park sportowy i spacerowy. Roboty są znacznie utrudnione z powodu konieczności gruntownego przekopywania terenu i usuwania z niego dużej ilości cegieł i popiołu, szkodliwych dla drzew i krzewów.

W dzielnicy Chwaliszewa urządzi się promenadę zadrzewioną nad Wartą przy ul. Wenejańskiej. Będzie się ona ciągnąć od mostu Chwaliszewskiego aż do nowej elektrowni. Placik dla zabaw dziecięcych u wylotu ul. Wenejańskiej został już wykonany. Również plac dla zabaw dziecięcych po-

wstanie na ul. Warcianej, stanowiącej obecnie zaułek. Znajdujące się tutaj dwie rudery zostały już zburzone, trzecia wkrótce ulegnie rozbiórce. Dzielnica Chwaliszewa zyska więc piękny bulwar nad Wartą i dwa place dla zabaw dziecięcych. Program prac dyrekcji Ogrodów Miejskich przewiduje urządzenie i zadrzewienie kilku promenad i skwerów, jak np. w Al. Hetmańskiej i Reymonta. Uzależnione to jest jednak od ukończenia głównych robót ziemnych przez Zarząd Miejski.

Co dotyczy zadrzewiania ulic, to w bieżącym roku Dyrekcja Ogrodów Miejskich uzupełni zniszczony drzewostan i zajmie się konserwacją zieleni miejskiej. Warto zaznaczyć, że w obecnej chwili Poznań posiada 587 ha zieleni. Zamierzone jest jeszcze obsadzenie w tym roku zielenią przeszło 20 ha, co w sumi da 607 ha zieleni miejskiej. (sk)

Śmiertelne zatrucie gazem

Bydgoszcz. (Tel. wł.). Dziś rano przy placu Poznańskim 5 zdarzył się śmiertelny wypadek zatrucia gazem, którego ofiarą padła służąca Weronika Koczorowska, lat 31.

Gdy rano o godz. 6,45 p. Felpel, właściciel mieszkania, poszedł do kuchni, poczuł silny zapach gazu, a służąca leżała bez oznak życia. Lekarz pogotowia stwierdził śmierć. Stwierdzono, że kurek od gazu był otwarty, a wąż do kuchenki gazowej nie założony. Gazu ulotniło się przez noc około 10 kub. m.

Dotychczas nie wiadomo, czy zaszedł wypadek przez nieostrożność, czy samobójstwo. (f)

Z WIELKOPOLSKI

— * **UJŚCIE.** Dnia 31 marca odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej w Ujściu. — Punkt główny posiedzenia wybór burmistrza nie doszedł do skutku. Za kandydaturą obecnego wiceburmistrza p. Graetza wypowiedziało się 5 radnych, a za kandydaturą p. Pietuszka z Chodzieży 6 radnych. Ponieważ dla uzyskania większości potrzebna 7 głosów, wybór nie doszedł do skutku. Nadmienić należy, iż miasto Ujście już od 2 lat nie ma burmistrza.

— * **WRZEŚNIA.** W Ciesłach Wielkich skradziono na szkole roln. Nowalka Aleksandra 40 kur. Sprawców kradzieży ujęto w osobach Matyszałka Jana z Komorza pow. Jarocin i Błaszczakówny Leonę z Tarnowa pow. Konin. Jako paserów ujęto mieszkańców miasta Pyzdry: malarza Karola Przybylińskiego i handlarke drobiu Franciszkę Piotrowską. Skradzione kury odebrano paserom i zwrócono poszkodowanemu.

Oto Dziadzio Kruschen!

DZIADEK KRUSCHEN POZDRAWIA WAS!

Śmieje się, bo jest szczęśliwy; szczęśliwy jest, bo cieszy się zawsze dobrym zdrowiem. Jowiłną twarz Dziadzia zna cały świat. W 121 krajach znalazł on miliony, tak jest, miliony naśladowców. Wszyscy oni holdują w życiu jednej i tej samej prostej zasadzie; dlatego są weseli, energiczni i szczęśliwi. Zasada Dziadka Kruschen jest prosta i łatwa do przeprowadzenia:—stałe zażywanie raz na dzień niewielkiej dawki Soli Kruschen. Istotę Waszą prznika poczucie zdrowia; uzyskujecie nowe zasoby energii i cieszyicie się pełnią radości życia. Codzienną dawkę Soli Kruschen odmierza się aluminiową miarką, którą znajdziecie w każdym

flakonie. Sole Kruschen nie posiadają żadnego smaku i dlatego możecie je dodawać do rannej kawy, herbaty lub wprost do gorącej wody. W wypadkach *artretyzmu, reumatyzmu, postrzału, otyłości, obstrukcji*—1/4 a najwyżej 1/2 łyżeczki Soli Kruschen należy rozpuścić w szklance gorącej wody i wypić przed śniadaniem; im więcej wody, tym lepiej.

SOLE KRUSCHEN

otrzymać można w każdej aptece. Cena: duży flakon zł. 2,30; średni flakon zł. 1,50

— Do tut. Lecznicy Powiatowej przywiezionej Szymańskiego Władysława zamieszkałego na Osiedlu Sokółowskim z niebezpiecznie posturzoną nogą. Chory mimo że jest przytomny, wzbrania się wyjawić w jakich okolicznościach został posturzony Sledztwo wyjaśni te tajemnice.

— W numerze świątecznym podaliśmy wiadomość o otruciu się całej rodziny k-ta P. P. p. Przyborowskiego Po zabiegach w tut. szpitalu żona Cecylia, córka Irena i syn Dyonizy o własnych siłach udali się do domu, natomiast k-dt. p. Przyborowski pozostał w szpitalu do dnia 30 ub. m. (rw)

— **ZBASZYŃ.** W poniedziałek dn. 5 bm. o godz. 19 w sali ratusza odbędzie się posiedzenie Rady Miejskiej.

— Lekarz dr Karlus ze Zbąszynia stwierdził w rodzinie Leona Domagały, zamieszkałego na Kolonii-Zbąszyń, dur brzuszny. (zb)

— Na posiedzeniu Rady Miejskiej uchwalono wykonanie prac miejskich według przedłożonych przez zarząd miejski projektów i kosztorysów oraz uchwalono zaciągnięcia na ten cel kredytów i to 15 tysięcy zł gotówką oraz pożyczkę materiałową w postaci 10 wagonów cementu. W związku z pracami miejskimi, Rada Miejska uchwalila przystąpić do usunięcia kasztanów, stojących przy ul. 17 Stycznia, które częściowo już usunęto a reszta drzew jest chora i zagraża bezpieczeństwu publicznemu. W miejsce kasztanów zasadzi się lipy.

— Ostatnio pojawiło się podczas targu na rynku masło zmieszane z utartymi kartoflami. Zwraca się uwagę wszystkim kupującym na ten rodzaj niesumiennej wybrki i uprasza się wszystkich poszkodowanych o bezwzględne doniesienie o takich faktach tut. posterunkowi P. P.

— W tych dniach przyjęto do prac sezonowych na okres 6-miesięczny na Polskich Kolejach Państwowych w Zbąszyniu 55 robotników. Bezrobotnych zatrudnia się przy naprawie nawierzchni na odcinku I i II w Zbąszyniu. (eb)

— * **ZDUNY.** Posiedzenie Rady Miejskiej celem wyboru wiceburmistrza odbyło się w ub. środe. Postawiona była jedna kandydatura p. wójta z Przerzyc Długiego. Na 10 radnych 7 głosów padło za, 3 biśle. Wobec tego p. Długi otrzymał wymaganą większość głosów i wybór został dokonany. (zs)

— * **ZABIKOWO.** T. G. „Sokół” urządził w niedzielę 4 bm. o godz. 18,30 w sali p. Chmielickiego przedstawienie amatorskie w 4 aktach pt. „Szczęśliwy ten — kto ma matkę”. Generalna próba dla dzieci i młodzieży o godz. 14. (pl)

Z POMORZA

— * **BRODNICA.** 3-letnia Edyta, córka rolnika Kletkego w Zgnitłobłotach, zblizyla się podczas nieobecności rodziców do rozpalonego żelaznego piecyka. Sukienniki dziecka stanęły w płomieniach. Malenstwo zmarło następnego dnia wśród strasznych mezarń z powodu odniesionych poparzeń. (gn)

— * **DZIAŁDOWO.** W zabudowaniach roln. Małrentza w Jeleniu powstał pożar, który zniszczył doznacznie stodołę wraz z zapasami zboża i paszy. Spaliła się też młóćkarnia i inne maszyny rolnicze. Straty są poważne. Ogień powstał przypuszczalnie wskutek nieostrożności.

— * **GRUDZIADZ.** W stan spoczynku przeniesiony został sekr. Rady Powiatowej p. E. Doleych, który to stanowisko zajmował bez przerwy przez 17 lat. Rada pow. zaświadczyła odchodzącemu, że swa długoletnia praca dobrze się zasłużył ludności pow. grudziądzkiego, będąc przykładem sumiennego urzędnika i ofiarnego działacza społecznego.

— W lutym br. powstała przy ul. Prowiantowej krwawa bójka między kilku osobnikami, podczas której trzy osoby zostały niebezpiecznie poranione. Ciężko ranny Henryk Nowaczyński, lat 23, zmarł krótko po awanturze. Epilog bójki rozegrał się przed tut. sądem okręgowym, który w rezultacie zasądził na karę więzienia po jednym roku trzech oskarżonych braci: Zygmunta i Jana Rutkowskich oraz Mieczysława Kucińskiego. (gn)

Z listów do Redakcji

O LATARNIE ELEKTRYCZNE NA ULICY NOWEJ

Do Redakcji „Kuriera Poznańskiego”. W związku z opracowywaniem przez magistrat spraw regulacji ruchu ulicznego w Poznaniu, czynię następującą propozycję:

Na reprezentacyjnej ulicy Nowej, będącej jedynym bezpośrednim połączeniem starego miasta z nowym, chodniki na tej nadzwyczaj ożywionej ulicy są niezwykle wąskie, zwłaszcza po stronie południowej, oraz na odcinku od ul. Sierociej do Starego Rynku, po stronie północnej. Ruch pieszy hamują stojące tu stare latarnie gazowe. Latarnie te wraz z oświetleniem gazowym zalecałoby się skasować, a w miejsce tychże założyć oświetlenie elektryczne — lampy wiszące. Wystarczyłoby 6—8 lamp, wiszących na środku ulicy na wysokości drugiego piętra. W ten sposób odciałyłoby się chodniki, dano by ulicy należyte oświetlenie i podniesiono by wygląd tej arterii komunikacyjnej.

Poznań, dnia 2 kwietnia 1937 r.
JAN WILCZYŃSKI.

O ODSŁONIĘCIE GMACHU WOJEWÓDZTWA

Do Redakcji „Kuriera Poznańskiego”.

Nie jeden z przechodzących ul. Zieloną obok wysokiego muru z czerwonej cegły, tuż koło posesji nr. 4, ani nie przypuszczają, że za tym murem kryje się kolegiata poznańska i jeden z piękniejszych gmachów Poznania, gmach województwa. Mur ten zakrywa też widok na kilkumorgowy park o starym drzewostanie. Dlaczego chowa się to wszystko przed okiem przechodnia i zakrywa murem? Czy nie dąłoby się zamienić muru na jakies estetyczne żelazne okratowanie, odkrywające rzeczywiście piękną perspektywę? A może Tow. Miłośników Poznania zechciałoby się zainteresować tą sprawą?

Miłośnik Poznania.

NIE ZANIECZYSZCZAJĄC ULIC PRZEZ PŁUCIE

Do Redakcji „Kuriera Poznańskiego”.

Wobec zbliżającego się Tygodnia Targów Poznańskich, pragnę przypomnieć sprawę ohydnej zanieczyszczania ulic przez plucie. Jest to nader przykry objaw, który obserwuje się od lat i który nie jest tepiony przez władze do tego powołane. Poza względami estetycznymi pamiętać należy o tym, że za pośrednictwem obuwia przynosimy z ulicy do mieszkań różne choroby zakaźne, a przede wszystkim płucne. Zdaniem moim konieczne jest pouczenie mieszkańców, by zaprzestano zanieczyszczania ulic przez plucie. Wskazane jest również apelowanie w tej mierze do młodzieży szkolnej.

Poznań, 30 marca 1937.
N. N.

Nowy burmistrz Pucka

Gdynia. — Bumistrzem niezawodnym Pucka wybrany został ostatnio jednomyślnie p. Karol Stamirowski, dotychczasowy burmistrz miasta Podgórze koło Torunia.

NIEDZIELA 4 KWIECIEŃ
FESTYN LUDOWY
w Halach Targów Poznańskich

z konkursem **60 ORKIESTR** PODWÓRZOWYCH

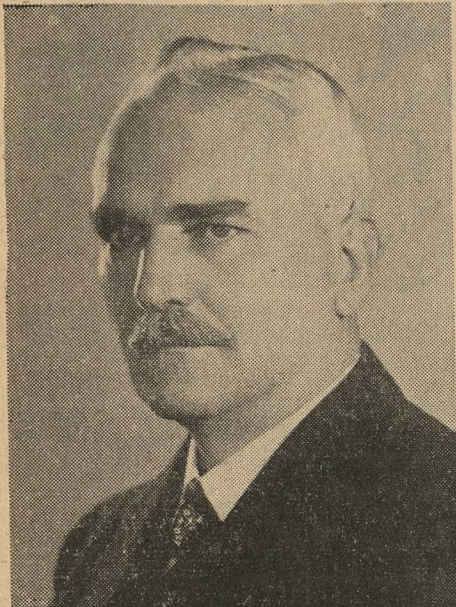
Wstęp tylko groszy **20**

Krajowy Komitet Obywatelski do Walki z Bezrobociem w Poznaniu

25-lecie polskiej placówki gospodarczej

Srebrny jubileusz firmy S. Kałamajski

Tragiczne niepowodzenia wysiłków zbrojnych kazały pójść społeczeństwu b. zaboru pruskiego do niepodległości drogą pracy organizacyjnej, od podstaw. „Należało przez szerzenie oświaty wszelkie warstwy społeczeństwa wciągnąć w świadomą walkę o wolność, należało społeczeństwu temu dać zdrowe podstawy gospodarcze, a przede wszystkim stworzyć świadomych obywateli narodowych, ofiarny stan średni¹⁾”.

PREZES STEFAN KAŁAMAJSKI

Ostrze pracy gospodarczej skierowane musiało być nie tylko przeciw Niemcom, kolonizującym wieś i miasta, ale i przeciw ich sojusznikom — Żydom, którzy wedle danych z 1840 r. ciężarem 77.100 głów (63 Żydów na 1.000 mieszkańców), przyniatali ludność miejską (71.757) i wiejską (5.343²⁾). Wielkim, zbiorowym wysiłkiem dokonuje się usuwanie żywiołu obcego z rzemiosła, handlu i przemysłu. Wykształca się stan średni, który ujmuje w swe ręce całokształt życia zbiorowego społeczeństwa polskiego. Wielkopolska staje się coraz bardziej gospodarczo wolna i wzorem dla innych ziem polskich. Gmach niezależności gospodarczej rośnie pracą całego społeczeństwa, ale społeczeństwo to wiodą jednostki wybitne, dojrzałe społecznie i politycznie. Jeśli społeczeństwo ziem zachodnich zdobyło się na wyparcie z życia gospodarczego obcych, to w znacznym stopniu dokonało się to dzięki tężyznie stanu średniego i jego wybitnych przedstawicieli.

I dlatego też dwudziestopięcioletnie samodzielnej działalności gospodarczej jednego z tych przedstawicieli, p. prezesa Stefana Kałamajskiego, nie ma znaczenia zaściankowego, ale jest wydarzeniem o wartości ogólnospołecznej, jako świadectwo tężyzny Wielkopolski.

25 lat na posterunku, to szmat czasu i ogrom wysiłku. 25 lat zmagania, mozolnego wspinania się od stóp do wierzchołka: od pomocnika handlowego do szefa-właściciela koncernu firm, od działacza wśród młodzieży kupieckiej do prezesa Izby Przemysłowo-Handlowej. A gwiazdą przewodnią w tej drodze jest nie chęć zysku osobistego czy wyniesienia, ale pragnienie służenia w miarę sił i możliwości, wedle najlepszej woli społeczeństwu, narodowi polskiemu. Młode pokolenie, sposobne do służby publicznej w najszerszym tego słowa znaczeniu, idące do Polski Wielkiej, ma w p. prezesa Kałamajskim żywy przykład człowieka czynu twórczego, osiąganego przy zestrzeleniu w jedno ognisko poczucia obowiązku, żelaznej woli, pracowitości, rzutkości i wielkiej wrażliwości na potrzeby społeczeństwa.

Pan S. Kałamajski rozpoczął swą pracę gospodarczą, rzucony, że się tak wyrazimy, na bruk przez system pruski. Po uzyskaniu dyplomu w seminarium nauczycielskim w Kcyni w 1902 r., rozpoczyna działalność zawodową w Bytniu, pow. szamotulski. Na tle zatargu z pruskim inspektorem szkolnym Jonetzem o prawa nauczania języka polskiego i religii w języku ojczystym, zostaje zwolniony ze służby 6 marca 1905 r., zyskując sobie opinię

„najzagorzalszego agitatora wszechpolskiego”. Dokument zwalniający ze służby brzmiał: „Wobec ujawnienia zapratywnia niezgodnych ze stanem pruskiego urzędnika zwalniamy Pana ze służby w szkolnictwie publicznym”. Po zwolnieniu z pracy nauczycielskiej p. Kałamajski widząc jak wielką rolę w toczącej się walce z żywiołem nie-

mieckim i żydowskim ma do spełnienia dobrze do swych zadań przygotowane kupiectwo, rozpoczyna praktykę handlową. W charakterze wolontariusza wstępuje 16 marca 1905 r. do domu towarowego K. Ignatowicza, przechodząc wszystkie stopnie handlowca aż do dysponenta włącznie.

Przed 25 laty

Dnia 6 kwietnia 1912 r. zakłada p. Kałamajski własne przedsiębiorstwo handlowe w Poznaniu przy ul. Nowej nr 1 z zakresu branży towarów krótkich. Jak przedstawiały się stosunki handlowe w Poznaniu przed 25 laty? Karol Rzepecki w cytowanej już poprzednio pracy „Ubytek Żydów w Księstwie Poznańskim” stwierdza, że w tym czasie handel hurtowy opanowany był w zupełności przez Żydów. W mieście roilo się od kapitalistów i inteligencji zawodowej żydowskiej. Centrum miasta gęsto zajęte było przez Żydów. W tych warunkach założenie każdej nowej placówki handlowej było poważnym krokiem naprzód, witany radośnie przez społeczeństwo.

Nowo otwarta firma spotkała

się od razu z wyraźnym poparciem. O ile bowiem stan polskiego posiadania w poszczególnych branżach stale narastał, o tyle branża towarów krótkich była najbardziej zażydzona, co spowodowało p. Kałamajskiego do założenia właśnie tego rodzaju składu.

Dzięki umiejętności prowadzenia przedsiębiorstwa lokal przy ul. Nowej okazał się wkrótce za mały. Powiększając znacznie przedsiębiorstwo przenosi p. Kałamajski we wrześniu 1913 r. skład do tworzącego się wówczas centrum ruchu handlowego, mianowicie na Plac Wolności pod nr 2. Przedsiębiorstwo zajmuje obszerne lokale parteru i I piętra. Ilość pracowników wzrasta do przeszło 30 osób.

FRAGMENT WNĘTRZA FIRMY S. KAŁAMAJSKI

Narodziny „Wielkiego Kałamajskiego”

Narodziny „wielkiego Kałamajskiego” przypadają na rok 1919, kiedy to przedsiębiorstwo przenosi się do własnego gmachu handlowego przy placu Wolności nr 6, nabytego od żydowskiej firmy Michaelis i Kantorowicz. Cyfra zatrudnionego personelu wynosi w tym czasie około 100 osób. Trzeba sobie uświadomić rozpatrując wzrost przedsiębiorstwa, że okres jego rozwoju przypada na okres bardzo ciężkiej walki z okupującym Wielkopolskę żydostwem.

W 1922 r. rozszerza p. Kałamajski swą działalność na teren przemysłowy zakładając w Mosinie pod Poznaniem farbiarnię i pralnię chemiczną. Jak poprzednio, rozpoczynając pracę handlową wchodził w szranki zmagania konkurencyjnych z Żydami, tak teraz w dziedzinie pracy przemysłowej ma do zwalczania umocnione placówki niemieckie.

W służbie klienta

Pan prezes Kałamajski dba o to, aby przedsiębiorstwa przez niego kierowane zadowalały w najzupełniej klienta, zarówno pod względem jakości jak i tanioci towaru. W sprawozdaniu z uroczystości otwarcia w Toruniu oddziału firmy „Słowo Pomorskie” pisał: „Wszystkim kolejno podzięko-

wał właściciel p. Kałamajski, nadmienając m. i. iż zadaniem jego będzie zawsze pilne przestrzeganie zasad prawdziwego roztropnego kupca tj. „wielki obrót — mały zysk”.

Za ważny współczynnik rozwoju przedsiębiorstwa uważał zawsze p. prezes Kałamajski reklamę. Już przed

otwarcie przedsiębiorstwa w 1912 r. przy ul. Nowej wydał na reklamę około 1.500. — mk. Reklama przedsiębiorstwa p. prezesa Kałamajskiego jest pomysłowa i sugestywna. Hasła reklamowe: „Kałamajski w służbie klienta”, „Murowane: Kałamajski najtańszy”, w odniesieniu do domów handlowych, „Otwierajcie szafy — przeglądajcie garderobę”, „Jak cię widzą tak cię piszą” — do farbiarni i pralni chemicznej „Barwa”, „Słońce dla wszystkich — wszyscy do „Słońca” — w odniesieniu do „Słońca”, przyjęły się powszechnie. „Główną cechą reklamy mej — pisał swego czasu p. prezes Kałamajski — prócz pomysłowości w układzie, była jej prawdziwość, nie tak bowiem nie odstrasza klienta, jak reklama nieprawdziwa”.

Pracodawca i pracownicy

Jako szef i pracodawca kieruje się p. prezes Kałamajski w stosunku do swych pracowników nie wszędzie spotykaną humanitarnością i daleko idącą życzliwością.

Dla dobra swych pracowników, dla wyrwania ich chociażby na okres kilku tygodni z otoczenia miejskiego, urządził p. Kałamajski przeznaczone dla nich letnisko w Puszczykowie, położone jest ono w pięknym ogrodzie, posiada plac krokietowy, plażę słoneczną, a zewsząd okolone jest lasem sosnowym. Opodal płynąca Warta zaprasza do kąpieli. Letnisko, urządzone na 30 łózek, otwarte jest od 15 maja do początku września. Personel opłaca za mieszkanie i całodzienne utrzymanie około 70 groszy dziennie z rozłożeniem spłaty na 6 miesięcy.

Praca społeczna

Pan prezes Kałamajski brał czynny udział w pracy społecznej już w okresie swej działalności handlowej u K. Ignatowicza. W tym czasie rozwijał pracę wśród młodzieży kupieckiej współpracując jako prezes komisji organizacyjnej przy zakładaniu placówek Związku Młodzieży Kupieckiej na prowincji, dalej był przez szereg lat prezesem Kupieckiej Kasy Chorych. Pozycję p. prezesa Kałamajskiego w pracy społecznej jeszcze w okresie panowania niemieckiego dobitnie charakteryzuje fakt, że w 1913 r. zostaje wybrany do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu jako jeden z sześciu radców Polaków na 36 członków. W 1918 r. w charakterze męża zaufania rady żołnierskiej wydaje pierwsze zarządzenia w kierunku spolszczenia tej ważnej placówki. W okresie organizowania administracji dzielnicy przez Naczelną Radę Ludową prowadzi referat handlu (referatem przemysłu kierował śp. prezes Samulski). Funkcje te piastował honorowo. Od roku 1919 bierze p. prezes Kałamajski udział w pracy korporacji miejskich w charakterze radnego i ławnika.

Od roku 1919 jest członkiem komitetu dyskontowego w oddziale poznańskim Banku Polskiego. Ponadto jest konsulem honorowym duńskim, członkiem rad nadzorczych: Komunalnej Kasy Oszczędności m. Poznania, Poznańsko-Warszawskiego Banku Ubezpieczeń, Sp. Akc. Teatr Polski, Sp. Akc. C. Hartwig, Spółdzielni Budowlanej „Pomoc”, oraz członkiem zarządu Koła Towarzystwa i Deputacji Targów Miejskich w Poznaniu. Na podkreślenie zasługuje także działalność na terenie Wielkopolskiego Związku Chrześcijańskich Zrzeszeń Kupieckich (dawniejszy Związek Towarzystw Kupieckich), gdzie od szeregu lat jest członkiem zarządu. Działalność w Związku szła zawsze po linii najbardziej żywotnych interesów polskiego stanu posiadania w dziedzinie handlu. Po śmierci śp. Seweryna Samulskiego w styczniu 1936 r. zostaje p. Stefan Kałamajski powołany na prezesa Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

Ponadto bierze p. prezes Kałamajski czynny udział w różnych organizacjach społecznych katolickich, charytatywnych itp.

„Szczęść Boże !”

Kiedy p. prezes Kałamajski święci 25-lecie swej pracy gospodarczej, trudno też nie wspomnieć o jego małżonce p. Helenie Kałamajskiej, czynnej działaczce społecznej, która w pierwszych latach działalności firmy przyczyniła się wydatnie do jej rozwoju.

W pełni sił i w pełni rozkwitu swych przedsiębiorstw wchodzi p. prezes Kałamajski w nowy okres pracy zawodowej. Towarzyszą mu szczerze i oddane życzenia całego społeczeństwa. „Szczęść Boże” w dalszej pozytywnej i wytrwałej działalności dla dobra ogólnego!

¹⁾ Dr Stanisław Celichowski: „Wyprawa zbąszyńska”. Rozdział I — „Praca narodowa pokoleń przedwojennych podstawa powstania wielkopolskiego”.

²⁾ Karol Rzepecki: „Ubytek Żydów w Księstwie Poznańskim”, 1912 r.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

JESZCZE ZE SZKOŁY MATEJKI

(Wystawa pośmiertna śp. Józefa Męciny-Krzesza w Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych)

Józef Męcina-Krzesz spędził ostatnie lata swego życia w Poznaniu. Tu też zmarł. W swoim czasie mieliśmy dość często sposobność oglądania jego obrazów; obecnie mamy w Towarzystwie Przyjaciół zbiórową wystawę, dającą przegląd może najpełniejszy jego twórczości.

Krzesz zaczął studiować w Szkole krakowskiej pod kierunkiem Matejki. Kilka nieznanymi nam dotąd szkiców do obrazów historycznych zdradza wyraźny wpływ mistrza i zapoznaje nas z tą pierwszą epoką, której najpoważniejszymi dziełami były obrazy: „Bitwa pod Orszą”, „Wjazd Sobieskiego do Wiednia” i „Jan Kazimierz we Lwowie”. Dzieła uzyskały mu uznanie i stypendium Wydziału Krajowego we Lwowie na wyjazd zagranicę. Udaje się do Paryża, gdzie pracuje pod kierunkiem Jean Paul Laurensa, Henri Martina i Leona Bonnata. Wpływy śródowiska, w jakim się znalazł, zdecydowały o zmianie tematów malarskich i sposobie malowania. Od malarstwa historycznego przerzuca się do scen rodzajowych i portretów. Wtedy powstają jego — może najwybitniejsze — obrazy jak „Alkoholicy w szpitalu św. Anny w Paryżu”, oraz portrety: Edmunda Chojeckiego, publicysty mieszkającego stale w Paryżu i piszącego pod pseudonimem Charles Edmond — oraz p. Ponikiewskiego. Jest w nich najwięcej wartości malarskich, maksimum wysiłku i sumiennego rzemiosła artystycznego. Poznajemy Krzesza jako malarza-naturalistę, reprodukcją naturę z całą dokładnością; pracownicy, cierpliwie, z dużym spokojem.

Z portretów późniejszych, malowanych w kraju, zwraca uwagę „reprezentacyjny” portret namiestnika Galicji, hr. Andrzeja Potockiego, przypominający w ogólnym charakterze portrety Matejkowskie. Więcej swobody i rozmachu oraz znacznie ożywienie kolorytu wykazuje śmiało malowany portret M. Mielżyńskiego, chyba najlepszy portret Krzesza po powrocie z Paryża. Później maluje ich artysta bardzo wiele, i ten genre staje się jego specjalnością. Niektóre trzymają się blisko dawnego poziomu, inne nie dorównują dawniejszym tak ani pod względem malarskiej dyscypliny, ani w prawdzie naturalistycznej. Widać jakby zabieganie o względy publiczności, naginanie do jej gustu, staranie o to, by portret podobał się zamawiającemu — stąd nieraz przesadzanie kolorytu i upiększanie modelu, co szczególnie w portretach męskich odrazu w oczy uderzy, nawet laików: wystarczy jako przykład podać choćby tylko portret F. Nowowiejskiego, wiszący na wystawie. Wszelako w dorobku powojennym ma Krzesz kilka dużo lepszych portretów jak np. ks. biskupa Adamskiego.

Poza tym gros jego twórczości, to obrazy tematowe. Z tych na miejscu pierwszym należy postawić dobrze malowany, pełen nastroju „Sen Dzieciątka Jezus” z krwawym znamieniem krzyża, symboliczną wizją męki. Do tych tematów religijnych należy również cykl obrazów „Ojciec nasz”, nie dorównujący jednak poziomem poprzedniemu. W nim też próbuje artysta zastosować w kolorystyce zasadę pleneryzmu.

Zajmują go również problemy społeczno-etyczne. Najwięcej — klęska alkoholizmu, zębnie działająca na społeczeństwo. Wyrazem tego jest duża kompozycja „Przekleństwo”. Zatraca się w niej jednak dawniejszy umiar, a występuje efektywność nieco teatralna. Również w sposobie malowania pewna przesada i nieopanowanie trudnych zresztą problemów kolorystycznych. „Alkoholicy w szpitalu św. Anny” więcej działają spokojem i powagą i bardziej przekonują do brym rzemiosłem malarskim. W kompozycjach późniejszych jest go mniej, za to znacznie więcej literatury, która usuwa na plan dalszy zagadnienia malarskie.

Malarstwo historyczne w początkach, później rodzajowo-społeczne, wreszcie portret — to są główne dzia-

ły sztuki Męciny-Krzesza. Pejzaż i kwiaty traktuje na marginesie swej twórczości — toteż wartości malarskich w nich nie znajdziemy. Starannie skompletowana wystawa zaznacza nam wyczerpująco z twórczością jednego — z niewielu zresztą — wybitniejszych uczniów Matejki.

Jan Mroziński

Poznań

ZE SCENY I ZZA KULIS

MAŁA KITTY I WIELKA POLITYKA

Z Torunia donoszą nam (tt):

W sobotę 3 bm. czeka nas uroczystość teatralna, mianowicie prapremiera nowej sztuki polskiej — komedii. Nosi ona tytuł „Mała Kitty i wielka polityka”, jest napisana przez p. Stefana Donata, a rozgrywa się w Lugano, gdzie sir Horacy Ashlin, „minister gospodarczy W. Brytanii” czuwa nad interesami Imperium na wielkiej konferencji ekonomicznej mocarstw europejskich.

Mała Kitty jest manikurzystką w salonie fryzjerskim Grand Palace Hotelu. Nie trudno się domyślić, że jej wpływ na wielką politykę światową będzie treściwa sztuka, którą „odkrył” dyr. Teofil Trzebiński i właśnie ją w Toruniu inscenizuje oraz reżyseruje, zaproszony przez teatr Ziemi Pomorskiej. Sir Horace’a gra dyr. Bracki, ważniejszymi postaciami podzielili się pp.: Bolesław Mierzejewski, Antoni Piekarski, Hanna Małkowska i in., podczas gdy samą Kitty gra gościnnie Jadwiga Zakliczka.

Sztukę tę zapowiada już jedna ze scen warszawskich, lecz teatr Ziemi Pomorskiej ubiegł wszystkich. Będzie bardzo ciekawe, jak wypadnie debiut sceniczny nowego i nieznanego jeszcze pisarza.

„ALE KTO ZAGRA...?”

W jednym z pism paryskich pojawiło się „echo”, tj. niewielka notatka, mająca treść taką:

P. Maurycy Rostand (syn twórcy „Cyryla”) prosił słynną aktorkę Cecil Sorel (która niedawno bawiła w Warszawie z występami), aby objęła rolę tytułową w jego najnowszej sztuce: „Katarzyna II”. Pani Sorel — która jest osobą podeszłego wieku, lecz ciągle jeszcze grywa swe dawne role, przeszedłszy podobno forsowną kurację kosmetyczną — miała przyjąć propozycję zychliwie, lecz z pewnym zastrzeżeniem. Mianowicie cała „Katarzyna II” rozgrywa się przy końcu panowania słynnej carycy, więc wtedy, gdy „Semiramida Północy” była już stara, Pani Sorel podsunęła myśl, aby dodać do sztuki prolog, w którym Katarzyna ukazałaby się jako osoba młoda. Na co p. Rostand miał ze słodkim uśmiechem zauważyć:

— Wybornie. Tylko komu damy grać tę Katarzynę z prologu?... *

Można być pewnym, że Rostand nie dopuściłby się podobnej impertynencji stosunku do wielkiej aktorki, jaką jest pani Sorel do dziś dnia, mimo, że po swym wielkim odmłodzeniu porzuciła Komedie Francuską dla „rewij” w Casino de Paris. Jasnym jest natomiast, że jakiś źle wychowany reporter przypiął do pani Sorel jedną z zakulisowych anegdot, które dziesiątkami lat krążą po różnych krajach jako „fakty autentyczne”, czego najlepszym dowodem, iż „fakt” taki posiadamy oddawna w Polsce, a wiąże się go z pierwszą dyrekcją krakowską Tadeusza Pawlikowskiego. U nas wygląda to „zdarzenie” jak następuje:

Pewien aktor, którego Pawlikowski zaangażował ze względu na repertuar, ale którego nie lubił — miał grać tzw. benefis. Przedstawienia benefisowe przysługiwały raz na rok wybitnym aktorom. Część dochodu szła na aktora-beneficjanta, ten zaś obierał z reguły jakąś popisową rolę, aby widzów przyciągnąć, a samemu się „wygrać”. Aktor, o którym mowa, zaproponował Pawlikowskiemu, że zagra „Keana” — głośny w swoim czasie melodramat, osnuty na życiu wielkiego londyńskiego tragika, a będący w roli tytułowej marzeniem każdego aktora o zakroju bohaterko-charakterystycznym.

Pawlikowski — i teraz przychodzi anegdota — ani mrugnął. Ze znanym swoim lodowatym spokojem zamyślił się, poglądził brodę, co było jego ulubionym gestem i wycedził:

— „Keana”? Doskonale. Bardzo

ŻYCIE KULTURALNE

WE WTOREK MAMY KONCERT SYMFONICZNY

Orkiestra Symfoniczna m. Poznania pod batutą prof. F. Nowowiejskiego wykona w najbliższy wtorek swój jedenasty w bieżącym sezonie koncert w teatrze Wielkim.

Na programie znajduje się jedna nowalia: czwarta symfonia Roussela, nigdy jeszcze w Polsce nie wykonywana. Dziel polskich jest dwa: koncert na orkiestrę smyczkową T. Z. Kasserna, oraz poemat

symfoniczny „Ulalume”, Morawskiego. Rozpocznie wieczór uwertura do „Fletu Czarodziejskiego” (niesłusznie tytułowanego: „zaczarowanym”) Mozarta.

Jako solistka wystąpi pianistka meksykańska Angelica Morales. Jest ona uczennicą sędziwego Emila Sauera, jednego z niewielu jeszcze żyjących uczniów Liszta. Wykona koncert c-moll Beethovena.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Mehoffera witraże fryburskie które rozsławiły sztukę polską w całej Europie, można oglądać teraz na wystawie mehofferowskiej w warszawskiej Zachęcie. Z Fryburga bowiem nadesłano kartony, według których arcydzieło to zostało wykonane w szkłe.

TEATR

Co grają we Lwowie? Piszą nam ze Lwowa (lk): Na gościnne występy przybyła do teatru Wielkiego p. Irena Eichlerówna, lwowianka, która tutaj zaczęła swą karierę sceniczną, wybierając się w roli „Fraulein Doktor” w głośnym swego czasu repertoarze Jerzego Tepy. Obecnie pracuje stale w Warszawie, gdzie uprawia repertuar dramatyczno-tragiczny (ostatnio jako Szimena w „Cydzie”). U nas zagrała jednak „Madame Sans-Gene”, z wybournym humorem i niemalym powodzeniem, oraz „Salome” Wilde’a.

RUCH REGIONALNY

Nowe „Wici Wielkopolskie” ukazały się z numerem pierwszym za rok bieżący. Interesujący numer zawiera m. in. urywek z życia Przybyszewskiego, podany przez dra Helsztyńskiego i ocenę powieści J. Kisielewskiego „Powrót” przez J. Piechockiego, z naciskiem położonym na regionalność tej powieści, rozgrywającej się jak wiadomo w Swarzędzu pod Poznaniem. O Arkadym Fiedlerze pisze bardzo interesująco Marian Turwid. Numer zdobi reprodukcja pięknej akwaforty Konstantego Brandla „Ukrzyżowanie”.

NAUKA

Jak Brody handel prowadziły omawia świeżo wydana książka T. Lutmana p. t. „Studia nad dziejami handlu Brodów w latach 1773—1880”. Ukazała się ona jako 26 tom Badań z dziejów społecznych i gospodarczych, wydawanych przez prof. Uniw. lwowskiego Franciszka Bujaka. Autor omówił w niej obroty handlowe w tym nadgranicznym mieście, rozdziałającym się na pierwszym rozbiórce posiadłości austriackie od rosyjskich. Obok samych obrotów handlowych, omówionych w części drugiej, znajdujemy przedstawienie polityki handlowej: stosunków handlowych austriacko-rosyjskich, rozpatrzenie przywileju z 1779 r. ułatwiającego handel miasta, walkę o jego utrzymanie i wreszcie zniesienie przywileju w 1879 r. W zakończeniu zamieścił T. Lutman szereg tabeli statystycznych, ilustrujących jego wywody o owym obrocie handlowym. (J. St.)

trafna myśl. Ale kto będzie grał Keana?

Z czego wynika inne pytanie: kiedy, gdzie, komu i czy w ogóle przytrafiła się naprawdę ta anegdota, którą wyciągnęto teraz, aby wobec znakomitej aktorki popisać się ordynarnością, której wcale nie trzeba, jeżeli komu chce się zrobić przykrość, a umie się być zjadliwym. Jak to się robi, pokazał właśnie w stosunku do tej samej Cecil Sorel, Austen Chamberlain, zmarły tymi dniami, głośny angielski mąż stanu. Tuż przed jego śmiercią ukazały się w Paryżu jego wspomnienia, w których mówi o swym pierwszym pobycie nad Sekwaną w r. 1885, więc lat temu przeszło pięćdziesiąt. Wyliczając słynne wówczas aktorki, jak: Sarah Bernhardt, pani Bartet, pani Reichenberg, pani Samary, pani Maria Brohan, dodaje, że pani Sorel, „jeżeli mnie pamięć nie myli” doznawała wówczas pierwszych sukcesów na scenie jednego z teatrów bulwarowych...

To: „jeżeli mnie pamięć nie myli” — zwrot, który niby podaje w wątpliwość ową fatalną datę, w istocie zaś ją podkreśla — stanowi w stosunku do rzekomego powiedzenia Maurycego Rostanda jakby klasyczny kontrprzykład na różnicę między złośliwością a impertynencją. L. R.

Książki nadesłane

Leonard Turkowski: „Krew Ziemi”. Poznań, 1937. Księgarnia J. Dippel.
Stanisław Kutrzeba: „Państwo totalne. Światła — cienie — przyszłość”. Kraków 1937. Skł. gł. Księg. Gebethnera i Wolffa.
Adam Zahradnik: „O silne państwo”. Poznań 1937. Druk. i Księg. Rolnicza.
Jerzy Kryszan: „Abadement urwipolcia”. Kraków 1937. Nakł. Księgarni Nauka i Sztuka

OCHRONA ZABYTKÓW

Kawałek miasta został zabytkiem. Z Wilna donoszą nam (zw): Stało się to w Słonimie. Stara dzielnica tego miasta zachowała swój wygląd z pierwszej połowy XVII wieku oraz częściowo z wieku XVIII, kiedy Słonim bardzo się podniósł. Konserwator urzędu wojewódzkiego w Wilnie uznał obecnie tę dzielnicę za zabytek, tak że będzie można zachować jej rozplanowanie i uchronić przed zabudowaniem w sposób sprzeczny z zabytkowym wyglądem.

MUZYKA

Muzyka na pogrzebie Szymanowskiego. Z Warszawy donoszą nam (tw): Podczas wtorkowych obrzędów żałobnych wykonana będą dwa utwory Szymanowskiego: „Stabat Mater” na chór i orkiestrę w kościele św. Krzyża, pod dyrekcją Mieczysława Mierzejewskiego, oraz zinstrumetowana przez R. Palestrę wariacja fortepianowa „na Sałalową Nutę” przed gmachem Filharmonii. Przed operą będzie wykonany marsz żałobny ze „Zmierzchu bogów”, zaś na dworcu pożegna odwożone do Krakowa zwłoki marsz żałobny Chopina.

LITERATURA

Z zabytków piśmiennictwa polskiego. Staropolskie piśmiennictwo odkrywa ciągle swe skarby. Niedługo znajdował się głównie Brückner. Dziś obdarza nas nowymi zdobyczami Badecki. Niedawno zapoznał nas wyczerpująco z polską komedią sowizdrzalską. Teraz ogłosił zbiór równie cenny: jest to „Polska liryka mieszczańska. Pieśni, tańce, podawany”. (Lwów 1937). Lirykę mieszczańską XVII wieku reprezentuje przede wszystkim lwowski poeta Szymon Żimorowicz. Nie jest on jednak osamotniony, gdyż zbiorowa twórczość liryczna była u nas bujna. Tworzyli lirykę bakałarze, kontrowierze, rybacy, żacy, szczególnie w Krakowie. Cechuje ją bezimiennosc, uleganie wpływom humanistów, związek z pieśnią ludową. Śpiewność i melodyjność tych liryk jest wielka a technika stroficzna. T. Gr.

Historyczny Essex. Wydane niedawno przekłady „Królów Wiktorii” i „Elżbiety i Essex’a” zaznajomiły czytelników polskich z twórczością Lyttona Stracheya, ojca bardzo popularnej dziś „vie romancée”. Strachey odznaczał się wybitnym talentem literackim, ale w traktowaniu wypadków i postaci historycznych był dokładniejszy, niż jego żydowscy naśladowcy, piszący w różnych językach (Guedallah, Maurois, Ludwig, Zweig i in.). I on jednak dopuszczał się czasem ze względów artystycznych pewnych dowolności. Najwięcej ich zapewne w „Elżbiecie i Essexie”. Stąd bardzo cenne pendant do tej książki stanowią źródła i ściśle naukowa monografia G. B. Harrisona, profesora Uniwersytetu Londyńskiego, pt. „Życie i śmierć Roberta Devereux, hr. Essex” („The Life and Death of Robert Devereux, Earl of Essex”, Londyn, Cassel 1937). Analiza charakterów jest tu mniej błyskotliwa, ale prawdziwsza, autor zaś rehabilituje poniekąd pewne postacie, bardzo czarno przedstawione przez Stracheya — zapewne dla uzyskania pożądanego w „vie romancée” kontrastów. (W. T.)

Pisma nadesłane

„Polska Gazeta Lekarska”. Nr. 13. Treść: M. Burak: „Badanie elektrokardiograficzne z obciążeniem w dusznicy bolesnej ze szczególnym uwzględnieniem odprowadzenia czwartego i piątego”. — J. Aleksandrowicz: „Prosty przyrząd do pobierania, przechowywania i przetwarzania krwi konserwowanej”. — R. Wygowski: „Próby leczenia duru brzusznego nowarsenenbenzolem, z decholiną”. — J. Gotlib: „Nowe drogi chemoterapii róży”. — Bibliografia polska. — Oceny. — Przegląd piśmiennictwa. — Ruch towarzystw lekarskich i zjazdów. — Wiadomości bieżące. — Adr. Red. Lwów, Rutowski 9.

„Medycyna Praktyczna”. Zeszyt 3. Treść: Dr T. Białynicki-Birula: „W sprawie dopełnień odny sztucznej”. — Dr T. Białynicki-Birula: „Udział opłucny w schorzeniach gruźliczych płuc”. — Dr K. Bros: „Recepta lekarska dra Karola Marcinkowskiego”. — Oceny i krytyki: „Pamiętnik III zjazdu Naukowego Oficerów Służby Zdrowia 3—5/1 1936 r. — Druga Konferencja Międzynarod. dotycząca wola w Brnie szwajc. 10—12/8 1933. — Przegląd prasy lekarskiej. — Streszczenia: Środki lekarskie. — Chirurgia. — Choroby oczu. — Oceny działu lit.: Fr. Pastorelli: Dostojeństwo choroby. — Ks. kard. Faulhaber: Zydostwo i chrystianizm. — Fr. Mauriac: Pielgrzym. — Książki nadesłane. — Adr. Red.: Poznań, Al. Szelągowska 1.

Czy Polacy startować będą w Gordon Bennecie?

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego“)

Warszawa, w kwietniu.

W kołach lotniczych, ściślej mówiąc — balonowych, coraz częściej omawia się sprawę tegorocznych zawodów balonów wolnych o puchar Gordon-Bennetta. Jak wiadomo, po uprzednich trzech kolejnych zwycięstwach i zdobyciu pucharu na własność, w zeszłym roku pierwsze miejsce zajął belgijski balon „Belgica“ pilotowany przez słynnego Demuytera. Tym samym — zgodnie z punktem 4 regulaminu zawodów — organizatorem będzie teraz Królewski Aeroklub Belgii.

Belgowie już przystąpili do pracy, pragną bowiem tegorocznym zawodom nadać specjalnie uroczyste tło, jako, że będzie to jubileuszowy — 25-ty „Gordon-Bennett“. W tej chwili wiadomy już jest termin i miejsce startu, mianowicie w Brukseli w dniu 20 czerwca. Poszczególne Aerokluby państwowe otrzymały od organizatorów zaproszenia, gdyż zgłoszenia oficjalne winny wpłynąć na dwa miesiące przed dniem startu, a więc w ciągu kwietnia.

Czy Polska stanie do tegorocznych zawodów? Nad tym właśnie dysputują miarodajne władze lotnicze. Rozmowy prowadzone są w bardzo ożywionym nastroju, istnieją bowiem dwie skrajne koncepcje: jedni są za startem w Brukseli, drudzy przeciwstawiają się temu. Słuszność jest po obu stronach!

Za wysłaniem naszych balonów do Belgii przemawiają względy prestiżowe. Wszak w zawodach tych odgrywalimy zawsze bardzo poważną rolę. Obecnie szanse nasze znów wyglądają pomyślnie i moglibyśmy ponownie zdobyć puchar. Wiadomot przecież, że w Europie wiewa przeważnie wiatry zachodnie, czyli, że lot odbyłby się w kierunku wschodnim i — według obliczeń fachowców — rozgrywka o pierwsze miejsce rozegrałaby się nad Polską. Nasi baloniarze mieliby więc poważny atut w ręku, jakim jest doskonała znajomość terenu i warunków meteorologicznych. Tak mówi jedna grupa.

Strona przeciwna wysuwa inne zgola, niemniej poważne argumenty. Przede wszystkim: w chwili obecnej nie posiadamy odpowiednich balonów. Taka „Polonia“, czy „Warszawa II“ są

już przestarzałe, a ponadto mniejsze od nowych balonów innych państw. Mimo doskonałych powłok mają tylko 2.200 mtr. sześć pojemności, gdy tymczasem regulamin pozwala na 5 proc. tolerancję, co wykorzystają np. Belgia i Niemcy, budując balony o 2.310 mtr. sześć pojemności.

Mamy wprowadzić nowitunki, o większej pojemności i idealnie lekkiej powłoce balon „LOPP“. Ale nie wiadomo w jakim stanie znajduje się obecnie. Pamiętamy przecież, że nieszczęśliwe lądowanie w bezludnej tajdzie spowodowało poważne uszkodzenie powłoki. W dodatku powłoka cała jesień leżała pod Archangielskiem, a dopiero zimą dotarła do niej specjalna wyprawa sowiecka. Trzeba było wyrąbać las dokoła balonu i potem prze-

wozić powłokę do odległej stacji kolejowej. Jest rozzerwana i na pewno zniszczona przez długie leżenie na deszczach i mrozach.

W tej chwili władze sowieckie wysłały „LOPP“ do Polski i lada dzień powinien znaleźć się w Wojskowej Wytwórni Balonowej w Legionowie pod Warszawą, gdzie fachowcy zbadają powłokę i orzekną, czy nadaje się jeszcze do użytku. Nie należy się jednak ludzi! A na budowę nowego balonu nie wiele już zostało czasu.

Ostateczna decyzja w sprawie udziału w zawodach o puchar Gordon-Bennetta jeszcze nie zapadła. Wysłanie naszych baloniarzy jest raczej wątpliwe. Chyba, że losy powierzymy starym balonom. Może się jednak uda...

„Balet warszawski“

Polskie tańce i polscy tancerze stają się coraz częściej siłą atrakcyjną

zagranicznych teatrów i rewii. Porywają temperamentem, oryginalnością i — powiedzmy szczerze — pewnym egzotykiem. Anglik, Francuz i Niemiec, o krajach skandynawskich nie wspominając, znał już tańce innych narodów, ba, nawet jakieś boliwijskie, hinduskie, z wyspy Bali, czy Bermudy.

Wspaniały sukces polskich tancerzy na konkursie w Wiedniu, a przede wszystkim na międzynarodowym festiwalu tanecznym w Berlinie, stał się momentem przełomowym. Świat zainteresował się naszymi tańcami. Złota Buczyńska zbiera oklaski Wiedeńczyków; Loda Halama czaruje Europę, a nawet Japonię, balet Parnella jako „balet polonais“, czy „Polnisches Nationalballet“ — zachwyca stołce europejskie, porywa mieszkańców Paryża, entuzjazmuje Niemców.

Ale jeden Polak specjalnie zajął się propagandą naszej sztuki tanecznej i polskiej muzyki baletowej. Jest nim baletmistrz Jan Ciepliński. Przed laty prowadził balet opery w Sztokholmie i na tej placówce wystawił kilka polskich tańców. Szwedzi byli oczarowani. Potem słyszymy o Cieplińskim z Budapesztu, gdzie jako balet-

Bronchinol

bardzo skuteczny środek przeciwko cierpieniom dróg oddechowych jak: katar oskrzeli i płuc, kaszel, koklusz, zaflegmienie itp. Nazwa zastrz.

Król, Uprzyw. Apteka

„**POD BIAŁYM ORŁEM**“
Zal. r. 1564 K. Skarżyński, Poznań, St. Rynek 41
Tel. nr. 12-01 i 71-31.
Pg 24 126-42.95

UWAGA: Krajowe życiodany — tańsze i przewyższające co do zawartości dożywej nawet sok z pomarańczy, polecamy w formie

naturalnego soku pomidorowego przyrządzonego w specjalny sposób zachowujący witaminy A. B. C. D. wyrobu

Fabryki Konserw

PUDLISZKI

do nabycia w Składzie Spoż.

MAJĄTKU MŁODZIKOWO

Sw. Marcin 34

Ng 88488

mistrz królewskiej opery propaguje tańce narodowe Polaków. Ostatnio przebywał w Brazylii, skąd wrócił w tych dniach do Polski i zajął się zorganizowaniem zespołu, który po krótkim okresie występów w kraju, uda się na długie tournée za granicą pod nazwą „Balet warszawski“.

W zespole Cieplińskiego spotykamy najwybitniejsze tancerki i tancerzy naszych, laureatów konkursów w Wiedniu i Berlinie, a poza nimi primabaleriny opery stołecznej. Jest więc Złota Buczyńska, Jadwiga Hryniewiecka, Halina Szmolcówna, Janina Leitzkówna, Zygmunt Dąbrowski i Wacław Wierzbicki, słowem: najlepsi przedstawiciele tańca klasycznego i plastyki tanecznej, którzy godnie spełnią powierzoną im misję propagandową.

„Balet warszawski“ przedstawi się publiczności zagranicznej już pod koniec kwietnia. Na pierwszy ogień idzie Budapeszt, któremu Jan Ciepliński pokaze swój zespół w tańcach polskich. Będzie to każdego wieczoru 20 utworów solowych i zespołowych z muzyką polskich kompozytorów.

Mamy tutaj nowy dowód wzrastającej przedsiębiorczości naszego świata artystycznego. Dobrze i uczciwie pomyślanej imprezie należy życzyć powodzenia, bo Polsce ciągle jeszcze potrzeba propagandy na zewnątrz. Do brej propagandy! (1)

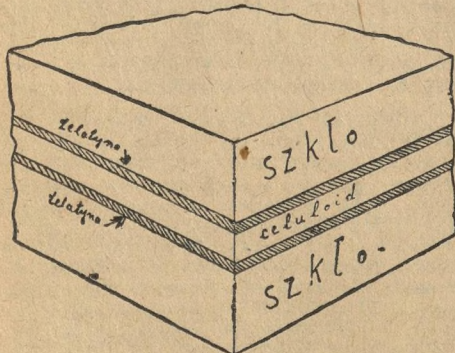
NOWINY TECHNICZNE

Szkoło mocne jak stal

Przysłowia są, jak mówi przysłowie, mądrością narodów, lecz zdarza się, że przysłowia czasami padają ofiarą swej własnej mądrości. Przykry ten wypadek zdarzył się przysłowiu, które mówi, że „szczęście kruche jest jak szkło“, szczęśliwy bowiem ongiś wybór porównania okazał się ponieważ nieco chybiony, nie tyle dlatego, aby szczęście przestało być kruche, lecz dlatego, że szkło nagle i nieoczekiwanie przestało być kruche.

Powodem tej niezwyklej przemiany charakteru szkła były samochody. Od chwili zaistnienia tego środka lokomocji a szczególnie od chwili pojawienia się pierwszych samochodów krytych, szyby karoserii stały się utrapieniem automobilistów i fabrykantów samochodów. W nieszczęśliwie resorowanych i wskutek tego silnie trzęsących samochodach przedwojennych szyby o grubości normalnej pękały przy lada okazji, zaś szyby specjalnie grube były ciężkie i kosztowne i... pękały niemniej chętnie.

Dopiero w kilka lat po wojnie światowej zdołano po długich i mozolnych

Szyby nie rozpryskujące się warstwowe obecnie rzadziej stosowane, składają się z dwóch szyb i płyty celulooidowej. Te trzy warstwy zlepią się żelatyną w specjalnych prasach.

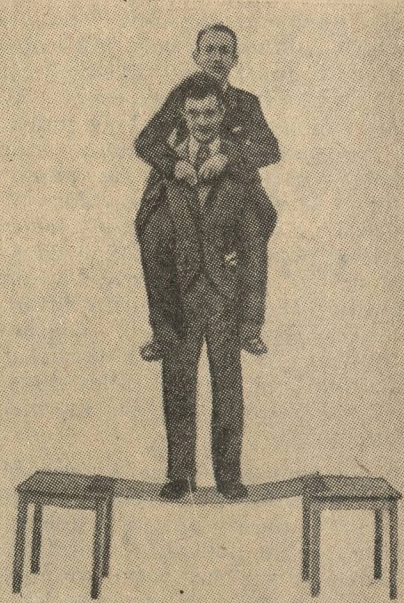
próbach i doświadczeniach wyprodukować pierwsze tak zwane „szyby nietłukące się“. Szyby te wprawdzie pękały równie łatwo, lecz miały inną zaletę — niezwykle cenną. Trzeba bowiem dodać, że przy wzrastających szybkościach użytkowych coraz to nowszych typów samochodów, i wzrastającej równoległe ilości wypadków samochodowych, szyby samochodowe przedstawiały ogromne niebezpieczeństwo dla pasażerów, którzy nawet w cięższych katastrofach odnosili ciężkie poranienia przez sypiące się na nich ostre odłamki szkła. Niebezpieczeństwo to usuwały właśnie owe „nietłukące się szyby“, które nawet w razie silnych pęknięć trzymały się w ramie. Właściwość tę uzyskano dzięki temu, że szyby składały się z trzech warstw, tj. dwóch szyb szklanych i wewnętrznej płyty celulooidowej. Wszystkie trzy warstwy zlepiło pod silnym ciśnieniem za pomocą żelatyny, tak, że łamliwe szyby i elastyczny celulooid tworzyły jedną nierozzerwalną całość.

Szyby trójwarstwowe, które wówczas były wielkim postępem, dziś zupełnie wyszły z użycia, posiadały bowiem cały szereg wad i tak, jak już wspomnieliśmy pękały dość łatwo, ponadto zaś celulooid początkowo bezbarwny, zabarwiał się pod wpływem promieni świetlnych dość szybko na kolor żółty, a wreszcie montaż był dość uciążliwy, gdyż krawędzie szyby musiały być uszczelnione hermetycznie, aby żelatyna nie mogła pochłaniać wilgoci i powietrza, i szyba nie traciła spistości.

W międzyczasie przemysł szklany nie ustawał w poszukiwaniu nowych gatunków szkła, które byłoby odporniejsze na rozbicie bez stosowania skomplikowanych układów warstwowych. Poszukiwania nie doprowadzały do żadnych rezultatów, natomiast

odkryto pewnego dnia, że szybom ze szkła kryształowego, o zupełnie normalnych składnikach, można nadać wiele cennych właściwości przez odpowiednią obróbkę termiczną. Polega ona na tym, że szybę szklaną ogrzewa się w temperaturze kilkuset stopni, po czym przesuwają ją szybko do chłodni. Sposób ten, w zasadzie podobny do hartowania stali, daje też zupełnie podobne wyniki. Hartowana w ten sposób szyba staje się niezwykle twarda, zyskując równocześnie na elastyczności.

Zdumiewającą odporność zilustruje nam kilka cyfr: kula stalowa o wadze 0,5 kg rzucona na szybę z wysokości 2,5 metra nie powoduje żadnego uszkodzenia, szyba o wymiarach 120 na 100 cm, podparta na obu końcach, wytrzymuje obciążenie 5000 kg bez pęknięcia, pod takim obciążeniem szyba wygnie się jak blacha stalowa, a po odciążeniu powróci do poprzedniego położenia, wytrzymałość na zmiażdżenie wynosi 2000 kg na centymetr kwadratowy, a wreszcie temperatury do 400 stopni nie powodują żadnych zmian we właściwościach szyby. W razie uderzenia zbyt silnego szyba nie pęka, lecz rozpada się na drobne okruchy, zupełnie nieszkodliwe. Cyfry te wyglądają wprost nieprawdopodobnie, a tymczasem odnoszą się tylko do normalnego współczesnego szkła samochodowego, stosowanego dziś ogólnie w budowie samochodów, pod nazwą Securit, Kinon i in. Nie jest to bynajmniej kres możliwości, wiadomo bowiem, że w Anglii odbyto szereg doświadczeń z nowym rodzajem szyb, których odporność podniesiono do tego stopnia, że nie przebije ich nawet kula karabinowa. Są to więc dosłownie szyby pancerne, i zgodnie z nazwą mają być zastosowane do samochodów policyjnych, służących do pościgu i walki z bandytami. O możliwości szerszego zastosowania „szyb pancernych“ trudno dziś coś powiedzieć, gdyż narazie kwestia ich kalkulacji nie jest jeszcze wyjaśniona.

Szyba ze szkła hartowanego wytrzymuje bez trudności obciążenie dwoma osobami. Wygięcie szyby pod ciężarem świadczy o jej elastyczności.

Tak przedstawia się sprawa szyb nietłukących się w ramach i zakresie przemysłu szklanego. Nie jest to jednak jedyna droga. Sprawą tą zainteresował się również przemysł chemiczny i stworzył już szyby elastyczne z masy syntetycznej, wyprowadzając się z rodziny sztucznych żywic. Szyby te, wyrabiane pod nazwą „Plexi“ są lekkie, elastyczne, zupełnie niełamliwe, lecz na razie jeszcze zbyt miękkie, wskutek czego łatwo się rysują (na wystawie samochodowej w Berlinie znajdował się model samochodu z karoserią z takiego szkła sztucznego, aby uwidocznić wewnętrzną konstrukcję maszyny).

Ulepszenie, tj. utwardzenie tego szkła jest w ramach możliwości, lecz to jest już inny temat łączący się z bogatym i ciekawym działem wytwórczości sztucznych żywic, o których pomówimy przy innej okazji (ach)

FELIETON KULTURALNY

Wąsy i peruka w oświetleniu angielskim

Napisał dr Władysław Konopczyński, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego

Historię polską po angielsku przygotowuje się w Uniwersytecie w Cambridge: będzie nosiła tytuł „Cambridge History of Poland”. W opracowaniu jej bierze udział kilkunastu uczonych polskich i kilku angielskich. Prof. U. J. dr Władysław Konopczyński kreśli poniżej sylwetę jednego z nich, mianowicie prof. W. F. Reddaway. Wysoce ciekawy essay prof. Konopczyńskiego przedstawia w żywych barwach indywidualność naukową i pisarską wybitnego uczonego, a przyszłego uczestnika pracy nad dziełem o Polsce, które będzie czytał cały świat.

ZBIOROWE wydawnictwo: „Methuens History of medieval and modern Europe”, którego siódmym tomem mamy przed sobą, da się porównać nietylko ze znaną obszerną „Cambridge Modern History”, — ile z „Histoire Générale” Lavisse'a i Rambaud, obejmuje bowiem czasy od upadku Zachodniego Cesarstwa (476) — do uznania granic Niepodległej Polski (1923), przeznaczona atoli na wieki średnie tyleż miejsca co na dobę nowożytną, kiedy Francuzi w swoim dwa razy dłuższym wykładzie potraktowali wieki nowe dwakroć hojniej niż średnie. Wypadałoby stąd, że Anglicy są bardziej nowoczesni, bo nie przeceniają historii nowożytnej na niekorzyść Średniowiecza. Piszą do tej serii Methuena wykładowcy różnych uniwersytetów anglo-saskich, każdy wypełnia jeden cały tom, tym samym specjalizacja nie idzie tu daleko, na czym zyskuje jednolitość wykładu o dłuższych okresach. Autor siódmego tomu p. Wiliam Fiddian Reddaway interesował się dotąd głównie Europą północno-wschodnią, mianowicie Skandynawią, Rosją Katarzyny II-giej, Prusami Fryderyka Wielkiego. Od kilku lat zwrócił bacniejszą uwagę na Polskę Stanisława Augusta, badał ją poprzez relacje posłów brytyjskich, a przed półtora rokiem zwiadał osobiście. Jako profesor, czy też raczej docent (lecturer) wielkiego Kings College w Cambridge, uczy on Anglików — oczywiście przez wykłady i seminaria — historii nowożytnej, a że uczy z powodzeniem, dowodem tacy głosi jego wychowankowie jak Harold Temperley i K. G. Webster.

Znamię tego nauczycielstwa nosi na sobie najnowsze dzieło p. Reddaway'a. Na jego miejscu Niemiec wydałby może „Aufstieg“ nowych potęg Prus i Rosji; Francuz potraktowałby całe stulecie po Ludwiku XIV-tym jako przygotowanie i dojrzewanie najważniejszej sprawy ówczesnej, Wielkiej Rewolucji. Dla Anglika są to jeszcze wszystko czasy „Old England”, więc i na lądzie stałym nie widzi on potrzeby rozbijania epoki na dwa okresy, odpowiadające staremu porządkowi i rewolucji. Poniekąd słusznie, skoro Europa przeważnie pozostała aż do Kongresu Wiedeńskiego w starym rynsztunku, a dopiero pod koniec epoki odczuwała na sobie ideowe skutki powiewów Rewolucji.

Znamię tego nauczycielstwa nosi na sobie najnowsze dzieło p. Reddaway'a. Na jego miejscu Niemiec wydałby może „Aufstieg“ nowych potęg Prus i Rosji; Francuz potraktowałby całe stulecie po Ludwiku XIV-tym jako przygotowanie i dojrzewanie najważniejszej sprawy ówczesnej, Wielkiej Rewolucji. Dla Anglika są to jeszcze wszystko czasy „Old England”, więc i na lądzie stałym nie widzi on potrzeby rozbijania epoki na dwa okresy, odpowiadające staremu porządkowi i rewolucji. Poniekąd słusznie, skoro Europa przeważnie pozostała aż do Kongresu Wiedeńskiego w starym rynsztunku, a dopiero pod koniec epoki odczuwała na sobie ideowe skutki powiewów Rewolucji.

Specjalnie dla p. Reddaway'a wiek XVIII-ty ma swój zapach, i to zapach raczej potężny: na świecie, mówi, był wtedy ład, rozsądek, a nie było rzeczy absolutnie brzydkich. Bardzo charakterystyczny jest sposób, jakiego autor używa, aby wprowadzić swych czytelników w ową zrównoważoną wypolerowaną epokę. Każdy historyk, mający opracować dłuższy okres dziejów powszechnych, pora się z trudnością, co najpierw przedstawić: bieg wypadków czy też stan rzeczy. Zwykle zaczynamy od opowiadania o faktach politycznych, ponieważ są one zrozumiałe same przez się, a czytelnika trzeba najpierw doprowadzić do orientacji wśród mnóstwa nowych osób i dat; później cofamy się do opisu urzędów, stosunków ekonomicznych, kultury materialnej i duchowej etc.

Prof. Reddaway postępuje inaczej. Jego słuchacz-czytelnik łaknie rzeczy konkretnych, a zna na razie tylko swoje dzisiejsze, wyspiarskie środowisko angielskie. Więc autor wychodzi z założeń dzisiejszości, aby zaraz upewnić, że wtedy było całkiem inaczej. Student z Cambridge, nawykły do komfortu, podróży i sportu, budzi się w drewnianym, ciemnym pokoju i dziwi się wszystkiemu: oknom, okiennicom, ścianom, podłodze, umywalni, garderobie (krawat rzekomo słowiańskiego pochodzenia); wymyka się po schodach na parter, spotyka na dworze charty, wyżły, spaniele, mastify, teriery, — i z nimi dopiero zaczyna czuć się „famiłiarne”. Potem się zaznajamia z ogrodem, zagłada do kościoła, na cmentarz, na wieś: brudno, wilgotno ani szkoły ani sklepu, ani domu ludowego, ani urzędu pocztowego, ani posterunku policji. Następuje opis krajobrazu, ludzi, mieszań, porządku dziennego, ubrań — ze szczególnym uwzględnieniem peruki (cena 500 funtów szterlingów na dzisiejszą walutę!). Wchodzi wreszcie na scenę naród angielski, ze squire'ami na czele, i od razu dowiadujemy się, co to za jedni: starzy czy młodzi? dlaczego ich tyłu umiera, skąd taka śmiertelność? jaki charakter narodowy? na czym polega ich wolność? — postępowi czy konserwatywni? dzielni bo dzielni, ale też nieraz okrutni. Wobec kobiet ryccerzy; standard of life coraz wyższy. Przez Londyn droga na szlaki handlowe, a przez handel droga do zbytku.

Oswojonego już nieco z XVIII wiekiem i obytego ze stara Anglią pupila, wiezie p. Reddaway do Europy, i tutaj odsłania się nam sam w charakterze Europejczyka. Nie tai swych przekonań liberalnych, a nawet (mimo religijności) bardzo wolnomyślnych. Wy-

tyka wychowawcom osiemnastowiecznym, że wszyscy bez różnicy wyznań straszą swą młodzież karą wieczną; o Jezuitach umie powiedzieć sporo dobrego, jak i o masonach, których im symetrycznie przeciwstawia, a o których, nawiasem mówiąc, francuska publikacja Lavisse'a i Rambaud konsekwentnie milczała. Nim przejdzie do polityki, opiszę siły i czynniki gospodarcze, środki komunikacyjne, zwłaszcza okręty.

Europejski punkt widzenia autora wyraża się w bezstronnym, taktownym traktowaniu narodów, bez względu na ich stosunek do Wielkiej Brytanii. O swej ojczyźnie mówi bez szowinizmu: że gdyby ówczesne państwa despotyczne miały słabych władców, to spadłyby na poziom jeszcze niższy niż Anglia. Francji przyznaje autor w wyścigu międzynarodowym do bogactwa pierwszeństwo, posiada ona podobno 18 milionów f. szterl. gotówki, gdy W. Brytania ma 18, Holandia 12, Italia 10, Niemcy ze Szwajcarią i Austria 9, Hiszpania 8, tyleż Turcja, Portugalia i Rosja po 6; Polska 4, a cała Skandynawia — 3. O Fryderyku II-gim mówi z chłodnym uznaniem, bez gorącego entuzjazmu Carlyle'a, ale i bez gryzącego sarkazmu Macaulay'a. Rosję uważa jeszcze za kraj nie europejski, bo granicę Europy ciągnie od Narwy do ujścia Dunaju przez nasze kresy wschodnie: ale widzi w państwie carów rozmach, postęp europeizacji, nieobliczalne siły twórcze, na miarę i w stylu Lomonosowa. Dziwnie mało ma do powiedzenia o Bliskim Wschodzie. Wogóle, gdybyśmy chcieli sprawdzać według dotychczasowych modeli, czy nie brakuje tu kogo z renomowanych historycznych znakomitości, zauważylibyśmy braki osobliwe: pominięci tak sławni wrogowie azjatyccy Albionu jak Haider Ali i Tipoo Sahib w Indiach, a ze wszystkich sułtanów figuruje w książce tylko nieciekawy Mahmud II w dobie napoleońskiej. Widocznie autor postanowił sobie nie przeciągać pamięci uczniów-czytelników, a że sam do pewnych tematów zapala się c o n a m o r e, nie dziwnego, że mu czasem zabraknie miejsca na rzeczy dla innych interesujące. Bo też trzeba stwierdzić, że „History of Europe”, to nie Text Book (podręcznik), lecz raczej Guide Book (przewodnik), mający zachęcić czytelników do samodzielnych wycieczek w przeszłość; zamiast więc dawać szablonowy, suchy wyciąg rzeczy, uznanych dotąd za najważniejsze, woli autor przytaczać charakterystyczne, choćby nawet impresjonistyczne poglądy współczesnych świadków. Takich świadectw źródłowych autor umie przytoczyć więcej o woim Ancien regime'ie, niż o dobie rewolucyjno-napoleońskiej, toteż opowiadanie o tej ostatniej wypadło mniej oryginalnie. Raz jeden p. Reddaway naruszył wszelką proporcję z ujmą dla niektórych ważnych zagadnień: wtedy mianowicie, gdy stan polityczny i społeczny Europy oświeconego wieku przedstawił w zwierciadle jednego pi-

PULMODAL

GDY TWÓJ ORGANIZM WALCZY z przeziębieniem dopomożesz do zwycięstwa, stosując syrop

Mgr. B. Dalskiego
Wyrób i sprzedaż Apteka pod ŻŁOTYM LWEM w Poznaniu, Stary Rynek 75
naprzeciw głównego odwachu. Pg 24 988-10,25

sarza, mianowicie niemieckiego oświatowca i wolnomularza barona Bielfelda. Niejednemu sprawi to streszczenie cudzych poglądów zawód: nie tajemniczego, nie demonicznego, ot taki sobie oportunistą, trochę pedant, trochę dworak, pisze na 2000 stronic „Instytucji politycznych“ de omni re scibili; zamiast rozbiierać państwa i wysadać w powietrze trony, kłopotuje się o otwieranie sklepów spożywczych w niedzielę zaraz po nabożeństwie, aby ryby nie zaśmierdły. Jakkolwiek są to rzeczy ważne, wolelibyśmy jednak poznać ówczesne systemy rządów nie w odbiciu czyjejs świadomości, lecz same przez się; przydałoby się zwłaszcza choć parę słów o Szwajcarii lub Irlandii, którą to ostatnią wydawnictwo zarezerwowało prawdopodobnie dla innej równoległej, też osiemtomowej serii „History of England“ pod redakcją Sir Charles Omana.

Czybyśmy jednak nie mieli większego zmartwienia, jak o tę Szwajcarię, czy Irlandię? Kiedyż nareszcie będzie o tych wąsach? Co tam słycać u p. Reddaway'a o Polsce? otóż właśnie, że słycać sporo i wcale nieźle.

Trudno żądać, żeby Anglik-liberał XX-go wieku zachwycał się „patriotyzmem“ naszych oligarchów, wyzyskiem ludu wiejskiego, zaniedbaniami miast, niemocą rządu i parlamentu. Można by zapewnić użytkowość tych kilkanaście stron Polsce poświęconych nieco inaczej: zamiast pani Walewskiej przydałby się przy boku Napoleona w momencie katastrofy niemniej wierny książę Józef, a skoro autor mówi o postępie społecznym i cywilizacyjnym między rozbiorami, to mógłby wspomnieć Staszica, Ign. Potockiego, Kollataja. W każdym razie, skoro umie przytoczyć czyjeś świadectwo, że Żydów było w Polsce za dużo (sam ich widział na Stradomiu), skoro uznaje, że los naszych dyssydentów był znośniejszy niż katolików w Anglii i Szwecji, kiedy dostrzega przynajmniej w śmietance towarzystwa nad Wisłą najwyższy poziom kultury, kiedy gwałt i rozbój nazywa po imieniu, to już świadczy, że przewyciężył potężne do niedawna w Anglii sugestie niemieckie i nie napróżno zetknął się z naszą nauką w ostatnich czasach. Miejmy nadzieję, że przy dalszym zacieśnieniu owego kontaktu prof. Reddaway, jako współredaktor zamierzonej poważnej Cambridge History of Poland zaszczerpi nie tylko miłośnikom dziejów, ale wszystkim swym wykształconym rodakom wolny od uprzedzeń pogląd na Polskę.

Władysław Konopczyński

K r a k ó w.

Rex Stout

Jego drugie oblicze

Przełożył z oryginału angielskiego z upoważnienia autora

ANTONI ST. HOFFMANN

— Musi pani. Winna pani pozostać w pokoju przy spuszczonej firaneczce. Dla bezpieczeństwa będzie trzeba przeprowadzić szczegółowe zarządzenia, o których panią zawiadomimy. Załatwi to pan Goodwin. Jeśli pobyt pani u nas miały się przedłużyć, sądzę, że będzie pani mogła wraz z nami zasiadać do stołu w jadalni. Jedzenie z tacy w pokoju bowiem jest po prostu obrazą zarówno dla jedzenia, jak i dla jedzącego. W takim razie proszę pamiętać, że obiad jemy punktualnie o pierwszej, a kolację o ósmej. Ale zanim udamy się na spoczynek, pragnąłbym pani zadać jeszcze dwa czy trzy pytania. Na przykład: gdzie pani i panna Lindquist i pan Walsh byli między godziną piątą a szóstą dzisiejszego popołudnia?

— Wiem już, — skinęła Klara Fox,

— dlatego też pytał pan mnie, czy kogo nie zabiłam. A ja myślałam, że pan tylko tak wydziwia. Ale przecież pan w to nie wierzy. Mówiłam już, że czekał mi na Harlanu Scovila.

— A więc sporządźmy dokładną tabelę... Proszę, Archie, zapisz to... Pan Goodwin poinformował mnie, że wyszła pani z biura w Seagirth Building o kwadrans po piątej.

Spojrzała na mnie. — Tak, mniej więcej o tej porze. Sądziłam, że zastanę Harlanu Scovila w hotelu przy 45-tej ulicy, gdzie zamieszkał. Gdy przybyłam na miejsce, było już po wpół do piątej. Ale nie zastałam go w domu. Rozglądałam się na ulicy i nawet poszłam do sąsiedniego hotelu, bo obawiałam się, że mógł się pomylić. Potem znów wróciłam. Portier wiedział tylko, że pan Scovil wyszedł

rano i że nie było go przez cały dzień. Hilda zatrzymała się w hotelu przy 30-tej ulicy, a Mike Walsh miał u niej w hallu czekać o kwadrans przed szóstą. Mieliśmy ze Scovilem po nich wstąpić. Oczywiście, byłam już spóźniona. Wybiła szóstą zanim połączyłam się z nimi. Zdecydowaliśmy, aby raz jeszcze zajrzeć do hotelu Scovila, ale znów powiedziano nam, że jeszcze nie wrócił. Przeczekałmy kilka minut, a potem przyjechaliśmy tutaj na wpół do siódmej. — Zagryzła wargi: Wówczas już nie żył, — dodała po chwili, — myśmy czekali na niego, a on już nie żył. Tak sobie to pięknie wyobrażałam... myślałam...

— Spokojnie, panno Fox. Umarłych nie wskrzesimy. A więc nie wie pani, gdzie byli między piątą a szóstą panna Lindquist i Walsh... Spokojnie, panno Fox, bardzo proszę... Niech mi pani znów nie powie, że zwariowałam, bo sam w to uwierzę. Usiłuję tylko wypełnić luki, aby zyskać pełny obraz. A właściwie nie obraz, tylko bardzo niedokładny szkic. Sądzę, że chyba najlepiej będzie, jeśli pani teraz pójdzie spać, będziemy się sami martwić

dalej... Niech pani pamięta, że pani winna pozostać w swoim pokoju. Zarówno dla własnego bezpieczeństwa, jak i po to, aby mi zaoszczędzić kłopotów. Pan Goodwin...

— Wiem, — powiedziała i zmarszczyła brwi patrząc naprzód na niego, a potem na mnie. — Zaraz sobie pomyślałam, gdy mi pan powiedział, że muszę zostać tutaj. Jeszcze mogłoby pana oskarżyć o poplecznictwo i pomoc w przestępstwie.

— Nonsens, — rzekł Wolf. Wyprostował się w krzesło i wyciągnął rękę, ale butelka od piwa była już pusta. Błysnął więc ku mnie okiem, aby się przekonać, czy wypadkiem tego nie zauważyłem i znów oparł się wygodnie. — Nie ma poplecznictwa, gdzie nie było zbrodni. Działam w przekonaniu, że pani nie jest winna ani w wypadku kradzieży, ani morderstwa. Jeśli jest inaczej, niech pani to powie od razu i idzie sobie stąd. A jeśli nie, proszę iść spać. Fritz wskaże pani pokój. Nacisnął guzik. — No?

— Pójdę spać. — Przyglądała wlosy. — Ale wątpię, czy zasnę. (Ciąg dalszy nastąpi).

Nowoczesne malarstwo francuskie

Wobec odświeżenia zainteresowań współczesną plastyką francuską przez niedawno odbytą wystawę warszawską, zamierzamy w cyklu artykułów nakreślić sumarycznie historię nowoczesnego malarstwa francuskiego od Maneta po dni dzisiejsze. Artykuł pierwszy przedstawia sytuację artystyczną we Francji przed wystąpieniem Maneta.

Cykl artykułów o sztuce francuskiej powstał drogą dyskusji w Kole Historyków Sztuki St. U. P. i jest wyrazem poglądów grupy młodych historyków sztuki. Autorzy, uczniowie ks. prof. Dettloffa, a tym samym „ideowe wnuki” Dworzaka, analizują przebieg dziejów malarstwa francuskiego metodą określoną przez Dworzaka hasłem „Kunstgeschichte als Geistesgeschichte” — „Historia sztuki jako historia ducha”.

PRZED WYSTĄPIENIEM MANETA

Sztuka francuska, poczynając od tego momentu, który w malarstwie oznaczony jest nazwiskiem Maneta a na sztuce dnia dzisiejszego prawdopodobnie jeszcze nie kończąc, stanowi — mimo wszelkich przemian, jakie w niej zaszły — całość w sobie zwartą; mimo różnorodnych łączących ją z przeszłością związków, jest głęboko od całej sztuki poprzedniej odmienna, zarówno ogólną postawą kulturalną czy światopoglądową — tym, co można by nazwać stylem życia wewnętrznego — jak i sposobem postawienia zagadnień czysto malarskich. U podstaw sztuki wszystkich okresów poprzednich leżą 3 główne momenty: 1. kształtowanie przedstawianej rzeczywistości według skłonności uczuciowych, 2. bezpośrednio, nieobwarowane sceptycznymi zastrzeżeniami wyrażanie swoich sądów o przedstawianej rzeczywistości i zajmowanie wobec przedmiotu przedstawienia jasnej zdeklarowanej postawy, 3. oddanie wybitnej roli, w repertuarze przeżyć stanowiących treść wzruszeniową dzieł — uczuciom, które stanowią produkt przeżyć czysto wewnętrznych, a które różnią się zasadniczo od tych uczuć czy wyobrażeń, jakie powstawały w nas mogą przy trzeźwym i czujnym kontakcie z otaczającą nas aktualnie rzeczywistością. Nie zachęceni przez artystów do oporu i rezerwy stajemy z uszanowaniem wobec senatorów Tintoretta, rozkliwia nas naiwne dziewczątka Greuze'a, igramy wraz z nimfami Corota w mrocznych zakątkach leśnych, chronimy się w chłodnym parowie wraz z sarnami Courbeta, kusi nas wyzywający urok Wenery Tycjana. Późny renesans i barok, opierając się na wprowadzonym, w miejsce teocentryzmu wieków średnich, nowożytnym antropocentryzmem i nowożytnym przykłaśnieniem ludzkim, nawet sensualnym pierwiastkom, dążąc do ich wyzwolenia i spontaniczności, daje wszelkim odruchom uczuciowym najszerszy wpływ na kształtowanie rzeczywistości. Po rokokowym opanowaniu wszelkich gwałtowniejszych porывów względami na subtelnie odczuwającą kulturę towarzyską, David (1748—1825) odnajduje na schyłku XVIII wieku nową drogę do wielkości. Posiada porывające i wzniosłe uczucia a zarazem surowość ujarzmiającą. Antyk jest dla niego wygodną i pewną drogą do pięknego kształtowania przedmiotów, ale zarazem stanowi dyscyplinę świadomości artystycznej, uprzedzającą wszystkie późniejsze tzw. mędrkowania nad obrazem. Od płytkiego zachwyty dla pięknej formy ratuje go zdolność widzenia prawdy, o której umie mówić w twardych słowach. Ingres (1780—1867) nie daje nam patosu wielkich scen Davida, ma za to więcej zamiłowania do intymności i scen przeznaczonych do wyczuwania się. Dyscyplina, przejęta od Davida, drobniawo precyzja kompozycji sprawia, że zbliżamy się do tych płócien z większą ostrożnością niż do obrazów dawnych mistrzów, aby nie zburzyć pedantycznego ładu; dodana do intymności reprezentacja i nieskazitelna czystość form, daje nam często nawet

w akcie więcej zadowolenia intelektualnego i estetycznego niż radości bezpośredniego używania. Jest to sztuka niesłychanie trudna. Jeżeli jednak znajduje ona do dziś więcej entuzjastów, aniżeli sztuka późniejszych sensualistów, to dzieje się to na skutek naturalnej skłonności do oderwanych marzeń, stwarzających sztuczną rzeczywistość magicznie przystosowaną do naszych osobistych wewnętrznych potrzeb, wskutek upodobania do kontemplacyjnego pielęgnowania uczuć, kołysanych łagodnym rytmem form. To właśnie łączy Ingres'a ze sztuką wszystkich poprzedników i wielu następców i w tej płaszczyźnie rozumiemy sztukę Maneta i jego z kolei następców, jako próbę stworzenia kultury o odmiennym z gruntu charakterze.

Patetyczny styl Davida otwiera drogę wstecz spontanicznej sztuce baroku, która służyła teraz w twórczości Greuze'a, Géricault, Delacroix. Wszystko tu jest jak w baroku podporządkowane porывającej całości, ale barokowa dynamika służy tylko nastrojowi o wyraźnych rysach świadomego tragizmu i psychologizmu, wiodącego ku przyszłości. Pełno tu akcentów realistycznych i odrażających, będących miarą namiętności, która je uwzniaś-

Gustave Courbet: „Rozbijacze kamieni”. (Drezno, Galeria, 1851).

la, a także odtrącających piękno duchów i ustalających dystans między artystą a filisterskim społeczeństwem, któremu romantyczny geniusz wypowiada walkę. Poszukiwanie takich efektów zbliża tę sztukę do wielkich realistów XVII wieku i toruje drogę realizmowi poromantycznemu. Delacroix (1799—1863) poza tym pogłębia znakomicie wiedzę o kolorze; nie są mu obce zasady rozczepiania barw złożonych na ich elementy spektralne oraz prawa optycznego ich łączenia; pod koniec życia w sprawie swych obserwacji i odkryć próbuje porozumieć się z chemikiem Chevreul'em, którego opublikowane studia nad kolorem stały się podstawą programu post-impresjonistów.

Osobną, ważną dla przyszłości grupę stanowią tzw. barbizończycy i zbliżeni do nich artyści, którzy w II ćwierci wieku zapoczątkowują renesans pejzażu i obrazów „z życia”. Szukają oni dla romantycznej potrzeby nastrojowości oparcia o konkretne zjawiska w przyrodzie, a w scenach z życia ludu i zwierząt dają dowód trzeźwego, „gospodarskiego” upodobania w sile i pracowitości robotników i wołów.

W oparciu o prawdziwość zdarzenia barbizończycy i demonstacyjni realizm barokizujących romantyków powstaje sztuka Courbeta (1819—1877)

Eugene Delacroix: „Wolność prowadzi lud na barykady”. (Paryż, Luwr, 1831)

i Milleta (1814—1874) o akcentach społecznego protestu. Postęp realizmu i pogłębienie odczucia rzeczywistości widzimy w tym, że lud nie jest tu upojony walką, jak w Barykadach Delacroix, ani oddany pracy i naturze jak u barbizończyców, lecz zgnębiony i poddany budzącemu litości losowi. Przełomowe jest tu nie tyle solidaryzowanie się z ludem i protest przeciw warunkom jego bytu, lecz przedstawienie człowieka w pełnej zależności od struktury społecznej i od przyrody. Jest to nie tylko zaprzeczenie baroku, podporządkowującego przyrodę człowiekowi, lecz negacja całej dotychczasowej idealistycznej kultury. Epoka ta wydała też Darwina i Marksa. Stajemy tu wobec pierwszych prób odwrócenia zasadniczej orientacji całej kultury o 180°. Doniosłość tego momentu zachowuje dziś jeszcze pełną pasjonującą aktualność. Jednakże nastrojowe i monumentalne kształtowanie obrazu nie tylko w sensie czysto malarskim, lecz i rzeczywistości przedstawianej, wiąże tę sztukę silnie z przeszłością.

Daumier (1808—1879) należy w dużej mierze do tej grupy. Jest bardziej postępowy w zjadliwie trzeźwej obserwacji, ale zarazem bardziej romantyczny i barokowy w wizyjnej i patetycznej ekspresji form.

Opodał prądów, wykreślających duchową oś epoki, Corot, Jongkind, Boudin, inspirujący się wibracjami atmosfery dla stworzenia wibracji kolorystycznych, stąpają po drodze wiodą-

cej nie tylko do uzupełnienia naturalizmu wiedzą o świetle i powietrzu, lecz i do supremacji malarstwa nad odtwarzaniem.

Ale cała ta sztuka nawet wtedy, gdy w sposób najbardziej gwałtowny i pierwszy w dziejach podważa pozycję człowieka we wszechświecie, nie pozabawia artysty duchowej hegemonii nad widzem, nie osłabia wiary w prawo wydawania sądów, budzenia i narzucania nastrojów, ma to pełne zaufa-

Jean Francois Millet: „Mężczyzna z motyką”. (San Francisco, Mrs. W. H. Crocker, 1862).

nie do autonomicznych wartości życia wewnętrznego, wyrażające się w sposób sumarycznie nakreślony we wstępie artykułu.

Niebawem z wystąpieniem Maneta i tzw. impresjonistów i te przesłanki kultury i ich artystyczne odpowiedniki zostaną zakwestionowane.

Wielkopolskie tradycje

Rozbiory z końca XVIII wieku i ostatni tzw. czwarty rozbiór, który miał miejsce po wiedeńskim kongresie w 1815 r., odbiły się boleśnie na historycznej spójności Wielkopolski. Granice i kordony zaprowadzone przez państwa zaborcze sprawiły, że nastąpił ów podział na „Poznańczyków” i „Kongresowiaków”, choć jedni i drudzy mają wspólne wielkopolskie tradycje. Współcześni nie poddawali się jednak łatwo narzucanym przez zaborców warunkom. Stworzono granicę, wystawiono posterunki, ale nie wstrzymywało to ludności od ciągłej fluktuacji i wzajemnego przenikania. Z dawien dawna np. okoliczności ziemianie z pod Ostrowa czy Odolanowa przywykli byli swych synów posyłać do szkół kaliskich. To też zgola niepodobną było dla nich rzeczą zerwać z tym zwyczajem. Nic więc nie szkodzi, że pruski żandarm stanął przy kolorowej barierze, że z drugiej strony Prosyny uwijają się na karłowatym syberyjskim mierzynku kozak ze straży granicznej. Nie stanowi to przeszkody dla imci pana Makarego Niemojewskiego ze Śliwnik, który syna swego Jana Nepomucena wiezie starym zwyczajem do Kalisza, aby tam w szkole wojewódzkiej ćwiczył się w arkanach wiedzy. A ów Jan Nepomucen pozostawiawszy obszerne i ciekawe pamiętniki zapewnia, iż „z rozkoszą zatrzymuje się w pamięci nad czasami szkolnymi w Kaliszu”. Nie był Niemojewski w szkołach kaliskich wyjątkiem. Toć ławę szkolną dzielił z późniejszym historykiem Jędrzejem Moraczewskim, podobnie jak on sam z Wielkiego Księstwa Poznańskiego. Z tychże samych murów szkolnych wyszedł późniejszy historyk miasta Poznania Józef Łukaszewicz, a wielu innych przewinięło się przez ławy szkolne kaliskie.

Kiedy zmieniły się czasy i pod panowaniem rosyjskim zaczęło być bardzo ciężko, a Wielkie Księstwo Poznańskie w latach pięćdziesiątych ubiegłego stulecia miało jeszcze pewne swobody, dała się odczuć fala odwrot-

na: dążność Kaliszian do Księstwa. Tak więc np. w przededniu powstania styczniowego widzimy wśród ziemian kaliskich pewien odsetek dobrowolnych poddanych pruskich. Jak świadczy jeden z ówczesnych pamiętnikarzy, takie przyjęcie poddaństwa „zapewniało więcej swobody w uzyskaniu paszportów, w możliwości kształcenia się w gimnazjach i uniwersytetach zagranicznych, w ogóle dawało swobodę ruchów. Majątek Ociąg pod Ostrowem, własność Teodora Morawskiego, członka rządu narodowego w r. 1831, a potem jego żony z domu Szanieckiej, był tym miejscem, gdzie Kaliszanie zapisywali się do ksiąg ludności, uzyskując tym sposobem obywatelstwo pruskie”.

Taką była wymiana na polu pracy kulturalno-oświatowej, ale obok niej widzimy także inne jeszcze momenty, które spajały w jedną całość obie grupy wielkopolskie spod dwu zaborów. Spotykali się oni bowiem zawsze na polu walki, gdy szło o odzyskanie niepodległości. W kościuszkowskiej insurrekcji zabór pruski dochodził aż po Wartę, razem więc, oczywiście, szli do boju wszyscy poddani pruscy. Szli więc w jednym szeregu obok siebie Kaliszanie, Sieradzanie, Wieluniacy, Poznańczycy i Kujawiacy z okolic Inowrocławia i Bydgoszczy. Tak samo szli oni razem przeciw Prusakom, gdy 1806 r. wezwał ich do wystąpienia gen. Dąbrowski.

Dopiero po roku 1815 w ciele Wielkopolski wykrajano granicę i część wschodnią z Kaliszem oddano Rosji, zachodnią z Poznaniem — Prusom. Ale, mając w pamięci owe wspólne wystąpienia na polach bitew, wspólne nauki na ławie szkolnej, tradycje wspólnych obrad na sejmikach generalnych dla całej Wielkopolski w Środzie i Kole, nie uważano na kordony i granice, gdy zaszła potrzeba. W noc listopadową, gdy padło hasło do walki z carem o wolność państwa polskiego, strzały podchorążych były pobudką nie tylko dla

Jacques-Louis David: „Sabinki”. (Paryż, Luwr 1799)

„Kongresówki“. W szeregach wojska widzimy licznych ochotników z Poznania. Łączą się oni nawet w osobny pułk nazwany jazdą poznańską; widzimy ich również w szeregach innych pułków, przede wszystkim w pułkach kaliskich. Mając w pamięci owe tradycje, nie zdziwimy się, że jednym pułkiem jazdy komenderuje Ludwik Szaniecki spod Kościana, że na czele piechoty stoi Jan Krasicki spod Gniezna, że wśród oficerów i żołnierzy nie brak ludzi z za kordonu.

Ten sam objaw widzimy także i podczas powstania styczniowego. Przecie zarówno w partii Taczanowskiego,

jak i Calliera czy Mielęckiego widzimy licznych Wielkopolan pomijając już fakt, że sami ci dowódcy są rodem z Poznania. Przecież to oddziały ochotników poznańskich zrosiły obficie krwią ignacewskie pole bitwy, staczając piękną, choć beznadziejną walkę.

W toku dziejów niejednokrotnie przychodziło wspólnie występować Wielkopolanom: i tym co nazwę Poznańczyków nosili pod pruskim panowaniem, i tym co z drugiej strony Prośny pod rosyjskim zaborem się znajdowali.

DR JANUSZ STASZEWSKI

Apostoł Zmartwychwstania

— Jestem najmocniej przekonany, że postać Bohdana Jańskiego stanowiącą za mało znaną jest Polsce. A przecież — był to człowiek, który swą myślą katolicką wyprzedził współczesnych o cały wiek. Gdyby był Francuzem, myśli jego i słowa znane byłyby na całym świecie i cytowane we wszystkich publikacjach traktujących o Akcji Katolickiej. Ale, że je wypowiedział biedny emigrant polski, przeto — poszły one w zapomnienie — i dziś nikt prawie o nich nie pamięta.

— Czyżby istotnie postać Bohdana Jańskiego tak bardzo zasługiwała na naszą pamięć, a w słowach jego tyle mieściło się głębokich i wciąż aktualnych wskazań?

— Niech pan posłucha, co — na przykład — pisząc o organizacji katolickiej Polaków, mówi Jański:

... Nie trzeba ograniczać życia bractwa polskiego w jednej formie zakonnej, ale przez rozmaite, zjednoczone z sobą formy, stwarzając się ku wprowadzeniu zasad chrześcijańskich w politykę, edukację, literaturę, naukę i sztukę, przemysł, obyczaj i całe życie publiczne i prywatne...

— Ależ to zupełnie już skryształizowany program dzisiejszej Akcji Katolickiej!

— Tak! I pomyśleć, że program ten sformułowany już został przed stu z górą laty. W najbujniejszym okresie liberalnego romantyzmu. W czasie, gdy o Akcji Katolickiej w jej nowoczesnym pojęciu nie było w ogóle mowy!

— To doprawdy zdumiewające! Kimże był ten Bohdan Jański, że stać go było na taką jasnowidzącą dalekość spojrzenia, na głoszenie haseł, przez nasze dopiero pokolenie rozumianych i zwolna realizowanych?

— Kim był? — Niech nam na to odpowie — Mickiewicz. Bohdan Jański należał do jego najbliższych. Znekany coraz smutniejszymi wiadomościami z kraju i patrząc na upadek ducha polskiego i religijnego na emigracji, oświadczył na jednym z zebrań Mickiewicz:

... Nie ma dla nas innego ratunku! Musimy założyć nowy zakon. Ale — kto go założy? — Na to trzeba świę-

tego! ... Ja? — Jestem za pyszny. Plater? — jest zbyt wielkim arystokratą. Zaleski? ... ten jest znowu za nadto demokratą. Zakon założyć może tylko — święty. Założy go więc — Jański! ... *)

— I Bohdan Jański dał podwaliny wielkiemu dziełu, które stało u podstaw zakonu Zmartwychwstańców, które uważane być może za prototyp współczesnych form organizowania życia religijnego, i — któremu nasza paryska placówka zawdzięcza swą genezę.

Na tej paryskiej placówce, w murach Polskiej Misji Katolickiej we Francji — danym mi było poznać jednego z najpiękniejszych polskich duchów. Boć Jański to postać na miarę Brata Alberta. Stylem życia i wielkością czynu — godna najtrwalszej pamięci. — Niestety, — zakończył ks. dr Paulus, rektor Misji Polskiej, nasze rozmowy, — o Jańskim nic się prawie w Polsce nie wie. — Niech więc pan, — w chwili stosownej, — przypomni życie i dzieło tego tak niesłusznie zapomnianego apostoła wygnańców.

Nie łatwe to zadanie. I nie na moje możliwości i siły. Obszernej, na głębokich studiach opartej monografii by trzeba, aby z mroków niepamięci wydobyć postać godną już nie tylko pomników, ale — jak chciał Mickiewicz: — ołtarzy! A chwila bardzo jest dziś stosowna, by wskazań Jańskiego wystąpić i na czynach jego się wzorować. Dziś, gdy trzeba, by wspaniale wzbierająca fala życia katolickiego szła nie tylko wszędy, ale i w głąb. Bo właśnie Bohdan Jański, przez całe swoje życie, walczył o pogłębienie ducha religijnego. Walczył ciężko, gdyż nielada przychodziło mu pokonywać przeszkody. Już na uniwersytecie w Warszawie stracił wiarę. W Paryżu przystał do Saintsimonistów. Ci, poznawszy się na jego niezwykłych zdolnościach, wysłali go do Londynu w specjalnej misji. Pracuje tam dla nich z całą gorliwością. Wróciwszy do Paryża zbliża się do Mickiewicza. Jego „Księgi Pielgrzymstwa“ wywierają na nim wpływ.

*) Ks. Wł. Staich: „Bohdan Jański“.

Resztę zdziałał dobry przykład wielkiego poety. Jański nawraca się, a nawrócony poczyną nawracać innych. Apostolstwo — staje się odąd głównym celem jego życia. Swoje ogromne zdolności, rozległą wiedzę, płomienny zapał i gorące serce oddaje dla dobra drugich. Jego dobroć nie zna granic. Niezwykła np. była historia jego małżeństwa. Żonę swą Aleksandrę poślubił jedynie ze szlachetności. Spotkał ją przypadkiem, a gdy dowiedział się, że jest uwiedziona i z rozpacz bliska samobójstwa, ożenił się z nią, by ją w ten sposób ratować od śmierci i hańby. Widywano go nieraz tak obdarzonego, że jego najbliżsi wstydzili się pokazywać w jego towarzystwie na ulicy. Jański bowiem wszystko oddawał ubogim. Ale widywano go także, gdy wytwornie ubrany, w wykwintnych pojazdach udawał się na przyjęcia do kogoś z wyższego towarzystwa. Umiał wówczas, z czującą swobodą towarzyską, poprzez rozmowy o sztuce, filozofii czy polityce, docierać do sedna: do spraw religijnych, do swej misji apostołskiej.

Wpływ jego na otoczenie był ogromny. Łatwo mu tedy przyszło zacząć

realizować marzenie Mickiewicza o rdzennie polskim zakonie. W wytycznych dla swego Bractwa Służby Narodowej nie różni się ten apostoł zmartwychwstania religijnego niczym prawie od programu dzisiejszej Akcji Katolickiej. Mówi bowiem wyraźnie: ... Naszą sprawą narodową jest przede wszystkim sprawa odrodzenia obywatelstwa i religijnego... Wśród środków do osiągnięcia celu wymienia Jański między innymi: ... czytelnictwo, wydawnictwa, agencję prasową, uniwersytet katolicki itp.

Trudno wprost uwierzyć, że człowiek, który tyle zdołał zdziałać, taki po sobie pozostawić nie zatarty ślad, taki wywrzeć ogromny wpływ na najpoważniejszych ludzi swego pokolenia, liczył — umierając, zaledwie trzydzieści trzy lata.

Historię tych krótkich a tak pięknych, tak niezwykłych lat warto jak najdokładniej zbadać i poznać.

Bohdan Jański umarł w Rzymie. Pochowano go na cmentarzu St. Lorenzo. Na płycie grobowej przyjaciele jego położyli napis: „Tu spoczywa oczekujący zmartwychwstania“.

MARIAN TURWID

Na łamach czasopism

CONRAD, WELLS
I JEZYK ANGIELSKI

Joseph Conrad należy do tych pisarzy zagranicznych, którzy cieszą się u nas szczególnym wzięciem, możnaby nawet powiedzieć, pietyzmem. Niedawno ukazała się wspaniała o nim monografia pióra prof. Ujejskiego, będąca nie tylko ostatnim wyrazem wiedzy polskiej o Conradzie, ale także szczerego dla entuzjazmu ze strony czytelników polskich.

Tego wysokiego uznania dla autora „Zwierciadła morza“ nie podziela jednak sami Anglicy, w każdym razie nie wszyscy Anglicy, jak tego dowodzą „Wspomnienia o Conradzie“ H. G. Wellsa, ogłoszone częściowo przez „Pion“ (nr 11).

Mimo jednak krytycznego stanowiska wobec wewnętrznych wartości sztuki Conrada, Wells stwierdza jego wielkie zasługi w dziedzinie piękna słowa, słowa angielskiego. ... jego opisowa proza angielska odznacza się niezwykłym bogactwem; pisał jakimś nowym językiem angielskim, właściwym tylko jemu, w którym nie było zupełnie — z konieczności niemal — stereotypowych wyrażań i banalnych zwrotów, a zwroty i wyrażenia obce przeplatały się z niecodziennymi słowami angielskimi, użytymi w niecodzienny sposób.

Mielibyśmy więc drugi wypadek w współczesnych czasach, kiedy to Polak, a w każdym razie człowiek o polskiej tradycji rodzinnej, wzbogaca, odświeża i upiększa obcy język. Pierwszy wypadek dotyczy, jak wiadomo, Stanisława Przybyszewskiego, którego wpływ na język niemiecki równał się prawie rewelacji. „Zszopenizowanie“

mowy niemieckiej, oto jak określano zabieg dokonany na niemieczyźnie przez autora „Wigilij“.

STARY TESTAMENT KSIĄŻKA
NAJBARDZIEJ ANTYSEMICKĄ

J. E. ks. Arcybiskup Teodorowicz wydał przed paru miesiącami książkę p. t. „Od Jahwy do Mesjasza“, która stanowi odpowiedź na dzieło prof. Tadeusza Zielińskiego „Hellenizm a Judaizm“. Książka dostojnego autora zawiera m. in. wnikliwą charakterystykę psychiki i umysłowości żydowskiej współczesnej. Autor podkreśla, że Stary Testament jest „książką najbardziej antysemicką“.

Warto ze znakomitej publikacji lwowskiego metropolity przytoczyć za Janem Dobraczyńskim z „Kultury“ (nr 12) następujący cytat:

„Dzisiejszy bolszewizm, rosyjskie dzieło socjalizmu i marksizmu zbudowany jest... na przeciwieństwie dzisiejszego i przyszłego eonu (z gr. tyle co duch — dop. mój) czyli na... fundamentalnych podstawach duszy żydowskiej. Hasłem jego jest przecież zniszczyć to, co jest, wypowiedzieć walkę kulturze i cywilizacji świata, kazać złożyć w ofierze na stos całopalny to, co świat w duchowych wartościach posiada wzamian za utopijny świat przyszły, za ten eon, który na ziemię zejdzie.“

Do słów tych trudno coś dodawać. Są one nowym potwierdzeniem, tym razem ze strony wysokiego zwierzchnika Kościoła — prawdy o destruktywnej roli żydostwa nie tylko w kulturze chrześcijańskiej, ale w ogóle „w kulturze świata całego“.

ALEKSANDER ROGALSKI

Na marginesach książek

Cesarz i król

Stwierdzona kilkakrotnie w ostatnim czasie ta oczywistość, że powieść historyczna przechodzi nowy renesans — znajduje coraz liczniejsze potwierdzenia. Co roku otrzymujemy nowe pozycje powieści historycznej, już nie tylko w tłumaczeniach z języków obcych, już nie tylko romanse biograficzne — ale pełnowartościowe, szerokie malowidła historyczne, malowane coraz wprawniejszą do takich tematów ręką polskich pisarzy. Nie wyliczając wszystkich pozycji, dość przypomnieć wielką powieść średnio-wieczną Zofii Kossak, które to dzieło wysunęło się na czoło całej zeszłorocznej produkcji wydawniczej.

Z konkursu literackiego, który ogłosiła swego czasu „Książnica-Atlas“ wyszła z główną nagrodą powieść również — historyczna. I również kobiecego pióra. Obecnie powieść ta ukazała się w wydaniu książkowym. Utwór, o którym mowa, napisany został przez młodą, a nieznaną dotychczas autorkę Hannę Malewską, nosi tytuł „Żelazna Korona“, a treścią jej są długie i obfitujące w przełomowe zdarzenia lata panowania Karola Piątego, króla hiszpańskiego i cesarza rzymskiego narodu niemieckiego.

Obok wielu innych powodów, składających się na renesans powieści historycznej w czasach obecnych — istnieje jeszcze jeden ważny powód natury wyłącznie artystycznej. Pisarz, obierając za temat swego utworu motyw historyczny, wyprawia się nie tyl-

ko po interesujący i egzotyczny sztafaż, koloryt i epokę, szuka również możliwości ułożenia normalnej faktury powieściowej. W zgiełku współczesnych mód literackich, w odniesieniu do tematu współczesnego, spokojna, równa, pogłębiona praca artystyczna jest dla wielu pisarzy trudna, a nawet niemożliwa. Podejmując temat współczesny, muszą dostosować się do panujących schematów stylistycznych, muszą uwzględnić wiele czysto zewnętrznych wymagań koniunkturalnych pod groźbą narażenia się na zarzut zacofania artystycznego. Temat historyczny jest wolny od tych obciążeń.

Nie należy jednak przypuszczać, że w technice powieści historycznych nie zaszły żadne zmiany od czasów Kraszewskiego, Dumasa i Sienkiewicza. Przeciwnie, zmiany i tu są olbrzymie. Tylko że tu dokonują się normalnie, logicznie i spokojnie, nie takimi skokami eksperymentów stylowych i kompozycyjnych, jakich świadkami byliśmy w powieści obyczajowej. Wystarczy przemysleć technikę cyklu historycznego Sygrydy Undset, aby pojąć jak olbrzymią drogą przebyła powieść historyczna od swych najwyższych wzniesień w XIX wieku.

Interesujące również są zagadnienia kompozycyjne i stylowe w powieści Hanny Malewskiej. Wyznać muszę, że obserwowanie tych sposobów artystycznych, które drogą samodziel-

ną, bynajmniej nie ułatwiająca sobie zadania, drogą oryginalną prowadzą do zestawienia wielkiego obrazu dziejowego i uruchomienia na jego tle głównych figur historycznych tego okresu.

Panowanie Karola Habsburga na tronie Hiszpanii i związku księstw niemieckich, to okres długi nie tylko obfitością lat, ale długi przede wszystkim w znaczeniu zawartej w nim treści; każdy rok z tych pierwszych lat czasów nowożytnych zawierał zdarzenia o znaczeniu przełomowym. Na lata te przypada przede wszystkim początek wojen religijnych, które na tak długi okres czasu postawiły Europę w łonie pożogi wojennej. Gdy w starej katedrze Akwizgranu arcybiskup nakładał na głowę nowego władcy koronę Karola Wielkiego — w tym samym czasie drogi kraju przebiegał fanatyczny mnich Marcin Luter i buntował chłopstwo przeciw uciskowi możnych, ogłaszał nowe pojęcie dawnych prawd, które tak silnie miało wpłynąć na kierunek biegu spraw ludzkich.

Czasy Karola V to lata nabrzmiałe od zdarzeń — politycznych, społecznych i kulturalnych. Intensywność przeżyć nacechowana dynamiką i wibracją. Przed pisarzem staje olbrzymie zadanie, już choćby tylko ilościowe — zmieszczenia tego wszystkiego na określonej przestrzeni słów. Powieść Malewskiej zawarta jest w dwóch tomach. Nie zmieściłaby się jednak ta bogata treść nawet w tych obszernych ramach, gdyby autorka nie zastosowała metody impresji i skrótu artystycznego. Dawny powieściopisarz historyczny ciągnął wątki

swej opowieści bez przerwy i opuszczeń. Od tych czasów nauczono się rzeczy, która jest najważniejszą zdobyczą artystyczną współczesności — skrótu.

Stosuje go autorka „Żelaznej Korony“ w szerokim zakresie i osiąga rezultaty dodatnie. Powieść toczy się wartko, zdarzenia rysują się w ostrych profilach, w raptownych oświetleniach. Podobnie charakterystyka postaci. Krótka, dosadna, plastyczna. A wśród nich rzucona w wir sprawa najprzeróżniejszych, i mimo to samotna postać samego Karola, króla i cesarza. Oświetlając ją z wielu stron, ukazując w różnych sytuacjach — daje autorka prawdopodobną i przejmującą koncepcję monarchy, który otrzymał w darze od losu jedno z najcięższych zadań do spełnienia.

Są jednak i wady w tej powieści. Za najważniejszą uznać trzeba przesadną powściągliwość autorki w stosunku do opisywanych zdarzeń. Beznamiętny opis okresu, który aż kipi od namiętności, pasji i furii, może dawać niekiedy nawet ciekawe efekty artystyczne, ale w całości kładzie zimny refleks na treść, wobec której każdy człowiek musi zająć jakieś określone, bardziej osobiste stanowisko.

Mimo jednak tej wady, mimo kilku innych usterek — „Żelazną Koronę“ trzeba uznać za utwór udany i interesujący. Ta dwutomowa powieść skusić powinna również i czytelnika szukającego w książce tylko rozrywki — metody skrótu artystycznego pozwalają z tekstu powieści historycznej uczynić porywającą i łatwą lekturę.

JÓZEF KISIELEWSKI

„URBI ET ORBI...“

Tradycje wielkanocne w Watykanie — Papież w walce z lekarzami — Trudności dostępu do zewnętrznej łoży św. Piotra — Wielkanocna msza św. u grobu Księcia Apostołów — W oczekiwaniu błogosławieństwa — „Urbi et orbi...“

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego“)

Città del Vaticano,
w Wielkanoc.

Wielki tydzień i święta Zmartwychwstania Pańskiego stanowią co roku kulminacyjny okres w życiu watykańskiego „miasta-państwa“. We wspaniałych salach i galeriach pałaców papieskich, w kaplicy Sykstyńskiej i Paolińskiej, w majestatycznej Bazylice św. Piotra odbywają się wówczas uroczystości i nabożeństwa, w których głębia liturgii katolickiej łączy się z przepychem ceremoniału watykańskiego, aby dać w sumie niezapomniane wrażenie skupionej podniosłości, a jednocześnie uzmysłowić potęgę Kościoła. Największe znaczenie mają tzw. „msze papieskie“, odbywające się w Wielki Czwartek i Wielki Piątek w kaplicy Sykstyńskiej. Gromadzi się tu cały korpus dyplomatyczny akredytowany przy Stolicy Apostolskiej, dwór papieski w swych malowniczych strojach, a w przyległej Sala Regia oddziały różnych odmian gwardii oddają honory przybywającym dostojnikom. Rzymianie, już na wiele tygodni naprzód czynią gorączkowe starania o bilety wstępu, a wszelkie znajomości i stosunki w kołach watykańskich stają się w tym okresie szczególnie cenne. Ze względu na szczupłość miejsc w kaplicy i salach recepcyjnych wydaje się bowiem tylko określoną — choć dość znaczną — ilość kart wstępu.

Tego roku uroczystościom w „Sykstyńce“ brakło blasku obecności papieskiej, gdyż lekarze przyboczni stanowczo przeciwstawili się zamiarowi Ojca św. uczestniczenia w tych tradycyjnych nabożeństwach. Pobożny lud rzymski ogarnęła jednak niemała radość, gdy dzienniki donosiły, że na wielką mszę święteczną u św. Piotra Pius XI nie tylko przybędzie, lecz nawet udzieli błogosławieństwa „miastu i światu“ z zewnętrznej łoży świątyni. Osoby z najbliższego otoczenia papieskiego informują, że prof. Milani, główny lekarz przyboczny był do ostatniej chwili stanowczo przeciwny nawet i temu zamiarowi. Ojciec św. okazał się jednak w tym wypadku nieustępliwy. Oświadczył, że w dzisiejszych czasach ciężkich doświadczeń dla Kościoła i katolicyzmu nie chce pozbawić swych wiernych otuchy płynącej z apostolskiego błogosławieństwa. A należy sobie uświadomić, że dla 80-cioletniego starca, znękanego niedawnymi ciężkimi cierpieniami, udzielenie błogosławieństwa połączone jest z niemałym trudem: Łoża zewnętrzna Bazyliki znajduje się bowiem na wysokości 185 metrów nad poziomem placu. Winda dochodzi tylko do wysokości galerii dla orkiestry, skąd do łoży prowadzą dość strome schody o długości 33 m. Papież musi tu przesiąść do kołyszącej się lektyki, aby przed wejściem do łoży znowu wysiąść i ukazać się ludowi. Nawet u zdrowego zupełnie człowieka wywołać to musi pewne zmęczenie, a cóż dopiero u chorego na nogi papieża, który w dodatku wygłosić jeszcze musi długi tekst błogosławieństwa!

Choć początek mszy świętecznej zapowiedziany był na godz. 10.30, to już

Do bazyliki św. Piotra.

około ósmej majestyczne nawy najwspanialszej świątyni chrześcijaństwa zapelnily się szczerlnie niezmiernym tłumem. Wydano 3 tysiące „specjalnych“ kart wstępu do presbiterium, ponad tysiąc dla korpusu dyplomatycznego i dostojników dworu, dla których wzniesiono obszerne trybuny w rozszerzeniu dookoła grobu św. Piotra, oraz około 50 tysięcy zwykłych biletów, upoważniających do wejścia głównymi bramami bazyliki. Plac św. Piotra zaś od wczesnych już godzin porannych zalało falujące morze głów.

Krótko przed jedenastą ukazało się w świątyni czoło orszaku papieskiego. Oficerowie gwardii szlacheckiej w ga-

lowych mundurach, szambelani w złoconych frakach, kler świecki i zakonny, biskupi, arcybiskupi, kanonicy św. Piotra w gronostajowych pelerynkach, wreszcie księżęta Kościoła — kardynałowie w splendorze swej purpury. Kiedy ponad tłumem ukazał się Ojciec św. wśród kołyszących się wachlarzy z strusich piór, orkiestra umieszczona w galerii nad wejściem zagrała potężny hymn papieski „Tu es Petrus“, a gwardia pałacowa ustawiona wzdłuż nawy głównej sprezentowała broń. Czoło orszaku docierało już do presbiterium, gdy papież nie przebył jeszcze połowy długości olbrzymiej świątyni... Pius Pontifex Maximus XI zasiadł

Na tie mezrownanego „Dnia Ostatecznego“ Michała Anioła odbywają się msze św. w Wielki Czwartek i Wielki Piątek.

na tronie przygotowanym w presbiterium, a kardynał-dziekan św. kolegium Granito di Belmonte rozpoczął uroczystą mszę św. ofiarowaną jako dziękczynienie za cudowny powrót do zdrowia Namiestnika Chrystusowego. Podczas podniesienia rozległy się przejmujące dźwięki hejnału odegranego na trąbach na najwyższej platformie u samego szczytu wyniosłej kopuły, zaś oddziały gwardii ponownie oddały honory wojskowe. O 11.45, po zakończeniu mszy św. papież z wyżyn swego tronu udzielił błogosławieństwa apostolskiego, po czym opuścił świątynię wśród oklasków i okrzyków tłumu.

Lecz punkt kulminacyjny uroczystości dopiero miał nastąpić. Zebrana ciżba gorączkowo rzuciła się do wyjścia, aby znaleźć sobie jeszcze miejsce na placu św. Piotra. A nie przyszło to łatwo, gdyż plac na pierwszy rzut oka wypełniony był już do ostateczności oczekującymi tłumami tych wszystkich, którym nie udało się zdobyć biletu wstępu na mszę. Rozmyślnie przewidziano w programie godziną prawie przerwę, by papieżowi dać możliwość krótkiego choćby odpoczynku, zaś wiernym opuszczenia świątyni i przejścia na plac. Dopiero o 12.15 na środkowym obszernym balkonie bazyliki, wśród tryumfalnych fanfar, ukazał się Pius XI w otoczeniu dworu, zaś cztery boczne loggie zajęli kardynałowie. Na widok papieża w tłumie zawrzało. Grzmot oklasków zmieszał się z okrzykami i wiwatami, odbijając się wielokrotnie o półkole kolumnady Berniniego. Kiedy jednak Ojciec św. podniósł rękę i charakterystycznym swym gestem nakreślił w powietrzu znak krzyża — tłum zamilkł i padł na kolana. Wśród przejmującej ciszy błogosławił Pasterz miastu i światu, a głos jego brzmiał potężnie w czterech gigantofonach umieszczonych na podstawie obelisku...

Wąskimi uliczkami Zatybrza wracali skupione tłumy ku śródmieściu. Tysiące pielgrzymów wielkanocnych, turyści z całego świata i wierny lud rzymski. Z trzystu kilkudziesięciu kościołów Rzymu płynęły dźwięki dzwonów. Pochmurne początkowo niebo wypogodziło się, wyrzało słońce, zapachniało wiosną. W Wiecznym Mieście minęła znowu jedna Wielkanoc...

JAN KAWCZYŃSKI

Atrakcyjne gościnne występy w Poznaniu

CONCHITA VELAZQUEZ
świecna odwórczyni „Carmen“ wystąpi w Teatrze Wielkim we czwartek 8 bm.

ANGELICA MORALES
pianistka meksykańska wystąpi jako solistka podczas koncertu symfonicznego w Teatrze Wielkim we wtorek 6 bm.

Migawki nadmorskie

Gdynia, 2 kwietnia.

Granica przesładuje mieszkańców Gdyni i wybrzeża. Nie ma w tym żadnej absolutnie przesady. Wszyscy przebywają w Gdyni właściwie nielegalnie. Posiadacze telefonów, radioodbiorników i aparatów fotograficznych wcale nie wiedzą, że dopuszczają się przestępstw. Mało! Kto wieczorem chodzi po ulicy, kto pali światło w mieszkaniu, ten narusza prawo. To wszystko są wykroczenia przeciwko rozporządzeniu o utworzeniu pasa nadgranicznego. Gdynia i wszystkie miejscowości polskiego wybrzeża leżą w pasie nadgranicznym według rozporządzenia, ogłoszonego w „Pomorskim Dzienniku Wrocłowskim“.

Nigdzie na świecie nie wydaje się ustaw i rozporządzeń, skazanych na bezapelacyjną niewykonalność. Jakże tu bowiem będzie z praktyką? Jak ma się toczyć życie portu i miasta w ramach rozporządzenia? Jak będzie z letnikami? Co będzie z ruchem tury-

stycznym? Jakich to legitymacji i przepustek... będzie potrzeba, aby legalnie z Polski pojechać nad polskie morze?

Nasza administracja staje tu przed naprawdę niezwykłym problemem.

Normalne kłopoty graniczne trwają w dalszym ciągu. Są pewne zapowiedzi liberalizmu, bardzo niestety specyficznego. W Tczewie jadących do Gdyni nie pytają o dowody osobiste. Przez Gdańsk jedziemy w wagonach zamkniętych. Skoro otworzą się drzwi wagonu na dworcu kolejowym w Gdyni, już policjant pyta o paszport, a celnik o gdańskie wyroby monopolowe. Po cóż ta formalność? Czy tak ma wyglądać zliberalizowanie kontroli granicznej?

Niebawem upłynie rok od wprowadzenia przymusowej gospodarki dewizowej. Na granicy polsko-gdańskiej kontrola jest przeprowadzana. Zapom-

wiedzą trwałości ograniczeń dewizowych są nowe domki strażnicze. Są to biura i szatnie. Rozbieranie się do ściągania butów włącznie nadal cechuje normalny przebieg rewizji przy przekraczaniu granicy. Statystyka wykazała, że w ciągu całego roku na przejściach granicznych polsko-gdańskich zakwestionowano gotówki, weksli i czeków na łączną sumę 3 mil. zł.

A więc rewizje są uzasadnione. Wymaga to jednak pewnego komentarza. Ta sama statystyka wyraźnie mówi: Żyd miał w butach pieniądze, Żyd porzucił paczkę z pieniędzmi w autobusie, aby ją podnieść po przejechaniu granicy, Żyd miał banknoty zaszyte w ubraniu...

Polaków chwymano tylko na niemyślnym przemycie; nierzadko biedaków, którzy zapomnieli, że mają w kieszeni weksel prolongacyjny.

W Gdańsku obowiązują przepisy, które zabraniają wysyłania złotych za granicę. Do wydania takich przepisów doszło w wyniku specjalnego porozumienia polsko-gdańskiego. Widocznie jednak nie dowierzamy tym wszyst-

kim porozumieniom, skoro nadal utrzymujemy kosztowną, a dla podróżnych uciążliwą, kontrolę. Żydzi i Gdańsk, to dwa czynniki stwarzające utrudnienia w komunikacji wybrzeża z resztą kraju. Powinny się znaleźć środki i sposoby, które usunęłyby te nadmierne utrudnienia dla całości ruchu granicznego. Polska w samym Gdańsku winna mieć możliwość kontrolowania obrotów pieniężnych.

Po drugiej stronie bariery, kontrola graniczna gdańska zmienia swój charakter. Strażnicy nie pytają ani o pieniądze, ani o wyroby monopolowe. Celnicy gdańscy stoją na straży ustroju „totalnego“. Patrz, czy do „państwa“ gdańskiego nie przyjeżdża jakiś osobnik niepożądany. Każdy przeciętny podróżny jest pytany o gazety... Chodzi o to, czy nie ma w kieszeni piśma, które jest „Im Danzig verboten“ lub „Heute beschlagnamt“. Na tym gdańskim indeksie coraz częściej znajdują się pisma polskie. I siedzi się przez trzy miesiące... oczywiście na podstawie wyroku sądowego. E. P.

INOWROCLAW

Początki Inowrocławia giną w mroku zamierzchłej przeszłości przedhistorycznej. Wiadomo nam jedynie, iż na terenie dzisiejszego parku solankowego istniała w epoce brązowej osada nawodna,

której resztki odkryto w 1914 r. Druga z rządu osada powstała około XII wieku na miejscu dzisiejszego „Starego Miasta” obok starożytnego kościoła Panny Marii jako targowa kolonia Włocławka. Wtedy to ludność Włocławka, szukając schronienia po gwałtownym wylewie Wisły, przybyła tutaj i tu się osiedliła. Trzecia zaś osada inowrocławska powstała 1239 r., a założył ją książę Kazimierz, syn Konrada Mazowieckiego nadając zarazem nowemu miastu prawo magdeburskie. Nazwa miasta Inowrocławia, zwanego w staropolskich tekstach także Inowrocławiem (po łacinie Vladislavia Junior, Junivladislavia, Junivladislavia, po niem. Jungen - Leslau) znaczy tyle, co Młodszy Włocławek (Władysława).

Książęta mazowieccy linii kujawskiej, rozrodziwszy się w XIII wieku, panowali tu udzielnie, lecz krótko trwała ich dzielnicza. Po napadach Pomorzan i sąsiednich książąt przechodziła następnie w posiadanie różnych władców.

W latach 1327—1331 nastąpiły krwawe napady Zakonu Krzyżackiego na ziemię inowrocławską. Władysław Łokietek odziedziczone po braciach posiadłości wraz z Inowrocławiem wcielił do Korony.

We wrześniu 1431 r. napadają Krzyżacy znowu na ziemię kujawską i obraceją Inowrocław w gruzy. W 1450 r. odnawia król Kazimierz Jagiellończyk prawa miejskie i przywileje, rozpoczynając tym samym wspaniałą rozkwit miasta, które stało się ważnym punktem nie tylko obronnym, ale i handlowym.

W okresie wojen szwedzkich następuje upadek miasta. W 1656 roku Szwedzi doszczętnie splądrowali Inowrocław i następnie miasto puscili z dymem. Epidemie moru i cholery, uciążliwe postoje i marsze wojsk moskiewskich, cesarsko - niemieckich, wreszcie zamieszki wewnętrzne wpływają na dalszy upadek miasta, które w XVIII wieku zajmowało wprawdzie znaczną przestrzeń, lecz było liche, z drzewa zbudowane i bardzo błotniste. W 1772 r. przeszedł Inowrocław pod zabór pruski. W 1887 r. wcielono Inowrocław do Księstwa Warszawskiego, a 1815 r. wrócił znowu pod panowanie pruskie. W tym czasie liczył Inowrocław 176 nędznych domów, w których mieszkało 523 chrześcijan oraz 927 Żydów!

Odtąd rozpoczęła się systematyczna germanizacja miasta, które 1904 r. ochrzczono mianem Hohensalza.

W latach niewoli żywił polski miasto Inowrocławia staczał zwycięskie boje nie tylko z żywiołem niemieckim, ale i wrogim elementem żydowskim. Zmaga się w tym okresie polskie życie społeczne, rośnie polski handel i przemysł. Rozwój miasta na szeroką skalę rozpoczął się właściwie w latach 70-tych ubiegłego wieku, do czego przyczyniło się poważnie zbudowanie linii kolejowych Poznań — Inowro-

claw — Bydgoszcz w 1872 r. i Inowrocław — Toruń w 1873 r. Równocześnie powstają w Inowrocławiu kopalnie soli, młyn parowy Grabskiego i Wilkońskiego, zakłady kąpielowe pod nazwą „Solanki Inowrocławskie”, fabryki maszyn, sodownia w Mątwach oraz cukrownie w Janikowie, Mątwach, Wierzchostawicach, Kruszwicy, Pako-

ści i Tucznie, co nie pozostaje bez wpływu na rozbudowę miasta i szybki wzrost jego zaludnienia.

W pamiętnym 1919 r. Inowrocław zbrojną ręką wyzwolił się z kajdan wiekowej niewoli i z tą chwilą nastąpiło całkowite spolszczenie miasta, któremu z dawna hydra germańska dotkliwie dawała się we znaki.

Inowrocław dzisiejszy

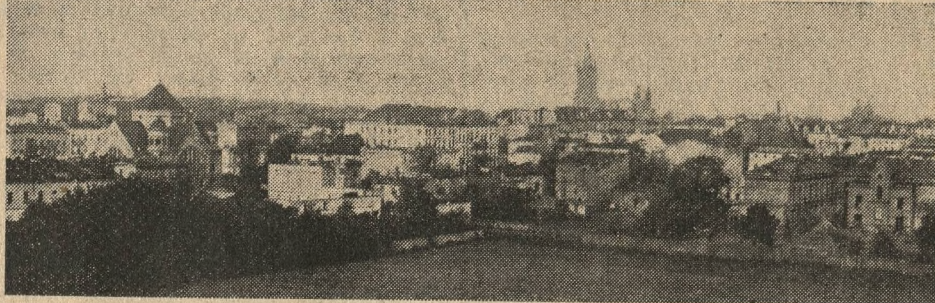
Odrodzony Inowrocław zabrał się intensywnie do pracy w dziedzinie materialnej i kulturalnej. Wspaniale rozwinęły się Solanki, które ze skromnego „kurortu” niemieckiego przeistoczyły się szybko w uzdrowisko na modłę europejską. Powstała nowa piękna dzielnica solankowa, dzielnica jasnych will, zieleni i kwiatów. Powstały instytucje kulturalne i nowe placówki przemysłowe. Dziś Inowrocław ugina się również pod ciężarem powszechnego kryzysu gospodarczego, lecz w walce o lepsze jutro nie daje za wygraną.

Według spisu ludności z r. 1931 liczył Inowrocław 34.364 mieszkańców; liczba ta wzrosła od tego czasu. Żydów ma Inowrocław około 200.

W sezonie letnim co roku tysiące kuracjuszków przybywa do Inowrocła-

murów miejskich przy ul. Kościelnej i Kasztelańskiej, zwiedzi żupę solną i Drzwierzchno, oraz kolegiatę kościelną i podąży na Kalwarię Pakoską.

Czeka jeszcze turystę gościnną Kruszwica z Mysią Wieżą i prastarą kolegiatą, czeka go Pieranie z drewnianym pięknym kościołem i cudownym obrazem Matki Boskiej Łaskawej, woła go klasztor markowicki, zwany Częstochową Kujawską, wzywa Strzelno z Rotundą św. Prokopa i niedaleko Rechta, nęca go smugi pól równinowych i świątki i kaplice przydrożne i krzyże na rozstajach dróg i cały okrąg czarnoziemnych Kujaw, widoczny ze strzeżonej wieży kościoła Matki Bożej. Tu tyle pięknych a nieznanych zakątków, zabytków architektonicznych i okazów kujawskiej sztuki ludowej. Tu usłyszysz echo minionych dziejów, tętent

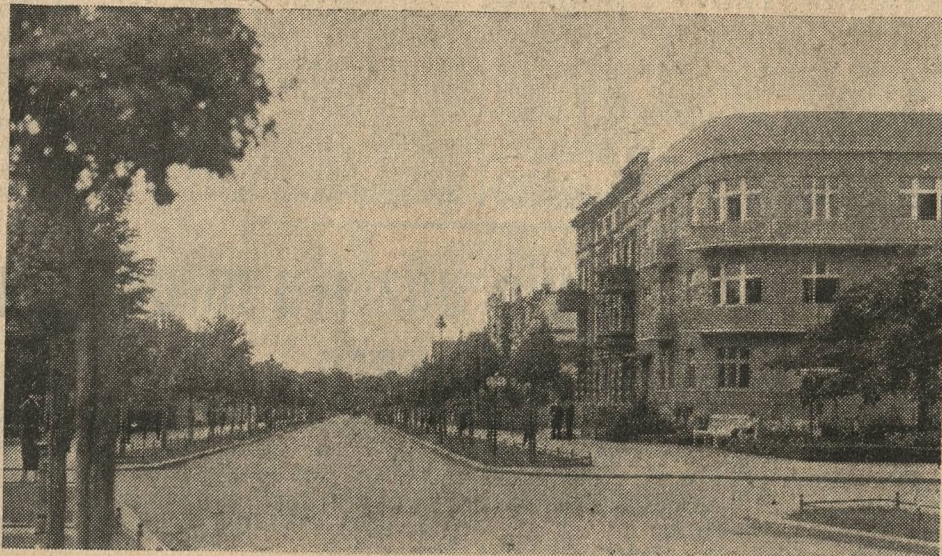
Widok ogólny miasta Inowrocławia

wia dla poratowania zdrowia i na błogi wypoczynek. Rojno wtedy i gwaro jest w stolicy Kujaw Czarnych, która nabiera w tym okresie specyficznego charakteru świątecznego.

Wtedy ciekawy turysta zajrzy do gotyckiej bazyliki św. Mikołaja z XIII wieku, odwiedzi romańską świątynię Najsw. Marii Panny z XII wieku, przepiękny wyniosły kościół Matki Bożej ze wspaniałą mozaiką kolorową w prezbiterium, obejrzy sobie domek Napoleona przy ul. Poznańskiej, resztki

zbrojnych hufców, które tę czarną ziemię po wielokroć trawowały, usłyszysz smętną melodię „kujawiaka” i przemówi do ciebie zamarła przeszłość tysiąclecia naszej państwowości.

Inowrocław, dominujący z niewysokiego płaskowyzą nad równiną kujawską, jest i będzie stolicą nadgoplańskiej krainy, to jest tej części Kujaw, która po pierwszym rozbiore Polski dostała się pod panowanie Prus. Smętna kraina ta wabi urokiem swym ludzi z wszystkich stron Polski, a Inowro-

Ulica Solankowa wiodąca do zakładów kąpielowych.

majestatyczną osadę fabryczną w Mątwach, wpadnie do pobliskiego Szymborza, Łojewa lub Góry, stanie na wale szarlejskim i spojrzy na szeroko rozlane wody Gopla, podąży do Gniewkowa schludnego, a szczytującego się pamiętkami przeszłości, zawadzi o pierwszą rezydencję biskupów kujawskich

claw otwiera szeroko swe bramy na ich powitanie. Stąd wiedzie droga w zaczarowaną krainę Piastowej baśni, w krainę bogactw naturalnych i piękna, w krainę zdrowia, które daje: solanka, borowina, ożywcza zieleń i złote słońce inowrocławskie. D. M.

Dokąd wyjeżdżać na kurację wiosenną?

Tysiące osób o zdrowiu nadwątlonym ciężką pracą w dusznych lokalach tęsknią za powietrzem i słońcem, z myślą o przeprowadzeniu kuracji u źródeł wód kąpielowych, o odświeżeniu organizmu i nadzarpniętych nerwów. Ci wszyscy witają z radością otwarcie sezonu w Inowrocławiu-Zdroju w dniu 1 kwietnia.

Inowrocław, miasto-ogród, dorównuje całkowicie licznym ośrodkom kuracyjnym Europy zachodniej. Racionalnie zaplanowana dzielnica willowa słynie z idealnych warunków mieszkaniowych, a spokój, jaki tam panuje, zapewnia niczym niezmacony wypoczynek. Same zakłady zdrojowe, odpowiadające najnowszym wymaganiom balneologii, otoczone są rozległym parkiem, który, mimo że upiększany

z roku na rok, ma być jeszcze wkrótce znacznie powiększony.

Zdrowisko tego rodzaju, jak Inowrocław, o tyle jeszcze ułatwia kurację wiosenną, że kuracjusz ma w tym okresie do dyspozycji rozrywki pobliskiego miasta: kawiarnie, kina, popularny lokal rozrywkowy, dancing w hotelu pod Lwem oraz teatr zdrojowy, czynny nieomal przez cały rok.

Zdrowisko, położone w zasięgu klimatu morskiego, otoczone od północy wielkimi lasami inowrocławsko-bydgosko-toruńskimi, z przewagą wiatrów zachodnich, północno-zachodnich i południowo-zachodnich, ma klimat łagodny, a równocześnie hartujący, co umożliwia pełne wyzyskanie właściwości zdrojowo-leczniczych.

Zabytkowy kościół romański w Inowrocławiu.

Inowrocław wydobywa jedną z najsilniejszych w Europie solankę stężoną, bogatą w potas, ssole magnezowe i siarczany. Wśród naturalnych środków leczniczych zyskuje sobie coraz większe uznanie inowrocławskie źródło słono-gorzkie do picia, odkryte przed kilku laty. Nadaje ono zdrojowisku zgoła nowy charakter, gdyż do niedawna prowadzono tu jedynie kuracje kąpielowe przy pomocy solanek stężonych i borowinowych, zalecanych głównie dla artretyków, reumatyków oraz w przypadkach chorób kobiecych. Nowe źródło znacznie pogłębiło i rozszerzyło możliwości Inowrocławia, szczególnie, jeśli chodzi o całą grupę chorób przemiany materii.

Solanki inowrocławskie mają szerokie zastosowanie do inhalacji, irygacji, przepłukiwań jelit. Podobnie wielkim uznaniem cieszą się również kąpiele kwasowowęglowe na solance w chorobach serca i naczyń krwionośnych. Chlubą Inowrocławia jest duży zakład przyrodolecznicy z oddziałami wodolecznictwa i elektroterapii.

Dietetyczne Liceum szerzy wiedzę racjonalnego odżywiania. Współpracując z właścicielami pensjonatów nad udogodnieniem i uprzystępnieniem pobytu kuracjuszkowi zaprowadził zarząd zdrojowiska kuracje ryczałtowe, 2 3 i 4-tygodniowe szczególnie nisko kalkulowane w sezonie wiosennym od 1 kwietnia do 15 czerwca. Kuracje ryczałtowe inowrocławskie, wypróbowane w ciągu kilku ostatnich lat, zyskały dzięki swej solidności wielką popularność dając miłośnikom zdrojowiska korzystne świadczenia pensjonatowe i lecznicze.

Gen. Franco do studentów lwowskich

Na walnym zebraniu Sodalitacji Mariańskiej Akademików we Lwowie, uchwalono wysłać do gen. Franco pismo następującej treści:

„Polska młodzież akademicka, zebrana na walnym zebraniu Sodalitacji Mariańskiej Akademików we Lwowie, przesyła na ręce Pana Generała wyrazy najwyższego uznania za męstwo, odwagę i rozum zjednoczenia pod wodzą Pana Generała narodu hiszpańskiego, wyrażając ogromną radość ze zwycięstw odnoszonych nad wrogimi siłami żydowsko-komunistycznymi oraz zapewniając, że żywi niezłomną nadzieję, iż naród hiszpański w niedługim już czasie uzyska zupełną niepodległość i stanie się z powrotem jednym z pierwszych narodów świata katolickiego i rzymskiego”.

W odpowiedzi na to pismo, które nie bez małych trudów dostało się do rąk adresata, sekretariat Sodalitacji Mariańskiej Akademików we Lwowie, otrzymał w ostatnich dniach pismo, które w tłumaczeniu polskim brzmi następująco:

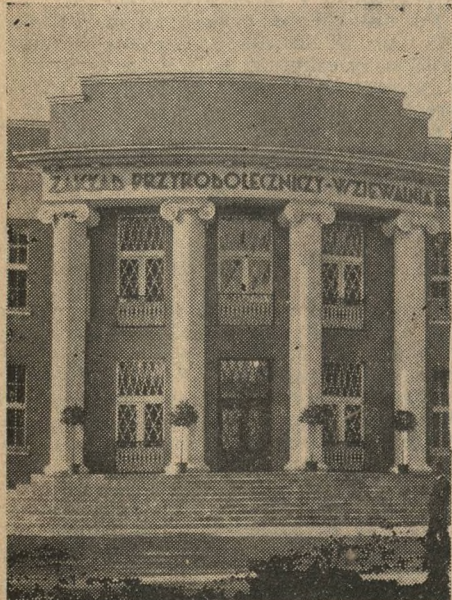
„Pułkownik - adiutant - sekretarz Głowy Państwa i Naczelnego Wodza wojska narodowego.

„Salamanka, 21 marca 1937.

„Wielmożny Pan Fr. Wojnar, sekretarz S. M. A., Lwów.

„Naczelnny Wódz Franco przesyła młodzieży akademickiej w Polsce swą najbardziej żywą i głęboką wdzięczność za serdeczne słowa życzeń z okazji odniesionych zwycięstw nad armią komunizmu rosyjskiego, który pragnie Hiszpanię zamienić na kolonię moskiewską.

„Pragnieniem Naczelnego Wodza jest, bym w Jego imieniu pozdrowił wszystkich członków tej Organizacji i przesłał Im swą wdzięczność. Pozostając... i t. d.” Franco m. p.”

Nowy wspaniały zakład przyrodolecznicy w solankach.

Wśród pracowników bankowych w Poznaniu

Echa masowej redukcji pracowników Banku Związku Spółek Zarobkowych — Podpisanie umowy zbiorowej między Pracownikami Bankowych i grupą banków

W sali koncertowej św. Marcina odbyło się roczne walne zebranie członków Związku Zawodowego Pracowników Bankowych i Kas Oszczędności R. P. okręgu poznańskiego. Roczna działalność Zarządu zobrazowano szczegółowo w drukowanym sprawozdaniu, z którego dowiadujemy się, że liczba członków dochodzi 500. Obrady zgaił prezes okręgowy p. Węclawski powitaniem licznie zgromadzonych. Do prezydium powołano p. Wuttkego jako przewodniczącego, p. Zofię Kasprzakówną do pióra, oraz pp.: Kerbera i Wojnicza jako ławników.

Opublikowane drukiem sprawozdanie zarządu uzupełnił prezes Węclawski, który podkreślił, że na czoło tegorocznej pracy zarządu wysunęły się: zagadnienie umowy zbiorowej i sprawa masowej redukcji pracowników Banku Związku Spółek Zarobkowych. Umowę zbiorową podpisał 7 miejscowych banków. Umowy tej nie zawarły dotychczas: Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, Komunalny Bank Kredytowy i Bank Kwilecki & Potocki. W sprawie masowej redukcji pracowników Banku Związku w pertraktacjach z dyrekcją wspomnianego banku znaleziono platformę porozumiewawczą. Dyrekcja Banku Związku ustosunkowała się do żądań zarządu Związku Pracowników Bankowych pozytywnie i gła zapewnił, że wszyscy zredukowani pracownicy otrzymają pracę, przy czym podkreślano, iż praca w Państwowym Banku Rolnym jest wprawdzie tymczasowa, jednak zarząd Banku traktuje swych byłych pracowników nadal jako poszukujących pracy. Można zatem przypuszczać, że spór, który wywołał duże zaognienie i nabrał takiego rozgłosu, zostanie załagodzony.

Pokwitowania udzielono zarządowi jednomyślnie.

Wyrazem tej jednomyślności był także wybór władz zarządu, którego dokonano również przez akklamację. Prezsem został wybrany ponownie p. Jaromir Węclawski, jako członkowie weszli w skład zarządu pp.: Ryszard Busch, Henryk Kałuża, Franciszek Krause, Leonard Łukaszewski, Sylwester Nowacki, Stanisław Nowicki, Marian Paluszyński, Antoni Pawlicki, Feliks Przybyła, Seweryn Wachowiak, Adam Wiza i Henryk Wojciechowski, oraz Roman Ehlert, Wacław Frajnd, Józef Kamiński i Zofia Kasprzakówna, jako zastępcy.

W skład komisji rewizyjnej wchodzi p. Józef Kornaszewski, Włodzimierz Miller, Stanisław Mizerski, Kazimierz Szwarz, Kazimierz Tuszewski i Zdzisław Harkiewicz.

Sąd koleżeński tworzą pp.: Józef Cegielka, Piotr Chrościński, Czesław Czapliski, Marian Łukaszewski, Roman Englert, dr Kazimierz Jurasz, Kazimierz Kuklasiński, dr Jan Łacki, Witold Łuczkiwicz i Andrzej Rosada.

Po ożywionej dyskusji, w której przemawiali m. in. pp. Wróblewski, Musiał, Spławski i Węclawski, uchwa-

Polskie Powszechnie Tow. Farmaceutyczne

W końcu marca br. odbyło się w Poznaniu walne zebranie Polskiego Powszechnego Towarzystwa Farmaceutycznego Okręgu Poznańskiego. Przewodniczył zebraniu p. mgr W. Filipowicz — prezes Głównego Zarządu P. P. T. F. w Warszawie. Po ukonstytuowaniu się prezydium, do którego weszli pp. Antoni Majorowicz, Tadeusz Moll i mgr Bogdan Dalski, — p. mgr Jan Rogala jako członek tymczasowego zarządu P. P. T. F. Okręgu Poznańskiego, zdał sprawę z działalności Towarzystwa za rok ubiegły.

Skład nowego zarządu jest następujący: podpułk. Jan Szadkowski z Poznania prezes, Tadeusz Moll z Inowrocławia wiceprezes, mgr Bogdan Dalski z Poznania sekretarz, Wojciech Pyszkowski z Poznania skarbnik, Władysław Leszczyński z Kościana zastępca sekretarza, Antoni Komischke z Poznania zastępca skarbnika, Ludwik Milewski z Poznania i Hieronim Anasiewicz z Szubina ławnicy.

Walne zebranie, uznając zasługi dla nauki, farmacji oraz Towarzystwa, mianowało p. prof. U. P. dra Adama Jurkowskiego — honorowym członkiem P. P. T. F. Okręgu Poznańskiego.

lono rezolucje. Jedną z nich wzywa władze Związku do podjęcia jak najenergiczniejszej akcji, mającej na celu przystąpienie wszystkich banków poznańskich do układu o warunkach pracy i płacy, zawartego w dniu 17 marca rb. w Warszawie.

Rezolucja w sprawie masowej redukcji pracowników Banku Związku Spółek Zarobkowych brzmi: „Pracownicy bankowi domagają się od zarządu Okręgu konsekwentnego dalszego

Program Międzynarodowego Kongresu Katolickiego Chrystusa Króla

Z polecenia Ojca św., (jak już donosiśmy) zwołuje J. Em. Ks. Kardynał Prymas Hlond Międzynarodowy Kongres Chrystusa Króla, który odbędzie się w Poznaniu, w dn. od 25 do 29 czerwca 1937 r. Kongres poświęcony jest zbadaniu źródeł i przyczyn propagandy w świecie ruchu ateistycznego oraz wypracowaniu metod i programu przeciwdziałania temu ruchowi.

Na zakończenie Kongresu organizuje się wielką manifestację międzynarodową dla oddania hołdu Chrystusowi Królowi.

Kongres rozpocznie się 25 czerwca o godzinie 16.30 hymnem „Veni Creator” w kościele św. Marcina, po czym o godzinie 17.15 odbędzie się wielkie zebranie inauguracyjne. Po przemówieniach powitalnych przewidziany jest pierwszy wykład o. Ledit (Rzym) w języku francuskim o „Królestwie Chrystusowym, a parodii chrześcijaństwa w kryzysie współczesnym”.

Dnia 26 czerwca obrady poprzedzi o godz. 7.30 msza św. z medytacją poranną. (Przedstawicielstwa narodowe zbiorą się w osobnych kościołach). Od godz. 9.30 do 12 zapełniono czas na zebranie plenarne. Wypełni je wykład ks. dra Algernissen (Hildesheim) o nateżeniu ruchu bezbożniczego w Europie (w języku niemieckim). Z kolei nastąpią kwadransowe sprawozdania przedstawicieli narodów z ruchu bezbożniczego i z pozytywnych inicjatyw dla Królestwa Chrystusowego w poszczególnych krajach (we własnym języku). Po południu od godz. 15 do 17.30 dalszy ciąg zebrania plenarnego. Na porządku: wykład o. Kosibowicza (Kraków) o duchowych przyczynach ruchu bezbożniczego (w języku polskim). Dalszy ciąg kwadransowych sprawozdań przedstawicieli narodów z ruchu bezbożniczego i z pozytywnego budowania Królestwa Chrystusowego w poszczególnych krajach. O godz. 18.30 błogosławieństwo sakramentalne z medytacją wieczorną.

Trzeci dzień kongresu — 27 czerwca — rozpocznie o godz. 7.30 msza św. Godziny 9.30—12 wyznaczono na zebranie plenar-

Okólnik w sprawie udziału młodzieży w zabawach

Ukazał się okólnik ministra oświaty Świętosławskiego w sprawie zabaw tanecznych urządzanych dla młodzieży szkolnej, z którego treścią dobrze będzie się zapoznać.

Minister ustalił, że młodzież szkolna może, zaczynając od IV klasy gimnazjum, brać udział w zabawach tanecznych, organizowanych w szkołach. Udział młodzieży szkolnej w zabawach tanecznych, organizowanych dla dorosłych w lokalach publicznych, jest bezwarunkowo wzbroniony.

Opiekę nad szkolnymi zabawami tanecznymi spełniają: dyrektor lub przełożona szkoły, grono nauczycielskie i przedstawiciele Koła rodzicielskiego. Odpowiedzialność za należyte organizację zabawy, którą należy zasadniczo powierzyć samej młodzieży, spoczywa na dyrektorze lub przełożonej szkoły, oraz na nauczycielach wyznaczonych jako opiekunowie zabawy.

Organizowanie zabawy nie może pociągać za sobą odrywania młodzieży od normalnych zajęć szkolnych. Zabawy mogą się odbywać tylko w przeddzień dni wolnych od zajęć szkolnych. Organizowanie zabaw w dwóch pierwszych i dwóch ostatnich miesiącach roku szkolnego — nie jest wskazane.

Szkolne zabawy taneczne powinny być dostępne dla całej starszej młodzieży szkolnej bez względu na stopień zamożności i z tego powodu nie mogą być imprezami dochodowymi. W szkolnych zabawach tanecznych bierze

Nie obawiajcie się SŁONCA

KREM PRECIOŚA PERFECTION

ng 40 948

Wstrzegajcie się brzydkich plam i piegów, występujących na wiosnę. Usuwajcie piegi, stosując odżywczy, udelikatniający bioderminiczny

przeprowadzenia akcji w obronie zredukowanych w dniu 31 grudnia 1936 r. pracowników Banku Związku Spółek Zarobkowych. Wszyscy zredukowani powinni otrzymać pracę na warunkach takich, jakie posiadali w Banku Związku Spółek Zarobkowych... (kl)

niej, niż o godzinie 22.

Młodzież żeńska powinna mieć zapewnioną podczas powrotu do domu należytą opiekę ludzi poważnych: rodziców, opiekunów, członków Koła rodzicielskiego.

Szkoły mogą organizować lekcje tańca, pod opieką nauczycieli oraz członków Koła rodzicielskiego. Uczęszczanie do prywatnej szkoły tańca jest młodzieży szkolnej wzbronione.

Srebrny jubileusz ks. Feliksa Banieckiego

W Lignowach pow. tczewskiego na Pomorzu odbyła się 24 z. m. uroczystość srebrnego jubileuszu kapłaństwa miejscowego proboszcza ks. prof. Feliksa Banieckiego przy licznych udziałach duchowieństwa oraz całej parafii.

Jubilat z rana odprawił mszę św. w asyście ks. infułata Bartkowskiego i swoich ks. ks. wychowanków. Podniósł kazanie wygłosił ks. Bukolt z Piaseczna. Po uroczystościach kościelnych składali życzenia w imieniu dekanatu gnieźnieńskiego ks. dziekan Kurowski, dalej przedstawiciele poszczególnych organizacji, oraz delegat wychowanków gimnazjum chełmińskiego, gdzie Jubilat przez szereg lat pełnił obowiązki katechety. Mówcy podkreślali wielką i ofiarną pracę solenizanta, zarówno na niwie kościelnej jak i społecznej.

Na stanowisku obecnym ks. Jubilat przyczynił się przede wszystkim do upiększenia starożytnego kościoła, zajmując się poza tym gorliwie licznymi towarzystwami kościelnymi i oświatowymi, z których większa część przez niego została założona.

Na dzień jubileuszu parafia lignowska dołożyła wszelkich starań, ażeby obchód wypadł jak najwspanialej, a wdzięczność i przywiązanie parafian do swego duszpasterza wyraziły się także w ofiarowanych mu cenionych upominków. A. B.

Z Tow. Ziemianek Wlkp.

We wtorek, 6 kwietnia o godz. 10.30 przed południem odbędzie się w Poznaniu na sali Wlkp. Izby Rolniczej cykl wykładów na temat hodowli drobiu. Program wykładów jest następujący: p. inż. G. Znaniecka mówi będzie o wychowie kurcząt, p. dr inż. Szuman o selekcji niosek bez kontroli niesności, a na zakończenie wygłosi referat przewodnicząca działu drobiowego p. J. Czarnecka z Przybyławia. Prosimy członkinie nasze o liczne przybycie.

Przypominamy raz jeszcze o walnym zebraniu Towarzystwa naszego, które odbędzie się w środę, 7 kwietnia o godz. 11 na sali Wlkp. Izby Rolniczej. Przed zebraniem o godz. 10 msza św. w kościele św. Marcina.

Walne zebranie gnieźnieńskiego Koła Ziemianek odbyło się w połowie lutego w Gnieźnie z udziałem członka głównego zarządu p. Celiny Chłapowskiej. Po odczytaniu sprawozdań sekretarki i skarbniczki Koła, zebranie udzieliło zarządowi absolutorium, po czym p. Nieniewska z Cielimowa, jako przewodnicząca zarządu powiatowego Kółek Włościanek podziękowała serdecznie obecnym panom za tak gorliwą współpracę, dzięki której Kółka Włościanek w liczbie 22 rozwijają się bardzo pomyślnie na terenie tamtejszego powiatu.

Następnie p. Nieniewska wygłosiła referat pt. „Zadania społeczne kobiety współczesnej”, który wywołał wielkie zainteresowanie i żywą dyskusję.

Po omówieniu przez przewodniczącą Koła p. Aleksandrę Brzeską czynnej współpracy członkiń Koła z Akcją Katolicką, poruszono sprawę dorocznych pokonkursowych herbatek i uchwalono urządzić je również i w tym roku w dniach 1 i 2 maja, po czym wybrano komitet, który też zamie się zorganizowaniem imprezy na F. O. N.

Bony noclegowe!

Często zdarza się, że zębrzący proszą nas o pieniądze na nocleg. Nie mamy pewności, czy grosz wręczony obróca rzeczywistość na zapłacenie noclegu.

Poznański Okręg „Caritas” wszedł już od szeregu lat w porozumienie z miejscową Opieką Społeczną i uzyskał to, że bony jałmużnicze „Caritas” są ważne także dla miejskiego domu noclegowego. W starszy zatem prosiaczemu o pieniądze na nocleg dać odpowiednią ilość bonów jałmużniczych „Caritas”. Nocleg kosztuje każdorazowo 20 gr.

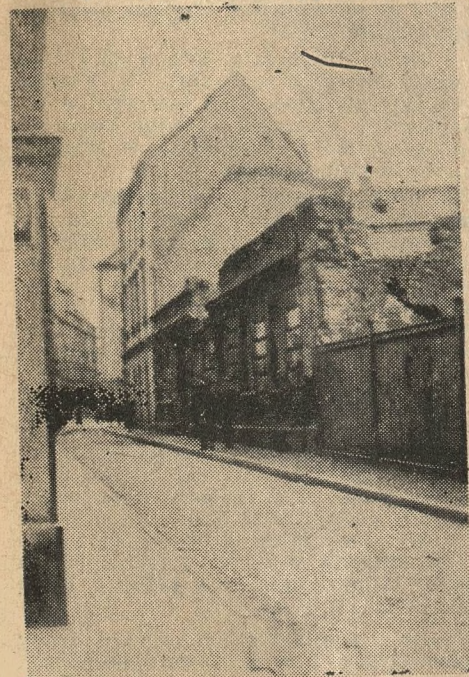
Bony jałmużnicze w cenie 2 i 5 gr nabyć można w biurze Wydziału Parafialnego „Caritas” oraz w Poznańskim Okręgu „Caritas”, św. Marcin 8.

Migawki kaliskie

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego”)

Kalisz, w kwietniu. Ziemia Kaliska wraca do Wielkopolski! — wołają do przechodniów barwne plakaty z okien wystawowych. Zatrzymując się przed sugestywnym afiszem Drukarni Polskiej z Poznania, spotykam się zaraz z faktycznym niejako objawem poparcia tego stwierdzenia. Zjawia się skądś rezolutny chłopczyca i zaprasza gościnnie do kupna najnowszego numeru „Kuriera Poznańskiego”.

— Wielkopolska gazeta — zachęca. Za rok nastąpi dopiero włączenie Kalisza do Wielkopolski. Życie jednak wyprzedza przepis ustawy. Zresztą proces zrastania się Ziemi Kaliskiej z Wielkopolską na nowo wcale nie jest świeżej daty. Od lat wyjeżdża kaliska

W kilku tylko miejscach widnieją jeszcze zgliszcząca...

młodzież na wyższe studia do Poznania. Więzy spółnoty, utrwalone w drodze stosunków kulturalnych, wzmacnia z kolei gospodarczy proces przenikania wielkopolskiego żywiołu kupieckiego. Wielkopolska podaje bratnią dłoń społeczeństwu kaliskiemu w walce z przewagą elementu żydowskiego.

Żydowskie placówki gospodarcze dostają się w krzyżowy ogień. Szturmują przedmieścia i wieś. Polski żywioł kupiecki i rzemieślniczy coraz silniej napierającym pierścieniem okala żydowskie w przeważającej mierze śródmieście. A i stan posiadania polskiego w głównych ulicach powiększa się stale. I nie tylko dzięki silniejszym placówkom przedmieść, ale także dzięki wsi. W ostatnim np. czasie synowie byłego wójta Kryszaka z Nowego Borkowa założyli sklepy.

Poza tym jednak skutecznie wspomaga natarcie Wielkopolska. Przesiedlili się z Ostrowa Split i Rzekiecki, a następnie Garyantasiewicz i Trzciniński z Poznania. Ci ostatni czy-

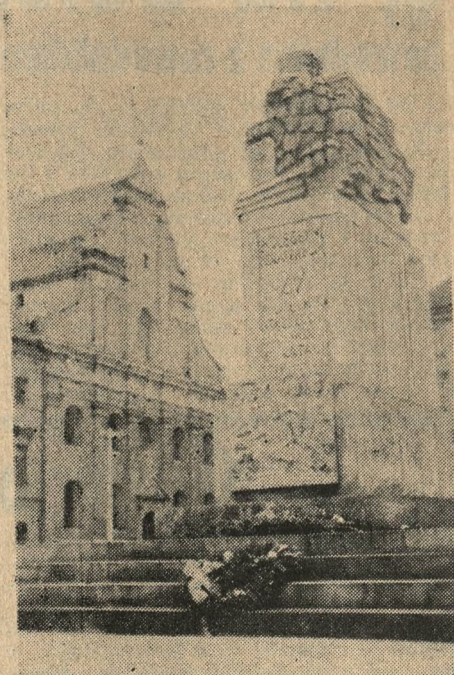
gólnie wydatnie zaznacza się w handlu hurtowym. Dziś jeszcze, stanowiąc 30 pct ogółu ludności, wypełniają ulice hałasem i gwarem. Wszędzie ich pełno. W gmachu sądowym, na poczcie, na stacji kolejowej. Szczególnie silnie zaznacza się żydowska obecność w dni szabasu, kiedy gromadami przeciągają ulicami miasta. Latem w soboty zalewają po brzegi piękny park wypędzając Aryjczyków nieznośnym zapachem czosnku i cebuli.

Dziś jeszcze o kilkadziesiąt metrów od centrum rozciąga się żydowskie ghetto. Ulica POW, prowadząca wprost do śródmieścia, oblepiona jest składkami o odrażającym, niechlujnym wyglądzie. Z odrapanych murów zwieszają się afisze, zadrukowane w żargonie i po polsku. Za ladą klitek-sklepów lub w drzwiach brodaci Żydzi i otłuszczone Żydówki. Trudno bez wstępu patrzeć na niezamiecione wnętrza i klejące się od brudu sprzęty. Zarośnięty Żyd, z haczykowatym nosem, robi wrażenie pajaka, czyhającego na zdobycz.

Jezdnia zarzucona odpadkami. Zamorusane żydzięta rozdierają chciwie pomarańcze. Na tle podziału dochodzi do częstych bójek. Wówczas niepohamowany wrzask wypełnia ulicę. Wzmacnia go jeszcze krzyk starszych, usiłujących rozpędzić zwaśnionych. Chodnikami i jezdnią przepływa wartki nurt żydowskiego tłumu. Przeciągają rośli robotnicy, przepasani kilkakrotnie zwiniętym sznurem, idą w chałaty odziani, w jarmułkach na głowach kupcy, kroczą dostojnie w futrach Żydówki. Gdy jakiś wóz zatrzymuje się, wnet go obsiada wrzaskliwy tłum.

Z szumem w uszach, z przytępionym powonieniem, szuka się w tych warunkach czym prędzej szerszej przestrzeni. Z uczuciem ulgi, po przejściu rynku, staje się w obliczu pomnika, postawionego ku uczczeniu poległych miejscowego pułku piechoty. Pomnik wznosi się na miejscu, gdzie ongiś tkwił obelisk, postawiony przez zaborców.

Padły przed laty słupy graniczne. Polska zrzuciła pęta. W sercu Kalisza świta dziś nadzieja, że ten spoczywający na cokole orzeł, symbolizujący bohaterstwo wiernej służby ojczyźnie, załopoce już w niedalekiej przyszłości

Pomnik poległych kaliskiego pułku piechoty.

swobodnie skrzydłami w polskim, wolnym od Żydów, Kaliszu.

Po ranach, zadanych przez Niemców, już się Kalisz niemal zupełnie wylizal. W kilku tylko miejscach widnieją jeszcze zgliszcząca. Na miejscu rumowisk wyrosło nowoczesne, o kilkupiętrowych domach, śródmieście. Na około 3190 posesyj posiada obecnie miasto 300 wielopiętrowych kamienic.

Gdy odbudowano ulice, na jedno z czołowych miejsc wysuwa się zagadnienie wybrukowania jezdni. Na 100 kilometrów ulic tylko połowa jest zabrukowana. W ubiegłym roku wybudowano niespełna 2 km nowych bruków. Gdyby zatem w dotychczasowym tempie szła ta praca, to Kalisz nie zostałaby wybrukowany w całości przed upływem ćwierćwiecza.

Tak by było, gdyby wszystko iść miało dawnym torem. Jednak włączenie Kalisza do Wielkopolski niewątpliwie przyspieszy proces jego unowocześnienia, rozbudowy i rozrostu.

(j. w.)

Wszelkie zaburzenia w płucach

mogą prowadzić do gruźlicy toteż muszą być one wczesnie leczone i usuwane. Przy uczuciu duszności, chrypcy, załggnięciu, kaszlu stosuje się zioła magistra Wolskiego ze znak. ochr. „Pulmosa”, zawierające

rzadką roślinę chińską Schin-Schen Uodporniają one organizm i łagodzą cierpienia płucne. Wytwórnia: **Magister Wolski, Warszawa, Złota 14.**

ng 36 595

O błękitną wstęgę Atlantyku

Błękitna wstęga Atlantyku po dwóch latach przerwy powraca znów do Francji. Zdobyła ją ponownie „Normandie”, pokonując przestrzeń pomiędzy Ameryką a Europą, wynoszącą 2698 mil morskich, w ciągu 4 dni 6 minut i 23 sekund, czyli osiągnąca przeciętną szybkość 30.98 węzłów na godzinę, t. j. o 0,35 węzła więcej niż „Queen Mary”. Tyle mówią suche cyfry.

Czy to znów takie bardzo ważne, powie sobie niejedyn czytelnik. Przejechać przez Atlantyk o godzinę prędzej, czy później? A jednak opinia francuska przyjęła wiadomość o zwycięstwie „Normandie” z entuzjazmem.

W roku 1936 „Queen Mary” osiąga przeciętną szybkość 30.63 węzłów, a „Normandie” wymaga gruntownego remontu. Okazało się bowiem, że wadliwie wbudowane motory zagrażają bezpieczeństwu statku i wywołują nieprzyjemne dla pasażerów wstrząsy. Obawiano się, że po takiej kuracji statek francuski nie zdoła już nawet osiągnąć przeciętnej szybkości 30 węzłów. Jednakowoż armia inżynierów pokonała trudności techniczne i „Normandie” wyjechała w początkach marca do U. S. A. Podróż ta uważana była za próbną. W ostatnim dniu statek osiągnął łatwo przeciętną szybkość 30.54 węzłów w ciągu 19 godzin, czyli lepszą niż podczas rekordowej jazdy. Rejs powrotny przeprowadzono więc pod znakiem rekordu.

Po wypłynięciu z Nowego Jorku rozpoczęła się dramatyczna walka. Pierwsza doba nie przyniosła jeszcze decydującego sukcesu, osiągnięto bowiem szybkość 30.57 w., czyli o 0,06 mniej niż „Queen Mary”, ale załoga nabrała wiary we własne

siły. Druga doba była już rekordowa — szybkość, bowiem wyniosła 31.65 węzłów. Teraz wystarczyło utrzymać szybkość w trzecim dniu do 30.74 w. Teraz było już pewne, że rekord zostanie pobity. Postanowiono osiągnąć przeciętną ponad 30 węzłów. Plany te jednak nie udały się ze względu na niezwykle silny wiatr, jaki dął ze wschodu na zachód. Szybkość czwartego dnia wyniosła jednak 30.87 węzłów, co dało w przecięciu rekordowy wynik 30.98 węzłów na godzinę podczas rejsu, trwającego 4 doby!

W najbliższym czasie „Queen Mary” wyrusza z portu nowojorskiego do Europy. Kapitan statku zapowiada, że postara się odebrać utraconą wstęgę. Będzie my więc nie długo świadkami fascynującego nowego pojedynku pomiędzy dwoma najszybszymi i największymi okrętami pasażerskimi. Ro.

Ocalona rodzina szwajcarska

Groźna katastrofa trzęsienia ziemi jaka wydarzyła się w tych dniach w Szwajcarii przyniosła kolosalne spustoszenie.

W kantonie fryburskim miało miejsce cudowne ocalenie rodziny gospodarza Reeka, o którym szczegółowo pisze prasa szwajcarska. Fakt ten miał następujący przebieg. Kiedy w godzinach porannych wszyscy znajdowali się w domu, gospodarz Reek zaproponował swym synom i żonie zejść do obory. Z wiosną należało przygotować wapno do wybielenia zniszczonych ścian. W momencie gdy cała rodzina wkroczyła do obory, nastąpił krótki

W KINACH

Apollo i Metropolis

Jutro w niedzielę, 4. bm. o godz. 3 po poł. na specjalnym seansie nieodwołalnie poraz ostatni

PŁOMIENNE SERCA

Imponujący film o najpiękniejszej miłości i wielkim bohaterstwie.

BILETY 60 gr i 1 zł.
ng 40 636

wstrząs podziemny i dom mieszkalny uległ całkowitemu zniszczeniu. Szpary powstałe po trzęsieniu dochodziły do podwórza i zatrzymały się tuż przed obrębem obory.

Reekowie zrozumieli w jednej chwili, że sekunda spóźnienia groziłaby wszystkim śmiercią. Cudowne ocalenie za które dziękowali Opatrzności, stała się przedmiotem licznych komentarzy wśród ludu szwajcarskiego.

Jakich potraw się nie jada?

Odpowiedź bardzo prosta i łatwa... tylko niesmacznych! Kucharki i kucharzy wysilają całą swą wiedzę i spryt, aby doprawić potrawy najumiejtniej.

Każdy, kto żywa w swej kuchni przyprawy MAGGIEgo, posiędzie tę sztukę.

Zaledwie kilka kropli MAGGIEgo przyprawy wystarczy, aby wydatnie polepszyć smak i aromat wszelkiego rodzaju potraw.

ng 41 192/4

72 lat w łóżku

Sędziwa, bo licząca 99 lat mieszkanka Altony, odznacza się dziwnym przywiązaniem i wiernością do swego łóża, w którym przebywa prawie 27 lat. W roku 1910, kiedy staruszka zachorowała, lekarz stwierdził, że jest zaziębiona i że wobec tego najlepszym środkiem będzie leżenie w łóżku. Kiedy po kilku dniach zdrowie chorej uległo poprawie, lekarz zalecił jej dla wszelkiej ostrożności pobyt jeszcze dwa tygodnie w łóżku.

Chora zastosowała się do tych zaleceń i polubiła pobyt w łóżku do tego stopnia, że kiedy później całkowicie wyzdrowiała, nie opuszczała już postania. Długie lata mijają wśród codziennego leżenia w łóżku. Staruszka umiała czas wnuczki odczytywać zawsze w godzinach poobiednich wiadomości z prasy oraz interesujące książki.

Zapytana z okazji swej 99 rocznicy urodzin, czy nie sprzykrzyło się jej życie, oświadczyła przedstawicielowi „Daily Mail”, że czytając książki i wsłuchując się w dźwięki radia przeżywa jakgdyby swą drugą młodość.

Za długo w wannie

Kierownictwo jednego z zakładów kąpielowych w Londynie skonstatowało, że klientela zbyt długo korzysta z wanny. Po dokładniejszym zbadaniu sprawy okazało się, że w tym kierunku szczególnie grzeszą klientki, które podczas kąpieli korzystają z lektury, konsumują czekoladę i palą papierosy.

Na zwrócone przez grzeczną służbę uwagi, że już czas skończyć kąpiel rzadko która z pań reagowała. Pragnąc zapobiec podobnym wypadkom, dyrekcja zakładu po półgodzinnej kąpieli opuszcza wodę tak, że rozczytana w romansie klientka szybko przystępuje do wkładania garderoby. Środek ten acz radykalny i ostateczny spowodował znaczne oszczędności w gospodarce zakładu kąpielowego.

ng 39 244

Tylko za pierwszy razem!

— Największą plagą w Indiach są jałowite zmije — opowiadał podróżnik — trudno się ustrzec przed nimi, wślizgują się nawet do mieszkań.

— O, to straszne — odpowiada pani Iks — umarłabym ze strachu, zobaczywszy takie stworzenie!

— Eh, to tylko za pierwszym razem, później można się już przyzwyczaić. (Mercury)

Piersi w ucisku i duszności

brak tchu, kaszel, załggnięcie, ciężkość oddechu — oto zasadnicze objawy choroby płuc, którym często towarzyszy gorączka, krwioplucie, osłabienie, poty, dreszcze wieczorne. W tych

wypadkach stosuje się zioła piersiowe Dra BREYERA Nr. 1. Do nabycia wszędzie. Wytwórnia: „Polherba”, Kraków-Podgórze.

ng 40 951

Nie zawiera metalicznych domieszek — PUDER ABARID

ng 39 210

17 BIEG „KURIERA POZNAŃSKIEGO“

W niedzielę, na boisku Sokoła

Wywiad zawodnika z zawodnikiem

Zainteresowanie jutrzejszym biegiem „Kuriera Poznańskiego“ przechodzi ludzkie pojęcie. Mam wrażenie, że tego rodzaju konkurencja sportowa jest aktualna szczególnie w czasach dzisiejszych, choćby dla tego, że nazbyt często wypada nam biegać około własnych interesów względnie uciekać przed wierzycielami czy innymi sekwestраторami.

Niedzielne, siedemnaste z rzędu wyścigi „kurierowe“, jako największa impreza sportowa ziem zachodnich, mają nie tylko ustaloną renomę, ale i swój wiek. Niejeden z jutrzejszych ich uczestników niemowleciem był wówczas, kiedy my, starzy weterani, ubiegaliśmy się na ulicach stołecznego miasta Poznania o złoty puchar...

Chęć uczestniczenia w wielkiej konkurencji jutrzejszej udzieliła się wszystkim, którzy czują jaką taką siłę w piszczelach do tego stopnia, że nie pozostał tu głuchy człowiek z zdrowym duchem i zdrowym ciałem tej miary, co znany z niejednych wyczynów, wybitny atleta trzemeszeński — Kazimierz Grus, uprawiający ponad to z zamiłowaniem ciężkie rzemiosło również tegoż karykaturzysty.

Zapał jego a nawet entuzjazm do wszelkich odmian sportu jest wprost zaraźliwy, o ile nie zabójczy.

Argumenty tego świetnego długodystansowca są tak dalece przekonujące, że zgodziłem się ostatecznie wziąć wraz z nim udział w niedzielnej imprezie, mimo, że już dość dawno wycofałem się, z powodu innego zajęcia, z czynnej uprawy ukochanego sportu.

Polecono mi zasięgnąć języka u osób w tej dziedzinie autorytatywnych, celem przedstawienia ich wynurzeń uprzejmej ciekawości czytelnika. Rozmawiałem oczywiście przede wszystkim z czterokrotnym zwycięzcą biegu i jedynym zdobywcą pierwszego pucharu „Kuriera Poznańskiego“, obecnym prezesem POZLA, p. Bronisławem Szwarcem.

— Panie prezesie — rzekłem — w tegorocznym biegu „Kuriera“ zamierzam, jak panu wiadomo, wziąć między innymi czynny udział w towarzyskim mojego przyjaciela Kazimierza Grusa. Proszę nam powiedzieć, co mamy robić, aby — broń Boże — nie zająć ostatnich miejsc.

— Przede wszystkim czy jesteście panowie przygotowani?

— Na wszystko, panie prezesie...

— Radzę panom trzymać się naprzód w gromadzie, a dopiero, kiedy inni zaczną puchnąć, możecie ciągnąć.

— Mowy nie ma. My będziemy mieli ze sobą aż nazbyt dużo kłopotu. Nie podobna wymagać, abymy mieli jeszcze tych opuchniętych ciągnąć.

Z kierownikiem działu sportowego red. Stefanem Słowińskim rozmawiałem na temat długości trasy:

— A ile też — uważacie — kilometrów wypadnie nam biegać?

— 4.000 metrów.

— A ilu też — proszę was — prócz nas dwóch poleci?

— Około 200.

— No, można wytrzymać: na każdego wypadnie po jakies 20 metrów.

— Nie rozumiecie mnie, kolego Tadeuszu, pojęcia nie macie...

Oto urywki rozmów. Ponieważ z sportowcami trudno się po ludzku porozumieć, zwróciłem się wprost do mego ewentualnego konkurenta, długodystansowca Kazimierza Grusa. Znakomity lekkoatleta ciężkiego kalibru był właśnie w trakcie przygotowań do biegu, podnosząc z podziwu godną łatwością ciężarkę domowego użytku.

— Ja w sprawie wywiadu na temat jutrzejszych zawodów fatyguję się do szanownego mistrza.

— Przede wszystkim niech się pan rozbiera. Jako sportowiec okropnie nie znoszę wywiadów w ubraniu. Zaprawdę powiadam wam: łatwiej znieść kurze jajko strusie, aniżeli mnie człowieka bez hartu.

Uległem, rozebrałem się.

— Jaki jest stosunek mistrza do sportu w ogólności, a jaki w szczególności?

— W jednym i drugim wypadku, rzekłbym, przemily.

— Odkąd i od czego mistrz rozpoczął?

— Od niemowlęcia i od podnoszenia.

— Ciężarków?

— Niezupelnie. Najprzód jeszcze w kolebce będąc, podnosiłem wrzask szalony na widok butelki z mlekiem. Po tym podnosiłem protest przeciw zbyt małemu racjom jedzenia, absolutnie nie wystarczającym przyszlęmu atlecie. Najtrudniej zaś zawsze było mi, podobnie zresztą jak i panu, podnieść się z łóżka, nie mówiąc już o tym, jak trudno człowiekowi podnieść się moralnie, o ile zdarzy mu się potknąć o własny cień na ulicy. O tym też chyba najlepiej szanowny pan jest poinformowany nie?

— Czemu dostojny mistrz zawdzięcza tę właśnie kapitalnie zakonserwowaną formę tudzież dziecienny wygląd?

— Chyba nie panu, panie Tadeuszu — huknął dość głośnie — lecz jedynie wiecznej askezie tudzież bezprzykładnej wstrzeźliwości oraz dobrej kuracji w Miłowodach z znakomitymi przepłukiwaniami żołądka.

— Jakże mistrz miał ambicje w życiu ludzkim?

— Od dzieciństwa widziałem się sportowcem i w niezliczonych snach widziałem się jak na dłoni olbrzymem o wężowych mięśniach, łamiącym podkowy i inne końskie żelastwo. Jakże często widziałem się ze złamanym nosem, pogniecionymi uszami i zwichniętą uderzeniem sierpowym szczęką. Tob ył mój ideał...

— Tak ja chciałem — głęboko westchnął atleta — ale życie chciało inaczej i skutki tego widzi szanowny pan dzisiaj: jestem niewątpliwie najlepszym karykaturzystą między atletami... A jednak, choć życie moje dobiega pięćdziesiątki,

nie straciłem formy i zawsze jeszcze z jutrznią oddaję się z prawdziwym pietyzmem ulubionemu sportowi.

— A w rzucaniu ćwiczył się pan? Na ten przykład dyskiem.

— Owszem: rzucałem się niepotrzebnie w wir walki politycznej, często rzucałem wzrokiem wstecz na swe życie, w zdenerwowaniu rzucałem się na bliźnich, ponad to rzucałem prawdę ludziom w oczy i obelgi w twarz lajdakom i więcej już nie pamiętam.

— Dziękuję, to by było na temat dysku... A teraz proszę mi powiedzieć co

Co warto wiedzieć

Jak corocznie, zainteresowanie jutrzejszymi konkurencjami lekkoatletycznymi, a więc biegiem na przełaj „Kuriera Poznańskiego“ oraz odbywanymi z ich okazji międzyokręgowymi zawodami pań Pomorza — Poznań, jest bardzo duże, o czym świadczą liczne zapytania, kierowane do naszej redakcji oraz do organizatorów — Poznańskiego OZLA, jako też duży popyt na bilety, które w przedsprzedaży są do nabycia w firmie „Camera“ (ul. Fr. Ratajczaka 3).

PROGRAM MINUTOWY

Odbywając się na boisku Sokoła imprezę otworzy o godz. 11.15 defilada zawodniczek uczestniczących w zawodach międzyokręgowych Pomorza — Poznań.

O godz. 11.30 odbędzie się pierwsza konkurencja zawodów, których kolejność jest następująca: 80 m pl., skok wzwyż, 200 m, skok w dal, 60 m, rzut kula, rzut oszczepem, sztafeta 4x100 m, rzut dyskiem i bieg 800 m.

O godz. 12.30 odbędzie się defilada zawodników startujących w biegach „Kuriera Poznańskiego“, po czym nastąpi start do biegu młodzików, a po jego ukończeniu start do biegu seniorów. Na zakończenie nastąpi około godz. 13.30 — rozdanie nagród.

PONAD 100 SEDZIÓW I FUNKCJONARIUSZY

O rozmiarach imprezy świadczą najlepiej następujące cyfry: na boisku i na trasie czynnych będzie 90 sędziów (w tym 3 na motocyklach), przy czym kierownicze funkcje powierzono sędziom międzynarodowym. Kierownikami biegów będą:

p. Stefan Wesselik (seniorów) i p. Sobkiewicz (młodzieży), sędzią głównym będzie p. Szczygłowski, kierownikiem zawodów — p. Marcinkowski. Liczba funkcjonariuszów pomocniczych i porządkowych wynosi kilkudziesięciu. Już od godz. 10 badać będzie zawodników czterech lekarzy oraz 2 sanitariuszy.

UWAGI DLA ZAWODNIKÓW

Zawodnicy zbierają się o godz. 10 w szatniach (wejście przez „Gospodę Sokoła“). Przy oddawaniu garderoby do szatni otrzymają numer startowy, po czym udadzą się do badania lekarskiego, które odbywać się będzie w hali.

TRZY RAZY NA BOISKU

Trasa biegów jest tajemnicą organizatorów i będzie podana do wiadomości dopiero na starcie. Tyle możemy zdradzić, że jest ona pętlkowa i zawodnicy przebiegać będą trzykrotnie przez boisko. W ten sposób publiczność będzie mogła doskonale obserwować przebieg walki.

TELEFON I ULTRAKRÓTKIE FALE

Dla dokładnego informowania publiczności o stanie walki na trasie, zainstalowane zostaną w trzech punktach trasy przez batalion telegraficzny, telefony. Ponad to łączność zostanie utrzymana za pomocą stacji krótkofalowych, które zainstaluje Poznański Klub Krótkofalowców.

WEJŚCIE NA BOISKO

Kasy na boisku otwarte zostaną o godzinie 10. Wejście dla publiczności odbywać się będzie przez główną bramę. Na odnośne miejsca kierowców będą porządkowi.

Niedziela na boiskach piłkarskich

W niedzielę rozpoczyna się mistrzostwa we wszystkich klasach równocześnie. Będzie to drugie koło, decydujące o spadku i awansie. Co prawda nie wszystkie drużyny idą od razu w bój, ale mimo to program zapowiada bardzo ciekawe walki.

Ostrowia — Warta Ib o godz. 15 na stadionie w Ostrowie. Ostrowia posiadając z rundy jesiennej tylko 5 punktów, dołoży niewątpliwie starań, aby swój dorobek punktowy powiększyć i odsunąć się od końca tabeli.

Dla orientacji podajemy tabelę klubów ligowych. Z 8 drużyn spadają 2 do klasy A. 1) H. C. P. 11 p. (7. 38:14), 2) Legia 9 p. (7. 16:11), 3) K. P. W. Poznań 9 p. (7. 15:13), 4) Polonia Leszno 8 p. (7. 19:22), 5) Warta Ib 7 p. (7. 19:15), 6) Ostrowia 5 p. (7. 7:16), 7) Korona 5 p. (7. 8:24), 8) K. P. W. Ostrów 2 p. (7. 8:15).

W klasie A rozgrywki jesienne kwalifikowały drużyny do grupy finałowej i spadkowej. Walka w grupie awansowej zapowiada się bardzo zajmującą, gdyż tylko jedna drużyna awansuje. W niedzielę grają:

San — Polonia Główna o godz. 11 na Arenie. Zdaje się, że San utracił opinię jednej z najsilniejszych drużyn, trudnych do pokonania na Arenie. Obie drużyny w ostatnich spotkaniach towarzyskich wykazały zmienną formę.

H. C. P. II — Kościński K. S. o 11 na boisku H. C. P. Spotykają się tutaj dwie drużyny o równym systemie.

Warta II — Polonia Kepno o 16 na boisku Warty. Polonia, walcząca od lat w finale, i tym razem nie osiągnie prawdopodobnie upragnionego celu. Przeciwnicy są zbyt silni, mocniejsi niż dawniej, a Polonia pozostała na tym samym poziomie.

Zacięty bój stoczą drużyny w grupie spadkowej, z 5 drużyn spadają 2. W niedzielę grają: **Unia Kościan** — **Admira** o godz. 15 na boisku Zakładu Psych. w Kościanach.

Czarni — Szamotulski K. S. o 16 na boisku miejskim na Śródcie.

W klasie B odbywają się tylko finały o wejście do klasy A. Graja w nich tylko drużyny prowincjonalne. Z 5 drużyn awansują 2.

W niedzielę grają: **W Lesznie**: Sokół — Sokół Wolsztyn o godz. 15 na boisku Sokoła.

Sokół Kepno zdobywa 2 punkty bez gry, wobec zawieszenia Pogoni ze Środy.

W klasie C gra w finale 12 drużyn, podzielonych na 3 grupy po 4 drużyny. Z każdej grupy wchodzi do klasy B 2 drużyny. Program niedzielnych spotkań jest następujący:

I grupa: **Naprzód Ostrów** — **Brytania Poznań** o 11 na stadionie w Ostrowie; **Legia Środa** — **Stella Zabikowo** o 15 na boisku Sokoła w Środzie;

II grupa: **Sokół Mosina** — **Stomil** o 14 na boisku Sokoła w Mosinie;

III grupa: **Polonia Chodzież** — **Naprzód Poznań** o 15 na stadionie w Chodzieży; **Czempiański K. S.** — **Notec Chodzież** o 14 na boisku miejskim w Czempiniu.

Naznaczone spotkanie w grupie II, **Czarni Wolsztyn** — **Obra Zbąszczyń** nie odbędzie się z

nieco o jutrzejszym naszym biegu.

Mistrz Grus wypowiedział tu ciekawy wywód naukowy:

Sport współczesny, czyli bieg na przełaj, jest sportem nie tylko szlachetnym ale niezwykle przydatnym. Nie można bowiem powiedzieć, że człowiek, który ucieka przed złym, robi to z pobudek nieszlachetnych, jakkolwiek uciekanie przed krewnymi, przyjaciółmi czy wierzycielami nazwałbym szpetnym wyzyskiwaniem zdolności sportowych do rzeczy nieładnych, a już rzeczą okropną i wysoce chörzliwą okazuje się ucieczka od życia.

Nogi bowiem, proszę państwa — zapalił się świetny atleta — są podstawą naszego fizycznego a niekiedy nawet moralnego istnienia. Nikt i nic nie umożliwia nam lepiej naszej ruchliwości.

Oczywiście prawdę pan rzekł — wtrąciłem. — A jakie też miejsce pragnąłby szanowny mistrz uzyskać?

— Sądzę, że dla mnie i dla mego wieku wystarczy zupełnie miejsce siedzące.

— Na kogo mistrz liczy najwięcej?

— Na ogół na siebie, a w najgorszym wypadku na niektórych przyjaciół, którzy jakoś szybko dochodzą do mety.

— Dlaczego mistrz nie brał osobistego udziału w poprzednich biegach „Kuriera Poznańskiego“?

— Przez długie lata odrywałem bieg na około Polski z władzami, w którym ostatecznie stanąłem jako pierwszy w komisarzacie w Poznaniu. Trzeba przyznać, że mi to trochę przeszkodziło w udzielaniu się innemu sportowi.

Tu bezkonkurencyjny atleta-karykaturzysta, zmuszając mnie do gwizdania pieśni „Opasy i gnuśny“, wykonał niby od niechcenia kilka kapitalnych wyczynów ciężkiej wagi, wzbudzając we mnie uczucie żywej zazdrości i podziw nad wszelki wyraz. Przypadły mi zwłaszcza do gustu cudowne ewolucje z mylnikiem do kawy i tłuczkiem do kartofli.

Dalsze atrakcje mistrza zaczynały budzić we mnie wyraźne dreszcze. W pewnym momencie atleta jał próbować zapasów walki grecko-lacińskiej, biorąc mnie jako partnera. Chwyciwszy moje wątle, umęczone ciało, zaczął bawić się nim jak kot z myszką. Wnet położony na cztery łopatki, uległem w niemym zachwycie na cennym kilimie, nawiasem mówiąc, dużej wartości artystycznej.

Pożegnany szlachetnym okazem fauny podziwotnikowej w osławione kończyły, uważałem za stosowne przerwać sportowy zapał i tym samym tak miły i ciekawy wywiad. U bramy wyjściowej domu do nóg moich upadła doniczka z rasową piwonią, rzucona po mistrzowsku niewątpliwie pod adresem mego wywiadu.

Ano, jutro raz jeszcze zmierzmy na nasze siły na zamjary na boisku Sokoła o godz. 11.30...

T. Z. HERNES.

na boisku Korony Korona II — Cybina II; na boisku HOP HOP IV — Sokół I Jeżycze; o 15 na boisku Gromu na Szlagu Grom — Blask; na boisku Polonii w Głównie Polonia II Główna — KPW II; o 15.30 na boisku przy radiostacji Sokół II Jeżycze — Legia III.

Na prowincji grają: w Wresznie: **Victoria** — **Unia I Swarzędz**; w Swarzędzu: **Unia II** — **Huta Antoninek**; w Grodzisku: **Dyskobolia** — **KPW Buk**, w Międzychodzie: **Warta** — **Strzelec Międzychód**, w Mur. Goślinie: **Concordia** — **HOP III**, w Rawiczu: **Strzelec I** — **Strzelec II**, w Ostrowie: **KPW II** — **Victoria Ostrzeszów**.

Oprócz zawodów mistrzowskich i pucharowych odbędą się jeszcze spotkania towarzyskie: **Korona** — **Legia** o godz. 16 na boisku Korony. Obie drużyny wystąpią w reprezentacyjnym składzie.

KPW I — **Pentatlon** o 16 na boisku KPW w Dębcu.

W Gnieźnie spotyka się **Stella** — **WKS Inowrocław** o 14 na boisku przy wieży wodociągowej. (e)

Terminarz rozgrywek ligowych

W dniu wczorajszym został ostatecznie ustalony terminarz zawodów ligowych na sezon bieżący. Terminarz ten przedstawia się następująco:

4 kwietnia: **Wisła** — **Warszawianka**, **Pogoń** — **Garbarnia**, **LKS** — **Cracovia**.

11 kwietnia: **Garbarnia** — **Warta**, **Wisła** — **LKS**, **Warszawianka** — **Cracovia**, **AKS** — **Ruch**.

18 kwietnia: **Warta** — **Pogoń**, **Cracovia** — **LKS**, **Warszawianka** — **AKS**, **Ruch** — **Wisła**.

25 kwietnia: **LKS** — **Warta**, **Wisła** — **Pogoń**, **Warszawianka** — **Ruch**, **AKS** — **Czarni**.

2. maja: **Warta** — **Warszawianka**, **Cracovia** — **Pogoń**, **Ruch** — **LKS**.

3. maja: **AKS** — **Garbarnia**.

6 maja: **Wisła** — **Garbarnia**.

9 maja: **Warta** — **Ruch**, **Cracovia** — **Warszawianka**, **Pogoń** — **AKS**, **LKS** — **Garbarnia**.

23 maja: **Cracovia** — **Warta**, **Garbarnia** — **Ruch**, **Pogoń** — **Warszawianka**.

27 maja: **Wisła** — **Cracovia**, **LKS** — **Pogoń**, **Warszawianka** — **Garbarnia**.

30 maja: **Warta** — **AKS**, **Garbarnia** — **LKS**, **Ruch** — **Cracovia**.

6 czerwca: **Garbarnia** — **Cracovia**, **Pogoń** — **Ruch**, **LKS** — **Warszawianka**, **AKS** — **Wisła**.

13 czerwca: **Cracovia** — **AKS**, **Warszawianka** — **Pogoń**.

27 czerwca: **Wisła** — **Warta**, **AKS** — **LKS**.

1. sierpnia: **Ruch** — **AKS**.

8 sierpnia: **AKS** — **Warszawianka**.

15 sierpnia: **Ruch** — **Warta**, **Garbarnia** — **Pogoń**.

22 sierpnia: **Ruch** — **Warszawianka**.

29 sierpnia: **Warta** — **Cracovia**, **Garbarnia** — **AKS**, **Pogoń** — **LKS**, **Warszawianka** — **Wisła**.

5 września: **Pogoń** — **Warta**, **Cracovia** — **Wisła**, **LKS** — **AKS**, **Ruch** — **Garbarnia**.

19 września: **Warta** — **Garbarnia**, **Wisła** — **Ruch**, **Warszawianka** — **LKS**, **AKS** — **Pogoń**.

26 września: **AKS** — **Warta**, **Garbarnia** — **Wisła**, **LKS** — **Ruch**.

15 października: **Warta** — **Wisła**, **Cracovia** — **Garbarnia**, **Ruch** — **Pogoń**.

17 października: **Garbarnia** — **Warszawianka**, **Pogoń** — **Cracovia**, **LKS** — **Wisła**.

24 października: **Warta** — **LKS**, **Cracovia** — **Ruch**, **Pogoń** — **Wisła**.

31 października: **Warszawianka** — **Warta**, **Wisła** — **AKS**.

Pięściarstwo

HCP — **Warta**, ostatnie spotkanie o drużynowe mistrzostwo Polski, odbędzie się w niedzielę o godz. 12 w cyrku Olimpia.

Węgry pokonał Lipsk 12:2.

Kierownik węgierskiej reprezentacji bokserkiej p. Kankovsky, zdyskwalifikował znanego boksera wagi ciężkiej Nagy'ego, który dopuścił się w czasie ostatniego turnee ciężkich wykroczeń przeciwko obowiązującym drużynie przepisom.

W wyniku dyskwalifikacji Nagy nie będzie mógł startować w mistrzostwach Węgier 7 bm.

W każdej kuchni jest konieczna

MAGGIego
przyprawa

Do nabycia w butelkach różnej wielkości.

ZYCIE SOKOLE

Przed złotem związkowym w Katowicach

Od terminu zlotu związkowego w Katowicach dzieli nas już tylko termin 3 miesięcy, więc też prace przygotowawcze odbywają się w przyspieszonym tempie. Dotyczy to w pierwszym rzędzie miejscowego komitetu wykonawczego, z prezesem dzielnicy śląskiej St. Kowalczykiem na czele, pozostającego w stałym kontakcie z przewodnictwem związku. Celem stwierdzenia obecnego stanu prac przygotowawczych oraz omówienia koniecznych jeszcze dalszych zarządzeń, odbyła się w niedzielę 14 bm. w Katowicach pod przewodnictwem prezesa związku dh. płk. Arciszewskiego druga konferencja ogólnego komitetu organizacyjnego z udziałem przedstawicieli wszystkich dzielnic oraz miejscowego komitetu wykonawczego z przewodniczącymi poszczególnych komisji złotych.

W krótkich referatach i następującej po nich dyskusji omówiono całokształt spraw złotych. Ważną sprawą komunikacyjną przedstawił wiceprezes związku dh. Makryś, oznajmiając, że w myśl wprowadzonej od 1 kwietnia rb. nowej taryfy kolejowej, ministerstwo komunikacji przyznało uczestnikom zlotu najwyższej przewidzianej, tj. 75-procentowej zniżki przy przejazdach pociągami popularnymi, oraz zniżki 50-procentowej przy przejazdach indywidualnych, przyczem uczestnicy legitymować się winni wykupioną poprzednio złotą kartą uczestnictwa. Opłata za kartę złotą wynosi 1,50 zł.

Ministerstwo komunikacji domaga się jak najwcześniejszych raportów o ilości koniecznych pociągów popularnych i u-

li J. Em. Ks. Kardynał-Prymas dr. Hlond oraz naczelny wódz wojsk polskich, pan marszałek Śmigły - Rydz, symbolizując dwie wielkie idee: sokolego przywiązania do wiary św. oraz sokolego pogotowia narodowego. Niechaj też piękne i wzniosłe hasła zgrupują na katowickim boisku złotowym jak największe rzesze Sokolstwa.

Kinoteatr „ŚWIT“, św. Marcin 65
Na ogólne żądanie, jeszcze w sobotę i niedzielę, dn'a 4 kwietnia
„WŁADCA PODWODNEGO ŚWIATA“
Fantazja filmowa, która zdobyła sobie powszechne uznanie.
Od poniedziałku „BRUTAL“ z Victor Mac Laglen

Zjazd rady okręgu jarocińskiego

Zjazd Rady Okręgu Jarocińskiego odbył się pod przewodnictwem druha prezesa mec. Cybińskiego. Zagajając zjazd, powitał on delegata Dzielnicy druha W. Ryby z Poznania i p. kpt. Zycha, przedstawiciela P. W. i W. F. Okręg jarociński liczy 24 gniazd, ogółem członków na rok 1937 — 1016. W zjeździe brały udział 22 gniazda, nie przyszła szych delegatów gniazda Dobieszczynna i Jaraczew. Obecnych delegatów było 34, członków Zarządu Okręgowego 12 oraz gości 18.

Treściwe sprawozdania z całorocznej działalności zarządu okręgowego oraz stanu pracy w okręgu wygłosili prezes druha mec. Cybiński, sekretarz druha Mieczysław Lison, skarbnik druha Mieczysław Szamborski, naczelnik druha Władysław Wrona, naczelniczka druha Zboralska i przewodnicząca okr. wydziału sokolego druha Helena Sobczyńska. Sprawozdanie świadczy o bardzo ruchliwej pracy członków zarządu okręgu; zebrań zarządu odbyło się 14, dalej zebranie prezesów i naczelników, urządzono zlot okręgowy, zawody okręgowe; poza tym odbyło się 5 zebrań Wydziału Technicznego, w których zarząd okr. brał udział, obecnie okręg posiada gniazda męskich 16, mieszanych 5, żeńskich 3. W imieniu władzy dzielnicowej przemawiał druha W. Ryba. Po krótkiej dyskusji nad sprawozdaniami udzielono zarządowi w myśl wniosku komisji rewizyjnej jednogłośnie pokwitowania.

W wyborach uzupełniających do zarządu okręgu, z którego ustępowali druhowie Echaust, Lison, Szymczak i Kulo-wa, wylosowanych wybrano ponownie — Budżet na rok 1937 uchwalono w kwocie 2491,12 zł. Uchwalono urządzić zlot okręgu i zawody w Jarocinie w dniu 8. 8. 1937.

Szczególnie żywo omawiano zlot związkowy w Katowicach, dalej sprawy Podbudki Sokolej, składek związkowych, u-regulowanie zaległości do Związku i Dzielnicy za lata do 1936. W serdecznych słowach przemawiał przedstawiciel P. W. i W. F. p. kpt. Zych. Do zarządu Dzielnicy Wielkopolskiej wybrano prezesa dh. mec. Cybińskiego i naczelnika dh. Wronę, jako zastępcę dh. Sobczyńską i dh. Echausta.

Z OKRĘGU GNIEŹNIEŃSKIEGO

Na niedzielnym posiedzeniu Rady Okręgowej w swym sprawozdaniu dh. prezes Perz stwierdził nieznaczny ubytek członków, co w dużej mierze tłumaczy się skreśleniami po gniazdach nieplacących składek. W roku sprawozdawczym odbyło się dziewięć zebrań zarządu, jedno Rady Okręgowej oraz jedno prezesów i naczelników. Członkowie zarządu brali udział w rocznych walnych zebraniach we wszystkich gniazdach. Również przeprowadzono liczne lustracje techniczne.

Prezeska okr. Wydz. Sokolic dh. Bartuszcza, ma pod swoją opieką 4 samodzielne gniazda i 8 oddziałów. Liczba druhen wynosi niećwiczących 149, ćwiczących 105, młodzieży 125. Na stanowisku przewodniczącej w ciągu roku nastąpiła zmiana. Z działalności w Gnieźnie zanotować należy 3-dniowy kurs dla naczelniczek i kierowniczek młodzieży, oraz zjazd Sokolic w listopadzie ub. r. Sprawozdanie kasowe wykazuje saldo na 1. 1. 37 137,40 zł. Wedle sprawozdania naczelnika Namysła okręg liczy ćwiczących druhow 232, druhen 105, młodzieży męskiej 150, mł. żeńskiej 125. Rok 1936 nie odznaczył się żadną zmianą. Praca techniczna szła normalnym biegiem. Zlot w Słupcy mimo niepogody udał się w całej pełni. Na 14 dniowym kursie dzielnic. w Poznaniu reprezentowany był okręg przez 2 druhow. Dla

zapoznania się naczelników z ćwiczeniami złotowymi urządzono 3-dniowy kurs w Gnieźnie, obeslany przez 10 gniazd. Udział wzięło 14 druhow. W dalszym ciągu przedłoża sprawozdanie naczelniczka Bednarkiewiczowa. I tu wyniki pracy były dodatnie.

Stan kasy okręgowej przedstawił druha Ptschydy. W dochodach było 1.582,52 zł, w rozchodach 1.478,37 zł. Saldo wynosi 104,15 zł. (br.)

Recital fortepianowy
Pierre Maillard-Verger
mający się odbyć w dniu 4. bm. o godz. 20 w auli uniwersyteckiej
odwołuje się
z powodu zgonu śp. Karola Szymanowskiego. Datę koncertu podamy wkrótce. Bilety, nabyte na koncert w dniu 4. bm., nie tracą ważności.
zg 12 330

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego
Dziś dawno nie grana opera G. Verdiego „Bal maskowy“, w doskonałej obsadzie z pp.: dr. Stani Zawadzka, dr W. Roessler-Stokowska, J. Musielewska, J. Wolińskim,

E. Majem, K. Urbanowiczem, R. Cirinem i in. Kier. muz. kapelm. S. Barański, reż. M. Janowska - Kopczyńska. Choreografia M. Statkiewicz.
W niedzielę 4 bm. po południu uroczna operetka „Kwiat Hawaju“.
Wieczorem przemila operetka „Płasz-nik z Tyrolu“.
W poniedziałek 5 bm. jedyny występ genialnego tancerza Haralda Kreutzberga, laureata olimpijskiego festiwalu międzynarodowego w Berlinie. We czwartek 8 bm. fenomenalna piewaczka hiszpańska Conchita Velazquez, uznana za najlepszą współczesną Carmen, wystąpi gościnnie jedyny raz w tej znakomitej operze J. Bizeta.

Z Teatru Polskiego
Dziś w sobotę efektowna sztuka A. Randa „Kto zabił?“, z gościnnym występem Jana Boneckiego. W niedzielę po południu po cenach do połowy zniżonych arcykomiczna lekka komedia „Zamieszaj“, wieczorem „Kto zabił?“ z gościnnym występem Jana Boneckiego, który już kończy swoje występy w nadchodzący wtorek.

Najbliższą premierą będzie rewelacyjna komedia Romana Niewiarowicza pt. „Gdzie diabeł nie może“. Nowością ta grana będzie niebodem w całej Polsce. Jak wiści niosa, tak dobrej komedii nie było od lat. Reżyseria R. Zawistowskiego. Równocześnie w próbach „Księżę Niezłomny“ Słowackiego w nowej inscenizacji Br. Dąbrowskiego.

Z Teatru Nowego
Dziś premiera dawno zapowiadanej i z tak wielkim zainteresowaniem oczekiwanej fenomenalnej komedii jednego z najgenialniejszych dramaturgów G. B. Shaw'a „Profesja pani Warren“. W roli tytułowej Halina Cieszkowska. Obok niej w roli Vivii świeżo pozyskana p. Janina Zakrzyńska, oraz panowie Lubicz - Liśowski, Szablowski, Drewicz, Fiszer. Przepiękne wnętrza projektu art. mal. F. Warsztynowicza. Początek o godz. 8,10 wiecz.

W niedzielę o godz. 3 po poł. bajka pióra B. Horskiej „Śpiąca królewna“. Ceny popularne.
O godz. 5 po południu arcyciekawa

Lwią czupryną
poszczycić się może każdy kto używa
skuteczny środek wzmacniający porost włosów i zapobiegający ich wypadaniu.
MIA
JEDYNIEM Z FABRYKI KOSMETYKÓW
Henryk Żak Poznań
PRZED UŻYCIEM ZMYĆ GŁOWĘ SZAMPONEM **MIAFLOR**
Pg 25 199/200-Z, 712

sztuka J. Zawieyskiego pt. „Portret Łukasza“. Ceny zniżone.
Wieczorem o godz. 8,10 po raz drugi „Profesja pani Warren“, z Haliną Cieszkowską w roli tytułowej.

DZIŚ!
W sobotę, 3 kwietnia o godz. 11 wiecz. w kinoteatrze „SŁOŃCE“

HANKA ORDONOWNA

HANKA ORDONÓWNA, niezrównana pieśniarka-diseuse, ulubienica publiczności przybyła do Poznania i wystąpi dziś w sobotę, dnia 3 kwietnia o godz. 11 wiecz. w kinoteatrze „Słońce“.

Występy HANKI ORDONÓWNY w Berlinie i innych miastach Rzeszy przyniosły wielki sukces tej znakomitej artystce. Publiczność niemiecka nazywa ją najlepszą polską pieśniarką, prasa podkreśla w recenzjach jej niezwykły talent i ekspresje dramatyczną, wyrażając się w pełnych uznania słowach o tak rzadko spotykanym, jak jej głosie.

HANKA ORDONÓWNA na dzisiejszym swym WIECZORZE w „Słońcu“ wykona między innymi następujące piosenki:

Lumpaci-Vagabundus — Ballada o Jean Vertoi — Ballada o kryzysie — Czemu tyle jest dni — Jak przykazał Strauss — Śmigus-Dyngus — Nie jestem — Związane ręce — Koloratura na swojsko — Dzisiejsze Panie — Za murami Grenady — Mimoza.

Przedziwny czar jej piosenek i niezwykła popularność artystki ściągają zapewne i tym razem do „Słońca“ najwytworniejsze sfery naszego miasta.

Popyt na bilety ogromny!
Zainteresowanie dzisiejszym wieczorem bardzo wielkie!

Bilety po cenach bardzo przystępnych od 1 zł do 4 zł (łącznie z wszystkimi opłatami) do nabycia wcześniej w składzie cygar p. Szejbrowskiego przy ul. Pierackiego nr. 20. Tel. 56-38. zg 26 698

KURSY RYTMIKI I PLASTYKI prof. Walentyny Wiechowiczowej Ratajczaka 14 m. 23.

Przedmioty: Rytmika, Plastyka, Taniec artystyczny, Gimnastyka plastyczna. Komplety: Pań, Panów, Dzieci. Godziny popołudniowe i wieczorne. Warunki przystępne, dla pracujących ulgi.

Specjalne kursy: Gimnastyki obchudzającej dla pań, Rytmiki i Gier rytmicznych dla dzieci młodszych (od 4½ lat).

Informacje i wpisy na miejscu codziennie o godz. 4—5. Ratajczaka 14 m. 23. dg 22 670

Czytajcie i abonujcie „Ilustrację Polską“!

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

W serdecznym holdzie i z pokorną prośbą na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu złożyli do dnia 15 marca 1937 r.

Ze Skarby przy Pomniku wybrano: 11. 3. 37 2,57	M. Ziembianka, Kraków 3.—	K. Pieczyńska, Ostrzeszów 5.—
M. Wołyńska z prośbą o miłość i zgodę w małż. i nawr. siostrz. z życia grzesznego 5.—	J. Zdanowska, Kraków 3.—	M. Pietrzakówna, Długie Stare 7.—
12. 3. 37 10,76	W. Krajewski, Grudziądz 10.—	Fr. Wójcikowa, Namfa i Madłówna, Podgórze-Kraków 3.—
13. i 14. 3. 37 16,47	L. Piżnowska, Czeszochowa 20.—	A. Bar. Markowa 1.—
W. P. Goliniewicz, Poznań 1.—	A. Kolodziejska, Czeszochowa 2.—	K. Dandurowa, Kalusz 6.—
L. Falkowska, Raków 5.—	L. Łuszkiewiczowa, Łódź 10.—	W. Ziółkowska, Inowrocław 1.—
H. F. Raków 1.—	T. Toborek, Ostrowiec 5.—	Związek Ociemniałych Żołnierzy, Łwów 5.—
M. Machaj, Brzeżany 2.—	T. Koliński, Brusy 3.—	H. Miś, Polska Wieś podz. N. S. J. za odebr. i. z pr. o dal. 2.—
Z. Kozłowska, Kraków 1.—	St. Janicki, Skorzydzew 5.—	M. Cholewa, Dąbrowa-Stara 3.—
H. Czyncielowa, Kraków 1.—	J. Sikorska, Krobia 2.—	K. Paterski, Dominowo 2.—
J. Zaleska, Wilno 10.—	W. K. Grzesiecki, Chorzów 2.—	St. Piotrowski, Pińsk 5.—
J. Błaszczakiewicz, Zabrodzie 11.—	III 5.—	T. Frackowiak, Kutno 5.—
S. Grabarkiewicz, Żerniki 2.—	W. Glundrewicz, Stryj 5.—	W. Jarczewski, Poznań 10.—
J. Cybańska, Kwidz 2.—	M. Majsterowa, Złoczów 2,50	A. Nowicka, Jódź 10.—
J. Portalski, Gostyń 3.—	O. Żurowska, Zagórz 1.—	Ks. B. Zach. Krasnobród 2.—
J. Nowakowski, Gostyń 2.—	Z. Gutwiński, Gorlice 2.—	Zakład Braji Albertynów, Przemysł 1.—
K. Bresińska, Kościelec 5.—	Z. Jarnot, Brzeszcze 2.—	Dr A. Paško, Osieczna 3.—
E. Gładychowiec, Lipnica 1.—	I. Taborski, Przeworsk 2.—	Z. Błaszczak, Borzeczek 2.—
M. Konarska, Stare Brody 3.—	M. Mycielska, Nienadawa 1.—	H. Zdanowska, Kraków 3.—
P. Krobikówna, Kościan 10.—	Ks. Fr. Łuszczycki, Lubienia 2.—	St. Liśowski, Kraków 2.—
K. Błaszczakowa, Witkowiec 3.—	Firma Braja Lalpop, Szulc i Ska, Poznań 5.—	B. Mackowski i B. Mieliwek, Toruń 5.—
M. Tachlerowa, Stryj 1.—	J. Zaborowski, Warszawa 2.—	I. Kolodziejska, Kronków 1.—
J. Babij, Reklinięc 1.—	Z. Kofluk, Poznań 1.—	Inż. W. Krawczyński, Dąbrówka 2.—
L. Gendźiorowska, Sulmierzyce 1.—	J. Fros, Rybnik 5.—	Ks. J. Lokay, Nowa Wieś 5.—
W. Szwenim, Szamotuły 5.—	A. Derechowa, Żnin 5.—	Dyr. Inż. A. Hoffmann, Toruń 5.—
Fr. Karasiewicz, Poznań 10.—	H. Pellowski, Bydgoszcz 5.—	
St. Karasiewicz, Poznań 10.—	K. L. Strzeński, Warszawa 1.—	
M. Staw, Brzeźnica z pr. o modl. za dusze ś. p. żony Aleksandry Emilij 1,50	W. Mixstacka, Zakopane 2.—	
	St. Gądomski, Sosnowiec 10.—	
	F. Radziwiłowski, Łódź 3.—	
	J. Westfal, Łódź 6.—	
	L. Pradyński, Bydgoszcz 10.—	
	K. Sutterowa, Kalisz 3.—	

Konto P. K. O. nr 207 470 — Sekretariat, Poznań, św. Marcin 69, m. 17.

Kinoteatr „SŁOŃCE“ Kinoteatr
W sobotę, 3 i w niedzielę, 4 kwietnia o godzinie 3 po poł.
SPECJALNE POPULARNE PRZEDSTAWIENIA
po cenach znacznie zniżonych.
Głośne arcydzieło filmowe realizacji Anatola Litwaka, niezapomnianego twórcy „Mayerling“
ZALOGA
wzruszający dramat według słynnej powieści Józefa Kessela.
W rolach głównych:
ANNABELLA
JEAN MURAT — CHARLES VANEL
Porwająca treść! Mistrzowska reżyseria! Niebywałe sceny lotnicze! Doskonała gra artystów!
Film „ZALOGA“ dla dzieci i młodzieży wzbroniony.
Bilety po cenach znacznie zniżonych:
Cały PARTER 75 gr. Cały BALKON 1 zł
sa do nabycia wcześniej od piątku przy kasie III kinoteatru „SŁOŃCE“.
zg 12 321/2

czestników, aby móc należycie zorganizować przyjazd i odjazd spodziewanej wielkiej masy uczestników złotych. Według dotychczasowych danych zainteresowanie złotem wśród sokolstwa jest bardzo duże i obecnie przewiduje się około 30 pociągów popularnych do Katowic.

Niezależnie od złotych kart uczestnictwa wydawane będą, również za uprzednim zamówieniem i opłaceniem, karty żywnościowe w cenie 1,25 zł od osoby za całodzienne, trzyrazowe, wyżywienie. Bezpłatnego wyżywienia wydawać się nie będzie.

Kwatery masowe przygotowane będą w szkołach a poza tym będzie do dyspozycji dostateczna ilość łóżek w hotelach i pensjonatach w cenie od 3,50 do 9 złotych za dobę, jak i przypuszczalnie także w mieszkaniach prywatnych.

Poza tym omówiono szereg spraw związanych z działalnością komisji propagandowej, przyjęcie imprez, finansowej oraz budowlanej, przyczem specjalnie podkreślano ofiarą pomoc ze strony magistratu katowickiego; wreszcie bardzo obszernie i szczegółowo referował dh. naczelnik Boryczka sprawę występu gimnastycznego i złączonych z nim pokazów.

Żyje i serdecznie zadowolone wywołała sprawa protektoratu złotowego, który — jak już prasa donosiła — przyjął raczy-

Gabinet kosmetyczny Magistra Kuntzówny
Poznań, Sew. Mielżyńskiego 4 m. 3, tel. 5438
Pielegnacja cery i włosów. Usuwanie plam i piegów oraz nadmiernego og 26/5 owłosienia.

Jubileusz Matki Ledóchowskiej

Dnia 17 kwietnia przypada 50-letni jubileusz przywdziania przez M. Urszulę Ledóchowską sukni zakonnej zgromadzenia SS. Urszulanek w Krakowie. Znaną są ogólnie dzieje pracowitego żywota Czcigodnej Matki, jej wielkie zasługi dla Kościoła i Ojczyzny.

Gdy po długiej tułaczce na obczyźnie, w Petersburgu, w Finlandii, gdzie w świeckich szatach prowadziła pensjonat dla panien, w Szwecji i Danii, gdzie odczytami o Polsce budziła zainteresowanie do naszych spraw, wróciła po wojnie do odrodzonej Ojczyzny, na czele 40 Sióstr, założyła nową gałąź zgromadzenia zakonnice ss. Urszulanek, tzw. Urszulanek (S. J. K.), a dom św. Olafa w Pniewach stał się domem macierzystym dla dziś już przeszło 20 zakładów rozsianych w całym kraju.

W obchodzie jubileuszu Czcigodnej Matki nie może braknąć jej dawnych, jeszcze krakowskich wychowanek, wychowanek z Pniew, a może głos ten dojdzie do której z wychowanek z Petersburga i Finlandii.

W Poznaniu utworzył się komitet byłych uczennic. Wzywamy dawne wychowanki do przysyłania swych nazwisk dla umieszczenia ich na wspólnym adresie oraz do pieniężnej ofiary na cele zakładów Matki.

Za Komitet:
(—) Elżbieta Juraszówna
Poznań, ul. Sporna 14
(—) Maria Górnicka
Poznań, ul. Mickiewicza 29

RADIO

Kolysanki różnych narodów

W niedzielę 4 bm. o godz. 21.20 usłyszą radiosłuchacze miłą audycję nadaną z Krakowa na wszystkie rozgłośnie polskie. Będzie to reportaż muzyczny, którego treścią są kolysanki różnych narodów. Cześć wokalną audycji w wykonaniu wybitnej śpiewaczki H. Zboińskiej-Ruszkowskiej uzupełni tekst literacki.

Koncert krakowskiej Filharmonii
Dnia 4 bm. o godz. 17 rozgłośnie Polskiego Radia transmitują z sali „Starego Teatru” w Krakowie koncert symfoniczny. Koncert obejmuje m. in. kompozycje muzyków polskich: „Fragment symfoniczny” — Pożniaka, poemat symfoniczny „Nevemose” — Morawskiego i „Suite koncertowa” — Woytowicza. Jako solista wystąpi znany kompozytor i pianista Bolesław Woytowicz, który odegra „Fantazję pol-

ską” — Paderewskiego. Orkiestrą krakowskiej Filharmonii dyryguje St. Lidzki-Siedziński.

Chirurg filozofii w audycji radiowej
August Wilkoński, jak sam siebie nazywał żartobliwie „chirurgiem filozofii”, autor uciecznych ramot i ramotek, będzie tematem wieczoru literackiego w opracowaniu Stanisława Wasylewskiego. Audycja ta nadana zostanie dnia 5 bm. o godz. 21. W lekkim felietonie zapozna radiosłuchaczy St. Wasylewskiego z niezrównanym polskim humorystą drugiej połowy XIX wieku, zwanym „kawalerem krzyża naturalnego”.

Dama Kameliowa

Przed jutrzejszą premierą w kinach Apollo i Metropolis

Któż nie zna „Damy kameliowej”, fascynującej opowieści o pięknej kobiecie, która była otoczona wielbicielami, zbytkiem, a jednak nie zaznała szczęścia w miłości.

Zadna aktorka nie nadaje się do takiej roli, do roli „Damy Kameliowej” tak, jak Greta Garbo.

Przekonaliśmy się z poprzednich filmów Greta Garbo, że aktorka ta stworzona została do roli, gdzie uczucia są stawiane ponad wszystko.

I dlatego historia życia Małgorzaty Gautier, której oczom blasku dodawał

często szampa, czasem iza — jest idealną rolą dla Greta Garbo.

W filmie „Dama Kameliowa” obok Greta Garbo występuje Robert Taylor, najprzystojniejszy amant ekranu.

AKCJE na Gieldzie nienotowane kupię LEWINSKI, WARSZAWA, ALBERTA 12-9.
nr 41238

Z WYDAWNICTW

Ks. Maksymilian Rode: Problem sprawiedliwej płacy — czyli: Jaką powinna być płaca robotnika? — Poznań 1937. Str. 134.

W książce niniejszej autor porusza bardzo ważne, dotąd mało omawiane zagadnienie. Problem płacy — to zagadnienie trudne. Autor traktuje je rzeczowo, spokojnie, opierając swe wywody na obfitej literaturze zagranicznej. W wyniku rozważań swych zaznacza, że na podstawie wymagań sprawiedliwości robotnik powinien zarobić tyle, by mógł się utrzymać z rodziną, by miał poza tym możliwość spełnienia potrzeb swego ducha.

Książkę ks. Rodego polecić można Przew. Duchowieństwu, pracodawcom i działaczom społecznym.
X. Br. D.

W czwartek, dnia 1 kwietnia 1937 r., zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy i ukochany syn, nasz brat, szwagier i wuj, ś. p.

Edmund Świałkowski

wiceburmistrz miasta Gołańczy

o czym zawiadamiają,
nr 41 245

w ciężkim smutku pogrążeni
matka z rodziną.

Pogrzeb odbędzie się dnia 5 kwietnia po nabożeństwie żałobnym, które odprawi się o godz. 10 w kościele parafialnym w Gołańczy.

Gołańcz, Berlin, Gdańsk, Mogiła, Lubliniec, Nakło.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

W czwartek dnia 1 kwietnia 1937 r. o godzinie 18,30 zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 26, nasz najdroższy syn, brat, siostrzeniec, szwagier i kuzyn ś. p.

Stanisław Jedraszewski

student prawa i ekonomii U. P. i oficer rez. W. P.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 4 kwietnia o godzinie 16-tej z kostnicy cmentarza Matki Boskiej Bolesnej na Górczynie.

zg 26 688

W ciężkim smutku pogrążeni
Rodzice, siostry, bracia, wujowie,
szwagrowie i rodzina.

Poznań, Chelmece, Wronki, Zegrze, Bydgoszcz i Niszczewice.

Dnia 2 kwietnia 1937 r., zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., ś. p.

Andrzej Borzych

współwłaściciel Firmy Borzych i S-ka

W Zmarłym straciliśmy wieloletniego zasłużonego współwłaściciela i drogiego Kolegę. Cześć Jego pamięci.

zg 26 672

Stanisław Bochyński
Stanisław Mikołajczyk.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 4 kwietnia br. o godz. 16 z kaplicy Bożego Ciała na cmentarz parafialny Dębiec.

Dnia 1 kwietnia 1937 r. rozstał się z tym światem śp.

Edmund Świałkowski

wiceburmistrz

ostatnio p. o. burmistrza miasta Gołańczy. W zmarłym traci miasto zacnego i wzorowego obywatela.

Cześć Jego pamięci

Pogrzeb odbędzie się dnia 5 bm. o godzinie 10.

Zarząd — Rada Miejska
i Pracownicy Zarządu Miejskiego.

Gołańcz, dnia 2. IV. 1937 r.

nr 41 206

Dnia 2 kwietnia 1937 r., zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, mój najdroższy mąż, nasz ukochany ojciec i zięć, ś. p.

Andrzej Borzych

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 4 kwietnia br. o godz. 16 z kaplicy Bożego Ciała, na cmentarz w Dębcu.

zg 26 685

W ciężkim smutku pogrążeni
żona, dzieci i rodzina.

Poznań, Dolna Wilda 6.

Dnia 1 kwietnia 1937 r., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Maria Wawrowska

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 4-go kwietnia br. o godz. 16 z kostnicy wojskowej, Wały Jana III na cmentarz par. farnej przy ul. Bukowskiej.

Tow. „Pielgrzym” pod wezw. Matki Boskiej
Wypadek 446. w Poznaniu. zg 26 689

Za oddanie ostatniej przysługi i wyrażenie słów pociechy w tak ciężkiej dla mnie chwili z powodu zgonu mej drogiej żony i kochanej mamusi, ś. p.

Marii Magdaleny Domagałowej

składam Wielobnym Ks. Ks. Kanonikowi Jaskowskiemu z Inowrocławia, Bielerzewskiemu z parafii św. Marcina, Państwu Muszyńskim, Cechowi Fryzjerów Damskich, Zw. Prac. Fryzjerskich w Poznaniu, Cechowi Fryzjerów z Inowrocławia oraz wszystkim byłym współpracownikom, Krewnym i Znajomym serdeczne

Bóg zapłać!

zg 26 692. Mąż z dziećmi i rodzina.
Inowrocław, w kwietniu 1937 r.

W drugą bolesną rocznicę śmierci naszej ukochanej, najlepszej, nigdy niezapomnianej matczki i babki, ś. p.

Antoniny Dąbrowskiej

zmarłej dnia 3. 4. 1935 r., przeżywszy lat 66, odprawi się dnia 6 kwietnia 1937 r. o godz. 9 w kościele parafialnym Bożego Ciała

msza św. żałobna

o której Krewnych i Znajomych drogiej nam Zmarłej powiadamy
zg 26 690 dzieci.
Poznań, Oborniki, Bydgoszcz.

W piątek, dnia 2 kwietnia 1937 r., zmarł po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzony Sakramentami św., ś. p.

Andrzej Borzych

współwłaściciel Firmy Borzych i S-ka.

W Zmarłym straciliśmy drogiego nam Szefa to też pamięć o Nim zachowamy na zawsze.

zg 26 671

Personel Firmy Borzych i S-ka.

Andrzej Borzych

przeżywszy lat 46. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 4. bm. o godz. 16 z kaplicy przy kościele Bożego Ciała na cmentarz parafialny w Dębcu. zg 26 696

Uprasza się członków o gremialny udział pod sztandarem.
Cech Rymarzy i Siodlarzy w Poznaniu.

KANCELARIĘ ADWOKACKĄ
otworzyłem

w Poznaniu, ul. Kantaka 6 m. 8 tel. 48-28

Stanisław Kurpisz
adwokat

Pg 25 918-13,104

WŁASNA
LECZNICĘ KOBIECĄ

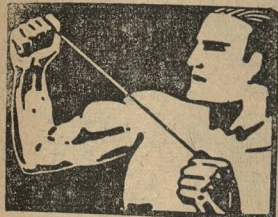
otworzył przy ul. Jasna 16

DR WACŁAW MAJER

Tel. 68-71

Pg 25 612-12,179

Tel. 68-71

WYCIĄC
Czy muzyk, czy tenisista - zawsze zadowolony
ze strun „KÜNZLA“

Marka „Künzel“ — to gwarancja najlepszych strun kieszonkowych, pochodzących ze słynnej, największej fabryki strun.

Struny „Künzla“ wyróżniają się:

**niedoścignioną wytrzymałością
przy niezmiennie trwałym napięciu.**

Żądajcie od swego dostawcy tylko strun „Künzla“!

Jeneralne przedstawicielstwo na Polskę i w. m. Gdańsk

Dom Przemysłowo-Handlowy William Koesche

ng 41 200

Warszawa, Al. Jerozolimskie 24, tel. 649-25.

Dostawy dla kupców z własnego składu hurtowego.

INOWROCLAW ZDRÓJ

**KURACJE RYCZAŁTOWE
CAŁKOWITY POBYT**

126,— zł 2 tyg. 185,— zł 3 tyg. 240,— zł 4 tyg.

Otwarcie sezonu 1 kwietnia.

Bezpłatne prospekty wysyła ZARZĄD.

Pg 25 844-12,101

KURSY SAMOCHODOWE

FR JURKOWSKI DOZNAJ
DĄBROWSKIEGO 79-TEL:78-80

dg 22 201A

Od dnia 20 b. m. przyjmuję od godz. 12—13,30
i od 16—18. W środy tylko od 12—14.

Dr Maria Świdorska

Kosmetyka lekarska
Choroby skórne

Tel. 15-79

Pl. Wolności 17

zg 26 621

**Otwierajcie szafy!
Przełóżajcie garderobę!**

Przynoście waszą odzież wiosenną do farbowania i chemicznego czyszczenia, bo

Pg 25 643/4-13,49/50

**najlepiej
czyści chemicznie i farbuje**

BARWA-KAŁAMAJSKI

Filie we wszystkich dzielnicach Poznania

Każdy ideowo wartościowy powstaniec należy jako członek tylko do najstarszych Towarzystw Uczestników Powstania Wielkopolskiego 18/19, które mają we wszystkich miastach swą siedzibę.

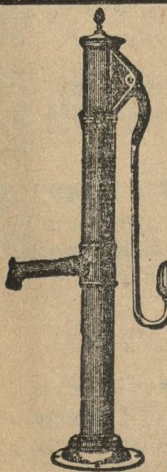
Czytaj dwutygodnik

Powstaniec Wielkopolski

organ niezależnej opinii powstańczej.

Nr. 7. II. R. zawiera:

- 1) Głos krytyki i prawdy. (Powstańcy potwierdzają słuszności naszego punktu widzenia w sprawie konsolidacji.)
 - 2) Nie wolno zwalczać zastępujących Niepodległościowców.
 - 3) Wnioski o Krzyż i Medal Niepodległości.
 - 4) Nieznane życiorysy pierwszych poległych Powstańców (Franciszek Ratajczak i Antoni Andrzejewski).
 - 5) Ostrzeżenie w sprawie dokumentów Powstania Wlkp.
 - 6) Czy to w porządku?
 - 7) Zaciąg ochotników do marynarki wojennej. zg 12 328-9
 - 8) Nasza kartoteka.
 - 9) Sprawozdania z ruchu Towarzystw, komunikaty P. W. W. T. oraz L. O. P. P., Nekrologi, itp.
- Adres Admin. i Redakcji: Poznań, Wolnica 1, Tel. 24-96.
Konto pocztowe rozrachunkowe 27. Konto P.K.O. 204 566.
Egz. cena 20 gr. rocznie 4 zł 80 gr. Dla uniknięcia przerwy w wysyłce dwutygodnika, prosimy prenumeratorów o rychłe opłacenie prenumeraty na II kwartał. Formularze Komitetu Krzyża i Medalu Niepodległości nabyć można w Księgarni św. Wojciecha.

Woda nic nie kosztuje

ale tylko z własnej studni

STUDNIE WIERCONE, abisyńskie i artezyjskie.

POMPY nowoczesne ssące i ssąco-tłoczące

WODOCIĄGI HYDROFOROWE — ręczne i automatyczne „Elektra“.

WIERCENIA badawcze dg 22 638

Wykonuje solidnie i tanio

J. KOPCZYNSKI i SP.

Przedsiębiorstwo wiercenia studzien i fabryka pomp
POZNAŃ, ul. Marsz. Focha 127.

Porady i kosztorysy bezpłatnie
Rok zał. 1893. Nr. telefonu 65-68 i 60-42.

Prywatna Szkoła Powszechna

przy

Gimnazjum im. Królowej Jadwigi

w Poznaniu

z pełnymi prawami szkół państwowych

w myśl rozporządzenia Kuratorium O. S. P. przyjmuje na nowy rok szkolny zgłoszenia do **wszystkich** klas szkoły powszechnej od 4 do 7 kwietnia pomiędzy 10 a 12 i 16 a 18.

Przyjmuje się także wpisy do

Gimnazjum żeńskiego im. Królowej Jadwigi

Wały Zygmunta Starego 9 (wprost parku Marcinkowskiego), tel. 59-85
Dla zamiejscowych internat.

dg 22 660

Lucyna Sokolnicka

przełożona

Mieszkanie prywatne i internat Ogrodowa 13 m. 3, tel. 32-90

Prywatna Szkoła Powszechna św. Jana Bosko

ulica Marszałka Focha 82

przyjmuje stosownie do rozporządzenia Kuratorium O. S. P. na rok 37/38 wpisy do **wszystkich** klas od godz. 10—12 i 15—17

dg 22 671

właścicielka **Helena Zieglerowa**

Prywatna Szkoła Powszechna Koed.

im. św. Stanisława Kostki — Krasieńskiego 16 — Tel. 66-39

WPISY dziewczynek i chłopców do wszystkich klas

od 4—7 kwietnia od 10—12 i od 16—18.

zg 26 697

BOISKO. — JASNE LOKALE W NOWOCZESNEJ WILLI. — OGRÓD SZKOLNY.

Prywatna Szkoła Powszechna Żeńska SS. Elżbietanek

— Poznań — ulica Łąkowa 4b —

przyjmuje w myśl rozporządzenia Kuratorium O. S. P. na nowy rok szkolny 1937/38 zgłoszenia uczennic do wszystkich klas

od 4—7 kwietnia w godzinach od 9-12 i od 16-18

(w niedzielę od 10—13)

zg 26 660

ORIENT HENNA SZAMPON

farbuje, zmienia włosy we wszystkich odcieniach przez zwykłe mycie.

FR. BOGACZ - BYDGOSZCZ, Dworcowa 14
WSZĘDZIE DO NABYCIA!

Pg 25 645/6-13,6/8

Aug. Hoffmann, Gniezno

Tel. 212 SZKÓŁKI DRZEW I RÓZ

Pierwszorządne największe kultury gwarantowane odmiany zdrowych drzew owocowych, alejowych i ozdobnych. Niskie iłpienne róże, konifery, szparagi, Dahlie i t. d. Rok zał. 1837. Katalog i cennik bezpłatnie. Szkołki obejmują 50 hektarów. zg 26674

FARBY

Lakiery - Pokosty tanio

w specjalnym Składzie Farb

Firmy **FIGAS**

Wielkie Garbary 40, nar. Grobli.

telefon 26-15

ng 29 179/81

DZIELNY

EKSPEDIENT

do składu białawot potrzebny od zaraz

Zgłoszenia pisemne z podaniem wysokości pensji wraz z dołączeniem odpisów świadectw i ewtl. fotografii proszę skierować do Kuriera Pozn. pod nr **40810**

ZATWIERDZONA RESZTÓWKA

400 mórg-ziemia pszenno buraczana, z budynkami, kompletnym żywym i martwym inwentarzem, zasiewami zimowymi, wiosennymi, zapasami do 1 lipca b. r. — na sprzedaż. **Cena 142.500,— zł.** Informacje Biuro Parcelacyjne, Poznań, Plac Wolności 11.

Pg 25 919-13,110

CUKIERNIA-KAWIARNIA

z ogrodem do zabaw, z koncesją na wyszynk, w pełnym biegu, w mieście ponad 6000 mieszkańców, nad jeziorem, z powodu choroby właściciela jest od zaraz do **wydzierżawienia**. Zgłoszenia do agentury „Kuriera Poznańskiego“ w Obornikach, ul. Czarnkowska 1. Wlkp. ng 41 225

Poważne przedsiębiorstwo przemysłowe na prowincji poszukuje od zaraz rutynowanego, samodzielnego **KORESPONENTA**

w jęz. francuskim, angielskim i niemieckim, możliwie obeznanego z eksportem. Oferty z odpisami świadectw, referencjami, fotografią i podaniem warunków nadsyłać do Kuriera Poznańskiego, ul. św. Marcina 70 pod **dg 22 676**

KIEROWNIKA-UDZIAŁOWCA

rzutkiego kupca w miejsce ustępującego spółnika (kapitał 10-20 000 zł) poszukuje fabryka artykułów żywnościowych. Zgłoszenia Kurier Poznański **zg 26 695**

KUPIĘ skład żelaza
Szczegółowe oferty do Kuriera Poznańskiego pod **zg 26 693-4**

POWAŻNY SKŁAD ŻELAZA

w pełnym biegu, jest z całym zapasem albo częściowym od zaraz do **zadzierżawienia**, miasto powiatowe, gimnazjum. Reflektanci, lecz tylko poważni i serio myślący, a dysponujący większym kapitałem zechcą skierować dość wyczerpujące oferty do Kuriera Poznańskiego **zg 26 597.**

Szukam

w powiatowym ruchliwym mieście, ponad 15 tysięcy mieszkańców, w najlepszym punkcie handlowym do objęcia dobrze prosperującego **składu białawot konfekcji galanterji Damskiej Męskiej**. Obrót cyrka zł 250 tysięcy. Tylko poważne i wyczerpujące oferty proszę kierować do Kuriera Poznańskiego pod **zg 26 696**

Licytacja nieruchomości

Dnia 6 kwietnia 1937 r. odbędzie się w Sądzie Grodzkim we Wronkach, pokój nr. 2 licytacja domu mieszkalnego ze składem, położonego we Wronkach przy ul. Poznańskiej nr. 35.

Cena wywołania zł 8.662,50, rękojmia zł 1.155,—.

Możliwe przejęcie niskoprocentowanej długoterminowej pożyczki.

Informacji udzieli

Pg 25 902/3-13,97/8

Bank Gospodarstwa Krajowego

Oddział w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 6.

**Polecenia godne
ŹRÓDŁA ZAKUPU**

	Artykuły damskie A. Szymańska Bielizna, Trykoty, Blaski, Pończochy, Rękawiczki Sp. z o.o. POZTOWA 4 dawn. Dobrowolski
	Artykuły sportowe Dom Sportowy Mundurki, Płaszczki ankol. Ubiory do wszelk. sportów św. Marcin 33. Tel. 55-71
	Bielizna damska Kałamajski Najpiękniejsze modele pl. Wolności 6. Tel. 2135
	Blawaty St. Buško WELNY — JEDWABIE PŁÓTNA św. Marcin 18
	Drogeria-Perfumeria J. Czepczyński St. Rynek 8, tel. 45-45 UNIVERSUM , Ratajczaka 38, tel. 27-49
	Dywany CENTRALA DYWANÓW Kuźaj, ul. Woźna 12, tel. 34-58
	Farbaria-Pralnia chem. Barwa-Kałamajski najlepiejści chem. i farbują wszelką odzież, materiały itp. Filie we wszystkich dzielnicach Poznania
	Farby Laktery Pokosty J. Czepczyński St. Rynek 8, tel. 45-45 UNIVERSUM , Ratajczaka 38, tel. 27-49
	Filatelistyka Nowość! Popul. kompl. albumy pol. z 2,40, 6,—, 9,— Dom Filatel. J. Witkowski Aleje Marcinkowskiego 7.
	Firany Dywany — Obicia Meblowe — Dodatki do mebli wyściełanych M. Pieczyński Stary Rynek 44 nar. Woźnej tel. 24-14
	Fortepiany Pianina W. DRYGAS 3-go Maja 4 Tel. 33-58 Fachowe strojenia, naprawy, modernizacje
	Harcerskie-Sportowe Artykuły tel 21-27 „Ka-De-Ha” ul. Podgórna 10
	Kołdry-Pościele Pierza — Puch — Koldry puchowa na wacie i wełnie EMKAP M. Mielcarek Wrocławska 30 Tel. 58-03
	Łóżka metalowe Meble lakierowane Tapczany SPRZĘT DOMOWY św. Marcin 9, Tel. 25-52 Asyg. Kredyt
	Maszyny do pisania nowa i okazjna, największy wybór, niskie ceny, gwarancja SKÓRA i Ska Al. Marcinkowskiego 23 tel. 18-47
	Meble SKROMNE i WYKWINTNE dogodne warunki spłaty J. BARANOWSKI Podgórna 13 Tel. 34-71
	Pasy transmisyjne Kantaka 8/9 Tel. 30-22 Z. MAZURKIEWICZ , Sp. z o. o.
	Jubilerstwo BIŻUTERIA — ZEGARKI Własny warsztat reparac. W. MAYER w. L. Helaszkowski rok zał. 1899 Nowa 11 Tel. 18-44
	Pończochy Modne, dobre i tanie Kałamajski pl. Wolności 6, tel. 2135
	Porcelana-Szkoło Kryształy — Wyprawy Sztuńce — Podarki „OZDOBA” św. Marcin 4. Tel. 50-27
	Rękawiczki skórkowe, trykotowe, jedwabne, ostatnie nowości Kałamajski pl. Wolności 6, tel. 2135
	Parasole Parasole Ogrodowe — Laski Torebki damskie Pozn. Dom Parasoli, M. DROZDOWSKA św. Marcin 22
	Samochody nowe i używane oraz warsztaty Brzeskiauto S.A. DĄBROWSKIEGO 29 Tel. 63-23, 63-65
	Torebki damskie Modele wiosenne — Rękawiczki ceny niskie! Tylko DOM NOWOŚCI Franc. Grunwald 27 Grudnia 9. Tel. 14-46

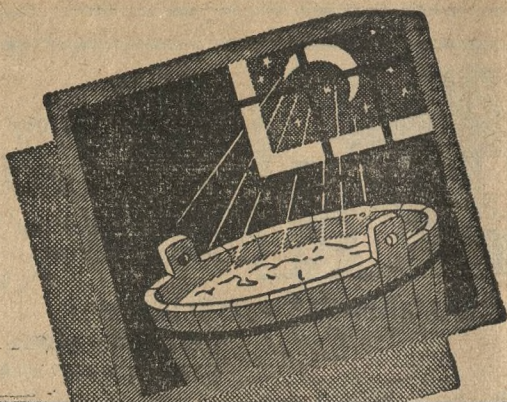
APARATY WSZYSTKICH TYPÓW
Wpłata od zł. 15.— Raty miesięczne od 12.— zł. Pożyczki Państwowe

RADIOMECHANIKA
SW. MARCIN 25 TELEFON 12-38

Prać czy moczyć bieliznę?

Należy wyzbyć się mylnego mniemania, że konieczne jest kłopotliwe pranie bielizny przed gotowaniem. Wystarczy zamoczyć bieliznę na noc w Henko, aby usunąć z niej największy nawet brud i plamy.

Henko - do moczenia bielizny

Sprzedaj tylko w paczkach — Wystrzegać się naśladownictw!

1926 **10 LAT** 1936

PRAD
rzedsiębiorstwo elektrotechniczne

FELIKS ŁOWICKI
UL. JASNA 16 POZNAŃ TELEF. 66-93

Instalacje elektryczne dla siły i światła.
Dostawa i naprawa akumulatorów, maszyn i aparatów elektrycznych. Zakładanie telefonów, dzwonek, alarmów i zegarów elektrycznych

Żarówki i przybory elektrotechniczne stale na składzie.
SPECJALNOŚĆ:
Budowa, rewizja i naprawa gromochronów.
Projekty i kosztorysy wykonujemy bezpłatnie.
zg 26695

W MOULIN ROUGE
Kantaka 8-9

Od 1 kwietnia niebawale atrakcyjny program artystyczny
Codziennie 20 pierwszorzędných występów
Dancing do rana przy bardzo niskich cenach
Atrakeje! Humor! Wstęp wolny!

Zwraca się specjalną uwagę na codzienne ulubione „Five o'clock Tea” Kawa, herbata 75 gr

Moulin Rouge dla wszystkich bo tam codziennie humor i śmiech królują. A zatem wszyscy do Moulin Rouge.
Pg 25 884-13,75

Trwała, szybkopisząca i silna w przebitce jest maszyna do pisania

Olympia
Do nabycia już od zł. 260,—

K. Kochanowicz i S-ka
Poznań, Plac Wolności 13, obok ul. 3 Maja

Obustronnie emaliowane

WANNY KAPIELOWE

z blachy stalowej marki „OLKUSZ” są tanie, trwałe i praktyczne, przez co zjednały sobie wielu sympatyków.

OSTRZEGAM przed nieuzasadnionym i nieuczciwym obniżaniem wartości wani stalowych tych PP. Kupców, którzy są w porozumieniu z konkurencją. PP. Kupców, którzy nie stosują się do mego ostrzeżenia, pociągnę do odpowiedzialności sądowej.

JERZY ŁAWICKI
Poznań, ul. Szewska 20
Przedstawiciel Sp. Akc. Olkusz w Olkuszu.
Pg 25 682-54,259

15 000 zł
hipoteki amortyzacyjnej na I miejscu z 25% danym do sprzedania lub do zamiany na hipotekę w Niemczech. Spode, Zoppot, Haffnerstrasse. ng 41 239

MOTORY ELEKTR.
prądnicę, dostarcza, przewija najtaniej
f-ma „MOTOR”
Zakłady Elektrotechniczne
Poznań, ul. Pocztowa 23
zg 26676

SZPARAGI
w większych ilościach w komis za kaucją poszukiwane.

Machtej
Messehalle - Danzig
Tg 20 498

PROSZKI
MIGRENO-NEVOSIN

Kogutek
ZASTOSOWANIE:
GRYPA, PRZEZIEBIENIE BÓLE GŁOWY, ZĘBÓW itp.

ŻĄDAJĄC ORYGINALNYCH PROSZKÓW ZA FABA. I. KOGUTKIEM

PATRZCIE JAKIE PROSZKI WAM DAJA
GDYŻ SA JUŻ NAŚLADOWNICTWA,
ORYGINALNE PROSZKI „MIGRENO-NEVOSIN” Z KOGUTKIEM

SA TYLKO JEDNE
ZAWIĄZKI Z RYSUNKIEM KOGUTKA
Proszki „MIGRENO-NEVOSIN” SA TEŻ I W TABLETKACH

MATERIAŁY
NA WIOSNE i LATO

DLA PAŃ I PANÓW — W WIELKIM WYBORZE

GUSTAW MOLENDĄ i SYN
Fabryka Sukna w Bielsku — Składy det. sprzedaży
Poznań, Plac Świętokrzyski 1 i ul. 27 Grudnia 12

Toruń, ul. Szeroka 19, Bydgoszcz, ul. Gdańska 11.
Grudziądz, ul. Mickiewicza 7, Gdynia, ul. Świętojańska 18. Gdańsk, Kohlenmarkt 12.

Pg 25 882-11,91

HANDLOWIEC
kawaler, młody, energ., znaj. dobrze jęz. niem., ang., franc., dr. nauk handl., praktyka na stanowiskach kierown. poszukuje zatrudnienia. Oferty Kurier Poznański zg 26 691

Do wiosennej obsady stawów polecamy

narybek i broczki karpia
lustrzenia bezluskowego

Majątność Miłosław
pow. Września. Pg 24881-18,69

Kamienicę
czynszową w centrum Poznania sprzedam przy wpłacie gotówki ca 150.000,—. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego pod zg 26 701

SKŁAD
galanteryjny, damsko-męski w dużym powiatowym mieście, przy ruchliwej ulicy, szybko się decydującemu na sprzedaż. Do obięcia potrzebne ca 10.000 zł Oferty proszę do Kuriera Poznańskiego pod ng 41267

Plaszcze damskie, komplety i kostiumy

w najnowszych fasonach i bardzo dobrym wykonaniu

Piękne lisy: srebrne, niebieskie, naturalne i inne.

Wszelkie materiały wełniane i jedwabne: na suknie, komplety i płaszcze; w modnych wiązaniach i kolorach.

Dla Panów bielskie materiały na ubrania praktyczne do podróży, sportu i zajęć codziennych; najwyższe gatunki czesane i materiałów spodniowych

zakupuje się najtaniej w firmie

DOM HANDLOWY
F. WOŹNIAK
POZNAŃ-STARY RYNEK 85-RYMKOWA

Z działu konfekcji damskiej polecamy w wielkim wyborze bluski jedwabne i włóczkowe w pięknych fasonach i modnych kolorach.

Dnia 30 kwietnia 1937 r. o godzinie 11 w Sądzie Grodzkim w Międzychodzie pokój nr. 6 odbędzie się

LICYTACJA

MŁYNA WODNEGO I Z ZAPĘDEM PAROWYM

położonego w Łęczach, stacja kolejowa Chrzypsko, powiat Międzychód. Przemiał 3-3½ tonn na dobę. Cały obiekt składa się z gruntu o obszarze 11½ ha, 2 domów mieszkalnych i 4 budynków gospodarczych. Księga hipoteczna tom I karta 15 jest urzędzona w Sądzie Grodzkim w Międzychodzie. Całość oszacowano na 46.400,— zł. Cena wywołania wynosi 24.800,— zł, a rękojmia 4.640,— zł.

Reflektanci muszą mieć zezwolenie władzy administracyjnej na nabycie nieruchomości. Bliższych informacji udzieli **adwokat Ludwik Echaust, Poznań, ul. 27 Grudnia 4.** ng 41 131/2

Świeże ostrygi żywe komary poleca Restauracja **NURKOWSKI** Sew. Mielżyńskiego 23 zg 26679

Kandydat

na młelniczego przysięgłego potrzebny do większych prac od 15 kwietnia na stałe. Zgłoszenia Tel. 74-56. zg 26 649

Drzewka i krzewy

owocowe ozdobne iglaste i róże

w wielkim wyborze polecają

Szkółki drzew

A. i J. Jeske

Jelonek, poczta Suchy las pow. Poznań, telefon 3 Filia sprzedaży w Poznaniu, ul. Bukowska 46 tramwaj Ilali nr. 2 Cenniki na żądanie!

Przedstawicielstwo

odda poważna firma osobie ustosunkowanej odwiedzającej regularnie majątki ziemskie wojew. poznańskiego. Tylko pierwszorządne oferty do Kuriera Poznańskiego pod zg 26 668.

„Haftoplis“

wykonuje mereżkę, okretkę — dziurki, wykończenie szali, falban, plisowanie, dekoryzowanie, hafty, monogramy, tarcze gimnazjalne, obciążanie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek, terminowe najtaniej

Stary Rynek 6, tel. 28-10 wejście Wiankowa. Pg 25 138-9.72

Obwieszczenie o licytacji nieruchomości.

W dniu 10 kwietnia 1937 r. odbędzie się w Sądzie Grodzkim w Poznaniu, sala 45, o godz. 10 druga licytacja przymusowa nieruchomości Zabikowo, tom XIV, karta 394, położona w Zabikowie przy ul. Marszałka Piłsudskiego 23.

Nieruchomość ta wybudowana została w roku 1926/7 i składa się z willowego domu mieszkalnego — 2 mieszkaniowego, budynku gospodarczego i ogrodu o ogólnej powierzchni 4988 m².

Cena oszacowania zł 45.000,—, a wywoławcza zł 30.000.— Do nabycia jest potrzebne zezwolenie Starostwa Powiatowego w Poznaniu. Bliższych informacji udziela: dz 22 669 KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI now. poznańskiego w Poznaniu — Stary Rynek 73/74.

Licytacja zastawu

We wtorek, 6 kwietnia o godz. 10 sprzedawca będzie w firmie Miklas, ul. Piotra Wawrzyniaka 28/30 na odpowiedzialność zainteresowanych, najwięcej dającemu za gotówkę: jadalne, szafy, łóżka, tapczany, leżanki, umywalki, bufety, kredensy, maszyny do szycia, pościel, ubrania, bielizna, obuwie oraz różne inne. Pg 23 907-13.96

Brunon Trzeciak zaprzys. rzeczoznawca i aukcjonator na woj. Poznański. Stary Rynek 46/47, Tel. 21-26.

Dnia 10. kwietnia 1937 r. o godz. 11 w kancelarii notariusza p. T. Kliszczyńskiego w Międzychodzie odbędzie się **drugi przetarg przymusowy nieruchomości**

Klemke Brunona i żony jego jako spadkobierców położonych w Łowyn pow. Międzychód a zapisanej w księdze wieczystej w Sądzie w Międzychodzie Łowyn, tom I wykaz l. b. 8. Gospodarstwo rolne obejmuje obszar 97.4279 ha i budynków gospodarczych. Cena wywoławcza 15.000 zł, rękojmia licytacyjna 3.600 zł. zg 26 702

Wierzyciel

Uchwała W sprawie upadłościowej nad majątkiem Feliksa Hirschberga w Poznaniu, postępowanie upadłościowe uchyla się po myśli § 163 ord. upadł. po odbyciu terminu końcowego Poznań, dnia 22 marca 1937 r. ng 40 41

Sąd Grodzki

Uchwała W sprawie upadłościowej firmy Hipolit Robiński w Poznaniu św. Marcin 23 jawnej spółki handlowej wyznacza się termin końcowy na dzień 28 kwietnia 1937 r. godz. 10 w gmachu tut. Sądu pokój 45. Poznań, dnia 30 marca 1937 r. ng 40743

Sąd Grodzki

Prywatna Szkoła Powszechna

pod wezw. św. Zofii

w Poznaniu, Ostroroga 21

tel. 61-25

przyjmuje w myśl rozporządzenia Kuratorium na nowy rok szkolny 1937/38 zgłoszenia **dziewczynek i chłopców**

od 4 do 7-go kwietnia od 10—13 i od 16—18 (w niedzielę od godz. 11—13)

Stefania Ludkiewiczowa właśc. i kier. szkoły

Drożdże Gdańskie.

W sprawie drożdży Gdańskich, wyjaśniam niniejszym, iż Sobowicka Fabryka Drożdży jest firmą chrześcijańską i członkiem Polskiego Zrzeszenia Producentów Drożdżowych w Warszawie. Przynany jej kontyngent przez rząd wynosi 3% ogólnego zapotrzebowania na drożdże w Polsce. Surowiec sprowadza z Polski i nie tylko surowiec potrzebny do wyrobu drożdży ale i cukrowkę, gdyż fabryka ta należy do koncernu, który posiada piętnaście cukrowni. W ten sposób znalazło zbyt 70 plantatorów na polskim Pomorzu, Fabryka zatrudnia 80% robotników obywateli polskich a w Tczewie w ekspedycji wszystkie czynności związane z wysyłką drożdży do Polski wykonują robotnicy obywatele polscy. Cena na drożdże jest ustalona przez czynniki odpowiedzialne. Fabryka Sobowicka subwencjonuje polskie ośrodki kulturalno-oświatowe w Gdańsku, subskrybowała pożyczkę narodową i ostatnio pospieszyła z pomocą finansową około otwarcia świetlicy dla Polaków w Gdańsku. Jak z powyższego wynika, robotnik polski nie ucierpiał ale zyska. Drożdże polskie wywozi się także do Gdańska a nie objęte kontyngentem opanowały tańszy rynek w 33% ogólnego zapotrzebowania i nikt ich nie szycanuje.

Przedstawicielem w Poznaniu nie jest żaden żyd, ale niżej podpisany. Jestem katolikiem i utrzymuję cztery rodziny katolickie, które znalazły u mnie pracę. Winnych puszczania fałszywych pogłosek pociągnę w przyszłości do odpowiedzialności sądowej.

zg 26 699

TRAFANKOWSKI.

NA SEZON WIOSENNY

Polecam w wielkim wyborze po bardzo niskich cenach

wełny w modnych kolorach

starannie w jakości
dobre

na kostiumy, płaszcze, komplety i sukienki. Jedwabie wzorzyste na komplety i przepiękne desenie na sukienki, jedwabie bluzeczkowe, bielizniane i podszewkowe.

Dział firanek i materiałów dekoracyjnych obficie zaopatrzone w wszelkie nowości.

WITALIS KAJKOWSKI

Asygnaty „Kredyt“

Ng 38 783

Modne tkaniny i firanki

Poznań, 27 Grudnia 5.

Asygnaty „Kredyt“

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10.45.

1. DOMY - PARCELE

Zamienie

na parcele Poznaniu dom piętrowy, nowym śpichrzem Rogoźno Wlkp. lub sprzedam korzystnie. Oferty Kurier Poznański zg 83 896

Willa

piętrowa z komfortem urządzeniem (narożnikowa) od zaraz do sprzedania. Oferty Spółdzielni Budowlana P. U. P. Sniadeckich 23. zg 85 223

Teren

bocznicza Komandoria Parcele Wilda tanio, Sniadeckich 16 — 7. zdr 86 158

Parcela

Grochowska, dzielnica Ostroroga, 1100 mtr na sprzedaż. Oferty Kurier Poznański zg 85 394.

Parcele budowlane i leśne

w Kobylepolu pod Poznaniem ładnie położone, dobra komunikacja kolejowa i autobusowa.

Biuro Parcelacyjne

Poznań, plac Wolności 11. — Telefon 53-15 Pg 25 132

Budynek fabryczny

sprzedam. Potrzebne 50 000.— zł Oferty „Par“ pod „10.9“ Pg 25 139-10.9

Dom

piętrowy bez długów, piekarnia dobrze prosperująca, osiem ubikacji do objęcia zaraz, cena 14 tys. Barański, Sierakowo 3. Rang 40 361

Wille

jednomieszkaniowa z ogrodem, okolica Ostroroga sprzedam. — Oferty „Par“ pod „54.285“ Pg 25 873-54.285

Urządnik

zaufany przyjmie administrację domu. Oferty Kurier Poznański zg 87 257

Plac

budowlany dobre miejsce sprzedaż Łazarz Rynek 2, m. 5. zg 87 256

Willa

sześciopokojowa komfort, ogród dwumorgowy Puszczykowo do sprzedania. „Rekomendacja“ — Pierackiego 12, m. 10. zg 87 275

Wille

niezamieszkała, piętrowa, ogród, dwumorgowy sprzedam lub wdzierżawie. Wiadomość Kapturki, Poznań-Golecin, Naleczewska 12. zg 87 029

Parcele

przy ul. Bukowskiej tanio sprzedam. Oferty Kurier Poznański zg 86 217

Kupię

blisko centrum miasta dom lub wille kilkumieszkaniową z ogrodem średniej wielkości najchętniej obiekt bezpodatkowy. Zgłoszenia z dokładnym opisem do właścicieli wprost Kurier Pozn. pod zg 86 980

Dom

mieszkalny, 2 mieszkaniowy z ogrodem lub małą wille kupię na Łazarzu, Debu, Solacza. Zgłoszenia Kurier Pozn. zg 86 618

Piękny

nowy, drewniany, blacha kryty dom, 6 pokoi i kuchnia, wodociąg i elektryczność, na stoku Gubałki w Zakopanem, sprzedam lub zamienie za wille w Poznaniu ew. z małą dopłatą. Oferty Kurier Poznanski zg 86 929

Wille

dochód 7 000.— najlepszej dzielnicy przy tramwaju sprzedam — 10-krotny czynsz. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurier Poznański zg 86 656

Willa

4 mieszkaniowa, dochód 3 400.— wpłata 20 000.— amortyzacja — B. G. K. Oferty Kurier Pozn. zg 86 062

Okazja

willa Puszczykowo, Słoneczna 10. zg 86 968

Parcele

zwarte — niedaleko Parku Wilsona sprzedam. Kolejowa 50, m. 3. zg 86 749

Kamienice

centrum Poznania, dochód 13 200, zł sprzedam powodu stosunków rodzinnych korzystnie. Oferty Kurier Poznański zg 86 764

Dom

od gospodarza komfortowy, nowo wybudowany przy Parku Wilsona, dochód 10 200, cena 100 000 — Oferty Kurier Pozn. zg 86 810

20 000,—

poszukuje na I hipoteke domu — nowo wybudowanego wartości — 210 000,— dochód roczny 20 400,— Zgłoszenia Kurier Poznański zg 86 811

Parcela

tanio do sprzedania 5 km od Poznania, przy szosie 2 800 m po 70 gr. Wiadomość Zbąszyńska 9, m. 1. zg 87 378

Parcele

budowlane, willowe, między ul. Dąbrowskiego i Szamarzewskiego tanio do kupienia. Wiadomość tel 71-16. zg 87 187

Parcela

4580 m² wysokopięniowego zabudowania przy ulicach Dolna Wilda i Dąbrowki do sprzedania w całości lub częściowo. Oferty Spółdzielni Budowlana P. U. P. Sniadeckich 23. zg 87 089

Parcela

600 kwadratów w śródmieściu, Pocztowa 15 — 2. zg 87 422

Willa

dwa mieszkania 25 000.— Pocztowa 15 — 2. zg 87 421

Dom - Wille

kupię w Poznaniu wpłace 35 000 zł. Zgłoszenia Kurier Poznański zg 87 402

Tanio

dom nowy 2 składy narożnik Chocimskiej, Promienistej 102. zg 87 337

Puszczykowo

ogród 9 000 metrów sprzedam. — Oferty Kurier Poznański zg 87 467

Dom

dwupiętrowy Łodowa 34, sprzedam. Właściciel. zg 87 470

Parcela - ogród

opłotowana nad Wartą przy Puszczykowie. Oferty Kurier Poznański zg 87 089

Parcele

ul. Przemysłowa zwarta budowa kamienice

śródmieściu czynsz 7 krotny — sprzedam, Działyńskich 3 — 1. zg 87 475

Kamienica

śródmieściu dochód 3 600.— kupno okazynie dla rzeźnika 25 000 Oferty Kurier Poznański zg 87 477

Wille

nową 2 mieszkania, ogród, Międzychódzie korzystnie sprzedam lub zamienie na parcele w Poznaniu. Zgłoszenia Kurier Poznański zg 87 136

Parcela

ogród morgowa sprzedam tanio. Właściciel Staszka 9, m. 4. zg 87 165

Kamienice

składami przy Dąbrowskiego — wpłaty 80 000 sprzedam. Oferty Kurier Poznański zg 37 167

Domek - willkę

ogród 9 500 sprzedam. Oferty Kurier Pozn. zg 87 065

Dom

mieszkalny, 2 mieszkaniowy z ogrodem lub małą wille kupię na Łazarzu, Debu, Solacza. Zgłoszenia Kurier Pozn. zg 87 559

Modne krawiectwo
Firmy

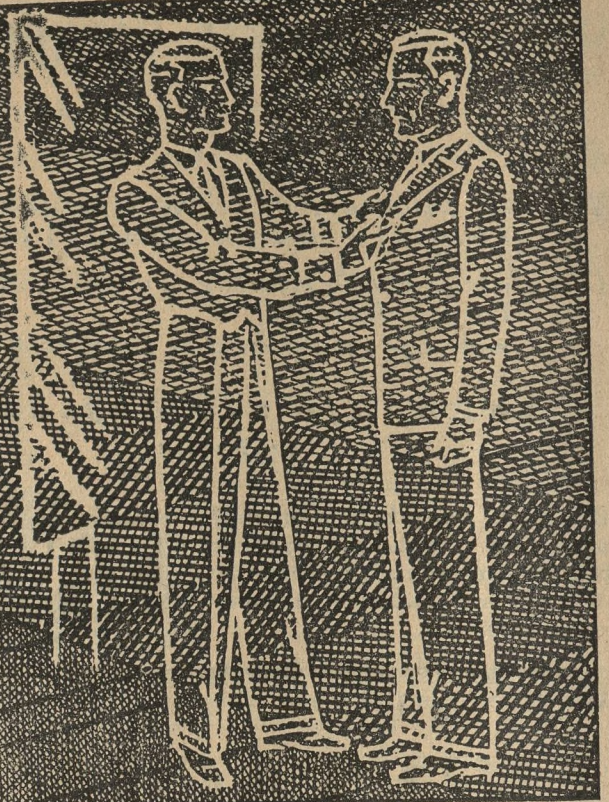
EDMUND RYCHTER
U SZCZYTU DOSKONAŁOŚCI

Szesciu uzdolnionych krawców - każdy w swoim zakresie tworzą z dobrego najlepsze

EDMUND RYCHTER POZNAŃ

FR. RATAJCZAKA 2
WROCLAWSKA 15
WROCLAWSKA 14

OSTRÓW (WŁKP.) RYNEK i UL. KALISKA

Dwa
domy ogrodem 1660 m². Marsz. Focha dla działów sprzedam. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurier Poznański zdg 87 152-3

Dom
provincji, składem kolonialnym, rynek, ogrodem sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 87 984/5

Sprzedam
lub wdzierżawie dom handlowy w dobrym miejscu we większej wsi 25 km od Poznania maszynowo odbudowany wraz piekarnią, rzeźnią, wyszynkiem, kolonialką, składem węgla, duża sala, wymiana maki, magiel, mieszkanie duże, budynki gospodarcze, elektryczne oświetlenie oraz 10 m² dobrej ziemi z ogrodem. Dworzec kolejowy i autobusowy w miejscu, wpłata gotówkowa 20.000 — 25.000 zł; ewtl. wdzierżawilbym całość. Oferty Kurier Poznański zdg 86 614-15

Wilkę
6 pokoi, 2 kuchnie, balkon. — ogród sprzedam starości 11 000. — Słaby Poznań, Staroleka, ul. Gładka 7. zdg 84 891/2

Sprzedam zamienię,
czynszowa nieruchomość, blisko Opary Poznaniu na mniejszy majątek ziemski. Oferty Kurier Poznański zdg 87 107

Kamienice — Wille
poleca — poszukuje. Gruszczyński, Aleje Marcinkowskiego 17a. zdg 87 523

70.000
wpłace na nową kamienicę. — Oferty Kurier Pozn. zdg 87 525

Kamienica
dochodowa, cena 16 000, właściciel Oferty Kurier Pozn. zdg 87 456

Parcele
Solacz — Winiary przy urzędowej ulicy. Wiadomości Szczaniecki 1, m. 21, telefon 77-21. zdg 86 998/9

Dom
sprzedam nowy Poznaniu 32 000, wpłaty 20 000, w domu skład rzeźniaki. Oferty Kurier Poznański zdg 87 560

Dom
sprzedam nowy Poznaniu 20 000, wpłata 16 000, Oferty Kurier Poznański zdg 87 561

Kamienica
Jeżyce, dochód 3 700, — sprzedam powodu wyjazdu 27 000, — wpłata 20 000, — Kossmann, Fredry 6 zdg 87 620

Dom
willa komfort bezpodatkowa, dochód 4 000, — sprzedam 54 000, — Oferty Kurier Poznański zdg 87 824

Parcela
na sprzedaż. Teczowa 13. zdg 87 814

Kupię
lub zadzierżawie nieruchomość fabryczną łącznej powierzchni ca 1 000 m² w śródmieściu lub podmiejskiej części Poznania. — Zgłoszenia przyjmuje „Par” pod „13.90”. Pg 25 905-13.90

Puszczykowo
domek 3 pokojowy morga ogrodu najpiękniejsze położenie, wymiarzone letnisko lub dla emeryta sprzedam Weychert, Poznań, — Grunwaldzka 57, 6-9 wieczorem Pośrednicy wykluczeni. zdg 87 862

Dom
nowy, wolny od podatku i stempla 8 mieszkań (Lazarz), dochód roczny 6 400, — sprzedam, wpłaty 55 tys. reszta amortyzacja. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 680

Wspaniały
dwupiętrowy dom blisko dworca komfortem w najlepszym porządku, dobrze procentujący się sprzedam za gotówkę. Adres wskaże Placzkę, Leszno, Karasia, ng 40 772

Dom
dobrze procentujący się w Lesznie Rynek, narożnik, w którym jest restauracja i skład delikatesów. Czynsz roczny 5 000, z powodu wyjazdu zagranicę natychmiast sprzedam. Zgłoszenia — Agencja Kurier Pozn., Leszno, Karasia. ng 40 771

Parcele
Ławica 50 gr m² właściciel. — Skład spożywczy Marcin 49. zdg 87 650

Kamienicę
9 mieszkań pięknym dochodowym ogrodem przy tramwaju sprzedam 28 000, — Krzesiński, Piekary 8. zdg 88 017

Dom
dwupiętrowy, 2 składy, 9 mieszkań sprzedam, wpłaty 25 000. — Oferty kupujących Kurier Pozn. zdg 87 873

Parcele
za Cytadela przy ul. Prusinowskiego 1.40 zł m² sprzedaje właśc. Winiary, św. Leonarda 11. zdg 87 979

Parcele
przy ul. Bukowskiej 450 zł m² sprzedaje właściciel. Ul. Leonarda 11 Winiary. zdg 87 980

Kamienica zamiana
III piętrowa Poznań, stare miasto, dochód roczny 12 000, — niepodlega ochronie olkatorów, zamienię przy dopłacie 50 tysięcy na mniejszy obiekt. Oferty Kurier Poznański zdg 87 929

Kamienicę
sprzedam. Zgłoszenia listowne przez pośredników, Łodowa 6. — Pawłowski Józef, zdg 87 816

Poszukuję
administracji domów gwarancja na badanie. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 638

Dom
warsztatem, ogrodem przy rynku Łazarskim sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 87 625

Golecin
2 000 lub 4 000 m² połowa wpłaty reszta amortyzacja. Śniadeckich 15 — 1. zdg 88 093

Parcele
przy Dąbrowskiego 1 000 mtr. sprzedam. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 872

Kamienica
centrum, 2 składy, dochód 8 000, cena 65 000. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 654

Wille
piękna dochodowa, 5 mieszkańowa (Lazarz) sprzedam właściciel. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 652

Dom mieszkalny
budynek gospodarczy, warsztat, ogród 172 m² w Buku Lwówceka 17 sprzedam, przymusowo 9 kwietnia Sąd Grodzki Grodzki Pozn., pokój 11, godz. 10.15 za 4.275, — zł wadium 570, — zł Bliższe wiadomości Poznań, Pilsudskiego 24, m. 1. zdg 88 065

Parcele
willowe, — końcowy przystanek Grunwaldzkiej, gotowem! projektami korzystnie sprzedam. — Oferty Kurier Poznański zdg 88 182

Dom
centrum Poznania, cena 350 000 w tym amortyzacja 80 000. Dochód 42 000. Zgłoszenia „Par” pod 54.328. Pg 25 920-54.328

Parcele budowlane
przy jeziorze i osady z parcelacji z majetności Krzycko Male, pow. Leszno. Terminy parcelacyjne w każdy czwartek od godz. 8-mej do 12-tej w majątku. Informacje „Biuro Parcelacyjne, Poznań, plac Wolności 11. Pg 25 922-13.107

Willa
komfortowa okazynie sprzedam „Jur” zdg 87 932

Kupię
dom, wpłace 90 000. Oferty Kurier Poznański zdg 87 986

Parcela
617 kw., Osiedle Warszawskie, przy szkole, z powodu choroby sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 88 068

30
parcel przy Poznaniu sprzedam m² 1,20, Kaniewski, Poznań-Zegrze. zdg 88 027

40.000 zł
wpłace na dom Poznaniu, dobrze się rentujący, możliwie nowy, wartości około 80.000, chętnie większą amortyzacja. Oferty właścicieli Kurier Pozn. zdg 88 193.

Willa
w Puszczykowie, 2 piętrowa, 2 mieszkania w wszelkich wygodach, 2 1/2 morgi ogrodu do sprzedania. Pośrednictwo wykluczone. Gintrowicz, Poznań, Aleja Malopolska 12 m. 5. zdg 88 060

Willa
na Solaczu przy ul. Mazowieckiej 57, 5 pokojowa z 6 izbami wraz z ogrodem na sprzedaż. Informacje na miejscu od godz. 10 do 17. Pośrednicy i reflektanci bez pieniędzy są proszeni nie zgłaszać się. zdg 88 155

Kamienice
przy Starym Rynku, 4 składy 75.000, wpłaty 55.000, dochód 9.000. Nowakowski, Wielkie Garbary 48. zdg 88 159

Parcela
dobre położenie dal kupca, okolica Ostroróg, Diakonisk. Wiadomość Grunwaldzka 25, m. 1. zdg 8 184

Parcel
budowlanych, najlepszy wybór, najtaniej wszystkich dzielnicach Poznania „Osadopol”. Rzeczypospolitej 9. zdg 88 078

Dom
dochodowy kupie bez pośrednictwa, wpłace 30.000. — Oferty Kurier Poznański zdg 88 105

Kamienicę
nowa komfortem 7 000. — dochodu korzystnie sprzedam wpłaty 38 tys. Ratajczak Skarbowska 18. zdg 86 797

2. PIENIĄDZ

100.000
Finansującego kapitałem 100 000 poszukuje Hurtownia Monopoli Spirytusowego w ruchu koło Poznania, procent lub udział wedy umowy, współpracca możliwa. — Oferty Kurier Poznański zdg 86 180

Gdynia
właściciela sklepu konserw i — wyrobów mięsnych (hurt i detal) przymię z powodu zwiększenia się frekwencji czynna współznicze z kapitałem 5-10 tysięcy złotych. Roczny obrót przeszło 200 tysięcy zł. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 87 798

2500
poszukuje, dam 10% mies. Oferty Kurier Poznański zdg 87 999.

Na
pierwsza hipoteke domu nowego w Poznaniu wartości 100 tysięcy poszukuje 15 tysięcy. Oferty Kurier Poznański zdg 88 096

Pożyczki najmniej 50 000, — zł
poszukuje poważne przedsiębiorstwo w Poznaniu za pierwszomiejscową hipoteke na dom mieszkalny, przynoszacy rocznie 24 000, — zł dzierżawy. Zgłoszenia do administracji Kuriera Poznańskiego pod nr zdg 86 869

4.000, —
współpraca, wlozy samotny rytynowany kupiec, uprzednio stwierdziwszy poważność. Oferty Kurier Poznański zdg 86 629

Pożyczki
500 zł poszukuje. Pewna gwarancja i dobry procent. Oferty pod zdg 87 272 Kurier Poznański

Poszukuję pożyczki **8 000, —** na I hipoteke domu wartości 25 tys. Potrójne zabezpieczenie. — Oferty Kurier Poznański zdg 22 650

200 zł
poszukuje urzędniczka. Oferty Kurier Poznański zdg 87 115

Poszukuję
3-6 000, — hipoteke. Oferty Kurier Poznański zdg 87 471

25 000, —
na I hipoteke domu, Poznaniu, wartości 240 000 poszukuje. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 133

10 000 zł
pożyczki poszukuje I hipoteke — ukończenie domu wartości 100.000 Oferty Kurier Pozn. zdg 87 074

Za
pożyczkę 2 000 zł dam mieszkanie dworek parku, uroczę położenie, za procent. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 912

Egzystencja
Poszukuje do fabrykacji bezkonkurencyjnego artykułu spożywczego codziennej potrzeby współznicza gotówka do 5 000 złotych. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 87 776

Wspólnika
z kapitałem 3-5 tys. złotych do powiększenia przedsiębiorstwa handlowego (lokalu) poszukuje. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 715

20.000 Reichsmark
znajdujące się w Banku w Niemczech zamienię w drodze legalnej na złote polskie płatne w gotówce — Polsce. Oferty Kurier Poznański zdg 87 639

30
—50 tys. poszukuje I hipoteke, wartość 250 tys. wysoki procent. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 626

Poszukuję
10.000 zł na nowy dom Poznaniu, dam 10%. Oferty Kurier Poznański zdg 88 076.

10.000
blawatnik szuka spółnika na Kresy. Oferty Kurier Poznański zdg 88 077

3. LETNISKA UZDROWISKA

Zakopane
hotel-pension „Morskie Oko” pod nowym zarządem poleca: pokoje komfortowe (bież, zimna i ciepła woda) i turystyczne. Ceny na sezon wiosenny zniżone o 40 proc. wwyż. Pokoje z utrzymaniem od zł 6, —; godziny posiłków dowolne, duży wybór potraw. — Informacje udziela Zarząd. zdg 84 901

Czorsztyń
Pensjonat „Diana” (nad Dunajcem) otwarty. Dobrowoje towarzystwo. ng 39 394

Puszczykowo
willa Helena przy dworcu pokoje kuchnia. zdg 86 673

Mieszkanie
dworaku, warzywo, nabiał, dam za procent pożyczki 2 000 zł. — Oferty Kurier Poznański zdg 85 992-3

Puszczykowo
Puszczykowo 2 pokoje kuchnia miesiąc letnie poszukują bezdzietni. Oferty z warunkami Kurier Poznański zdg 87 657

4. OSOBISTE

Jeżeli Pani
zamawia kostium, płaszcz, komplet, suknie, to tylko Gałazka Wrocławska 19. zdg 88 186

Nieon
specjalność cery tuste niezawodna metoda, porady darmo. 3-go Maja 7, telefon 52-80. zdg 87 358

Śniadania
wiedeńskie dobre i tanie, wydaje Kawiarnia

Maleńka
Poznań, Wielka 5, telefon 49-82. Lokal otwarty od godz. 7 rano. zdg 22 364

Stefciu
nieporozumienie pisz do Oredownika Kurier Poznański zdg 86 700. Jania Goś... zdg 88 021

Okazja marszantki!
która chciałaby usamodzielnienia? Wskaże Kurier Poznański zdg 88 021

Serdeczna
prośba o pomoc ukończenia szkoły Oferty Kurier Poznański zdg 87 395

Za
długi męża Wincentego Zwolińskiego, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 14, I ptr. nie odpowiadam. Elżbieta Zwolińska, Poznań, Drużbackiej 8. zdg 87 063

Ostrzegam
przed kupnem pianina marki „Lehman & Co., Berlin” od p. Wincentego Zwolińskiego, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 14, I ptr. gdyż jest moja własnością. Elżbieta Zwolińska, Poznań, ul. Drużbackiej 8/8. zdg 87 062

Zobacz wystawę bielizny, włóczek Ewa,
niedzielną składową, pożyczoch, krawatów. Focha 60. Ng 40 473

Otworzyłem
pracownię krawiectwa damskiego. Piekary 12, m. 4, dawniej Zielona 3. „Sabina”. zdg 87 643

Zawiadamiam
Szanowna Klientko, o swym przyjeździe do Poznania. Będzie w dniach 3, 4, 5 kwietnia, godz. przyjęć 11-14, 16-19. Marszałka Focha 27, m. 23, parter „Orlidal”. ng 40 897

Poszukuję
miejsca zamieszkania i adresu Kuziniera Słachetki, który nabył nieruchomości w Zgierzynie, Olejniczakowa, Poznań-Górczyn, Ogródki Działkowa teren II, działka 104. zdg 87 447/8

Rękawiczki
specjalność jasnych skórkowych — części — wykonuje jak nowe — pod gwarancją. Poznań, Fredry 5 — 8. zdg 87 696/7

Niniejszem zawiadamiam uprzejmie Szanowne Klientki, że przeniosłam swój zakład fryzjerski

„Marta”
z Wrocławskiej na Piekary 18 wysoki parter telefon 48-08.

Uprzejmie proszę o łaskawe ponarcie mezo zakładu. Zakład Fryzjersko-Kosmetyczny „Marta” zdg 87 882

Suknie
czyje tania. Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 87 690

„Jadwiga” kapelusz
Podgórna 10 a dostaniez zdg 87 621

pół darmo
Najnowszy model aparatu parowego do trwałej ondulacji, suszarki, niezrównanej jakości plyn do trwałej i wodnej ondulacji poleca: Witkowska, Garncarska 4, m. 9. zdg 87 940

6. OŻENKI

Przystojny
700 zł miesięcznie szuka ładnej niezależnej żony. Poważne oferty Kurier Poznański zdg 88 179

Inteligentny
domator, kawaler 28, pozna matrymonialnie zamożna pania, defektami fizycznymi. Wspólność majątkowa nie wymagana. Ścisła dyskrekcja. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 88 194.

Sierotę
lat 26-28, miła, gospodarna, zapoznam w celu matrymonialnym. Oferty Kurier Poznański zdg 88 081

Dla
serdecznej znajomej, przystojnej inteligentnej panny lat 28, posiadającej 10 000, poszukuje męża na stanowisku. Nauczyciel mile widziany. Oferty Kurier Poznański zdg 88 202

Zapoznanie posażnych Pań, Panów, stanowiskach dyskretnie ułatwia „Wita” Poznań — Dąbrowskiego 10 — 15 front. zdg 88 196

Znajomości matrymonialne
w zamożnych sferach, — szybko solidnie dyskretnie ułatwia Echo dysponując olbrzymim doбором. Poznań, św. Marcina 57, telefon 50-30. zdg 88 112

Serdeczna
towarzyskie życia starsza, samotna wdowa nie biedna, milego posobienia, pragnie poślubić osamotnionego wdowca, 56, przystojny, inteligentny, bez nałogów, prawego charakteru, ścisła dyskrekcja zapewniona. Poważne zgłoszenia Kurier Poznański zdg 87 688

Panna
lat 35, gospodarna, milego posobienia, pozna inteligentnego pana do lat 50, w celu matrymonialnym. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 881

Ładna
niebiedna podna inteligentnego pana na stanowisku. Cel matrymonialny. Oferty Kurier Pozn. zdg 88 067

Brunetka
pozna urzędnicą państwowego lat 45 — także wdowca. Cel matrymonialny Oferty Kurier Poznański zdg 87 998.

Bogate
Amerykanki z dolarami. Kilka tysięcy kamienicznych pań z posagiem od 1 000 — 500 000. — Niezliczone zastępy pań na różnych stanowiskach poleca Najstarsze Biuro Matrymonialne „Głos Serca”. Stanisławów, Stowackiego 20. Podać dane z wymaganiami załączysz złoty znaczkiem. Wysyłamy adresy i fotografie. ng 39 534

Urzędniczka
sympatyczna, religijna, gospodarna, lat 41 braku znajomości szuka męża do lat 50. Oferty Kurier Poznański zdg 86 734

Zapoznania
posażnych pań — panów stanowiskach dyskretnie załatwia — „Sfinks”. Poznań, Kantaka 9. — front, I ptr. zdg 87 213

Panny
lub bezdzietnej wdówki, milej odpowiedniej do interesu do lat 33 poszukuje kawaler przystojny, bez nałogów właśc. cukierni dobrze zaprowadzonej, bez długów, majątek min. 7 tys. pożądany. Poważne oferty skierować do Kuriera Poznańskiego zdg 87 222

Pan
emeryt wojskowy szuka nauczycielki. Cel matrymonialny, wiada polskim i niemieckim. Oferty Kurier Poznański zdg 87 262

Zbożczwiec
lat 27 poszukuje towarzyszkę życia, przystojnej, dobrego charakterem, stosownej wiekiem, materialnie niezależnej, która do pomocy do stworzenia własnej egzystencji. Łaskawe oferty proszę skierować do Kuriera Poz. zdg 84 228

Wyswatam
koleżankę — przystojną inteligentną lat 31, panem na stanowisku, posaga 35 000, — Szczerze oferty Kurier Poznański zdg 84 757

Wysoki
przystojny, szatyn, lat 29, wyższe wykształcenie, na poważnej posadzie, prowincja szuka odpowiedniej materialnie, przystojnej dobrej żony. Zdecydowane zgłoszenia z warunkami, fotografiami, które zwrócić do Kuriera Poznańskiego pod dg 22 649

Wdowa
w średnim wieku, prawego charakteru, posiadająca cośkolwiek realności, dla braku znajomości pragnie poznać pana w celu matrymonialnym. Oferty Kurier Poznański zdg 86 704

Przystojna
kulturalna wdówka po 40, właścicielka 1500 morgowego słiznego majątku wyjdzie za ziemianina lub wyższego urzędnika. Zgłoszenia z naciskiem "Wanda", Romana Szymańskiego 4 — 5, zdg 87 291

Biuro
matrymonialne, dyskrecja zapewniona. Pocztowa 23, — 6, zdg 86 830

Mistrz
piekarski (zbożowiec) kawaler — lat 30 poszukuje żony z piekarnią lub większą gotówką. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 061

Urzędniczka
kontr. pragnie poznać domatora o dobrym charakterze, w wieku od 38 — 50 lat. Cel matrymonialny. Oferty Kurier Poznański zdg 87 185

Małopolanka
ładna, zgrabna, gospodarna, kulturalna, posłubi przystojnego, — wyższe wykształcenie — sportowca po trzydziestce, niepotrzebującego posagu. Podać telefon. — Oferty Kurier Poznański zdg 87 102

Szczerze
myśląca panna lat 28, wyprawa i kilka tys. wyjdzie za mąż za solidnego pana. Meżczyźni o burzliwej przeszłości wykluczeni. Pierwszeństwo pp. urzędnicy i wojskowi. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 504

Trzydziestoletni
kulturalny, przystojny, wysportowany bez nalogów właściciel dużego przedsiębiorstwa handlowego w Gdyni, szuka żony (odpowiedniej partii), pośrednictwo rodziny mile widziane. Zgłoszenia z fotografią Kurier Poznański, Gdynia, ng 40 888

Paniom
pragnącym znajomości poważnych panów na stanowiskach w celu matrymonialnym, ułatwia solidnie, dyskretnie Biuro „Partia”, Gdynia, Zygmunta Augusta nr 6, ng 40 889

Przystojna
lat 33, z dobrej rodziny pozna pana w celu matrymonialnym. — Oferty „Par” pod „54.815”, Pg 25 890-54.815

Panna
blondynka urodzonego uosobienia, posiadająca kilkanaście tysięcy wyjdzie za kulturalnego pana lat 40 na dobrym stanowisku. Oferty Kurier Poznański zdg 88 145

Wyswałam
siostrę, ciemnonłondynkę, religijną, inteligentną, lat 38, 6 000 — gotówki panem dobrym charakterze. Oferty poważne fotografii Agencja Kuriera Poznańskiego Września pod 36, ng 41 265

Brunetka
lat 21, muzykalna posiadająca wyprawę pozna pana na stanowisku, cel matrymonialny. Oferty Kurier Poznański zdg 87 878

Kawaler
właściciel kamienicy poszukuje partii do lat 33. Oferty Kurier Poznański zdg 87 862

7. SPRZEDAŻE

Cyclameny
sadzonki 2 razy pikowane polecam ogrodnikom i majątkom. — Maria Brzezińska, zakład ogrodniczy, Poznań, Rataje 19/21, zdg 70 142

Plachty
nieprzemakalne, impregnowane przeciwnie dostarcza najtaniej Wejman, Kościelna 17, zdg 69 157

Egzystencja
skład cukrów, doborowa klientela Wielkopolska, miasto powiatowe, korzystnie. Oferty Kurier Poznański zdg 81 739

Bacność
Panowie Ceglarzel
Sprzedamy bardzo tanio silną prasę do wytwarzania cegły, używaną, prawie nową. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 82 202

Nieruchomość
obiekt fabryczny około 9 000 m² powierzchni z kompletnie urządzonej fabryką, obszernymi składami, boczną kolejową i willą piętrową, położoną w pow. w rzyckim przy stacji kolejowej za przystępna cenę do sprzedania. Zgłoszenia poważnych reflektantów do Kuriera Poznańskiego zdg 84 044

Maszyny
do pisania nowe i używane z gwarancją. — Skóra i S-ka, Poznań — Aleje Marcinkowskiego 23, ng 39 493

Kolonialkę
ruchliwej ulicy całkowitym urządzeniem, towarem, mieszkaniem powód wyjazdu. 600 zł zaraz. — Oferty Kurier Poznański zdg 87 767

Kamienice
w rynku, dużym, od 30 lat zaprowadzonym składem garderoby, bławatów towarów krótkich, dobrze prosperującym — 3 pokoje kuchnia, 5 lokatorów. Zgłoszenia Karpiańska, Smigiel, Rynek 18 zdg 85 885

Bobry
Hawańskie dwie pary rozplodników samice z młodymi. — Kasprzak, Staroleka, Forteczna 39, zdg 86 977

Brukiew
złota, buraki czerwone, marchew czerwona, cebule jadalna każdej ilości. Majetn. Strzyżewice, — pow. Leszno, zdg 86 178

Skład
kolonialny ruchliwa ulica zaraz sprzedam, powód objęcie majątku rodziców. Adres wskaże Kurier Poznański zdg 87 263

Skład
kolonialny z towarem mieszkaniem, w dobrym miejscu sprzedam tanio z powodu choroby. — Adres Kurier Poznański zdg 88 118

Kryształów
Olbryzi wybór
po niebrywałe niskich cenach, znajdziesz tylko przy Jezuickiej 10 (Świętosławski),
Dom Okazyjnego Kupna,
Pg 25 895-13.79

Kolejkowe
materiały wszelkiego rodzaju polecane najtaniej
Rudolf Łaska
Oddział w Poznaniu, Dział Kolejowy Polnych, Spichrzowa 36 — Telefon 64-40, dg 22 421

Radioaparaty
sieciowe, baterijne, Kosmos — Telefunken i inne do 16 miesięcy.
Wymiana aparatów
przyjmujemy Pożyczki Państwowe na wpłaty.
Zygmunt Kolasa
Poznań św. Marcin 45a, telef. 20-28, ng 80 162

Piękny gabinet palisandrowy
najlepsze wykonanie okazały, tanio. Poznański Do... Komisowy
Dominikańska 3,
Pg 25 914-13.100

Jadalnie — sypialnie gabinet
ładne modele, bardzo tanio. Poznański Dom Komisowy
Dominikańska 3,
Pg 25 915-13.101

Wózek
dziecięcy na sprzedaż. Woźna 14a Popek, zdg 88 165

Telefunken
o lampkowy, prąd zmienny, nadający się także na lokal, sale, ogród tano sprzedam. Zgłoszenia Sew. Mielżyńskiego 1, Probiernia, zdg 88 153

Rzeźnictwo
dobrze zaprowadzone sprzedam. Oferty Kurier Pozn. zdg 88 126

Zakład kąpielowy
dochodowy, jedyny w Bydgoszczy z plażą atrakcyjnymi plażowymi i restauracją wszystko — kompletnie urządzone, sprzedam lub wydzierżawie. Powód likwidacji wyjazd. Oferty Bydgoszcz Chrobrego 11, Suszycki, ng 41 249

Skład
cukierków, zaprowadzony, niska dzierżawa, decydującym tano. Oferty Kurier Pozn. zdg 88 156

Materiały Bielskie
ubranie, płaszczowe, najkorzystniejszej
GEYER
sw. Marcin 18
narożnik Ratajczaka — Asygnaty „Kredyt”, Pg 25 137-3.25

Sprzedam
tano z powodu zamieszkania zagranicą hotel — 60 luksusowo urządzonych pokoi 3 wielkie wspaniałe sale restauracyjne, — poza tym 3 składy, 3 mieszkania, garaż na 10 samochodów. Hotel zajmowany przez najwyższych dostojników Państwa i zagranicy. Posiadłość znajduje się w wojewódzkim mieście był zabór pruski Zgłoszenia Bydgoszcz — skrytka pocztowa 198, ng 41 228

Kawiarnię
cukiernię w Bydgoszczy, ulica Gdańska z powodu wyjazdu zagranicę sprzedam szybko zdecydowanemu po bardzo okazjonej cenie 2 000 złotych. Wiadomość: Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz — Dworcowa 54, ng 41 227

Kawiarńa
zaprowadzona, dwa bilardy, całe urządzenie z powodu wyjazdu. — Oferty Kurier Poznański zdg 86 212

Filary
marmurowe, Rzeczypospolitej 3, m. 4, zdg 84 553

Poważne
przedsiębiorstwo, Sklep — Bar — Restauracja I klasy, dobrze prosperująca — Warszawa, sprzedam 10 udziałów po 3 000 złotych lub całość. Oferty pod „L. R.”, „Par”, Warszawa, Bracka 17, Pg 25 761-62.172

Salon
piewszorzędny antyczny mahoniowy prywatnie. Oferty Kurier Poznański zdg 87 333

Polki Fiat 508
limuzynkę w bardzo dobrym stanie sprzedam za gotówkę 2 700, — zł. Dr Jankowski — swy, Dworcowa 16, ng 41 181

Lóżka
komplet Małeckiego 23 — 18, zdg 87 150

Rower
sportowy przetrzaska, 16żko, — drzwi dwuskrzydłowe, jednoskrzydłowe, kocioł pralni sprzedam. Poznańska 42 — 3, zdg 87 147

planina i fortepiany
B. Sommerfelda
największej i najlepszej w Polsce
fabryki pianin i fortepianów. Niskie ceny. Dogodne warunki spłaty. Skład fabryczny. Poznań, 27 Grudnia 15, ng 39 509

Magle
nowoczesne, elektryczne, ręczne oraz domowe magle — prasowne nagrodzone złotymi medalami dostarcza Fabryka Magli M. Jankowicz, Poznań, Staroleka — telefon 19-47, dg 22 204

Sprzedaj — Naprawa
montownia piór wszelkich systemów piór wiecznych ołówków automatycznych. Naprawa na tyżmiast w firmie Józef Czosnowski, spec. skład papieru Poznań, Fr. Ratajczaka 2, dg 22 209

Wyszynk
wódek z przyległym mieszkaniem sprzedam. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 156

Gramofon
tano. Zydowska 30, m. 20, zdg 87 205

Frak
i smoking wzrost 180 cm, bardzo dobry sprzedam tanio. Matejki 55 — 8, zdg 87 204

Wózek
dziecięcy spacerowy sprzedam. Małeckiego 38, m. 3, zdg 87 357

Radio
Chwaliszewo 73, fryzjer, zdg 87 419

Fuzje
dubeltówkę, bezkurkowa marki „Teschner” sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 87 410

Rower
na balonach model 36 „Kamiński” cały chromowany, także rower damski, Mickiewicza 18a — m. 7, zdg 87 408

Motocykl
w dobrym stanie sprzedam. — Mostowa 5a — 21, zdg 87 431

Motocykl N. S. U.
3 KM 2 biegi 1 wolny. Bezpodatkowy — rejestracja jak rower
Najsilniejszy, Najtańszy Motor
Poznań, Dabrowskiego 5, dg 22 588

W Bydgoszczy
przepiękny ogród z czteropokojowym domem sprzedam okazynie Kuligowski, Gdańska 33, ng 39 847

Radio - gramofonowy i rowery
w wielkim mieście Polski Zachodniej sprzedam, obrót roczny powyżej 100 000, — zł, wykwinna egzystencja pewna. Zgłoszenia do Administr. Kuriera Poznańskiego pod ng 40 401

Jadłodajnię
pełnym biegu powód wyjazdu sprzedam. Dobra egzystencja. — Oferty Kurier Pozn. zdg 87 430

Skład
owoców centrum bez towaru na każdą branżę. Plac Świętokrzyski 4, zdg 87 429

Chart
syberyjski gramofon szafkowy tano. Młyńska 3 — 11, zdg 87 441

Fortepian
czarny, dobry tano, Bydgoska 2 m. 4, Oglądać od 14—18, zdg 87 443

Do sprzedania
sypialka z powodu wyjazdu tano. Zgłoszenia Plac Działowy 9 m. 11, zdg 87 375

Dogę
rodowód, czysta rasa, 10 miesięczna, wóz, półszorek, dobrym stanie sprzedam. Krzyżowa 8, — m. 10, zdg 87 266

Rower
okazynie na sprzedaż. Kraszewskiego 11, m. 11, zdg 87 308

Cukierenka
ruchliwy punkt na sprzedaż zaraz. Adres Kurier Poznański zdg 87 314

Ogród działkowy
przy ul. Bukowskiej, Informacje Matejki 57, m. 5, tel. 63-64, zdg 87 396

Kolonialkę
zaprowadzona, bez konkurencji, duże mieszkanie, magiel, tania dzierżawa, sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 87 390

Salon
piewszorzędny antyczny mahoniowy prywatnie. Oferty Kurier Poznański zdg 87 333

Polki Fiat 508
limuzynkę w bardzo dobrym stanie sprzedam za gotówkę 2 700, — zł. Dr Jankowski — swy, Dworcowa 16, ng 41 181

Rozrusznik
13.5 amper prąd zmienny, okazynie, 3 Maja 3 — 17, zdg 88 059

Sprzedam
z powodu choroby, młyn motorowy gaz ssący, przemiału dobie 215 ctr, nowoczesne urządzenie, słizna willa, 7 pokoi budynek gospodarczy, nowe. Położenie w dobrej okolicy, miasteczko. Adres wskaże Kurier Poznański zdg 88 191

Resztówki
dwie do ca 100 ha w wysokiej kulturze, prima budynek i inwentarże, elektryczność. Dobra komunikacja, wpłaty 70 000 do 90 000 zł. Reszta amortyzacja. Wiadomość: Biuro parcelacyjne, 3 Maja 5, J. Gniewosz, Pg 25 827-54.269

Skład
kolonialny z mieszkaniem i maglem okazynie sprzedam z powodu wyjazdu. Ul. Warszawska nr 9 a, zdg 86 147

„Meble W. Paetz”
Najnowocześniejsze wzory, niskie ceny. Poznań, Wrocławka 15. Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych, ng 88 785

Antyki
z powodu przeprowadzki sprzedaje tanio. Wielkie Garbary 32, Witt, zdg 86 943-4

1340
morgowy majątek buraczanej — przy Gdyni, inwentarzem, wpłaty 60 000, — Szarek, Bydgoszcz, Babiawieś 4, zdg 86 887

Chevrolet
osobowy 750, Mylina 10, zdg 87 021

Osiem
motorów od 0.5 do 5-ciu konnych na prąd stały sprzedam. St. Matejki, św. Wojciecha 28, Fabryka Cukierków, zdg 88 857

Motocykl „Phänomen”
notorem Sachsa 275 KM, 2 biegi 1 wolny światło elektryczne. Bezpodatkowy. Rejestracja jak rower. Cena
695,—
Wul - Gum,
Poznań, Wielkie Garbary 8, Pg 25 100-52.93

Wózek
dziecięcy biały, Rybaki 9, kolonialny, zdg 87 243

Fiat
501 po remoncie sprzedam. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 87 249

Przedsiębiorstwo
pełnym biegu dobra klientela bezkonkurencyjne okazynie sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 87 253

Restauracje
mieszkaniem z powodu wyjazdu sprzedam. Poznań, Wielkie Garbary 23, telefon 14-32, zdg 87 264

Pianino
Carl Ecke sprzedam. Marcina 45 — 5, zdg 87 273

Kawiarniane
luksusowe urządzenie kompletne sprzedam. Marcina 45 — 5, zdg 87 274

Skład
kolonialny zaprowadzony 10 lat jednych rekach, dużym pokojem tano sprzedam z powodu zmiany stosunków rodzinnych. Kowalski, Górna Włda 43, zdg 87 328

Pianino
zagraniczne. Mostowa 16 — 10, zdg 87 324

Samochód
Renault rzeźnicki przekładany, Grunwaldzka 16, zdg 87 335

Interes
zaprowadzony starego żelaza tano sprzedam. Mostowa 18, zdg 87 028

Antyki
sprzedaje po najniższych cenach, wielki wybór. Pocztowa 22, Pg 25 888-54.272

Pianina Fortepiany
o niezrównanej jakości i po najniższych cenach poleca
T. Betting, Leszno.
Zadajcie o ofertę Ng 38 793

Skład
kolonialny z mieszkaniem i maglem na sprzedaż. Bukowska 21, zdg 87 199

Stół
dębowy. Kwiatowa 5 — 5, zdg 88 197

Sypialnie
nowoczesne — 270,—
Kuchnie
110,—
Jadalnie
najtaniej — Szewska 20, zdg 88 129

Lóżeczko
dziecięce, żelazne jak nowe, 5 lampowe radio baterie. Gen. Prądzińskiego 11 — 8, zdg 88 146

Pianino
używane, dobrze utrzymane sprzedaje korzystnie
Centralny Magazyn Pianin
Poznań, Pierackiego 11, Ng 40 970

Ogródek
działkowy, koło Botanicznego — Grottera 3, portier, zdg 86 160

Dachówczarka
do dachówek cementowych z płytami na sprzedaż. St. Urbański, Września, zdg 87 060

Kartka
elegancka, lekka, 4 osobowa na gumach. Różana 18 — 3, zdg 87 035

Wóz reklamowy
piekarski, lekki jak nowy. Różana 18 — 3, zdg 87 034

Doróżki konne
koncesjonowane. Różana 18 — 3, zdg 87 033

Meble kuchenne
nowoczesne najtaniej. Łąkowa 4a stolarnia, zdg 87 464

Skład
drogeryjno - kolonialny - nowej dzielnicy sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 87 368

Sprzedam
garnitur klubowy skóra prywatnie. Wierzbicice 58, m. 10, 15—16 zdg 87 479

Restauracje
centrum Poznania sprzedam. — Adres wskaże Kurier Poznański zdg 87 355

Restauracje
dobrze prosperująca, gabinety, centrum tano. Oferty Kurier Poznański zdg 87 347

Gabinet
męski, masywne wykonanie, z klubami, tylko 490,— okazja, Jezuitska 10 (Świętosławski), Pg 25 894-13.78

Wózki
dziecięce używane zamienia na spacerowe kupuje, naprawia Razer, Szewska 11, zdg 87 343

Drogerię
sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 87 341

Samochód
limuzyna czteroosobowa, stanie dobrym sprzedam. Garaże, Koszcielna 30, zdg 87 121

Skład
Papieru, Cukrów, dobry punkt, ładne mieszkanie tano. Adres Kurier Pozn. zdg 87 124

Sprzedam
Owocarnię, Wielka 17, zdg 87 126

Skład
pieczywa dobrze zaprowadzony. Adres Kurier Poznański zdg 87 132

Restauracja - Śniadalnica
śródmieście, prosperująca, poważnym reflektantom. Oferty Kurier Poznański zdg 87 198

Bernardyn
skład cukrów czekolad, 11 lat zaprowadzony 1 500. Oferty Kurier Poznański zdg 87 081

Kiosk
dobrze prosperujący sprzedam. — Swiercz, Zupańskiego 18, zdg 87 082

Posiadłość
przemysłowa, maszynami przy Poznaniu, światło dworzec 25 000, wpłaty 15 000 Chmielewski, Poznań, Przemysłowa 33, zdg 87 109

Bilardy automaty
jak nowe tanio. Przemysłowa 33 m. 11, zdg 87 110

Prasę
ekscytryczną, prasę frikcyjną, tokarnicę, imadła i różne narzędzia warsztatowe mało używane, lecz w dobrym stanie sprzedam. Zgłoszenia Kurier Poznański ng 41 241

Antyczna
jadalnia, czezoł. sw. Wojciech 29 — 2, Pg 25 892-54.321

Antyki
wielki wybór. Wielkie Garbary nr 20, Pg 25 893-54.322

Skład obuwiwa świetnie prosperujący sprzedam
centrum Poznania, powód wyjazd. Oferty „Par” pod „54.823”, Pg 25 906-54.823

Psa
polowczyka tresowanego tano sprzedam. Golebia 3 — 4, zdg 87 642

Gitare
mahoniowa, Stary Rynek 59/60, m. 2, wejście z Wrocławskiej, zdg 87 770

Przepiękny
salonik mahoniowy belgijskim i lustrami. Wrocławka 28/29, mieszkanie 8, zdg 88 058

Meble
tano, poleca. J. Stąpkowski, ul. Szewska 2, zdg 88 082

Lis
krzyżak okazyjnie. Strzelecka 3 a m. 3, zdg 87 493

Rower
damski balonowy jak nowy tano sprzedam. Hadrych, Solacz, Wołyńska 6, zdg 87 458

Płaszcz Kostiumy Kompletu
przodują elegancją — cenami najniższymi bo wprost z fabryki konfekcji damskiej

Wildowa - Syn Wodna 1
Asygnaty kredytowe, ng 39 9445

Maszyna szewska
reparacyjna. Mielżyńskiego 22, m. 11, zdg 88 200

Ubranie
wysoka figura. Kilińskiego 10, m. 7, zdg 88 201

Ogródek
działkowy sprzedam. Kraszewskiego 8 — 21, zdg 87 962

508
Polski Fiat najnowszy typ zł 3 200,— Rzeczypospolitej 3 — 3, zdg 88 133

Radio
czterolampowe prąd stały korzystnie. Strzelecka 3a — 7, zdg 88 132

Pianino
okazyjnie Drużbackiej 5, Strzyżewski, zdg 88 150

12 krów
wysoko cielnych 11 centnarowych
dobre dojki sprzedam korzystnie
lub zamienie na opasy. Adamski
Poznań, Główna 32, telefon 19-01
zdg 87 528/9

Motocykl
Rudge Whitworth w najlepszym
stanie sprzedam szybko decydują-
cemu. Adamski, Główna 32, —
telefon 19-01. zdg 87 530/31

Torebki damskie
Parasole — laski
Walizy — Paski
Czyszczenie
Szkoła 11.
Pg 25 570-1/12.18-19

Sypialnia 295
cała polerowana różne inne syp-
ialnie najtaniej tylko
Woźna 16.
zdg 87 746

Samochód
osobowy Chevrolet 6 cyl. sprze-
dam w dobrym stanie. Zgłosze-
nia Kurier Poznański, Gniezno
905. ng 40 811

Kolonialkę
dobrze prosperującą odstąpię.
Chojnacki, Wielkie Garbary 48.
zdg 87 831

Tapczan
chromowany, inne meble nowo-
czesne tania. Szewska 21, m. 1.
zdg 87 838

Urządzenia
składowe używane każdej bran-
ży tania. Mickiewicza 15.
zdg 87 948

Urządzenia
kolonialki inne branże. Myła 10.
zdg 87 949

Kafle
kolorowe, szamotowe i białe —
szmelcowe poleca korzystnie Fr.
Masadyński, Poznań, Plac Nowo-
miejski 10 a, fabryka kafli.
zdg 87 484/5

Tatara
Regina i inne dosko-
nałe maszyny na
spłate najtaniej u
Płigierskiego. — Po-
znań, św. Marcin 23.
zdg 87 568/9

Cebuli
większą partię sprzedam. Oferty
Kurier Poznański zdg 88 038

Sypialnię
białą sprzedam. Łąkowa 15 — 6.
zdg 88 167

Konia
dobrego sprzeda. „Czeko” św.
Michała (Zawady). zdg 88 018

**Obrazy Carracci, Tycjan
Rafael**
oryginały. Dominikańska 1, Mi-
chalak. zdg 87 876

Stolarskie
maszyny, kompl. stolarnie poleca
Krzysztofowski, Poznań, Pił-
sudskiego 5. zdg 87 920

Sprzedam
skład komisowy. Woźna 19.
zdg 87 941

Bo gdzie z kula-
tura dobry smak
się wiąże tam
jest
**„Arnold
Fibiger”**
z pośród pianin
ksiaże. Kalisz —
Szopena 9. Ge-
neralny przedstawiciel:

Magazyn Pianin
Poznań, Pierackiego 11. Niskie
ceny — dogodnie spłaty.
Ng 40 511/2

Zakład
fryzjerski aparatami sprzedam
zaraz. Oferty Kurier Poznański
zdg 87 799/800

Meble
kupuje się najtaniej u
Bakosia Stary Rynek 51.
zdg 82 422/3

Rekawiczki skórkowe
Pończochy. Tryko-
taże. Bielizna. Kra-
waty. Piżamy. naj-
taniej

**Trojanowski,
Św. Marcin 18**
Asygnaty „Kredyt”
Pg 24 500/1-3.74.5

Samochody
części używane podwozia mle-
czarskie, opony, zakup, sprzedaż
Automagazyn. Jakóba Wujka, te-
lefon 15-17. Ng 38 833/4

1 000 samochodów
rozebranych używane części pod-
wozia mleczarskie, opony najta-
niej w firmie Autoskład, Poz-
nań, Dąbrowskiego 89, tel. 46-74
dg 22 393/4

Kanarki
żółte, pilne śpiewaki oraz samci-
ki do legu tania. Kubanek, Po-
znań, Fabryczna 34, m. 3.
zdg 86 782

Pianino
sprzedam. Górna Wilda 147, mie-
szkanie 15.

Kolonialkę
ładną pokój kuchnia, magiel kor-
zystnie. Adres Kurier Poznań-
ski zdg 87 537

Wiertarka
do zapędu motorowego, maszyna
do zycia, motor 1/2 konny, szafa
żelazna do sprządkania. T. Janu-
szewski, Poznań, ul. Woźna 6,
telefon 32-66. zdg 87 106

Skład
towarów krótkich. Grunwaldz-
ka 15. zdg 87 539

Ogród
działkowy. Bukowska sprzedam.
skład obuwia Szkoła 12.
zdg 87 355

Pianina — fisharmonie
okazyjnie. Marcina 22, podwórze.
zdg 87 556

Polowczyki
pointery pierwsze i trzecie pole.
Telefon 41-69. zdg 87 562

Tapczany
fotele, leżanki, klubowe garnitury
najkorzystniej u fachowca. —
Wrocławska 14. zdg 87 566

Ogródek
działkowy Dolnej Wildzie sprze-
dam. Długa 12, obuwie.
zdg 87 612

Skład
rzeźniczy tania wskaże święcz.
Zupańskiego 18. zdg 87 611

Radio
4 lampkowy prąd zmienny dobry
stan tania sprzedam. Ul. Łuka-
siewicza 18, m. 4. zdg 87 595

Skład żelaza
sprzętów kuchennych w Pozna-
niu sprzedam. Oferty Kurier
Poznański zdg 87 596

Stradivarius
(kopia) 150 lat stare okazyjnie
sprzedam. Młyńska 12 a, m. 5.
Ng 40 528

Motocykl 500 ccm
mało używany okazyjnie sprze-
dam. Jasieski, Komis, Woźna 1
Ng 40 529

Kuchnie
wielki wybór, solidne wykonanie
okazyjnie. Jezuitka 10 (Święto-
sławska). Pg 25 901-13.85

**Okazyjnie
sypialnie**
polerowane od 275.—
jadalnie
orzech kaukaski od 345.—
gabinety
orzech od 375.—
kuchnie
nowoczesne od 85.—, kryształ
belgijskie, największy wybór.
„Hala Mebli” — Wrocławska 38.
Pg 25 908-54.325

Okazja
sypialnia debowa marmurami, lu-
strami belgijskimi tylko 285.—.
„Hala Mebli”
Wrocławska 38.
Pg 25 909-54.324

Skład
nowej przynajmniej dzielnicy —
przystanku tramwajowym, urza-
dzeniem, bez towaru odstąpię.
Zielona 3, m. 5. zdg 87 725

Samichód
„Skoda” typ. 645 ładna limuzy-
na zupełnie jak nowa, korzyst-
nie sprzedam. Fr. Kranc, Ostrow
Wlkp, telefon 145. ng 41 282

Sprzedam
wózek dziecięcy. Słowackiego 30
m. 11. zdg 87 977

Jadalnie
debowe, starsze, fasony, oraz no-
woczesne polerowane, najtaniej
tylko Jezuitka 10 (Świętosławska)
„Dom Okazyjnego Kupna”.
Pg 25 900-13.84

Samochód
Fiat 501, dobry. Informacje Al.
Marcinkowkiego 7, cukiernia
Cristal. zdg 88 092

Skład
pieczywa z kawiarenką śródmie-
ście sprzedam. Oferty Kurier
Poznański zdg 88 095

Skład delikatesów
centrum Poznania z nowoczes-
nym urządzeniem, z towarem lub
bez sprzedam zaraz. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 87 937

Wrocławska
14 — 9, ewentl. utrzymaniem.
zdg 87 931

Sprzedam
okazyjnie nowe urządzenie han-
dlowe stosowne na każdą branżę
Wiadomość Kurier Poznański
zdg 87 936

Radio
komplet na prąd, baterie korzys-
tnie. Łukaszczyca 17 — 6.
zdg 87 889

Skład
delikatesów i nabiału w centrum
zaraz oddam. Oferty Kurier Po-
znański zdg 87 925

Jadalnię
debowa brązowa tania sprzedam.
Wodna 15 — 2. zdg 88 005

Sprzedam
skład papieru, galanterii, w cen-
trum z powodu wyjazdu. Oferty
Kurier Poznański zdg 87 913

Sypialnie
nowe, używane, wielki wybór,
najkorzystniej Jezuitka 10 (Świe-
tosławska) „Dom Okazyjnego
Kupna”. Pg 25 899-13.83

Składnica
węgli, pierwszorzędne położenie.
śródmieście sprzedam. Zgłoszenia
Kurier Poznański zdg 88 163.

Radio
dwulampkowe staloprowadę 75 zł
Pokaz 20—21. Wrocławska 14,
m. 16. zdg 87 819

Gabinet
meski nowoczesny, pierwszorzęd-
ne wykonanie okazyjnie. Jezuit-
ka 10 (Świętosławska).
Pg 25 898-13.82

Elektrolux
na prąd zmienny sprzedam. Ul.
Grotzgera 5, m. 12. zdg 87 622

Antyki
rozmaite meble mahoniowe, brzo-
zowe, inkrustowane zegar an-
gielski, gabinet flamandzki,
świeczniki, porcelane, kryształ
sprzedaje Skarbowa 4, parter, le-
wo. zdg 87 661

Wozy
rzeźniczy, handlarzy platforma.
Dąbrowskiego 32. zdg 87 856

Krzesała
teatralne 220 sprzedam. Płetz.
Półwiejska 2. zdg 87 843

Akordeony
na dogodnych warunkach. Dom
Muzyczny Lira Podgórna 14, tel.
50-63. zdg 87 868

Mandoliny
gitary, skrzypce wielkim wyborze
najtaniej. Lira, Podgórna 14.
Warsztat reparacyjny. zdg 87 869

Tapczany
leżanki, fotele, materace najta-
niej wprost z pracowni. Wro-
niecka 4. zdg 87 886

„Beckera”
stojący, okazyjnie. Jezuitka 10
(Świętosławska).
Pg 25 897-13.81

Koń
wysoko żrebną 5 lat, półciełka.
W. Garbary 7. zdg 87 710

Dywan
reczenie wiązany 4,60 x 3,60 jak
nowy. Pl. Nowomiejski 5 a, m.
8. zdg 87 660

Fortepian
„Irmler” 350 Dominikańska 1—7
zdg 88 062

Sprzedam
kolonialkę, dobrze prosperująca,
centrum Jezyc powód przesiedle-
nie. Poznańska 27b — 7.
zdg 87 955

**Komisową sprzedaż
mebli**
innych przedmiotów załatwia
szybko tania, sumiennie Poznań-
ski Dom Komisowy.
Dominikańska 3.
Pg 25 917-13.103

Kawiarnię
dobrze prosperującą, urza-
dzeniem, dobry punkt korzystnie
sprzedam. Oferty Kurier Pozn.
zdg 87 981

Philipsa
wspaniałe radio luksusowe zmi-
enny. Wrocławska 28/29, m. 8.
zdg 88 052

Sypialnia
nowa, solidne wykonanie, tylko
290.— okazja dla nowożeńców.
Jezuitka 10 (Świętosławska).
Pg 25 896-13.80

Skład
kolonialny zaprowadzony mie-
szkaniem. Łukaszczyca 10.
zdg 88 071

Rehpinczerek
młody rasowy 100.— zł. Prusa
19, m. 9. zdg 88 178

Kawiarnia
skład pieczywa, śródmieście kor-
zystnie sprzedam z powodu cho-
roby. Oferty Kurier Poznański
zdg 88 174

Skład
stroji i towarów krótkich sprze-
dam korzystnie, prowincja, rynek,
szkoły wojsko. Zgłoszenia
Kurier Poznański zdg 88 075.

Drogerię
mieszaniem korzystnie sprzedam
Oferty Kurier Pozn. Ng 40 531.

Tanio
urządzenie fryzjerskie. Matejki 44
skład. zdg 87 836

Motocykle
używane, nowe, zamiana, sprze-
daj. Czerniak, Dąbrowskiego 7.
zdg 88 025

Młyn
8 tonowy w dobrym stanie na
sprzedaż. Oferty Kurier Poznań-
ski zdg 88 189.

8. LICYTACJE
Dobrowolna licytacja
Majętność Kurnatowice, poczta
Kwilcz, odbędzie się dnia 7. bm.
o godz. 11 całego martwego in-
wentarza. Wozy, plugi, młocarnia
Lanza 60”, motory, dryle,
bronki, brony, opelacze oraz inne
drobne narzędzia.
Pg 25 849-54.293

Licytacja
W środę, 7 kwietnia, godz. 10
wyprowadzają będe w sali licyta-
cyjnej
Masztalarska 5a I piętro
większa partia obuwia nowego,
sprzęt kuchenny z likwidacji.
Piotr Gniatczyk, były komornik
sądowy, koncesjonowany aukcio-
nator. zdg 87 532/3

11. KUPNA
Kupię
tokarnie 1 000 do 2 000 tocznia,
narzędzia tokarskie, ślusarskie,
Oferty Kurier Pozn. zdg 86 241

Dubeltówkę 16
kupię okazyjnie do 50 zł. Zgło-
szenia do Kuriera Poznańskiego
zdg 88 187

Samochód
obwarty duży dobry kupię. Opła-
cena Kurier Poznański zdg 88 064

Winorośl
krzaki kupię. Oferty Kurier Po-
znański zdg 88 108

Srebra
wszelkie starożytności, najlepiej
placi Lamus, Strzelecka 1.
Pg 25 147-54.128

Kupuje — sprzedaje
maszyny do zycia, piece westfal-
skie, meble, inne rzeczy. Dom
Komisowy, Podgórna 2.
Pg 24 551

Motor
25 konny na gaz ssany kupię. —
Fabryka Cykorji — Edm. Stani-
szewski, Krotoszyń. dg 22 578

Mieszalke
do maki kupię. Szpak, Murowa-
na Goślina. zdg 86 694

Urządzenie kawiarniane
18 stołów 60 fotelików, 6 kanap,
Ekspresso 6 ltr., bilard automat,
w dobrym stanie kupię zaraz. —
Zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 86 855

Motor gazowy
15 do 20 KM w dobrym stanie
kupi Zarząd Miejski w Pakości
dg 22 651

Kupię
piłę taśmową (Pendelsäge) w do-
brym stanie i ew. motor 2 PS.
Oferty „Par”, Toruń pod „214”.
Pg 25 871-64.35

Maszynę
Singera lub inną kupię. Oferty
Kurier Poznański zdg 87 238

Dywan
większy i kilim używany kupię.
Oferty do Kuriera Pozn. pod
zdg 86 966

Wannę
używaną dobrym stanie kupię. —
Szwajcarska 25, m. 5. zdg 86 818

Rower
trzykolowy, reklamowy kupię. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 87 118

Motory
elektr. od 0,5 do 10 KM stały,
zmienny kupię. Oferty Kurier
Poznański zdg 87 381

Rower
damski kupię. Oferty Kurier
Poznański zdg 87 391

Kino
kupię, wydzierżawie. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 85 489

Strugarke
kupię. Oferty Kurier Pozn.
zdg 86 942

Szlifyrke
elektryczna do terraso okazyjnie
kupię. Zgłoszenia St. Urbański,
Września. zdg 87 059

Tapczan
chodnik, 6 mtr. portiere kupię.
Oferty Kurier Pozn. zdg 87 056

Dywan
duży kupię. Oferty Kurier Pozn.
zdg 87 054

Gabinet
meski kupię. Oferty Kurier Po-
znański zdg 87 053

Akceje
Herzfeld Victorius kupię. Pro-
sze oferty podaniem ilości, ceny
Kurier Poznański zdg 77 620

Interes zbożowy
dobrej okolicy kupię lub wydzier-
żawie. Oferty Kurier Poznański
zdg 87 743/4

Maszynę
szycia dobra kupię. Zgłoszenia
Kurier Poznański zdg 87 619

Fotograficzny obiektyw
o ogniskowej 21—24 cm i siłę
światła F. 4,5 w „Compuze” kupię.
Oferty do „Par”, Al. Marcinko-
wskiego 11, pod 18.66.
Pg 25 880-13.66

Skrzydłówek
lub trabkę w B do 30 zł kupię.
Oferty Kurier Pozn. zdg 88 002

Kopalniak
osobowy, walki opalowe kupię.
Zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 87 919

Skład
towarów krótkich bielizny dam-
skiej kupię. Oferty Kurier Pozn.
zdg 87 942

Rower
balonówkę używaną kupię. cena.
Kurier Poznański zdg 87 707

Krawieczyznę
damską solidnie tania. Słowac-
kiego 39 — 9. zdg 87 958

Używaną
dobrze utrzymaną Leica kupię. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 87 954

Łóżko
dziecięce, żelazne, w dobrym stanie
kupię. Zgłoszenia Kurier Poz-
nański zdg 87 951

Motor
6 konny, obrotów ca 2000 na prąd
stały zaraz kupię. Oferty Kurier
Poznański zdg 88 151.

Bilard
spieszny w dobrym stanie kupię
Zgłoszenia Maleckiego 15
m. 2. zdg 88 158

Prasę Quen’a
na zaped elektryczny lub ręczną
kupię. Oferty do Kuriera Pozn.
pod „54.329”. Pg 25 121-54.329

Dwupokojowe
komfortowe, słoneczne. Grodzi-
ska 20. zdg 86 149

Willa
w Puszczykowie, 6 pokoi ewentl.
z ogrodem na mieszkanie lub
pensjonat od zaraz do wynaję-
cia. Blizsze wiadomości w mie-
szkaniu przy Starym Ryнку 73 74
m. 5. zdg 86 205

Czteropokojowe
garażem willi wydzierżawi. Wy-
spiańskiego 23. zdg 36 589

Czteropokojowe
komfort. centralne, wysoki par-
ter, pięciopokojowe III piętro.
Chelmońskiego 9, portier. zdg 86 493

5-pokojowe
komfortowe, centralne. Wielka
8, portier. dg 22 417

Trzypokojowe
i czteropokojowe z wygodami.
Marsz. Focha 180. zdg 86 429

Trzypokojowe
komfortowe. Spokojna 5a.
zdg 86 634

3 pokoje
i kuchnia 11 ptr. przy ul. 27-go
Grudnia najchętniej lekarzowi
lub na biuro od zaraz. Oferty do
Kuriera Poznańskiego zdg 86 497

Wydzierżawie
pokój z kuchnią i kioskiem przy
Alei Wielkopolskiej 45. Zgłosze-
nia „Emka”, Wrocławska 30.
ng 41 240

Dwa
pokoje kuchnia, wolne, czynsz
roczny. Informacje stróż. Długa
3. dg 22 656

3 pokoje
frontowe z przynależnościami.
odnowione, wolne od 1 maja, do
obejrzania od 13. Informacje Ma-
tejki 4, m. 6. Pg 25 873-13.64

Sześciopokojowe
Wierzbicę 13, wskaże dozorca.
Pg 25 641-13.27

4
pokoje komfortowe piętrowe, sło-
neczne, ogród, bezpodatkowe. —
Belwederska 35, tramwaj Ostro-
roga. zdg 87 212

Dwa
pokoje kuchnia, Teczowa 16.
zdg 84 047

Dwupokojowe
kuchnia, łazienka, bezpodatkowe
Górczyn, Ks. Kordeckiego 26.
zdg 87 245

Pokój
i kuchnia na całe lato do wynaję-
cia. Puszczykowo, Pocztowa 1.
zdg 87 250

2
pokoje kuchnia, łazienka zaraz
do wynajęcia. Górczyn, Sielska
27. zdg 87 252

Czteropokojowe
3 piętro centralne, Wilsona wolne.
Zgłoszenia Kurier Poznań-
ski zdg 87 326

Trzypokojowe
Garcarska 2 — 7. zdg 88 035

Dwupokojowe
od gospodarza. Warszawska 49. zdg 88 036

4
pokoje kuchnia wprost od gosp. Zarnowski, Poznań. Tama Garbarska 26. zdg 87 623

Trzypokojowe
Hetmańska 1. zdg 87 861

1
pokój kuchnia od gospodarza zaraz w Debu do wynajęcia. Zgłoszenia ul. Rybaki 7, m. 5. zdg 87 871

Trzypokojowe
wygodami przy Focha. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 583

Trzypokojowe
kuchnia wynajme. Ostrobramska 30, Górczyn. zdg 87 957

Trzypokojowe Dwupokojowe
Park Wilsona, nowe. Klonowicza 8. zdg 88 185

Dwupokojowe
komfortowe, bezpodatkowe. Łazarz, Kopczyńskiego 27. zdg 88 008

Dwupokojowe
łazienka, piętrowy. Olczynka 9. — Tramwaj 3, poprzeczna Palacza. zdg 88 049

Dwa
pokoje z kuchnią. Promienista 22, właściciel Przechyła 5, m. 2. zdg 88 048

Trzy
pokoje wolne. Informacje Wels suterena, Marsz Focha 114. zdg 87 834

Trzypokojowe
komfortowe. Aleja Hetmańska 29 zdg 88 022

Siedmiopokojowe
Działyskich 8. zdg 88 140

Trzypokojowe
dwupokojowe. Zgłoszenia Śniadeckich 16 — 6. zdg 88 154

3 1/2
holl łazienka zaraz. Hetmańska 16, stróż. zdg 22 677

2
mieszkania dwupokojowe do wynajęcia. Plac Wolności 17, Zgłoszenia u portiera. zdg 88 131

Krawiecki
skład mieszkaniem, nadający na inną branżę, dzierżawa niska, wydzierżawienie — sprzedam. Oferty Kurier Pozn. zdg 88 097

Puszczykowo
trzy, czteropokojowe, komfort. — Informacje: Poznań, Piotra Wawrzyniaka 5 — 4. zdg 88 180

Dwa
pokoje kuchnia od zaraz. Teczo-wa 10. zdg 88 170

Lokal
handlowy. Plac Świątokrzyski — I piętro. Oferty Kurier Pozn. zdg 88 103

Dwupokojowe
biuro centrum, jeden biurowy od-stąpi. Oferty Kurier Pozn. zdg 88 090

2
pokoje komfortowe Łazarz. In-formacje Śniadeckich 15/1. zdg 88 094

10. MAJĄTKI

Majątek
180 ha z młynem i żywym in-ventarzem. Budynki maszynowe, 30 km od Poznania. Z powodu podziału rodzinnego sprzedamy za 120 000. — zł — bez zadłużenia. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 85 072

13. SZUKA MIESZK.

Sołacz górny
Cicha, Starościska, Sporna po-szukuje 5-6 pokoi i piętrowy bez pośrednictwa, zapłaci dłuższy czas z góry. Oferty Kurier Pozn. zdg 83 126

4-5
pokojowego mieszkania słońecz-nego, komfortowego w okolicy Mostu Teatralnego lub bliskim centrum poszukuje od zaraz lub później pewny lokator. Zgłosze-nia p. właśc. domu do Kuriera Poznańskiego zdg 86 981

Płanik
jednopokojowego. Oferty Kurier Poznański zdg 87 013

Dwupokojowego
z kuchnią, wprost od gospodarza. Wyczerpujące oferty z wysoko-szczą czynszu składają do Kuriera Poznańskiego zdg 87 268

Dwupokojowego
obszernego słońecznego, bez-dzielnego, pewny płanik. — Jackowskiego 31, m. 9. zdg 86 644

Dwupokojowego
na Wildzie, centrum. Oferty Ku-rier Poznański zdg 86 701

Szukam
pokoju z kuchnią wprost od go-spodarza. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 160

Osoba
z towarzystwem, starsza, poszuku-je czteropokojowego mieszkania, nie wyżej 1 piętra przy kościele Karmelitańskim, przy kościele św. Michała. Oferty Kurier Poznański zdg 87 120

1-2
pokoje kuchnia gospodarza, dwie osoby. Oferty warunkami Kur-ier Poznański zdg 87 361

Trzypokojowego
komfortowego wzdłuż tramwaju 4 od Kaponier do Wildy szuka oficer. Oferty Kurier Poznański zdg 87 427

Niemiec
poszukuje 4 do 5 pokojowego mieszkania z komfortem od 1-go maja wzgl. wczesniej. Oferty Kurier Poznański zdg 87 411

2
pokoje kuchnia od gospodarza, blisko śródmieścia. Oferty Ku-rier Poznański zdg 87 409

Oficer
szuka mieszkania 3-4 pokojowe-go nowego domu śródmieściu. Of-erty Kurier Poznański zdg 87 478

Portierstwo
przyjmie za mieszkanie bezdziet-nej małżeństwo. Oferty do Ku-riera Poznańskiego zdg 87 175

Rzemieślnik
stała posada szuka pokoju kuch-nią — śródmieście niedrogo, za to podejmie się reparacji. Oferty Kurier Poznański zdg 87 075

3-4
z przynależn. poszukuje od 1 ma-ja urzędnik. Czyszn ewtl. z góry. Oferty cena Kurier Pozn. zdg 87 100

PP. Właściciele
prosi rencista o przydział mniej-szego mieszkania pokój kuchnia z czysznem miesięcznym. Ła-żarówce oferty Kurier Poznański zdg 87 540/1

1
wzgl. 2 pokoje, kuchnia, łazienka, poszukuje wprost od gospo-darza urzędnik bankowy. — Oferty Kurier Poznański zdg 87 616

Dwu-
trzypokojowego, łazienka, pobliżu Starego Rynku ewentualnie zam-ienie dwupokojowe. Oferty Kurier Poznański zdg 87 969

3-4
pokojowego wygodami poszukuje. Oferty Kurier Poznański zdg 22 606

4
pokoje, willi, ogród, suche, oklica Ostroroga, tramwaj, od ozerwca. — Telefon 64-02. zdg 87 773

Emeryt
bezdzietny szuka jedno wzgl. — dwupokojowego od gospodarza. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 738

Lekarz
4-5 pokoi, 1-2 piętro centrum lub Łazarz, Park Wilsona, rok z góry. Oferty Kurier Poznań-ski zdg 87 724

Urzędnik
dwupokojowego wygodami, śród-mieście. Oferty Kurier Poznań-ski zdg 87 721

Oficer
dwupokojowego, śródmieście. — Czyszn z góry. Oferty Kurier Poznański zdg 87 780

Emerytka
mieszkania małego, wygod. I, II niedrogo, 2 osoby zaraz, póź-niej. Zgłoszenia Kurier Poznań-ski ng 41 259

5
komfortowych słońecznych lipca. Pewny płanik. Oferty Kurier Poznański zdg 87 832

Poszukują
dwie osoby pokoju, kuchni, rok z góry, śródmieście, okolica — Kurier Poznański zdg 87 963

Szukam
pokoju kuchnia lub dwóch w śródmieściu. Oferty Kurier Po-znański zdg 87 899

Sześciopokojowego
mieszkania w dobrym punkcie poszukuje od 1 maja względnie wcześniej. Oferty Kurier Pozn. zdg 88 195

Dwu
ulb jednopokojowego kuchnia, ła-zienska poszukuje urzędnik pań-stwowy. Szczegółowe oferty Ku-rier Poznański zdg 87 992

Pokój
kuchnia poszukuje z góry. Of-erty Kurier Poznański zdg 87 912

Dwupokojowe
kuchnia ogródkiem Czerwonaku, pod Poznaniem, na dwupokojo--we centrum Poznania. Zgłosze-nia Kurier Poznański zdg 87 637

Jeden
lub dwa kuchnia poszukuje. Z góry dzierżawa, Spieszne oferty Kurier Poznański zdg 87 687

Poszukuje
3 pokoi z kuchnią na Łazarzu wprost od gospodarza Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 88 085

14. ZAMIANA MIESZK.

Zamienię
jednopokojowe słońeczne, słońeczne Jeżyce na pokój kuchnie lub dwa Łazarz, śródmieście. Oferty Ku-rier Poznański zdg 87 302

15. POKOJE UMEBL.

Pokój
umeblowany do wynajęcia każde-go czasu. Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8 (dom narożny). zdg 86 651

Dwuosobowy
Pilsudskiego 27 — 6. zdg 86 616

Pokój
umeblowany do wynajęcia od 1 kwietnia. Aleje Marcinkow-skiego 1, m. 8, (dom narożny). zdg 85 711

Frontowy
niekrepujący, panu. Plac Dzia-łowy 10, mieszkanie 9. zdg 12 306

Przyjeżdżnym
pl. Kolegiacki 5 — 3 (Nowy Ry-nek). Dzwonek nocny. zdg 22 459 a

Wroniecka
18, m. 6. zdg 86 948

Niekrepujący
balkonowy, słońeczny 1 lub — 2 osobowy. Ul. Mickiewicza 18, m. 7. zdg 86 246

Pokój
Niegolewskich 16, m. 1. zdg 87 258

Focha
27 — 7. zdg 87 327

Śniadeckich
9 — 7. zdg 87 320

Śniadeckich
28 — 2 jeden- dwuosobowy. zdg 87 319

Klatki
frontowy. Świątosławska (Je-zuicka) 12 — 7. zdg 87 315

Słońeczny
duży, dwom panom — panom zaraz. Pocztowa 28 — 6. zdg 87 278

Inteligentnym
Małżeństwu, bezdzietnemu taniu. Strzelecka 25 — 6. zdg 86 942

Frontowy
niekrepujący. Chwaliszewo 53/54 m. 4. zdg 86 253

Słońeczny
Poznańska 58 a — 6 (Mickiewi-cza). zdg 87 365

Pokój
Jeżycka 45 — 2 narożnik Mickie-wicza. zdg 87 415

Pokój
frontowy. Wodna 2, m. 11. zdg 87 300

Spokojny
Zupańskiego 4 — 15. zdg 87 407

Telefon
łazienka. Działyskich 2 — 2. zdg 87 435

Słońeczny
jednoosobowy, dwuosobowy, — elektr., Śniadeckich 32 — 7. zdg 87 445

Z fortepianem
umeblowany 30,— zł umeblowany z oddzielnym gazowierzem 22,— zł. Chwaliszewo 49, m. 5. zdg 87 309

Wrocławska
5/6 — 5. zdg 87 398

Pokój
Poznańska 56 — 2. zdg 87 384

Komfortowy
gabinet — sypialnia, balkon. Ko-nopnickiej 15 m. 3. zdg 86 902

Frontowy
Stary Rynek 58 — 4. zdg 87 466

Tanio
15,— zł Czajca 12 — 7, wejście 8 (przy Rynku Wildeckim). zdg 87 351

Umeblowany
Sew. Mielżyńskiego 2, m. 8. zdg 87 349

Frontowy
niekrepujący. Działyskich 11, — parter, Matuszek. zdg 87 346

Sołacz
dwuosob. eleg. intelig. panom na stanowisku, z całym utrzyma-niem od 15. 4. tel. łazienka. Ma-zowiecka 63. zdg 87 174

Pokój
mily używaniem łazienki panu na stanowisku, dobrym utrzyma-niem, bielizną.

Troskliwa opieka.
Al. Hetmańska 46, m. 2. zdg 87 087

Działyskich
2 — 8. zdg 87 090

Pokój
umeblowany bez pościeli. Kreta 5, m. 13, parter. zdg 87 760

Ratajczaka
11 a — 71. zdg 87 534

Przyjeżdżnym
niekrepujący. Ratajczaka 11 a, mieszkanie 112. zdg 87 552

Balkonowy
Matejki 66 — 4. zdg 87 651

Wielkie
Garbary 48 — 7. zdg 87 563

Niekrepujący
zaraz. Kowalska, Staszica 4. zdg 87 609

Pokój
Gąsiorowskich 10, m. 10. zdg 87 602

Umeblowane
2 pokoiki dla jednej osoby. — Ogrodowa 19, m. 5. zdg 87 591

Marcin
62 — 6. zdg 87 598

Frontowy
Skryta 8 — 4. zdg 87 604

Aleje
Marcinkowskiego 20 — 35. zdg 87 908

Słońeczny
utrzymaniem, bez. Wojciech 28, mieszkanie 5. zdg 87 818

Pokój
z utrzymaniem starannem od za-raz. Centrum, telefon, elektrycz-ność, kąpiel. Al. Marsz. Pilsud-skiego 16, m. 5 (65-86). Róg Ja-snej. zdg 88 057

Pokój
telefonem. Działyskich 9, m. 8. Pg 25 910-13.94

Elegancki
niekrepujący. Podgórna 6 — 9. zdg 87 773

Niekrepujący
1-2 osoby. Plac Nowomiejski 6 a, m. 24. zdg 87 771

Pokój
z klatki schodowej. Poznańska 76, m. 1. zdg 87 764

Ładny
niekrepujący 2 panom. Plac ADziałowy 6 — I. zdg 87 813

Dzielyńskich
7 — 9 utrzymaniem. zdg 87 716

Pokój
Kochanowskiego 2, m. 14. zdg 87 718

Kulturalnej
osobie czysty jasny. Strzelecka 11, m. 5. zdg 87 706

Gabinet
sypialnia, utrzymanie. — Aleje Marcinkowskiego 1 — 9. zdg 87 735

Klatki
Drużbackiej 1a, — 6. zdg 87 727

Ratajczaka
11a, — 80. zdg 87 700

Niekrepujący
Półwiejska 5 — 6. zdg 87 748

Przyjeżdżnym
niekrepujący. Matejki 45. zdg 87 757

Pokój
utrzymaniem zaraz. Marcina 4, m. 3. zdg 87 739

Sześciopokojowe
Działyskich 7. zdg 87 860

Dwa
pokoje łazienka, słońeczne, par-ter. Aleja Hetmańska 9, wskaże dozorca. zdg 87 905

Umeblowany
1-2 panów. Górna Wilda 26, m. 2, I piętro. zdg 87 839

Pokój
Prusa 2 — 7. zdg 87 950

15,—
Matejki 39 — 6. zdg 88 016

Mickiewicza
15 — 6. zdg 88 014

Gabinet
ewentualnie dwom centrum za-raz. Babińskiego 7 — 1. zdg 88 013

Pokoik
czysty tanio do wydzierżawienia. Ul. Grochowe Łaki 3, m. 6. zdg 87 946

Ładny
utrzymaniem, bez. Wielkie Gar-bary 5-9. zdg 87 973

Pokoik
15,— zł. Ogrodowa 16, m. 18. zdg 87 970

2
umeblowane pojedyncze razem, front, piętrowy, centrum. Zgłoszenia telefon 17-92. zdg 87 971

2
niekrepujące inteligentowi stano-wisku lub małżeństwu. Łakowa 9 — 4. zdg 87 930

Próżny
niekrepujący. Ratajczaka 14 — m. 23. zdg 87 981

Pokój
od zaraz. Skarbowa 8 m. 9. zdg 87 928

Frontowy
zaraz Mielżyńskiego 5 — 9. zdg 87 927

Pokój
Matejki 57 — 1. zdg 87 921

Lepszymu
Pierackiego 12 — 10. zdg 87 911

Przyjeżdżnym
Łakowa 9 — 4. zdg 87 918

Słońeczny
frontowy utrzymaniem — bez. Piekary 10 — 4. zdg 88 029

Pokój
umeblowany do wynajęcia. — Górna Wilda 21, m. 30. zdg 87 636

Pokój
Pilsudskiego 24, m. 3. zdg 87 844

Pokój
czysty. Kreta 7 — 8. zdg 87 844

Niekrepujący
z kuchnią od zaraz. Małe Gar-bary 5, m. 13. zdg 87 865

Ogrodowa
3 — 6. zdg 87 864

Poznańska
56 — 6 narożnik Kochanowskie-go. zdg 87 588

Półwiejska
15, m. 5, czysty, słońeczny, fron-towy zaraz lub 15 panu. zdg 87 535

Ogrodowa
12 — 24. zdg 87 546

Panu
Aleje Marcinkowskiego 5 — 7. zdg 87 549

Wielka
18 — 12 a. zdg 87 686

Pokój
Marcina 64. III. front. lewo. zdg 87 681

Elegancki
panom. Pocztowa 11 — 11. zdg 87 656

Niekrepujący
Strzelecka 18 — 10. zdg 87 653

Małżeństwu
Skarbowa 21 — 19. zdg 87 655

Półwiejska
32 — 2. zdg 87 651

Słońeczny
pokój do wynajęcia. Marszałka Focha 103 m. 3. zdg 87 632

Wroniecka
4 — 8. zdg 88 063

Elegancki
słońeczny. Słowackiego 36 — 8. zdg 87 960

Pokój
pokoik. Słowackiego 39 — 9. zdg 87 959

Pokoik
Jackowskiego 17 — 8. zdg 87 953

Pokój
1-2 osób. Słowackiego 37 — 10 zdg 87 952

Szymańskiego
9 — 9. zdg 88 183

Skarbowa
7, m. 10, dwuosobowy. zdg 87 983

25,—
Marcina 47 — 5, zaraz. zdg 87 996

Ładny
jedno- dwuosobowy. Skryta 1, mieszkanie 5. zdg 88 010

Skromny
Kreta 5, m. 21. zdg 88 056

Niekrepujący
utrzymaniem — bez. Sapieżyński 2 a — 16. zdg 88 055

Elegancki
męski kulturalnemu. Piekary 18, mieszkanie 5. zdg 88 053

Pokój
klatka. Mielżyńskiego 3, m. 17. zdg 88 031

Niekrepujący
jedno- dwuosobowy. Wierzbicie-ce 37 a — 9. zdg 88 042

</

Duży lokal handlowy
trzy okna wystawowe. Rynek
Wildecki 73. od zaraz.
zdg 87 859

Skład
z pokojem. szope na warsztat.
Dąbrowskiego 60. zdg 87 887

Skład
narożnikowy. 5 ubikacji. pod-
sklepienia. 5 wierzbiacze. Oferty
Kurier Poznański zdg 87 874

Ubikacje
warsztatowe do wynajęcia. —
Frankowski, Górna Wilda 111.
m. 1. zdg 87 974

Skład
delikatesów i nabiału w centrum
zaraz oddam. Oferty Kurier Poz-
nański zdg 87 924

Ubikacja
na warsztat. składnice wolna. —
Piekary 18. zdg 87 688

Skład
4 ubikacje wynajm. Zgłoszenia
stróż. Wielka 12. zdg 87 988

2 ubikacje
na warsztat względnie składnice
wynajm. Zgłoszenia stróż. Wiel-
ka 12. zdg 87 989

Skład
trzy pokojowy mieszkanie od
gospodarza. Dąbrowskiego 43.
mieszkanie 9. zdg 88 072

Skład
towarów krótkich. ładne miesz-
kanie spiesznie sprzedam. powód
wyjazd. Szamarzewskiego 8.
zdg 88 073

2 pokoje
na pracownię. 27 Grudnia. Pier-
ackiego 1 p. r. front. Zgłosze-
nia Kurier Poznański zdg 88 039

Składnica-warsztaty
dla celów przemysłowych. han-
dlowych w oddzielnym budynku
od zaraz do wynajęcia. J. Hoff-
mann Wierzbicze 15 — 4.
zdg 88 130

Ubikacji
na cichy warsztat poszukuje. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 88 168

18. DZIERŻAWY

Młyn
wodnomotorowy 25 mórg ziemi.
wydzierżawie. Przemiał na dobe
90 centarów. Oferty Kurier Poz-
nański zdg 87 178

Piekarnia
w biegu z mieszkaniem do wynaj-
ęcia od 1 maja. Adres wskaże
Kurier Poznański zdg 87 374

Wydzierżawie
młyn gospodarczy. wodno-moto-
rowy w dobrej okolicy przemiał
do 9 tonn. Oferty Kurier Pozn.
zdg 87 055

Piekarnię
cukiernię odstąpię czerwca. Gór-
na Wilda 84. zdg 87 192

Cukiernię-piekarnię
nowa. przepisowa. mięsiec powia-
towym odstąpię. Wągrowiec. Ry-
nek 3. zdg 87 825

Ubikacje
przemysłowo-handlowe różnych
wielkości tania wydzierżawie. —
Nitsche i Ska, Poznań, Kolejowa
1—3. zdg 88 064

Składnica
opatu do wydzierżawienia od za-
raz. Adres wskaże Kurier Poz-
nański zdg 88 054

Dzierżawa
300 mórg I klasy, objęcie 27 tys.
Tadeusz Płoszyński. Mogilno.
zdg 88 192

Plac
wydzierżawie na przedsiębior-
stwo. Wskaże Agentura Dą-
browskiego 53/55. zdg 87 947

Kuźnia
wraz z narzędziami do wydzier-
żawienia lub na sprzedaż pod
Poznań. Oferty Kurier Poz-
nański zdg 88 143

22. ZGUBY

Zgubiono
wzór haftu. Sienkiewicza 11.
zdg 87 810

Poderniczkę
pamiątkową zgubiono Wielki
Piatek. Plac Sapiieżyński. Oferty
Kurier Poznański zdg 88 181

23. ROZMAITE

Lisy
futry trzyczwartowe, wielki wybór,
towar gwarantowany. ceny ni-
skie

Witold Zalewski,
Marcina 77. — Magazyn Futur.
Asygnaty „Kredyt”. zdg 22 460

Gorsety
Biustonosze
poleca

Pracownia
Gorsetów
„Wanda”
Leontyna Sychow-
ska, Ratajczaka 27.
zdg 87 543

Przyjdź!
Znam Twoją przyszłość! Piłsud-
skiego 5 — 8. Wroźka.
zdg 85 131

Nowość
Opatentowany przyrząd wzmac-
niania siły pociągowej. —
Cena 10. — zł. Informacje: „Po-
tens”. Toruń, Bydgoska 10. Na
odpowiedź znaczek. zdg 87 452

Akuszerka
Kowalewska. Łąkowa 14. 6-6.
miesiącu — paniom zainteresowa-
nym wszelką pomoc, porady. —
zdg 87 285

Lakerowanie
złocenie mebli stylowych. Stefan
Jaworski, Patr. Jackowskiego 49
warsztat 4. zdg 86 703

Sławna chiromantka
grafolog - fizjognomistka
Jakubowska
zdumiewająco przepowiada prze-
szłość, teraźniejszość, przyszłość.
loterie. Ratajczaka 15 — 10. Pa-
saż Apollo. zdg 87 372

Przepisuję
maszyną najtaniej prace nauko-
we oraz wszelką korespondencję.
Pocztowa 15 — 2. zdg 87 424

Bluzki
szydekuje. Mickiewicza 18 — 6.
zdg 86 061

Modne
kostiumy, płaszcze, komplety wy-
konanie pierwszorzędnym. B. Ma-
zur, Wrocławska 1. zdg 87 306

Wróży
chiromantka trafnie Piekary 6—2
zdg 87 182

Pranie bielizny
preznie firan wykonuje tania.
fachowo Ptalnia. Piekary 3. filia
Matejki 6 zdg 87 550

Akuszerka
Poznań. Strzelecka 2.
przy Świętokrzyskim
przyjmuje, udziela porady, pomo-
cy położniczej. zdg 22 396/7

Nikluje
szlifuje fachowo. Mechanowarł
Pocha 84. zdg 87 658/9

Akuszerka
Grobla 29 a. udziela pomocy po-
łożniczej. zdg 87 558

Sellima
przepowiada wszystkie sprawy
życiowe. Ratajczaka 9 — 7.
zdg 87 578

Dziecko
mające się urodzić oddam na
własne dobrej rodzinie. Oferty
Kurier Poznański zdg 87 615

Dziecko
nowonarodzone oddam na własne
dobrej katolickiej rodzinie. Oferty
Kurier Poznański zdg 87 614

Szyję
elegancko. Św. Wojciech 26. —
m. 39. zdg 87 605

Chiromantka
przejeżdżam w Poznaniu. Pierac-
kiego 19, m. 9 a. zdg 87 594

Targi Poznańskie
Katowickie. Gdyńskie. Wysokie
zarobki osiągniesz nabywając spe-
cjalnego bez konkurencyjnego ar-
tykułu przebojowego „Neroliti”.
Lwów, Szeptyckiego 3. zdg 87 488

Fabrykantom lemoniad
i cukierków
przypominamy, że na sezon obecny
polecamy nasze specjalności
jak: esencje pomarańczowe, wani-
liowe, pasty pomarańczowe,
ekstrakty oraz wszelkie artykuły
do tych branż potrzebne. zdg 88 004

Lisy
wyprawia, farbuję, wszelkie ko-
lory oryginalnym sposobem lip-
skim zdg 87 976

Farbiarnia Lichnowski,
Dąbrowskiego 88.

Krawcowa
szyje suknie, kostiumy tania
pierwszorędnym. Stary Rynek
59/60, m. 2. wejście Wrocławskiej.
zdg 87 771

Bezpłatnie
Sławna grafologini, przeszłość
przyszłość. Powie jak dojdziesz
do pieniędzy, majątku i osią-
gniesz egzystencje, wskaże na-
ręconego, przeznaczającego na-
meza, którym domu mieszka, na-
mer loterii, sprawy sądowe. Mar-
cin 62, m. 6. zdg 87 675

Chemicznie
czyści, fabrykuje wszelką garderobę.
Rzeczy żalobne 24 godzinach.
Szybko, fachowo, tania.
Farbiarnia Lichnowski,
Dąbrowskiego 88.
zdg 87 975

Słynna
chiromantka trafnie przepowiada
przyszłość, teraźniejszość. Szew-
ska 21 — 5. zdg 87 965

Fotografie
portrety gustownie, tania. Mar-
kiewicz obecnie Al. Piłsudskiego 1
(obok „Continentalu”). zdg 88 034

Znana
Adarelli przepowiada
z Braminów i reki. Przyjmuje
również niedziela. Podgórna 13.
mieszkanie 10. zdg 87 629

Lis
kanadyjski okazynie sprzedam.
Dąbrowskiego 36 — 1.
zdg 89 956

Przyjmuję bieliznę,
hafty, mierzki, ręcznie, akurat-
nie. Garncańska 3 — 3.
zdg 88 166

Przepisuję
maszyną najtaniej. Skryta 3 —
m. 8. zdg 88 134

Panie elegantki!
przyjmuję garderobę damską tania.
Suknie od 6 zł. Skryta 3 —
m. 8. zdg 88 135

24. NAUKA

„Echo Obcojęzyczne”
Francusko — Polskie, Niemiec-
ko — Polskie — ułatwia grun-
towne opanowanie języków (zna-
jącym poszatki). Szczegółowe
prospekty bezpłatnie: Warszawa.
Waliców 3. zdg 83 276

Taniec
Mikołajczak - Kledecka, św. Józ-
efa 6. Kurs dla początkujących
piątego kwietnia. Lekcje pry-
watne każdego czasu. zdg 83 674

Szkoła Tańców
Kledecka - Mikołajczak
św. Józefa 6. Kurs początkują-
cych piątego kwietnia.
Pz 25 582-54.226

Szkoła tańców
Baletmistrza Szczurka - Szczur-
kowej Podgórna 6

Stenografii
pisania maszyną, księgowości. —
Strzelecka 33. zdg 86 668

Matematyki
lacińską bardzo korzystnie udzieli
student. Oferty Kurier Poznań-
ski zdg 86 735

Francuski
konwersacja. Przygotowanie ma-
tury (Dyplom paryski). Plac No-
wowiejski 6a, parter. zdg 87 145

Kto
udzieli lekcji niemieckiego. War-
unki do Kuriera Poznańskiego
zdg 87 146

Uczennica
zamiejscowa
lat 22, z 1 1/2 nauką poszukuje
dalszej nauki krawiectwa u
mistrzynie z utrzymaniem. Oferty
Kurier Poznański zdg 87 364

Poszukuje
konwersacji niemieckiego. Podać
adres i warunki. Zgłoszenia Kur-
ier Poznański zdg 87 356

Nauczycielka
rutynowana przygotowuje do
gimnazjum godz. 1 zł. Oferty
Kurier Poznański zdg 87 428

Magisterskie
studium
języków. Zgłoszenia Kurier Poz-
nański zdg 87 043

Szkoła Tańców
Szorskiego
Kurs początkujący poniedziałek.
Pierackiego 12, tel. 38-08.
zdg 87 164

Książkowość
stenoграфия od 5 kwietnia. —
Kromczyńska, Ogrodowa 16, II
zdg 87 169

Poszukuje
konwersacji niemieckiego celem
jaknajszerszego opanowania ję-
zyka. Oferty Kurier Poznański
zdg 87 494

Dam
pokój utrzymania za pomoc
naukowa do III gimnazjalnej. —
Wzlotowa 23. zdg 86 986/7

Niemieckiego
udziela tania. Wojciecha 28 — 5.
zdg 87 819

Do egzaminów
ułatwiają prace uczniom i stu-
dentom pomoce szkolne wydaw-
nictwa Hawu, Warszawa. Kró-
lewska 25/80. Katalogi gratis.
Tg 20 497

Doświadczony
korepetytor tania umożliwi pro-
mocy. Oferty Kurier Poznański
zdg 87 900

Pierwszorzędną
korepetytorke polecam. Kreta
6 — 2. zdg 87 627

Wyuczę
panienki sycia 12. — miesięcznie.
Oferty Kurier Poznański
zdg 87 887

Rutynowany
udziela skutecznie pomocy przy-
gotowuje eksternistów. Oferty
Kurier Poznański zdg 88 046

Matematyk
udziela pomocy. Oferty Kurier
Poznański zdg 88 045

Gimnazjum kupieckie
przygotowuje do egzaminów
wstępnych. Adres Kurier Poznań-
ski zdg 88 177

Student
udzieli lekcji jez. niemieckiego i
innych w zakresie gimn. i szk.
handl. Oferty Kurier Poznański
zdg 88 107

25. MUZYKA

Kursy
gry fortepianowej, dyplomowana
nauczycielka
Aleje Marcinkowskiego 1
m. 8
(dom narożny). zdg 86 110

Saksofonista
Alt zaraz wolny. Oferty Kurier
Poznański zdg 87 321

Puszta
Płomienne serca — Wierna rzeka
— O piękna, nieznaną i
wszelkie nowości poleca Księgar-
nia Cybulskiego. Marcin 9.
ng 41 268

26. SZUKA POSADY

a) Służba domowa

Poszukuje
posługi 2 lub 3 razy w tygodniu.
Oferty Kurier Pozn. zdg 87 122

Sierota
lat 15 do dzieci lub lekkich prac
domowych szuka posady. Oferty
Kurier Poznański zdg 86 194

Praczką
stała akurata 2. — dziennie. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 87 200

Dziewczyna
uczciwa, czysta z gotowaniem
poszukuje posady od 15. 4. Oferty
Kurier Poznanski zdg 87 330

Dziewczyna
samodzielną, dobre gotowanie. —
zaufana szuka posady. Oferty
Kurier Pozn. zdg 87 450

Dziewczyna
uczciwa pracownia — poszukuje
posady z dobrym gotowaniem do
wszelkich prac. Oferty Kurier
Poznański zdg 87 339

Dziewczyna
młodsza uczciwa poszukuje po-
sady do wszelkich prac domo-
wych. Oferty Kurier Poznański
zdg 87 318

Dziewczyna
młodsza, samodzielna, sumienna,
poszukuje posady najchętniej do
samotnej osoby. Oferty Kurier
Poznański zdg 87 317

Panienska
z lepszej rodziny umiejąca coś-
kolwiek szyć, haftować szuka po-
sady do dzieci i lekkich prac do-
mowych od 1 maja. Oferty Kur-
ier Poznański zdg 87 367

Młodsza
panienka z lepszej rodziny inteli-
gentna, umiejąca cośkolwiek go-
tować szuka posady u starszych
bezdzielnych państwa od zaraz.
Oferty Kurier Poznański zdg 87 366

Młoda
do lekkich prac szuka posady.
Oferty Kurier Poznański
zdg 87 360

Do wszystkiego
miejscowości obojętna 10 lat na
niewymówionej posadzie szuka
posady, powód stosunki rodzinne
Łaskawe oferty do Kuriera Poz-
nańskiego zdg 87 418

Dziewczyna
na wskros uczciwa, chętna, bar-
dzo czysta szuka miejsca lub po-
sługi od 15. 4. 37. Oferty Kur-
ier Poznański zdg 87 392

Posługi
czysta, akurata szuka prania
2 dni tygodniu posługi. Plac No-
wowiejski 5. m. 6. zdg 86 909

Praczką
czysta, akurata szuka prania
2 dni tygodniu posługi. Plac No-
wowiejski 5. m. 6. zdg 86 909

Emerytowany
urzędnik pocztowy, lat 43, zdrowy,
przedsiębiorczy, poszukuje
administracji domów lub innego
zajęcia jako pracownik umysłowy
wzgl. fizyczny. Oferty Kurier Poz-
nański zdg 87 044

Młoda
panienka — władająca językiem
francuskim z dobrymi referen-
cjami poszukuje posady do dzieci
Oferty Kurier Pozn. zdg 87 177

Kucharka
z dobrym smaczonym gotowaniem
z własną pościelą oraz do wszyst-
kiego, długie świad. od zaraz —
szuka posady. Oferty Kurier
Poznański zdg 87 068

Sierota
z dobrymi świadectwami szuka
posady do wszystkiego. Oferty
Kurier Poznański zdg 87 064

Dziewczyna
z prowincji, szcziem, gotowaniem
szuka posady. Oferty Kurier
Pozn. zdg 87 086

Posługi
poszukuje starsza, uczciwa, do-
bre świadectwa. Oferty Kurier
Poznański zdg 87 492

Gospoia
starsza, rutynowana, inteligentna
przyjme posadę do jednej lub
dwóch osób, starszych państwa
lub emeryta za małym wynagro-
dzeniem. Miejscowość obojętna.
Oferty Kurier Poznański
zdg 87 255/6

Panna
poszukuje posady do prac domo-
wych z pożądną rodziną. Oferty
Kurier Poznański zdg 87 788

Praczką
przyjmie pranie — posługę. Oferty
Kurier Poznański zdg 87 790

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego
z gotowaniem i kochająca dzieci.
Oferty Kurier Pozn. zdg 87 590

Gospodyni
zaufana szuka posady do wszyst-
kiego u samotnej osoby, 6 lat w
posadzie. Zgłoszenia Kurier Poz-
nański zdg 87 754

Gospodyni
inteligentna, lat średnich szuka
posady u samotnej młodej rodzi-
ny, warunki skromne, miejsco-
wość obojętna. Zgłoszenia do
Kuriera Pozn. zdg 87 759

Praczką
szuka prania i 3X w tygodniu
uprzatania. Oferty Kurier Pozn.
zdg 87 779

Sierota
uczciwa z dobrymi świadectwami
poszukuje posady do dwóch lub
jednej osoby bezdzietnych. Zgło-
szenia Kurier Poznański
zdg 88 144

Gospodyni
kuchmistrzynie inteligentna, wy-
kwintna kuchnia, znajomość do-
biu poszukuje posady do dworu,
małatek, 15 kwietnia. Oferty Kur-
ier Poznański zdg 88 012

Dziewczyna
młodsza dobrym gotowaniem do
wszystkiego szuka posady. Oferty
Kurier Poznański zdg 87 897

Poszukuje
posługi. Oferty Kurier Poznań-
ski zdg 87 915

Starsza
służąca szuka posady od zaraz
lub 15. Oferty Kurier Pozn.
zdg 87 849

Dziewczyna
gotowaniem trzech osób długolet-
nie świadectwa. szuka posady.
Oferty Kurier Pozn. zdg 87 584

Panna
pierwszorzędną krawiectwa.
inteligentna, zamierzaniem gos-
podarstwa. szuka posady do
dworu, na probostwo. Oferty
Kurier Poznański zdg 87 546

Szukam
posady cośkolwiek gotowaniem.
Oferty Kurier Pozn. zdg 87 719

Posługaczka
uczciwa, pracownia, poszukuje
posady zaraz. Oferty Kurier
Poznański zdg 87 742

Młodsza
uczciwa do wszystkiego lub po-
krojowej szuka zaraz do religij-
nego domu. Oferty Kurier Poz-
nański zdg 87 635

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posady z
gotowaniem od 15. Oferty Kur-
ier Poznański zdg 88 043

Dziewczyna
dobrze polecona szuka posady. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 88 172

b) Inni

Stenotypistka
polsko - niemiecka, z stenografia,
pracuje pierwsze ćwierćrocze bez-
płatnie — poszukuje posady. —
Zgłoszenia do Kuriera Pozn.
zdg 86 984

Kresowianka
starsza poszukuje posady zarząd-
czyńi lub panny służącej, dobrze
odluduje tylko do lepszego domu
na wyjazd. Oferty Kurier Pozn.
zdg 86 933

Kreślarz
lat 25, samotny, zdolny, dobre
świadectwa szuka posady. Oferty
Kurier Poznański zdg 86 916

**Biuralistka-
maszynistka**
bardzo zdolna, z dobrego domu.
lat 19, szuka posady. Oferty Kur-
ier Poznański zdg 86 915

Nauczycielka
lat 22 szuka posady, najchętniej
na wieś. Oferty Kurier Pozn.
zdg 86 914

Biedny
biuralista szuka pracy popołu-
dniami. Łaskawe zgłoszenia do
Kuriera Poznańskiego pod
zdg 86 244

Bi

Krawcowa
kwalifikowana poszukuje posady po domach 1.90 zł. Oferty Kurier Poznański zdg 87 520

Młodsza
poszukuje posady do składu lub do posyłek. Oferty Kurier Poznański zdg 87 521

Bielżniarka
pierwszorzędna szyć poza domem domu szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 87 576

Szofer
poszukuje posady, kaucja 500 zł. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 577

Emeryt
państwowy samotny szuka jakiegokolwiek pracy, portiera, woznego, inkasenta, lokaja lub też do chorego, znam język polski i niemiecki, miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 87 606

Krawcowa
pierwszorzędna poszukuje posady dom 2. złote. Oferty Kurier Poznański zdg 87 603

Starszy
pan samotny poszukuje zajęcia stróża domu, wili, zawodu ogrodnika od zaraz lub później. Oferty Kurier Poznański zdg 87 820

Pokojuwe
sumienne, pracowite, czyste, dobrze polecane poszukują posady do dobrego domu względnie na wyjazd, język polski, niemiecki. Oferty Kurier Poznański zdg 87 926

Fryzjerka
kursistka poszukuje dalszej praktyki małym wynagrodzeniem. Łaskawe oferty Agentura Ordnownika, Oborniki, Czarnkowska ng 41 281

Biegła
maszynistka własną maszyną, stenografia, francuskim, niemieckim, wysoką gwarancją szuka posady. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 87 845

Panna
lat 27, przystojna szuka posady gospodarstwa domowego u samotnej osoby, na wyjazd. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 87 850

Chłopiec
lat 17, wysoki, silny, przystojny poszukuje pracy. Najchętniej do biura lub dużego przedsiębiorstwa handlowego. Oferty Kurier Poznański zdg 87 774

Szukam
posady gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurier Poznański zdg 87 772

Piekarz-cukiernik
kawaler, dobrze wykwalifikowany. Zgłoszenia Agentura Kuriera Poznańskiego, Krotoszyn, ng 41 269

Kucharz
poszukuje posady. Oferty Agentura Kuriera Poznańskiego, Norka, ng 41 280

Wychowawczyni
długoletniemi dobrymi świadectwami, niemiecki, poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 88 001

Dwie
panienki 25, 23, kilkuletnia praktyka piekarni, cukierni, obsługa „Ekspresu”, dobrymi świadectwami, poszukują posady również prowincji. Oferty Kurier Poznański zdg 88 147

Dziewczyna
poszukuje posady od 15, praniem gotowaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 87 972

Szofer-mechanik
długoletnia praktyka, naprawy wykonuje na miejscu, szuka posady szofera. Oferty Kurier Poznański zdg 87 964

Administracji domów
poszukuje przedewszystkiem zemyrtowanych urzędników państwowych, narodowców, obeznany ze wszystkimi sprawami wchodzącymi w zakres tak samej administracji jak i urzędów skarbowych, rozjemczych i sadownictwa. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 88 100

Panienska
uczciwa poszukuje posady do składu, posyłek, dzieci lub do towarzystwa starszej pani, możliwie na prowincji od zaraz lub od 15 kwietnia. Oferty Kurier Poznański zdg 88 030

Dziewczyna
lżejszy prac domowych składzie lub chorych, uczciwa, poszukuje posady 15. 4. lub 1. 5. Antoni Klaczek, Zbaszyn, Poleskiego 9. ng 41 273

Krawcowa
poszukuje pracy poza dom lub pracowni. Łaskawe zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 87 741

Chłopak
silny z rowerem poszukuje zajęcia. Oferty Kurier Poznański zdg 88 074.

Panienska
inteligentna szuka posady. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 88 036

Manicurzystka
młodsza siła, szuka posady. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 88 087

Manicurzystka
dobra siła szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 88 089

Inteligentna
młoda wdowa szuka jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurier Poznański zdg 88 091

27. WOLNE MIEJSCA

Panienska
inteligentna, — wykształcona do 2 dzieci 8—11 lat, z dobrą znajomością szyć potrzebna od 15. kwietnia. Oferty wraz podaniem warunków i odpisem świadectw Kurier Pozn. zdg 85 989

Gospodynini - kucharka
z znajomością wykintnej kuchni, prasowaniem, sztywnej bielizny, chowem drobiu potrzebna 15 kwietnia. Zgłoszenia, odpisy świadectw pod adr. Maj. Marniecki, pow. Śrem. zdg 86 167

Pielęgniarka, pielęgniarki
obeznanych z elektroterapią, wodolecznictwem i masażami z państwowym egzaminem pielęgniarskim poszukuje zakład leczniczy. Zgłoszenia z odpisami świadectw kierować do Zakładu Leczniczego Ubezpieczalni Krajowej w Inowrocławiu. dg 22 644

Bufetowa
młoda z obsługą gości od zaraz, musi być miła i przyjemna dla gości. Posada stała i dobra na pow. mieście, blisko Poznania. — Oferty do Kuriera Poznańskiego pod ng 41 234

Masażysta
codziennie pół godziny zajęcia. — Zgłoszenia Starościeńska 11 — I piętro, niedziele 15-tej. zdg 88 006

Marszantka
biegła zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 87 916

Ekspedjentka
branży kapeluszonej potrzebna „Janina” Aleja Marcinkowskiego 19. zdg 87 914

Poszukuje
przedstawiciela dużych młynów w Poznaniu, kaucja 1.000. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 624

Masażystka
zdolna może się złożyć. Wejman. Poznań, Kościełna 17. zdg 88 070

Posługaczka
potrzebna. Kantaka 8/9 — 3. zdg 88 066

Panienska
do zycia potrzebna. Gąsiorowskich 10 — 17. zdg 88 175

Potrzebne
uczennice i uczeń do pracowni rekiniczek skórkowych. Zgłoszenia niedziela godz. 3—7, zyciorska, świadcęwa, Urbański, Św. Józefa 3 m. 7. zdg 88 106

Agentów
Chrześcijan do sprzedania narzędzi rolniczych po wsiach poszukuje „Zniwo”. Lwów, Kuszewicza. ng 39 7612

Potrzebni do Torunia

Ekspedient
branży wódczanej — sprzedaż butelkowa, ekspedient branży kawy i herbaty. Dekoratory okien w swojej branży, inteligentni, dobrej prezencji. Zgłoszenia osobiste dnia 5. bm. między 3—5 Hotel „Continental”. Poznań lub pisemne Czesław Wański, Toruń. zdg 87 400

Dziewczyna
gotowaniem dwóch osób. Wąły Kosciuszki 7 — 2. zdg 85 994

Ekspedientka
kaucja potrzebna. Ratajczaka 9, kiosk. zdg 87 080

Kartoniarka
potrzebna. Karłowicz, Mostowa 4 zdg 87 046

Dzielnego
uczciwego akwizytora ogłoszeniowego poważnie wydawnictwo poszukuje Drukarnia, Działajskich 3. zdg 87 345

Przedstawiciele
na miasto Poznań i większe miasta województwa obeznanych z branżą spożywcza poszukujemy. Oferty Kurier Poznański zdg 87 303

Ucznia
przyjmie Mechaniczny Warsztat Słusarski, Dąbrowskiego 88. zdg 87 172

Pierwszorzędne
krawcowe potrzebne zaraz. Św. Marcin 33. m. 6. zdg 87 769

Dzielnego
przedrukarz potrzebny. Północna 16/17. zdg 87 812

Fryzjer damski
męski wodna. Graczyk, Znina. zdg 87 490

Fotograf
stała posada zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 87 731

Dziewczyna
Aleja Wielkopolska 53 parter. zdg 87 699

Czeladnik
rzeźnicki potrzebny. St. Grygier, Szamotuły. ng 41 271

Księgarnia
większa poszukuje dzielnego pomocnika z długoletnią praktyką. Szczegółowe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 87 667

Służąca
do wszystkiego zaraz. Wiślana 58. zdg 87 888

Do handlu zbożem w Poznaniu potrzebny od zaraz

Elew
maturzyści, absolwenci trzyletnich szkół handlowych pierwszeństwo. Zgłoszenia zyciorski, świadcęwa Kurier Poznański zdg 87 634

Służąca
gotowaniem praniem. Półwiejska 2. m. 1. zdg 87 842

Gospodynini
samodzielną, doświadczoną na majątek kolo Łodzi od 15. 4. wzgl. 1. 5. potrzebna. Zgłoszenia z odpis. świadectw Dyr. B. Lehmann, Wola Błędowa, p. Stryków k. Łodzi. zdg 87 332

Potrzebny
czynny lub cichy współnik do poważnego przedsiębiorstwa z kapitałem od 15.000.— Oferty Kurier Poznański Ng 40 457

Strycharze
cegły potrzebni. Ostrowski, Niegolewskich 6. zdg 87 500

Poszukujemy
dla trojga dzieci w wieku od 5 do 8 lat w Toruniu wychowawczyni rutynowaną, lubiącą dzieci, wykształconą, o dobrych manierach i miłej powierzchowności bezwzględnie praktykującą katolicki, zdrowej fizycznie i moralnie, znającej drobne szycie i reparacje. Reflektujemy na osobę tylko z pierwszorzędnymi świadectwami. Oferty pisemnie z odpisami świadectw do Kuriera Poznańskiego pod zdg 87 503

Poszukuje
słuszarza lub spawacza — jako współpracownika do warsztatu, Górczyńska 36. zdg 87 085

XVII bieg na przełaj „Kuriera Poznańskiego”

odbędzie się w niedzielę o godz. 11:30 na boisku Sokola

Startują wszyscy najlepsi!

Szukam młodego, zaufanego nauczyciela
dla chłopca (4 kl. powszechna), dla którego ma być równocześnie towarzyszem. Łaskawe zgłoszenia do Kuriera Pozn. dz 22 607

Rutynowaną stenotypistkę
adwokatką od zaraz przyjmie adwokat Adam Michnik, Bydgoszcz ulica Mostowa 6. zdg 22 613

Francuzka
młodsza lub Polka - nauczycielka władająca językiem jak rodzowita Francuzka, potrzebna do chłopca 8 letniego. Zgłoszenia z odpisem świadectw do „Par”. Poznań, Al. Marcinkowskiego 11, pod „13,55”. Pg 25 642-13,55

Technik dentystyczny
do wielkiego laboratorium w Bydgoszczy poszukiwany natychmiast najpóźniej 1. 5. na stanowisko 1 technika. Wymagania nieprzeciętne zdolności w nowoczesnej ortodontii, artyzm w modelowaniu, precyzja w wykonywaniu. Panowie tylko odpowiadający powyższym wymaganiom zechcą zgłosić swoje kierownictwo: Labor. techn. dent. Fr. Raczkowski, Bydgoszcz, Poznańska 27, m. 1. zdg 84 628

Spólnika
z gotówka 8—10.000.— złotych poszukuje do nowootwartego składu blatowat, konfekcji i galanterii w wycieczkowym powiatowym mieście na Pomorzu. — Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 86 679

Poszukuje
młodsza osoba dobrze znająca gotowanie, jako pomoc do kuchni w kasyne. Oferty Kurier Poznański zdg 86 672

Apteka
szuka asystenta (tki) młodego magistra (y). Referencje i warunki przy wolnym pokoju i utrzymaniu Kurier Poznański zdg 22 653

Apteka
w Poznaniu poszukuje od 1 czerwca magistra (stry) z praktyką lub bez. Oferty z podaniem warunków do Kuriera Poznańskiego ng 41 224

Ekspedientka
branży artykułów męskich potrzebna. Adres wskaże Kurier Poznański zdg 86 934

magistra
chrześc. doświadcz. polec. z podaniem pensji przy wolnym utrzymaniu Stara Apteka, Kepno. dg 22 641

Posługaczka
poleczona potrzebna. Nowomiejski 9, Lewandowska. zdg 87 247

Zdolna
biuralistka biegle pisząca na maszynie poszukiwana. Oferty Kurier Pozn. zdg 87 267

Panienska
do baletu przyjme. zdg 87 270

Inkasent
kupiec potrzebny. Niewielka gwarancja wymagana. Szczegółowe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 87 271

Fryzjerka
samodzielną, żelazkowa, wodna manikur, stała posada Kajzer, — Ostrów, Wrocławska 9. ng 41 236

Już
wiosna nadchodzi, a Ty wciąż jeszcze czekasz na lepsze czasy. Lepszych artykułów jak „Cerolit” i wiele innych, nie znajdziesz, choćbyś szukał do jesieni. Wytwórnia: „Nowości Praktyczne”. Warszawa, Złota 37/KP. ng 40 922

Leśnik
samotny potrzebny, zyciorski odpis świadectw. Zgłoś Kurier Poznański zdg 86 582

Służąca
do wszystkiego. Grunwaldzka 59, m. 2. zdg 86 631

Wyřycielki
poszukuje się na majątek. Pomorze, osoby starszej intelig., znającej dobrą kuchnię, także jarzemska. Zgłoszenia podame pretensji zyciorski, fotografie do Kuriera Pozn. pod obowiązkowa. zdg 86 670

Kucharka
zdrowa — dobrze poleciona potrzebna od 15. 4. Adres Kurier Poznański zdg 87 157

Uczciwa
do warsztatu elektr. z dobrej rodziny przyjme. Oferty zyciorski Kurier Poznański zdg 87 380

Uczennica
potrzebna krawieczyni. Skarbowska 11 — 8. zdg 87 297

Apteka
większa poszukuje magistry z prawem zarządu lub asystentki z egzaminem wojewódzkim na zastępstwo 5—6 miesięcy od 1. 5. Zgłoszenia z podaniem warunków Kurier Pozn. zdg 87 452

Szofera - ogrodnika
przyjmie Majętność Rudki, powiat Oborniki. Pisemne zgłoszenia z odpisem świadectw. zdg 87 265

Pokojuwka
pilna sum. doświad. od 1. 5. na majątek potrzebna. Zgłoszenia z odpis. świadectw Dyr. B. Lehmann, Wola Błędowa, p. Stryków k. Łodzi. zdg 87 333

Podróżujący
prowizyjny na Poznańskie i Pomorskie poszukiwany. Oferty Kurier Poznański zdg 87 474

Posługaczka
popołudniu potrzebna. Patr. Jakubowski 19, m. 10. zdg 87 517

Zbożowiec
młody do młyn w Poznaniu. Odpisy świadectw, zyciorski, pensję Kurier Poznański zdg 87 516

Dziewczyna
potrzebna zaraz. Św. Marcin 3. Restauracja. zdg 87 518

Uczennica
króć, szycie rok. Wąły Jadwigi 3 a — 9. zdg 87 829

Ucznia
rusznikarskiego przyjmie skład broni. Winnicki, ul. 27 Grudnia 2 zdg 87 933

Służąca
uczciwa potrzebna od zaraz do jadłodajni. Zamkowa 4/ab. zdg 87 867

Technik dentystyczny
potrzebny pierwszorzędna siła od 15. 4. lub 1. 5. Zgłoszenia z podaniem warunków Kurier Poznański zdg 88 032

Bufetowa
z obsługą gości może się zgłosić. Śrem, Polonia. zdg 87 487

Zaraz
do przedsiębiorstwa potrzebny robotnik inkasent. Zabezpieczenie gotówka 200 złotych. Oferty składać Ordnownik, Poznań zdg 87 720

Strycharze
do ręcznej cegły potrzebni pod Poznaniem, kwatery dam — Ostrowski, Poznań, ul. Niegolewskich 6. zdg 87 499

Ucznia
przyjmie całym utrzymaniem lub bez, może być starszy. Rutkiewicz, mistrz szewski, Poznań, Strzałowa 3. zdg 87 633

Parobek
do koni i oprzetu bydlę w gospodarstwie przy Poznaniu potrzebny. Zgłoszenia Wojcieszzyk, Umultowo, pow. Poznański. zdg 87 137

Robotnik
stała prace lub spółkę potrzeba 600.— zł. Oferty Kurier Poznański zdg 88 176

Bonę
praktyka, poleceniami 2 dzieci. Zgłoszenia ul. Działajskich 8, m. 8. zdg 87 987

Słusarz
otrzyma prace za wypożyczeniem 200 zł. Oferty Kurier Poznański zdg 87 668

OGÓLNOPOLSKIE

Poniedziałek, 5 kwietnia.
6.30 audycja poranna; 11.30 audycja dla szkół; 12.03 mała orkiestra P. R.; 12.30 „Od warsztatu do warsztatu”, aud. pow. zremiosłu szewskiemu; 12.50 dziennik południowy; 15.00 wiadomości gospodarcze; 15.15 patrz program lokalne; 16.15 Skrzynka językowa; 16.30 orkiestra mandolinistów im. Moniuszki z Welnowca; 17.05 „Związek gospodarze ślaeka z Pomorzem” — od czyt. wygl. Wacław Olszewicz — z Katowic; 17.20 recital śpiewaczy Wiktor’a Stotta; 17.50 „Znakomity botanik — Marian Raciborski” — (w 26-lecie śmierci) — odczyt wygl. prof. Adam Wodziecko (z Poznania); 18.00 Wodziecko aktualna; 18.10 przedmówienie kierownika okręgowego urzędu W. F. i P. W. — Lublin (z Warszawy); 18.15 wiadomości sport.; 18.50 najważniejsze odmiany ziemniaków rolniczych; 19.00 audycja żołnierska: „Kulawy Franek”, napisal żołnierz - rezer-

wista Józef Czuba, przerobił kpt. Jarem-Mirski; 19.30 „Na morskiej fal” — lekka audycja muzyczna; 20.25 recital skrzypcowy Ignacego Weissenberga; 20.45 „Z naszej przeszłości” — płyty; 20.55 program aktualna; 21.00 „August Wilkoński — kawaler krzyża naturalnago” — wiecór literacki w oprac. Stanisława Wasylewskiego (z Poznania); 21.30 chóh Juranda; 21.55 koncert symfoniczny w wykonaniu orkiestry P. R. z udz. Michała Zabejda-Sumieckiego — tenor

gład gieldowy; 15.15 „Duety” — płyty; 15.30 życie kulturalne i społeczne Poznania; 15.35 słuchowisko dla dzieci starszych: „Powiedź” Tomazsa Droscacza; 15.50 „Z naszej przeszłości” — płyty; 18.25 skrzynka ożólna — omówi dyrektor rozgłośni Zenon Kosidowski; 18.25 „Saksofon i skrzypce” — lity.

WARSZAWA

Warszawa — 15.15 wiazanki i pieszni oeretkowe — płyty; 15.55 „Wszystkiego po trochu” — audycja dla dzieci; 18.25 muzyka lekka — płyty; 18.45 program na jutro; 23.00 muzyka taneczna — płyty; 23.30 „Miedzynarod. Kongres Ociemniałych” — przemówienie w języku esperantomim (kpt. Jana Slihana (ze Lwowa).

na poniedziałek: 19.10 Hilversum II. Festival Wagnerowski. 20.00 Bruksela franc. Koncert ork. symf. 20.15 Beromünster. Koncert ork. z udz. Erny Sack. 20.25 Bratisława. Koncert ork. filharmonicznej. 20.30 Lyon. „Maria Magdalena”, słuchowisko liryczne Masseneta. Radio Paris. „Piečna Helena” odt. Offenbacha.

21.00 Königswhush. Muzyka z Ukrainy baśni. 21.30 Praga. Komedia na moście” op. Martyna. 24.00 Frankfurt. Weber. Mozart. Beethoven. koncert symf.

POZNAŃ

Poznań — 13.00 koncert zyczeń z płyt gramofonowych; 13.55 przed-

muzyka i 2 fryzjerki, zdolne w wodnej i żelazkowej ondulacji potrzebni do Katowic. Warunki: procent i gwarancja. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego pod zdg 87 491

Przyjmie całym utrzymaniem lub bez, może być starszy. Rutkiewicz, mistrz szewski, Poznań, Strzałowa 3. zdg 87 633

WYPRAWY
wyprawkę od wykwinnych do skromnych.
poleca po niskich cenach

J. Schubert
FABRYKA BIELIZNY I DOM PŁÓCIEN
NOWA 10
STARY RYNEK 76
Pg 25 095-7.61

Podróżującemu
odwiedzającemu składy żelaza i materiałów budowlanych odda-
bym sprzedaż papy dachowej,
smoly, lepiku za prowizję. Zgło-
szenia Kurier Pozn. zdg 87 670

Uczenice
Wiedeński Salon Mód Podgórna
2a, m. 7. zdg 87 663

Prywatna Szkoła Powszechna

Janiny Sulerzyskiej

w Poznaniu - ul. św. Marcina 66/67 w ogr. (telefon 55-70)

przyjmuje w myśl rozporządzenia Kuratorium O. S. P. na nowy rok szkolny 1937/38 zgłoszenia dziewczynek i chłopców

od 4 - 7 kwietnia w godzinach od 9 - 13 i od 16 - 17
(w niedzielę tylko od 10 - 13)

Klasy słoneczne i czyste, boisko przy szkole, ogród w Osiedlu Szkolnym w Przemirowie pod Poznaniem.

Dekorator - sprzedawca
do chrześcijańskiego składu to-
warów biurowych, potrzebny za-
raz. Oferty z życiorysem, odpisami
świadectw i fotografia pro-
simy składać pod adresem: „Tka-
mina”, Katowice, ul. 3 Maja 11.
Pg 25 877-71.33

100,- zł
dam za wyrobienie posady inka-
senta, magazyniera lub podobnej,
złożyć kaucje bankowa. Oferty
Kurier Poznański zdg 87 885/6.

Woźny
sumienny kaucją potrzebny. —
Oferty Kurier Pozn. zdg 88 099

Dochodząca
potrzebna. Prądyńskiego 48 —
m. 9. zdg 88 087

Służący
młodszej pierwszorzędnej goto-
waniem, praniem czystej inteli-
gentnej, dobrymi świadectwami
poszukuje samotny zaraz. Kreta
7, m. 3. zdg 87 823

Biuralistę
biuralistkę kaucją przyjmujemy.
Oferty Kurier Pozn. zdg 88 098

Przedstawiciela
na Poznań oraz drugiego na Wo-
jewództwo poszukuje Wytwór-
nia Win i Soków na prowizję. —
Tylko dobrze zaprowadzeni, tej
branży, posiadający zabezpiecze-
nie gwarancyjne mogą się zgłosić
z podaniem referencji pod zdg
88 188 do Kuriera Poznańskiego.

Ucznia
do elektrotechniki przyjmujemy.
„Energia”, Poczta 11.
zdg 88 143

MAGAZYNY

z boczną kolejową wy-
dzierżawia zaraz. Zgło-
szenia do Kurjera Pozn.
zg 26 700

Uczenice
krawieckie. Plac Wolności 14 a.
mieszkanie 7. zdg 88 120

Służąca
do wszystkiego własną pościelą
zaraz. Przecznicza 11 — 11.
zdg 88 142

Dziewczyna
z prowizją potrzebna do kuchni.
Jadłodajnia, Piekary 7, m. 1.
zdg 88 141

29. ROZRYWKA

Radioodbiorniki
ultranowoczesne na
Splaty
do 18 miesięcy

Bez
wystawienia

Weksl
obiegowych, sprzedaje
Radioekspert
Śniadeckich 1 (pietro), telef. 64-44
Specjalista dziedziny radioodbiorn-
czej dypl. radiotechnik.
ng 41 127

Pryw. Żeńska Szkoła Powszechna

przy gimnazjum p. w. Najśw. Serca Jezusa

w Poznaniu — ul. św. Marcina 68, dom ogrod., (tel. 19-77)

przyjmuje stosownie do rozporządzenia Kuratorium O. S. P. na nowy rok szkolny 1937/38 dziewczynki

od 4 kwietnia począwszy w godz. od 9-13 i od 16-18
(w niedzielę, 4 kwietnia tylko od 10-13)

Szkoła posiada obszerną salę gimnastyczną i duże boisko szkolne.

A. Słomińska

właścicielka

Maria Szulcówna

kierownicza

ng 41 130

Panienska
młodsza lekka, dwugodzinnej
posługi. Zgłoszenia 8 wieczór,
niedziela do południa, Plac Dzia-
łowy 11, m. 5. zdg 87 652

Ekspedjentka
składu cukierków, kaucją, odpisem
świadectw. Oferty podaniem
wieku, pensji Kurier Poznański
ng 41 134

Uczeń
potrzebny zaraz. Wł. Ciesielski,
mistrz malarski, Piotra Wawrzy-
niaka 26. zdg 87 991

Mechanik
ślusarz potrzebny. Czerniak, Da-
browskiego 7. zdg 88 026

Potrzebny
stolarz. „Hala Mebli”, Wrocław-
ska 38. Pg 25 913-54.327

Fotografowi
wynajme kompletnie urządzony
zakład, aparatami mieszkaniem,
dzierżawa 70,— miasto powiatowe
22 000. Orzalkiewicz, Podgórna
2, m. 3. zdg 87 678

Krawcowe
wykwalifikowane praktyka szwal-
niach. „Femina”, Fredry.
zdg 87 995

Posługaczka
młoda czysta do wszystkiego —
stała posada potrzebna, Ostro-
ga, Zakręt 13, m. 3. zdg 88 114

Pożyczki Państwowe
100 za 100 przy kupnie aparatu
Radiowego Prens
Ponadto Kosmos. Telefonen
przy wpłacie 15,— zł gwarancja
stare odbiorniki zamieniam na
nowe. Lira, Podgórna 14, plac
Świętokrzyski, telefon 50-63.
ng 39 530

MEBLE solidne - piękne - tanie
W. NOWAKOWSKI i SYNOWIE
Wystawa: Kantaka 1. Fabr. i Magaz. Górna Wilda 134
Parkiet po cenach konkurencyjnych
ng 19 450

Prasowacze
prasowaczki potrzebne do Pral-
ni Chemicznej, Langiewicza 2.
zdg 88 102

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna od za-
raz. Al. Marcinkowskiego 28 —
kawiarnia. zdg 88 109

Fonoplastyczny
odbiornik

Telefunken
najlepiej i naj-
korzystniej kupi-
sz w firmie

Radiolavox
Poznań, Ratajczaka 14
ng 41 120

Sea krem
CHRONI CERĘ
PRZY
MROZIE I ŚNIEGU

R. Barcikowski S. A. Poznań

„San Francisco”
Kino
„Tezca” Łazarz. zdg 88 015

Radioaparaty
12 złotych
miesięcznie

Pamiętaj
adres
Radiomechanika
Poznań, św.

Marcin ng 40 243
numer 25.

Piękny
film kolorowy „W cieniu samot-
nej sosny” jeszcze dziś. Od nie-
dziedzi „Wojna w królestwie walca-
ca”. Kino Wilsona. zdg 88 069

„Gwiazda”
W dalszym ciągu najweselejszy
film polski z

Szczepkiem Tonkiem
p. t.

„Będzie lepiej”
zdg 87 599

Telefunken
wszystkich typów stale na skła-
dzie na długoterminowe splaty.
Pożyczki przyjmuje. Dom Mu-
zyczny

„Lira”
Podgórna 14, plac Świętokrzyski,
ng 39 523

Radio
baterijne od
75,— na raty
19 miesięcy
po 10,— mie-
siecznym przy-
mujemy asy-
gnaty Kredyt
Państwowe

100 za 100. Anody Centrum 100
v. 9,40, 120 v. 11,40 przybory
elektrotechniczne i rowerowe
poleca w wielkim wyborze gło-
śniki detektorowe 8,—

„Zmącniaze
detekt. 3,—, głośniki dynamiczne

Poltron
Centrum
Kamiński, Stary Rynek 13/14.
Ng 40 478/9

Prywatna Szkoła Powszechna

pod wezw. Św. Kazimierza

w Poznaniu, ul. Śniadeckich 64 (tel. 79-84)

przyjmuje w myśl rozporządzenia Kuratorium
na nowy rok szkolny 1937/38 zgłoszenia dzie-
wczynki i chłopców

od 4-7 kwietnia od godz. 10-12 i od 16-18.

Szkoła mieści się w osobnej willi, posiada duże
boisko, ogród, klasy na wolnym powietrzu oraz
zg 26 666 dużą halę do zabaw.

Maria Rozmusa

właśc. szkoły.

Tekla Krotoska

kier. szkoły.

Radio-Klinika

specjalny warsztat napraw wszel-
kich typów aparatów, głośników,
słuchawek, instalacje anten, prze-
róbki aparatów starego typu na
nowoczesne. Ratajczaka 3, tele-
fon 58-00. Pg 25 806/7-54.316/7

Renaissance

Pat i Patachon
w najnowszej komedii
„Czarny Hrabia”.
Pg 25 634-12.270a

Specjalista

„Radiotechnik zapewnia każdemu
nabytciu najodpowiedniejszego
odbiornika.

12
lat nieprzerwanej praktyki. Prze-
prowadzam również

Radioekspertyzy
K. Tuszyński,

Poznań, Rom. Szymańskiego 1.
tel. 57-93 narożnik placu Święto-
krzyskiego. Zamiany, dogodne
warunki. ng 41 133

Nadzwyczajnie
głośno grające

Detektory
płyty — gramofony — najko-
rzystniej.

Szewska 20.
zdg 88 127

„Kapelusz”
modnie przeprasowany odświe-
żony zastąpi nowy. Tanie kapelu-
sze na składzie. Polska Wytwór-
nia Kapeluszy 27-go Grudnia 2
podwórze. zdg 78 932

Humor zagraniczny

Zemsta toreadora.

(Ric et Rac, Paryż).

Przedpłata

na miesiąc kwiecień 1937 roku za oba wydania razem w Poznaniu
w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnikiem do
domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem
miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych
krajach zł 7,00-9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie,
strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają
prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu
redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr., na stronie
drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potocznymi 200 gr.
od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nad-
wyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 13.30, w nagłych wypadkach
do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego „drobne”) do g. 11.10, w dni przedświą-
teczne do godz. 10.45, większe dłużej według możliwości. Drobnie ogłoszenia (najwyżej) 100 słów
w tem 5 nagłówek, słowo nagłówek. (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między
zestawem a wysokością ogłoszenia, powstała wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu
redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr., na stronie
drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potocznymi 200 gr.
od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nad-
wyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 13.30, w nagłych wypadkach
do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego „drobne”) do g. 11.10, w dni przedświą-
teczne do godz. 10.45, większe dłużej według możliwości. Drobnie ogłoszenia (najwyżej) 100 słów
w tem 5 nagłówek, słowo nagłówek. (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między
zestawem a wysokością ogłoszenia, powstała wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.